

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2024

Statsbudsjettet

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2024

Statsbudsjettet

Innhold

1	Hovedtrekk og prioriteringer i budsjettet for 2024	7			
1.1	Hovedtrekk	7			
1.2	Hovedprioriteringer i 2024	8			
1.3	Innstramminger	12			
2	Nærmere om budsjettforslaget	13			
2.1	Hovedtall i budsjettet	13			
2.2	Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner..	14	3.2.2	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	41
2.2.1	Inntekter	14	3.2.3	Overføringer fra andre (postene 50–89)	41
2.2.2	Utgifter	16	3.2.4	Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	43
2.3	Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov	16	3.3	Gruppering av budsjettets utgifter	44
2.4	Oversikt over utgifter under de ulike departementene	17	3.3.1	Driftsutgifter (postene 1–29)	44
2.4.1	Innledning	17	3.3.2	Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	46
2.4.2	Utenriksdepartementet	17	3.3.3	Overføringer til andre (postene 50–89)	46
2.4.3	Kunnskapsdepartementet	18	3.3.4	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)	48
2.4.4	Kultur- og likestillingsdepartementet	19	3.4	Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter	48
2.4.5	Justis- og beredskapsdepartementet	20	3.4.1	Oversikt over petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter	48
2.4.6	Kommunal- og distriktsdepartementet	21	3.4.2	Statens pensjonsfond	50
2.4.7	Arbeids- og inkluderingsdepartementet	23	3.5	Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov	50
2.4.8	Helse- og omsorgsdepartementet.	24	4	Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2017–2024	52
2.4.9	Barne- og familiedepartementet ...	26	4.1	Innledning	52
2.4.10	Nærings- og fiskeridepartementet	27	4.2	Samlet utgiftsvekst for statsbudsjettet	53
2.4.11	Landbruks- og matdepartementet	28	4.3	Realvekst på statsbudsjettets utgiftsområder	54
2.4.12	Samferdselsdepartementet	28	4.4	Utvikling i statsbudsjettets utgifter i forhold til BNP-veksten ..	59
2.4.13	Klima- og miljødepartementet	30	4.5	Realvekst i folketrygdens utgifter	60
2.4.14	Finansdepartementet	31	4.6	Bevilgninger til forskning over statsbudsjettet	64
2.4.15	Forsvarsdepartementet	32	5	Budsjettkonsekvenser 2025–2027	65
2.4.16	Olje- og energidepartementet	33	5.1	Bakgrunn	65
2.4.17	Ymse utgifter og inntekter	34	5.2	Beregning av flerårige budsjettkonsekvenser	65
2.5	Folketrygdens utgifter og inntekter	34	5.3	Budsjettkonsekvenser 2025–2027	66
2.5.1	Folketrygdens finansieringsbehov	37	5.4	Handlingsrommet i de nærmeste årene	73
2.6	Forslag til vedtak	37	5.5	Planer, satsinger og ambisjoner ...	74
3	Budsjettets inntekter og utgifter etter art	38			
3.1	Budsjettets samlede inntekter og utgifter	38			
3.2	Gruppering av statsbudsjettets inntekter	39			
3.2.1	Driftsinntekter (postene 1–29)	39			

6	Gjennomføringen av inneværende års budsjett	76	Høyesterett	91	
6.1	Anslag på regnskap for 2023	76	Utenriksdepartementet	91	
6.1.1	Statsbudsjettets inntekter	76	Kunnskapsdepartementet	94	
6.1.2	Statsbudsjettets utgifter	76	Kultur- og likestillingsdepartementet	98	
6.1.3	Folketrygdens inntekter og utgifter	77	Justis- og beredskapsdepartementet	101	
6.1.4	Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter	77	Kommunal- og distriktsdepartementet	105	
6.1.5	Oppsummering, Saldering og finansieringsbehov	79	Arbeids- og inkluderingsdepartementet	109	
6.2	Statsregnskapet for første halvår 2023	80	Helse- og omsorgsdepartementet	112	
6.2.1	Statsbudsjettets inntekter og utgifter	80	Barne- og familiedepartementet	116	
6.2.2	Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter	80	Nærings- og fiskeridepartementet	119	
6.2.3	Oppsummering, Saldering og finansieringsbehov	81	Landbruks- og matdepartementet	122	
7	Statens lånebehov	82	Samferdselsdepartementet	124	
7.1	Fullmakt til å ta opp statslån o.a. ...	82	Klima- og miljødepartementet	126	
7.2	Sammensetningen av statsgjelden	82	Finansdepartementet	129	
7.3	Statens lånebehov og behovet for lånefullmakter i 2024	83	Forsvarsdepartementet	131	
7.3.1	Fullmakt til å ta opp langsiktige lån i 2024	84	Olje- og energidepartementet	132	
7.3.2	Fullmakt til å ta opp kortsiktige markedslån i 2024	84	Ymse	133	
7.3.3	Fullmakt til å ta opp andre kortsiktige lån i 2024 mv.	84	Statsbankene	134	
7.3.4	Fullmakt til å inngå derivater mv.	84	Statlig petroleumsvirksomhet	134	
8	Omtale av særskilte saker	86	Statens forvaltningsbedrifter	135	
8.1	Folkerettslige avtaler med begrensede budsjettkonsekvenser	86	Folketrygden	135	
8.2	Evalueringsprosessen ..	87	Statens pensjonsfond utland	138	
	Forslag til vedtak om statsbudsjettet for budsjettåret 2024	89	Inntekter under departementene	139	
	Det kongelige hus	90	Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet ...	150	
	Regjeringen	90	Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.	150	
	Stortinget og eksterne organer	90	Skatter og avgifter	150	
			Renter og utbytte mv.	153	
			Folketrygden	154	
			Statens pensjonsfond utland	155	
			Statslånemidler	155	
			Andre vedtak	156	
			Vedlegg		
			1	Oversikt over utgifter og inntekter i statsbudsjettet for budsjetterminen 2024	208
			2	Statsbudsjettet	210
			3	Bevilgningsregnskapet	220
			4	Virksomheter med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte forvaltningsorganer)	224
			5	Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt	230

Tabelloversikt

Tabell 2.1	Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner	14	Tabell 5.1	Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer i forhold til Gul bok 2024, utgifter og inntekter	66
Tabell 2.2	Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner	15	Tabell 5.2	Flerårige budsjettkonsekvenser fordelt på drift, investeringer og overføringer 2025–2027. Endringer i forhold til Gul bok 2024	67
Tabell 2.3	Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov	16	Tabell 5.3	Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2025–2027. Endringer i forhold til Gul bok 2024	67
Tabell 2.4	Folketrygdens utgifter	34	Tabell 6.1	Statsbudsjettets inntekter	76
Tabell 3.1	Statsbudsjettets inntekter	39	Tabell 6.2	Statsbudsjettets utgifter	77
Tabell 3.2	Statsbudsjettets utgifter	39	Tabell 6.3	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	78
Tabell 3.3	Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2024 for statens forvaltningsbedrifter	40	Tabell 6.4	Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter	79
Tabell 3.4	Driftsinntekter (postene 1–29) ..	41	Tabell 6.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	79
Tabell 3.5	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	41	Tabell 6.6	Statsbudsjettets inntekter	80
Tabell 3.6	Overføringer fra andre (postene 50–89)	42	Tabell 6.7	Statsbudsjettets utgifter	80
Tabell 3.7	Utbytte fra statlig eide selskaper	43	Tabell 6.8	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	81
Tabell 3.8	Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	44	Tabell 6.9	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	81
Tabell 3.9	Driftsutgifter (postene 1–29)	45	Tabell 7.1	Sammensetningen av statsgjelden	82
Tabell 3.10	Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	46	Tabell 7.2	Statens finansieringsbehov i 2023 og 2024	83
Tabell 3.11	Overføringer til andre (postene 50–89)	47	Tabell 7.3	Fullmakt til å ta opp statslån i 2024	84
Tabell 3.12	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)	48			
Tabell 3.13	Inntekter fra petroleumsvirksomheten	48	Vedlegg 2		
Tabell 3.14	Utgifter til petroleumsvirksomheten	49	Tabell 2.1	Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2018–2024	210
Tabell 3.15	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	49	Tabell 2.2	Samlede utgifter etter departement 2018–2024	211
Tabell 3.16	Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter	50	Tabell 2.3	Driftsutgifter (postene 1–29) etter departement 2018–2024	212
Tabell 3.17	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	51	Tabell 2.4	Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49) etter departement 2018–2024	213
Tabell 4.1	Utviklingen i utgiftsområder 2017–2024. Nominelle tall i mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst	55	Tabell 2.5	Overføringer til andre (postene 50–89) etter departement 2018–2024	214
Tabell 4.2	Utviklingen i folketrygdens utgifter etter stønadstype 2017–2024. Nivå i nominelle mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst i pst.	61	Tabell 2.6	Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99) etter departement 2018–2024	215
			Tabell 2.7	Skatter og avgifter i perioden 2018–2024	216
			Tabell 2.8	Samlede inntekter i perioden 2018–2024	217

Tabell 2.9	Saldert budsjett 2023 (vedtatt des. 2022). Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	218
Tabell 2.10	Forslag for 2024. Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	219

Vedlegg 3

Tabell 3.1	Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet per 1. halvår 2023	220
Tabell 3.2	Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2022 og 2023	222

Vedlegg 4

Tabell 4.1	Utgifter og inntekter fordelt etter art	224
Tabell 4.2	Inntekter etter inntektskilde	226
Tabell 4.3	Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger per 31.12	227
Tabell 4.4	Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter per 2022/2023.	229

Vedlegg 5

Tabell 5.1	Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter	230
Tabell 5.2	Oversikt over statlige garantier	238

Figuroversikt

Figur 4.1	Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet. Prosentvis vekst	52	Figur 4.4	Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2017–2024. Justert for oppgaveoverføringer. Indeks. 2017=100	63
Figur 4.2	Statsbudsjettets utgifter i 2024	56	Figur 4.5	Prosent av faktiske og anslåtte utgifter til folketrygden i 2017 og 2024. Justert for oppgaveoverføringer. Nominelle verdier...	64
Figur 4.3	Årlig gjennomsnittlig vekst i statsbudsjettet fra 2017 til 2024 målt mot utviklingen i BNP Fastlands-Norge	60			

Oversikt over bokser

Boks 2.1	Veksten i statsbudsjettets utgifter	13	Boks 4.1	Datagrunnlaget for beregningene	53
Boks 3.1	Statsbudsjettets inndeling	38	Boks 4.2	Rammeoverføringer til kommuneforvaltningen	54
Boks 3.2	Statens forvaltningsbedrifter	40			
Boks 3.3	Driftsresultatet til statens forvaltningsbedrifter	46			

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2024

Statsbudsjettet

*Tilråding fra Finansdepartementet 29. september 2023,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Hovedtrekk og prioriteringer i budsjettet for 2024

1.1 Hovedtrekk

Målet for den økonomiske politikken er økonomisk vekst som bidrar til bred velstandsøkning, arbeid til alle, mer rettferdig fordeling som reduserer de sosiale og geografiske forskjellene, og en sterk velferdsstat med gode tjenester uavhengig av folks lommebok og bosted. Samtidig må veksten være bærekraftig, og vi skal nå våre klimamål.

Krig, uro og ettervirkninger av pandemien har rammet mange hardt i form av økte levekostnader og gjort verden mer utrygg. Prisene har økt i så godt som alle land, også her i Norge. Alle merker dette, og mange har fått trangere økonomi. Det viktigste vi kan gjøre i den økonomiske politikken i denne situasjonen, er å bidra til å få ned prisstigningen og fortsatt sikre at folk har en jobb å gå til. Vi må samtidig opprettholde velferdstjenester og ivareta de som har minst, samt styrke sikkerhet og beredskap.

Inflasjonen økte kraftig i alle OECD-landene etter pandemien. De viktigste driverne var sterk

oppgang i etterspørsel etter varer og tjenester, blant annet som følge av svært ekspansiv finans- og pengepolitikk under pandemien, og kraftig økning i energi- og råvarepriser i forbindelse med Russlands angrep på Ukraina. I de aller fleste OECD-landene er rentene blitt økt for å bringe inflasjonen ned og dempe presset i økonomiene, etter at sentralbankene en stund anslo at inflasjonen var midlertidig og ville gå over av seg selv.

Fortsatt høy prisstigning er nå den største utfordringen i den økonomiske politikken fordi det undergraver folks mulighet for økt velstand og en trygg økonomisk hverdag. Konsumprisveksten er klart høyere enn vi tidligere har anslått, selv om den har gått ned de siste månedene. Svekkelsen av kronekursen bidrar til å holde prisveksten oppe. Lønnsveksten har tatt seg markert opp, men konsumprisveksten har de siste to årene vært enda høyere, slik at reallønnene har falt.

Etter en sterk økonomisk vekst i fjor kom aktiviteten i norsk økonomi opp på et høyt nivå, som har holdt seg inn i inneværende år. Sysselsettin-

gen er høy, og det er mange ledige stillinger. Vi må helt tilbake til 2009 for å finne en høyere andel i jobb. Det har aldri tidligere vært flere personer i jobb enn i dag. Arbeidsledigheten er svært lav.

Samtidig har mange fått dårligere råd det siste året. Jo mer Norges Bank må sette renten opp, desto mer krevende blir situasjonen for de som har gjeld. Prisveksten ser ut til å være på vei ned, og renten er nå etter mange økninger nær et nivå som Norges Bank anser tilstrekkelig til å få prisveksten ned mot målet. Det er viktig å føre en ansvarlig budsjettpolitikk for å unngå å forsterke presset på renten.

Samtidig legger regjeringen vekt på at finanspolitikken skal avhjelpe byrdene ved høy prisstigning for særlig utsatte grupper. Det er også viktig å opprettholde stabile og forutsigbare offentlige velferdstjenester, og disse bør ikke endres som en del av konjunkturpolitikken.

Finanspolitikken er lagt opp innenfor en samlet ansvarlig ramme. Regjeringens forslag til budsjett for neste år anslås å gi et uttak på 2,7 pst. av Statens pensjonsfond utland. Budsjettforslaget gir en økning i bruken av fondsmidler fra 2023 til 2024 på 0,4 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Ifølge modellberegningene virker budsjettforslaget for 2024 nær nøytralt på aktiviteten i norsk økonomi som følge av sammensetningen av de ulike inntekts- og utgiftspostene.

Regjeringen har klart å finne rom for nødvendige utgifter som følger av den ekstraordinære situasjonen vi nå står i, innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme. Budsjettet for 2024 gir trygghet og muligheter for folk og bedrifter i hele Norge. Regjeringens hovedprioriteringer i budsjettet for 2024 er å:

- holde folk i jobb, skape nye jobber og styrke arbeidslinja,
- sørge for grunnleggende god lokal velferd i skolen, helsetjenesten, eldreomsorgen og andre viktige tjenester,
- ta vare på dem som rammes av den høye prisstigningen,
- prioritere tryggheten og beredskapen i Norge i en urolig tid,
- stille opp for Ukraina og mennesker på flukt og bidra til stabilitet og trygghet i Europa,
- ivareta grønn omstilling og nå klimamålene.

Den største enkeltprioriteringen i finanspolitikken er nødvendige utgifter som følge av krigen i Ukraina. I regjeringens budsjettforslag er de budsjettmessige konsekvensene av krigen i Ukraina anslått til om lag 44,1 mrd. kroner, mot anslåtte 42,6 mrd. kroner i 2023. Det er en prioritering

ingen hadde sett for seg før Russlands invasjon av Ukraina, men som det nå er bred politisk enighet om.

1.2 Hovedprioriteringer i 2024

Budsjettet for 2024 gir trygghet og muligheter for folk og bedrifter i hele Norge. Med krig i Europa, rekordmange flyktninger og høy kostnadsvekst er det nødvendig å øke utgiftene på mange områder. Vi må også opprettholde gode velferdstjenester og ivareta de som har minst. Vi skal gjennomføre en grønn omstilling og nå våre klimamål. Budsjettet holdes samtidig innenfor ansvarlige økonomiske rammer, slik at vi unngår å forsterke presset på renten. Målet er å bevare det gode utgangspunktet vi har, å holde arbeidsledigheten lav og sysselsettingen høy, samtidig som prisveksten dempes og folks kjøpekraft etter hvert kan øke.

Hovedprioriteringene i budsjettet for 2024 er:

Holde folk i jobb, skape nye jobber og styrke arbeidslinja

Regjeringen legger vekt på at alle som kan og vil jobbe, skal få mulighet til det. Arbeidskraften er vår viktigste ressurs. Sysselsettingspolitikken skal, sammen med den øvrige økonomiske politikken, bidra til høy sysselsetting og lav arbeidsledighet.

For å få bærekraft i velferdsordningene legger regjeringen vekt på arbeidslinja. Arbeid utjevner sosiale forskjeller og motvirker fattigdom. Andelen som mottar en helse relatert trygdeytelse har økt de siste årene, og antallet som mottar arbeidsavklaringspenger (AAP) har fortsatt å øke i første halvår. Denne utviklingen er bekymringsfull. Regjeringen legger vekt på å få flere mottakere av helse relaterte trygdeytelser over i arbeid. Det er særlig viktig å unngå frafall blant ungdom. Regjeringen viderefører derfor ungdomsgarantien. Det vil også bli satt i gang et forsøk med arbeidsorientert uføretrygd for nye unge uføre i 2024.

Arbeidsmarkedstiltak bidrar til å få flere utsatte grupper med i arbeidslivet. Ungdom, langtidsledige, fordrevne fra Ukraina og øvrige innvandrere fra land utenfor EØS, og personer med nedsett arbeidsevne gis prioritet for å delta på tiltak. For å styrke innsatsen for å få flere utsatte grupper raskere over i jobb, ble bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak økt i andre halvår 2023 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Regjeringen viderefører satsingen på dette nivået i 2024.

Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen til tiltaket varig tilrettelagt arbeid (VTA).

Regjeringen vil, i samarbeid med partene i arbeidslivet, bidra til et seriøst og organisert arbeidsliv. Gjennom å øke bevilgningen til Arbeidstilsynet og A-krimssamarbeidet i Innlandet vil regjeringen forsterke innsatsen mot useriøsitet og sosial dumping.

Regjeringen har også som mål å bidra til å skape flere lønnsomme jobber i nye grønne næringer, og foreslår derfor vesentlige bevilgninger i det næringsrettede virkemiddelapparatet.

Heltid skal være hovedregelen i det norske arbeidsmarkedet, og regjeringen har gjort flere endringer for å styrke retten til heltid. Blant annet er det satt i verk et treårig forsøk hvor virksomheter kan prøve ut ordninger som kan redusere deltidsbruken, slik at flere kan jobbe heltid.

Sørge for grunnleggende god lokal velferd i skolen, helsetjenesten, eldreomsorgen og andre viktige tjenester

Gode velferdstjenester i hele landet er avgjørende for å gi folk trygghet i hverdagen og bidrar til å redusere sosiale og geografiske forskjeller. Regjeringen prioriterer derfor velferdstjenestene og fortsetter å investere i vår felles helse, våre eldre og i barna våre. Helsetjenestene skal gi god hjelp, behandling og omsorg til befolkningen i hele landet.

Kommunene yter mange av de viktigste velferdstjenestene. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er sentralt for at kommunene og fylkeskommunene skal kunne ivareta sine oppgaver. Regjeringens forslag innebærer en vekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 6,4 mrd. kroner. Dette er høyere enn intervallet på 5,6 til 5,9 mrd. kroner som ble signalisert i kommuneproposisjonen, og innebærer at sektoren får dekket økte demografi- og pensjonskostnader som er anslått til 5,9 mrd. kroner, og i tillegg får et handlingsrom utover dette på 0,5 mrd. kroner før satsinger innenfor veksten.

Regjeringens forslag til budsjett gir trygghet for god helsehjelp, med sykehus som gis midler til å løse dagens utfordringer. Bevilgningen fra Nysalderingen 2022 og Revidert nasjonalbudsjett 2023 for å legge til rette for nødvendige investeringer og oppfølging innen psykisk helse, videreføres i 2024-budsjettet. I tillegg legger budsjettforslaget til rette for vekst i pasientbehandlingen i sykehusene utover behovet som følger av den demografiske utviklingen. Det foreslås også ytterligere økte bevilgninger til psykisk helse, økt sam-

handling og nye investeringslån til blant annet Ålesund sykehus.

Satsingen på allmennlegetjenesten videreføres i 2024-budsjettet. Det foreslås å øke bevilgningen til ALIS-avtaler og videreføre økningen i basistilskuddet til fastlegene fra 1. mai 2023. Det foreslås også å utlyse 66 flere LIS1-stillinger.

Regjeringen foreslår å øke investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser for å få flere sykehjemsplasser og omsorgsboliger i kommunene.

Bevilgningene til det statlige barnevernet økes, både som følge av utviklingen i antall barn, barnas behov og for å bidra til videre omstilling.

Økt fremkommelighet, trygge veier og lavere reisekostnader blir prioritert i regjeringens forslag til samferdselsbudsjett. Regjeringen foreslår oppstart av tre nye store veiprojekter i ulike deler av landet: E6 Megården–Sommerset, E134 Røldal–Seljestad og E134 Oslofjordforbindelsen, byggetrinn 2. Videre foreslår regjeringen midler til ny byvekstavtale i Tromsø, og det legges til rette for forhandlinger om nye byvekstavtaler for Kristiansandsregionen og Nedre Glomma. Regjeringen foreslår midler til å halvere maksimaltakstene på flybilletter på FOT-rutene, øke antall ruter og forbedre kapasiteten i nye kontrakter. Budsjettforslaget inneholder også oppfølging etter ekstremværet Hans.

Ta vare på dem som rammes av den høye prisstigningen

Folk opplever høyere priser og trangere økonomi som følge av en urolig verden. Det viktigste for folks lommebok er å få ned prisstigningen og sikre at folk har en jobb å gå til. Sånn kan vi raskere komme tilbake til en tryggere økonomisk hverdag for alle. Nå ser vi tegn til at vi er på riktig vei.

Regjeringen har lagt vekt på at det finanspolitiske opplegget samlet sett ikke skal forsterke presset på renten. Høyere rente slår ut i privatøkonomien til folk som har boliglån og bidrar til å øke levekostnadene. Nødvendige utgifter som følger av den ekstraordinære situasjonen vi nå står i, må håndteres innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme.

Regjeringens oppgave er samtidig å lette byrdene ved høy prisstigning. Vi fikk raskt på plass en midlertidig strømstønadordning som reduserer strømavgiftene for husholdninger og borettslag. I 2023 er ordningen endret slik at beregningen av stønaden er basert på strømpriser i hver enkelt time og stønadsgraden er 90 pst. hele året. Det innebærer at ordningen er forsterket sam-

menlignet med forrige vintersesong. Fra 2024 prjusteres terskelverdien for når stønad utbetales fra 70 øre/kWh til 73 øre/kWh, slik det er vanlig for andre ordninger. Ordningen innebærer da at staten for hver enkelt time dekker 90 pst. av strømprisen over 73 øre/kWh i det prisområdet boligen tilhører, oppad begrenset til et månedlig forbruk på 5 000 kWh. Strømstøtten til jordbruket og veksthus, frivillige organisasjoner og husholdningskunder av nærvarmeanlegg forlenges også ut 2024.

Regjeringen foreslår å redusere maksimalprisen i barnehagene ytterligere. Maksimalprisen videreføres nominelt på 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2024 og nedjusteres til 2 000 kroner fra 1. august 2024. Dersom barnehageprisen i regjeringen Solbergs siste budsjett på 3 315 kroner hadde fulgt prisveksten, ville den i 2024 vært 3 610 kroner. I kommuner i sentralitetssone 5 og 6, dvs. kommuner i mindre sentrale strøk, foreslås ytterligere nedjustering fra 1. august 2024, slik at maksimalprisen der vil være 1 500 kroner. I tillegg videreføres gratis barnehageplass for alle barn i Nord-Troms og Finnmark, og gratis barnehageplass fra tredje barn for familier med flere barn i barnehagen samtidig.

Barnetrygden ble styrket betydelig i 2023, blant annet gjennom å erstatte det tidligere særfradraget med en økning i den utvidete barnetrygden. Enslige forsørgere som ikke kunne benytte seg av særfradraget, fikk dermed et løft i støtten på om lag 11 500 kroner i året. I tillegg ble den utvidete barnetrygden for enslige forsørgere økt med 5 000 kroner i året. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2023 ble barnetrygden for barn over seks år økt med 200 kroner per måned, og dette nivået videreføres i 2024.

Sosialhjelpssatsene og bostøtten er økt for å kompensere for høye kostnader. Fra 1. juli 2023 ble de statlig veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp økt med 10 pst. For 2024 er økningen videreført, og satsene blir ytterligere økt i tråd med anslått prisvekst. Regjeringens forslag innebærer at det midlertidige regelverket for bostøtte, som gjør at flere faller inn under ordningen, videreføres for perioden januar til mars. Ekstra-utbetalinger til bostøttemottakere på 1 000 kroner per måned, med et tillegg på 150 kroner per person i husstanden utover den første, videreføres for den samme perioden.

Studiestøtten økte med 7 pst. for studieåret 2023–2024. Økningen gir om lag 9 000 kroner mer til studentene i året. For studieåret 2024–2025 økes studiestøtten ytterligere med 3,8 pst. Det foreslås også økte satser for borteboer- og utstyrs-

stipend i Lånekassen for elever i videregående opplæring.

De som mottar trygder og pensjoner, får kompensert for den høye prisstigningen gjennom pensjons- og trygdereguleringen. I trygdeoppgjøret i mai ble løpende pensjoner økt med 8,5 pst., mens mottakere av blant annet arbeidsavklaringspenger og uføretrygd fikk økt ytelsene sine med 6,4 pst. Ytelsene vil som vanlig økes på nytt neste mai.

Regjeringens skattepolitikk med lettelse på lave og middels inntekter har bidratt til å lette byrdene ved høy prisstigning. Medregnet 2024-budsjettet er den beregnede lettelsen i skatte- og avgiftsnivået for folks inntekter 4,1 mrd. kroner. Det anslås at om lag 85 prosent av skattyterne vil få om lag uendret eller lavere inntektsskatt av regjeringens forslag for 2024.

Prioritere tryggheten og beredskapen i Norge i en urolig tid

Vi lever i en krevende tid med krig i Europa og mye usikkerhet om utviklingen fremover. Regjeringen legger frem et budsjett som bidrar til å holde egen befolkning trygg, både for dagens trusler og de som kan komme. Det er en av de viktigste oppgavene for en regjering. Budsjettforslaget øker den norske forsvarsevnen og viderefører høy sivil beredskap.

Regjeringens forslag innebærer et forsvarsbudsjett på 90,8 mrd. kroner, en økning på over 15 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Siden 2021 har forsvarsbudsjettet økt med om lag 40 pst. Med dette forslaget vil Norge være på god vei mot å oppnå regjeringens ambisjon om å benytte 2 pst. av BNP til forsvarsformål innen 2026, og foran det en lineær opptrapping mot ambisjonen ville tilsi. I oppfølgingen av gjeldende langtidsplan inngår det en rekke tiltak for økt operativ evne i forsvarssektoren, herunder investeringer i eiendom, bygg og anlegg, innfasing av nye eller endrede strukturelementer, økt forsyningsberedskap og investeringer i blant annet kampfly, nye ubåter, nye kystvaktfartøyer, ny maritim helikopterkapasitet og nye stridsvogner. De økte ambisjonene omfatter blant annet forsert personellopptrapping, økt elevtall ved Forsvarets skoler, økt vedlikehold av Forsvarets boliger og kvarter, tiltak for økt kompetanse og kjøp av våpen til Heimevernet, samt å gjennomføre sikkerhetstiltak ved Andøya Spaceport for å legge til rette for videre militære behov. Regjeringen foreslår å videreføre tiltak for økt militær og sivil beredskap iverksatt i forbindelse med Stortingets

behandling av Prop. 78 S (2021–2022) som følge av krigen i Ukraina.

Politiets tilstedeværelse i hele landet er viktig for trygghetsfølelsen i befolkningen. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til politiet for blant annet å legge til rette for et høyt bemannings- og aktivitetsnivå i politidistriktene, og å opprette nye tjenestesteder og flere passkontor. Videre foreslår regjeringen økt bevilgning til etterforskning av alvorlig kriminalitet, bekjempelse av økonomisk kriminalitet og en målrettet innsats mot gjengkriminalitet.

Regjeringen prioriterer samfunnsikkerhet og foreslår blant annet å øke kapasiteten i Politiets sikkerhetstjeneste (PST) i arbeidet med kontraterror og beskyttelse av myndighetspersoner, starte forprosjekt for nytt Nødnett og gjennomføre nødvendige investeringer i dagens Nødnett for å opprettholde tilstrekkelig kvalitet.

Regjeringen prioriterer å styrke norsk matberedskap i en krevende tid. Bevilgningen til jordbruksavtalen foreslås økt med 2,9 mrd. kroner i 2024. Økningen skal gi grunnlag for forbedrede inntektsmuligheter i næringen. I tillegg starter arbeidet med å etablere beredskapslager for matkorn, som skal bygges opp for tre måneders forbruk. Det tas sikte på en oppbyggingsplan med innkjøp av 15 000 tonn korn i året.

Stille opp for Ukraina og mennesker på flukt, og bidra til stabilitet og trygghet i Europa

Regjeringen legger frem et budsjett hvor Norge stiller opp for Ukraina. Vi skal ta imot ukrainske flyktninger som trenger beskyttelse, og gi både militær og sivil støtte. De som kommer, skal inkluderes i det norske samfunnet gjennom arbeid og utdanning i kommuner over hele landet. De volumstyrte utgiftene til mottak, bosetting og integrering av flyktninger anslås totalt til 31,4 mrd. kroner i 2024. Dette er basert på anslått planleggingstall fra juni 2023 om 35 000 flyktninger fra Ukraina i år og 20 000 neste år. Det er stor usikkerhet om hvordan ankomstene av flyktninger fra Ukraina vil utvikle seg. Ankomstene har økt betydelig etter at anslagene ble utarbeidet. Regjeringen vil på vanlig måte få oppdaterte planleggings-tall og foreslå eventuelle budsjettmessige endringer på bakgrunn av dette i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2024. Det foreslås å videreføre økt driftsbevilgning til politiet, Utlendingsdirektoratet (UDI) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) for å ivareta administrativ kapasitet når ankomstnivået er høyt.

Regjeringen foreslår 15 mrd. kroner i støtte til Ukraina i 2024 gjennom Nansen-programmet, hvorav 7,5 mrd. kroner i militær støtte og 7,5 mrd. kroner i bistand. I den samlede verdien av militær støtte til Ukraina er det tatt høyde for å gjennomføre donasjoner av materiell fra Forsvarets egne lagre på 2 mrd. kroner. I tråd med føringene for Nansen-programmet fra Innst. 218 (2022–2023) til Prop. 44 S (2022–2023) gir dette et bevilgningsbehov for den militære støtten på 5,5 mrd. kroner i 2024.

Den sivile delen av Nansen-programmet inngår i forslaget til samlet bistandsbudsjett på 51,7 mrd. kroner. Norges engasjement også utenfor Ukraina videreføres på et høyt nivå. Regjeringen foreslår et samlet bistandsbudsjett som øker med 7,5 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Et av forslagene i budsjettet er en ny garantiordning for investeringer i fornybar energi i utviklingsland.

Ivareta grønn omstilling og nå våre klimamål

Budsjettet legger til rette for store kutt av klimagassutslipp. Norges internasjonale klimaforpliktelser skal nås samtidig som regjeringen tar hensyn til hvordan klimaavgiftene og kraftbalansen påvirker husholdningenes levekostnader.

Prising av utslipp gjør det lønnsomt å investere i klimavennlige løsninger og øker konkurransevnen til produksjon med lave utslipp. Regjeringen følger opp planen om å trappe opp klimaavgiftene til 2 000 2020-kroner i 2030. Med et slikt langsiktig mål og gradvis bevegelse i retning av en gitt pris på utslipp, settes næringsliv og forbrukere i stand til å omstille seg over tid. For rapportering på Norges forpliktelser etter klimaloven vises det til særskilt vedlegg til Klima- og miljødepartementets Prop. 1 S (2023–2024) *Regjeringas klimastatus og -plan*.

Regjeringen fortsetter arbeidet med et grønt industriløft. Industriløftet skal bidra til lønnsomme investeringer i nye grønne verdikjeder, utslippskutt og omstilling i eksisterende næringer, og industri i hele landet. Regjeringen har innført som et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for norsk økonomi, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050.

Regjeringen følger opp Langskip-prosjektet, som en sentral del av Norges bidrag til utvikling av klimateknologier internasjonalt. Langskip består av CO₂-fangstprosjekter på sementfabrikken i Brevik og på avfallsforbrenningsanlegget på

Klemetsrud. Sistnevnte er satt på vent mens selskapet vurderer kostnadsreducerende tiltak. Langskip-prosjektet omfatter også transport og lagring av CO₂ på kontinentalsokkelen ved Northern Lights. Forventede kostnader for Langskip er 30,1 mrd. 2023-kroner, hvor det statlige bidraget anslås til 20,3 mrd. 2023-kroner.

Regjeringens forslag til budsjett legger til rette for å møte fremtidens energiutfordringer, med tiltak for energieffektivisering, teknologiutvikling og satsing på havvind. Regjeringen foreslår en bevilgning til Enova på 5,8 mrd. kroner i 2024, en økning på over 400 mill. kroner fra 2023. Det gjør det mulig for Enova å øke innsatsen for reduksjoner i ikke-kvotepliktige utslipp og i tillegg bidra til mer energieffektivisering. Regjeringen trapper opp kapasiteten og digitaliseringen i energimyndighetene. Dette vil bidra til raskere utbygging av havvind og til raskere konsesjonsbehandling av fornybar kraft og anlegg for nett. Det foreslås også midler til forberedelse av havvindutlysning i 2025.

1.3 Innstramminger

For å skape rom for satsingene og økte utgifter på andre områder, foreslår regjeringen flere omprioriteringer og inndekninger.

De forventede utbetalingene i CO₂-kompensasjonsordningen for industrien øker fra 4,7 mrd. kroner i 2023-budsjettet til 6,4 mrd. kroner i 2024-budsjettet. Dette skyldes i stor grad økte kvotepri-

ser. Egenandelen (kvoteprisgulvet) i CO₂-kompensasjonsordningen økes fra 200 kroner til 375 kroner. Uten en økning i egenandelen ville bevilgningsbehovet vært 8,8 mrd. kroner i 2024. Frem mot 2025-budsjettet vil regjeringen gå i dialog med industrien om etablering av forutsigbare rammer som holder støttenivået på et budsjettmessig bærekraftig nivå og samtidig bidrar bedre til utslippsreduksjoner og/eller energieffektivisering.

Regjeringen legger til rette for rasjonell fremdrift i oppstartede jernbaneprosjekter, men bevilgningsforslaget til jernbaneformål øker mindre enn forventet prisstigning. Andre tiltak innenfor jernbane, for eksempel økt vedlikehold og planlegging og oppstart av nye effektpakker, kan derfor bli nedprioritert til fordel for andre formål. Regjeringen legger fortsatt porteføljestyring til grunn, slik at Bane NOR må tilpasse gjennomføring av prosjektporteføljen innenfor de økonomiske rammene de får.

Regjeringen mener nivået på overføringsflyktninger må ses i sammenheng med antall asylsøkere og personer med midlertidig kollektiv beskyttelse. Regjeringen foreslår derfor en redusert kvote for overføringsflyktninger fra 2 000 til 1 000.

Videre foreslår regjeringen å nominelt videreføre en rekke ordninger, deriblant kontantstøtten, de laveste grunnstønadsattsene, engangsstønden og integreringstilskuddet. Barnetrygden foreslås videreført med uendret nivå, etter at den er økt betydelig under denne regjeringen.

2 Nærmere om budsjettforslaget

2.1 Hovedtall i budsjettet

Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Regjeringens budsjettforslag for 2024 innebærer et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 409,8 mrd. kroner. Målt som andel av anslått kapital i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til 2024 utgjør underskuddet 2,7 pst. Anslaget for det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge i 2024 øker med 0,4 prosentenheter sammenlignet med anslaget for 2023.

Bruken av oljeinntekter over statsbudsjettet måles ved det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Underskuddet kalles «strukturelt» fordi det korrigeres for blant annet virkningene av økonomiske svingninger på skatter, avgifter, renter og arbeidsledighetstrygd. Underskuddet er «oljekorrigert» når statens inntekter og utgifter fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond utland. Forskjellen mellom det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet og det oljekorrigerte budsjettunderskuddet er nærmere redegjort for i Nasjonalbudsjettet 2024.

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet og Statens pensjonsfond

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet, altså uten korreksjoner for økonomiske svingninger, anslås til 336,5 mrd. kroner i 2024. Dette underskuddet motsvares av en overføring fra Statens pensjonsfond utland, slik at statsbudsjettet er i balanse.

Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond utland. For 2024 ligger netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten an til å bli 832,2 mrd. kroner, som er 495,7 mrd. kroner høyere enn overføringen fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet for å dekke det oljekorrigerte underskuddet. Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond anslås til 360,6 mrd. kroner, hvorav 344,0 mrd. kroner fra utenlandsdelen av fondet. Dette innebærer at det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond i 2024 anslås til 856,3 mrd. kroner.

Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond anslås til 15 637 mrd. kroner ved inngangen til 2024. Utenlandsdelen av Statens pensjonsfond anslås til 15 300 mrd. kroner ved inngangen til 2024.

Boks 2.1 Veksten i statsbudsjettets utgifter

Statsbudsjettets underliggende, reelle utgiftsvekst anslås til 86,6 mrd. 2024-kroner, som tilsvarer 0,7 pst. Den nominelle utgiftsveksten er anslått til 5,0 pst. Prisveksten i statsbudsjettets utgifter anslås til 4,2 pst.

Ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten holdes utgifter til statlig petroleumsvirksomhet, dagpenger og renter utenom. I tillegg korrigeres det for enkelte regnskapsmessige forhold og ekstraordinære endringer.

Utviklingen på ulike utgiftsområder over tid er nærmere omtalt i kapittel 4.

Tabell 2.1 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	2 881,4	2 378,3	-17,5
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	1 412,8	858,2	-39,3
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	1 468,6	1 520,1	3,5
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 753,8	1 882,6	7,3
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	28,3	26,0	-8,1
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 725,5	1 856,6	7,6
=	Overskudd i statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland (A-B)	1 127,6	495,7	-56,0
-	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	1 384,5	832,2	-39,9
=	Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-256,9	-336,5	31,0
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	256,9	336,5	31,0
=	Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	
+	Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	1 127,6	495,7	-56,0
+	Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	287,8	360,6	25,3
=	Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	1 415,4	856,3	-39,5

Kilde: Finansdepartementet

2.2 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner

Tabell 2.2 viser statsbudsjettets inntekter og utgifter når petroleumsvirksomheten og lånetransaksjoner holdes utenom.

2.2.1 Inntekter

De største inntektene kommer fra skatter og avgifter fra Fastlands-Norge. Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 1 380,4 mrd. kroner i 2024. De største bidragene kommer fra skatter på inntekt og formue, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden, merverdiavgift og øvrige særavgifter medregnet tollinntekter.

Anslagene for skatter og avgifter for 2024 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2023, hvor ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er anslagene basert på vekstforutsetningene for blant annet sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2024. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og kommunale og fylkeskommunale skattører.

Regjeringens forslag til budsjett inneholder skatte- og avgiftslettelser i 2024 på om lag 4,9 mrd. kroner bokført og 5,3 mrd. kroner påløpt. Skatte- og avgiftsopplegget for 2024 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2023–2024) *Skatter og avgifter 2024*.

Inntekter utenom skatter og avgifter består i hovedsak av utbytteinntekter, renteinntekter og salgs- og leieinntekter. Dette er nærmere omtalt i kapittel 3.

Tabell 2.2 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner

	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Mrd. kroner Endring i pst.
Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)	1 468,6	1 520,1	3,5
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 355,6	1 380,4	1,8
<i>Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift</i>	421,2	455,5	8,1
<i>Skatt på formue og inntekt</i>	409,6	418,3	2,1
<i>Merverdiavgift</i>	393,0	398,9	1,5
<i>Avgifter på tobakk og alkohol</i>	22,5	24,3	8,2
<i>Avgifter på motorvogner</i>	20,3	19,5	-3,7
<i>Elektrisitetsavgift</i>	9,9	8,2	-17,2
<i>Tollinntekter</i>	4,3	3,8	-11,7
<i>Andre avgifter</i>	75,0	51,9	-30,8
Renter og aksjeutbytte	63,9	72,5	13,6
Inntekter fra statens forvaltningsbedrifter	3,8	8,6	122,9
Andre inntekter	45,3	58,7	29,5
Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)	1 725,5	1 856,6	7,6
Sum folketrygden	589,7	651,1	10,4
<i>Alderspensjon</i>	289,6	316,7	9,4
<i>Uføretrygd</i>	118,5	125,7	6,1
<i>Sykepengene</i>	51,8	62,2	20,1
<i>Arbeidsavklaringspenger</i>	36,6	44,7	22,3
<i>Øvrige sosiale formål</i>	15,7	18,4	16,8
<i>Helsetjenester</i>	40,5	43,3	7,0
<i>Foreldrepenger</i>	26,8	26,3	-1,8
<i>Arbeidsliv</i>	10,2	13,8	35,0
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	205,6	223,6	8,8
Regionale helseforetak	200,0	215,0	7,5
Samferdsel	83,0	91,0	9,7
Forsvar	75,8	90,8	19,8
Høyere utdanning, forskning og fagskoler	57,1	61,8	8,3
Bistand ¹	42,1	49,6	17,8
Politi og påtalemyndighet	25,2	27,2	7,9
Jordbruksavtalen	24,1	27,0	12,1
Barnetrygd og kontantstøtte	21,4	24,7	15,3
Renter på statsgjeld	11,5	12,5	8,0
Andre utgifter	390,1	382,4	-2,0
Oljekorrigert overskudd	-256,9	-336,5	31,0

¹ Regjeringens forslag til bistandsbudsjett inkluderer i tillegg midler til Norfund (grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland og kapitalinnskudd i klimainvesteringsfondet) og enkelte bistandsmidler under Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Finansdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet.

2.2.2 Utgifter

De største utgiftene gjelder folketrygdens ytelser, som til sammen anslås til 651,1 mrd. kroner i 2024. Andre større utgifter er rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner, og overføringene til de regionale helseforetakene. Samferdsel og forsvar utgjør også en betydelig del av statsbudsjettets utgifter. En vesentlig del av øvrige utgifter er driftsutgifter i store etater som Arbeids- og velferdsetaten, politi og påtalemyndighet, statlige byggeprosjekter, overføringer til universitets- og høyskolesektoren og ulike tilskudd.

Utgiftene på statsbudsjettet omtales nærmere under hvert departement i avsnitt 2.4. Folketrygdens utgifter omtales nærmere i avsnitt 2.5.

2.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov

Staten lånefinansierer ikke utgifter til drift, investeringer eller overføringer til private, kommuner

Tabell 2.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomhet</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	148,5	155,8	4,9
- Tilbakebetalinger	222,6	124,1	-44,3
- Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	
= Netto finansieringsbehov	-74,1	31,7	-142,8
+ Gjeldsavdrag	78,5	68,0	-13,3
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	4,4	99,7	2 178,8

Kilde: Finansdepartementet

Forskjellen mellom nye utlån mv. og tilbakebetalinger gir staten et brutto finansieringsbehov som anslås til 99,7 mrd. kroner i 2024. Statens faktiske lånebehov og forslag om lånefullmakter kan avvike fra finansieringsbehovet som fremgår av tabell 2.3. Det skyldes at det ved vurderingen av statens lånebehov i markedet også tas hensyn til virkningen av statens transaksjoner på likviditeten i pengemarkedet.

Ved forslag om opptak av statlige lån og lånefullmakter korrigeres det for enkelte lånetransaksjoner som inngår i finansieringsbehovet, men

og fylkeskommuner. Det oljekorrigerede budsjettunderskuddet, hvor disse utgiftene inngår, finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettet gjøres dermed opp i balanse før lånetransaksjoner.

Lånetransaksjoner finansieres derimot ved at staten tar opp lån. Statens lånetransaksjoner omfatter blant annet utlån til husholdninger og næringsliv, salg og kjøp av aksjer og innskudd i foretak og fond. Investeringer i selskaper regnes som lånetransaksjoner dersom forventet avkastning minst tilsvarende avkastningen på alternative plasseringer. Med avkastning på alternative plasseringer menes finansiell avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen. Lånetransaksjoner inngår verken i det oljekorrigerede budsjettunderskuddet eller i det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet. Prinsipper og praksis for budsjettering av lånetransaksjoner er nærmere omtalt i Prop. 1 S (2022–2023) for budsjettåret 2023, avsnitt 8.2.

ikke har likviditetseffekt. Dette gjelder blant annet opprettelse av og endringer i fond som er avsatt for fremtidige tilskudd. Samtidig påvirker enkelte poster på statsbudsjettet ikke likviditeten i pengemarkedet direkte, selv om de påvirker balansen på statsbudsjettet og størrelsen på statens kontantbeholdning. Det gjelder renter og overføringer fra Norges Bank. Når det korrigeres for disse størrelsene, anslås statens likviditetsjusterte finansieringsbehov i 2024 til om lag 130 mrd. kroner.

Lånetransaksjoner og finansieringsbehov omtales nærmere i kapittel 3, mens statens faktiske lånebehov og forslag om lånefullmakter omtales i kapittel 7.

2.4 Oversikt over utgifter under de ulike departementene

2.4.1 Innledning

I denne delen omtales hovedtrekkene i utgiftene per departement. Tabellene viser utgiftene etter programområde og programkategori i Saldert budsjett 2023 og forslaget for 2024. Tallene for de to årene er ikke i alle tilfeller fullt ut sammenlignbare. For eksempel vil overføring av oppgaver mellom departementene, og tilsvarende overføring av bevilgninger, gi en endring i bevilgnings-

rammene uten at det er en reell omprioritering mellom formål.

I tabellene oppgis Saldert budsjett 2023 som bevilgningsnivå i 2023. Tilleggsbevilgninger gjennom 2023 er derfor ikke inkludert i tallene for 2023. I den grad tilleggsbevilgninger gjennom 2023 er ført videre i 2024-budsjettet, vil tabellen vise en økt bevilgning fra 2023 til 2024. Det vil for eksempel gjelde den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av 2023-budsjettet som ble foreslått og vedtatt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett og som er videreført til 2024. Det samme gjelder virkningen av lønnsoppgjøret i staten våren 2023, som ikke var fordelt til departementene i Saldert budsjett 2023. Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i staten i 2023 er imidlertid innarbeidet i forslaget til budsjett for 2024.

2.4.2 Utenriksdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 02 Utenriksforvaltningen</i>			
02.00 Administrasjon av utenrikspolitikken	2 569,1	2 981,8	16,1
02.10 Utenriksformål	7 153,5	3 365,5	-53,0
Sum før lånetransaksjoner	9 722,6	6 347,4	-34,7
Lånetransaksjoner	0,4	0,5	25,0
Sum Utenriksforvaltningen	9 723,0	6 347,8	-34,7
<i>Programområde 03 Internasjonal bistand</i>			
03.00 Forvaltning av utviklingssamarbeidet	2 489,5	2 805,9	12,7
03.10 Utviklingssamarbeidet	36 512,0	43 602,3	19,4
Sum før lånetransaksjoner	39 001,5	46 408,2	19,0
Lånetransaksjoner	1 989,9	1 989,9	0,0
Sum Internasjonal bistand	40 991,4	48 398,1	18,1
Sum Utenriksdepartementet	50 714,3	54 745,9	7,9

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Utenriksdepartementet:

- Nansen-programmet for Ukraina
- statsgarantiordning for fornybar energi i utviklingsland
- etat for eksportkontroll og sanksjoner

Regjeringen foreslår et samlet bistandsbudsjett på 51,7 mrd. kroner for 2024. I tillegg til bistandsfor-

mål under Utenriksdepartementet omfatter bistandsbudsjettet klima- og skogsatsingen under Klima- og miljødepartementet, og noen mindre utgifter under andre departementer. Samlet bistandsbudsjett øker med 7,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023. Russlands fullskalainvasjon har dramatiske konsekvenser for *Ukraina*. Støtte til Ukrainas frihetskamp er også nødvendig for Europas og Norges sikkerhet. Alle partiene på

Stortinget er enige om det flerårige Nansen-programmet for Ukraina på 75 mrd. kroner over fem år. For 2024 foreslår regjeringen 7,5 mrd. kroner til sivil og humanitær støtte under Utenriksdepartementet og 7,5 mrd. kroner til militær støtte under Forsvarsdepartementet. Fordelingen mellom sivil og militær støtte gjennom året vil avhenge av hvordan krigen utvikler seg.

Regjeringen foreslår å opprette en *ny statlig garantiordning for fornybar energi* for å øke investeringer og mobilisere mer privat kapital. Tilgang til fornybar energi er viktig for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Reell og opplevd risiko ved investe-

ringer i utviklingsland er et hinder for private investeringer. Ordningen skal ha en prøveperiode på fem år, med en ramme for utestående garantier på 5 mrd. kroner. Det foreslås bevilget 375 mill. kroner til avsetning til tap i oppstartsfasen.

Regjeringen foreslår å opprette en *ny etat for eksportkontroll og sanksjoner*. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i verden og økt bruk av sanksjoner i utenrikspolitikken er noen av grunnene til at både saksmengde og kompleksiteten har økt. Etablering av en egen etat skal gi bedre kontroll med eksport av strategiske varer og teknologi fra Norge, og økt kapasitet til å informere og veilede næringslivet og kunnskapssektoren.

2.4.3 Kunnskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 07 Kunnskapsformål</i>			
07.10 Administrasjon	677,5	705,6	4,2
07.20 Grunnopplæringen	13 566,0	14 907,4	9,9
07.30 Barnehager	1 089,6	1 151,5	5,7
07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning	1 305,7	1 519,3	16,4
07.50 Kompetansepolicy og livslang læring	1 922,4	1 982,0	3,1
07.60 Høyere utdanning og forskning	55 753,5	60 261,5	8,1
07.80 Utdanningsfinansiering	17 608,5	18 111,6	2,9
Sum før lånetransaksjoner	91 923,1	98 638,9	7,3
Lånetransaksjoner	38 153,4	38 858,7	1,8
Sum Kunnskapsdepartementet	130 076,6	137 497,6	5,7

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Kunnskapsdepartementet:

- rimeligere og bedre barnehage- og SFO- tilbud
- en mer praktisk og variert skole, tidligere innsats i skole og barnehage
- at flere skal fullføre videregående opplæring og bli kvalifisert for læreplass, arbeid og videre utdanning
- nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning og i høyere utdanning
- startbevilgning til campussamling for Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Maksimalprisen i barnehage foreslås videreført nominelt på 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2024 og nedjustert til 2 000 kroner fra 1. august

2024. Dersom barnehageprisen i Regjeringen Solbergs siste budsjett på 3 315 kroner hadde fulgt prisveksten, ville den i 2024 vært 3 610 kroner. Innsparingen for en familie med ett barn i barnehage er med det over 17 500 kroner på årsbasis. I kommuner i sentralitetssone 5 og 6, dvs. kommuner i mindre sentrale strøk, foreslås maksimalprisen nedjustert ytterligere til 1 500 kroner. Innsparingen over et år blir da tilsvarende over 23 000 kroner. Regjeringen foreslår også å videreføre gratis barnehage for tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, gratis barnehage for alle 1-5-åringer i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms og 20 timer gratis kjernetid i barnehagen per uke for barn i alderen 2–5 år i familier med lav inntekt.

Regjeringen foreslår en rekke tiltak for å fremme kvaliteten og kompetansen i barnehagene og SFO. Regjeringen viderefører også ordningene med 12 timer gratis SFO for alle elever på 1. og 2. trinn og foreslår tiltak for å øke kompetansen til ansatte i SFO.

En ny stortingsmelding om 5.–10. trinn har som hovedmål å bidra til å styrke læringen, utviklingen, motivasjonen og mestringen til elevene, blant annet gjennom å bidra til mer praktisk læring i skolen. Regjeringen foreslår en tilskuddsordning for utstyr og læringsarenaer, samt oppstart av en rentekompensasjonsordning til kommunene for investeringer i læringsarenaer og større utstyr som bidrar til mer praktisk og variert opplæring.

Regjeringen foreslår å innføre en ny tilskuddsmodell for private grunnskoler og å endre utregningspraksisen for kombinerte barne- og ungdomsskoler. Endringene skal fases inn over fem år fra høsten 2024, og gir isolert sett en innsparing på 51,5 mill. kroner i 2024. Innsparingen gjelder kombinerte barne- og ungdomsskoler, som til nå er blitt kompensert for faste kostnader to ganger, noe som ikke er i tråd med intensjonene i finansieringsmodellen.

Med ny opplæringslov får elevene rett til opplæring til de har fullført. Personer som har fullført, får mulighet til å ta et fagbrev. Den nye loven skal etter planen tre i kraft fra høsten 2024, og budsjettforslaget finansierer lovendringene. Regjeringen foreslår også å videreføre tilskuddet for at flere skal få læreplass.

Regjeringen vil at geografi og privatøkonomi ikke skal hindre unge i å få opplæringen de ønsker seg. Regjeringen foreslår derfor å øke stipendene fra Lånekassen for borteboere og utgifter til utstyr i videregående opplæring ytterligere.

Regjeringen har startet arbeidet med en melding til Stortinget om høyere yrkesfaglig utdanning og foreslår midler til 500 nye studieplasser ved fagskolene fra høsten 2024. Det foreslås også en økning i utviklingsmidler til fagskolene for å videreføre og sikre kvaliteten.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til universiteter og høyskoler med 1,6 mrd. kroner sammenlignet med revidert budsjett for 2023. Det omfatter 151,1 mill. kroner i resultatbasert uttelling. Forslaget omfatter også en økning på 255 studieplasser, inkludert 60 studieplasser i medisin og 100 studieplasser i IKT.

Regjeringen foreslår minst 1 mrd. kroner over fem år til en forsknings- og innovasjonssatsing på fremtidens databehandling – kunstig intelligens, digital sikkerhet og samfunnskONSEKVENSER AV teknologiutviklingen.

Regjeringen foreslår 178 mill. kroner til startbevilgning for NTNU Campussamling, med bevilgning over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett.

Regjeringen foreslår 140 mill. kroner til å fornye det nasjonale forskningsnett. Bevilgningsbehovet er tilsvarende i 2025. Investeringkostnaden skal dekkes gjennom brukerbetaling over 20 år.

Regjeringen foreslår å gi tilsagn om tilskudd til 1 650 nye studentboliger i 2024.

2.4.4 Kultur- og likestillingsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 08 Kulturformål</i>			
08.10 Administrasjon	208,7	225,6	8,1
08.15 Frivillighetsformål	3 561,5	3 510,7	-1,4
08.20 Kulturformål	10 158,5	10 742,8	5,8
08.30 Medieformål m.m.	8 905,5	9 473,1	6,4
08.45 Likestilling	548,4	592,9	8,1
Sum Kultur- og likestillingsdepartementet	23 382,6	24 545,1	5,0

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Kultur- og likestillingsdepartementet:

- frivillig sektor
- bedre arbeidsvilkår for kunstnere
- film og dataspill
- likestilling

Regjeringen vil styrke *frivillig sektor* og legge til rette for at alle kan delta og engasjere seg i organisasjonsliv og fritidsaktiviteter. Tilskuddsbevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner foreslås økt med 415 mill. kroner, til totalt 2 440 mill. kroner i 2024, for å legge til rette for full kompensasjon til godkjente søkere. Strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner foreslås videreført i 2024. For å stimulere til frivillig innsats i kommunene foreslås tilskuddet til fri-

villigsentralene økt. Det legges også opp til full merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg ved at tilskuddsbevilgningen til denne ordningen foreslås økt med nærmere 90 mill. kroner.

For å bidra til *bedre arbeidsvilkår for kunstnere* foreslår regjeringen å øke bevilgningene til kunstnerstipendordninger og kompensasjons- og vederlagsordninger for rettighetshavere og kunstnere med vel 90 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til aktiviteter innenfor *film og dataspill* med i alt 40 mill. kroner, blant annet for å fremme mangfold og talentutvikling over hele landet.

Det foreslås også bevilgningsøkninger til ulike tiltak for å styrke arbeidet med *likestilling* og mot diskriminering.

2.4.5 Justis- og beredskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 06 Justissektoren</i>			
06.10 Administrasjon	651,9	669,2	2,7
06.20 Rettsvesen	3 482,1	3 815,7	9,6
06.30 Straffegjennomføring og konfliktråd	5 969,2	6 489,4	8,7
06.40 Politi og påtalemyndighet	25 188,8	27 181,7	7,9
06.50 Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap	5 696,8	6 017,3	5,6
06.60 Andre virksomheter	1 747,9	1 466,5	-16,1
06.70 Statens sivilrettsforvaltning, rettshjelp, erstatningsordninger m.m.	1 717,4	1 985,2	15,6
06.80 Svalbardbudsjettet m.m.	434,5	467,7	7,6
06.90 Beskyttelse og innvandring	3 713,2	5 286,9	42,4
Sum Justis- og beredskapsdepartementet	48 601,8	53 379,7	9,8

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Justis- og beredskapsdepartementet:

- tilstedeværelse av politi i hele landet
- rettssikkerhet
- samfunnssikkerhet
- mottak av flyktninger og fordrevne fra Ukraina

Politiets tilstedeværelse i hele landet er viktig for trygghetsfølelsen i befolkningen. Regjeringen foreslår derfor økte bevilgninger blant annet for å legge til rette for et høyt bemannings- og aktivitetsnivå i politidistriktene, opprette nye tjeneste-

steder og øke innsatsen mot kriminelle gjenger i Oslo. Regjeringen foreslår dessuten å omprioritere midler fra Politidirektoratet til førstelinjen i politiet.

Regjeringen ønsker å styrke *rettssikkerheten* i Norge. Det foreslås økt bevilgning til politiet og påtalemyndigheten for å gi bedre kapasitet, kvalitet og kompetanse i etterforskning og påtalearbeid. Det foreslås også å øke bevilgningen til politiet til blant annet flere etterforskere med kompetanse innen økonomisk kriminalitet og håndtering av digitale beslag. I tillegg foreslås det å starte

rehabiliteringen av Bergen tinghus og å legge til rette for lyd- og bildeopptak i domstolene. Det foreslås økt bevilgning for å bedre soningsforholdene for kvinnelige innsatte ved å etablere en nasjonal forsterket fellesskapsavdeling for kvinner ved Telemark fengsel, avdeling Skien. Regjeringen foreslår også økt bevilgning for å gjennomføre lovendringer som skal forbedre straffereaksjoner og oppfølging av ungdom samt øke kapasiteten ved Ungdomsenhet øst på Eidsvoll. Det foreslås videre å øke kriminalomsorgens grunnbevilgning i 2024.

Regjeringen prioriterer *samfunnssikkerhet* og foreslår å øke Politiets sikkerhetstjenestes (PSTs) kapasitet i arbeidet med kontraterror og beskyttelse av myndighetspersoner som en del av oppfølgingen av 25. juni-utvalgets rapport. Dagens Nødnett er basert på utgående teknologi, og det blir foreslått bevilgning til Direktoratet for samfunns-

sikkerhet og beredskap for å starte opp arbeidet med forprosjekt for et nytt nødnett. For å opprettholde tilstrekkelig kvalitet frem til et nytt nødnett er på plass, foreslår regjeringen også å gjennomføre nødvendige investeringer i dagens Nødnett. Det foreslås videre å kompensere de frivillige organisasjonene i redningstjenesten for økt brukerbetalning for Nødnett i 2024.

Den russiske invasjonen av Ukraina har drevet mange på flukt, og regjeringens budsjettforslag legger til rette for *mottak av flyktninger og fordrevne* fra Ukraina. Regjeringen mener nivået på overføringsflyktninger må ses i sammenheng med antall asylsøkere, og foreslår en kvote for overføringsflyktninger på 1 000 plasser. Det foreslås også å videreføre økt bevilgning til kapasitet i Utlendingsdirektoratet og politiet for å håndtere høye asylankomster.

2.4.6 Kommunal- og distriktsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.10 Det kongelige hus	265,5	291,5	9,8
Sum Konstitusjonelle institusjoner	265,5	291,5	9,8
<i>Programområde 13 Statsforvaltning og kommunesektoren mv.</i>			
13.00 Administrasjon	2 669,6	3 284,6	23,0
13.25 Statsforvalterne	2 116,5	2 360,9	11,5
13.30 Statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning	13 372,3	13 631,7	10,2
13.40 Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk	2 329,1	2 487,7	6,8
13.45 Personvern	80,8	85,0	5,3
13.50 Distrikts- og regionalpolitikk	1 280,8	1 552,9	21,2
13.60 Samiske formål	615,2	672,5	9,3
13.67 Nasjonale minoriteter	59,0	67,6	14,6
13.70 Kommunesektoren mv.	218 135,3	237 497,9	8,9
13.80 Bolig, bomiljø og bygg	5 011,8	4 826,1	-3,7
13.90 Planlegging, byutvikling og geodata	1 338,9	1 583,6	18,3
Sum før lånetransaksjoner	246 009,3	268 050,6	9,0
Lånetransaksjoner	35 207,0	42 282,0	20,1
Sum Statsforvaltning og kommunesektoren mv.	281 216,3	310 332,6	10,4
Sum Kommunal- og distriktsdepartementet	281 481,7	310 624,1	10,4

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Kommunal- og distriktsdepartementet:

- tjenester nær folk
- en aktiv distriktpolitikk
- omstilling og fornyelse i offentlig sektor
- digitalisering og ny teknologi
- videreutvikling av boligpolitikken

Tjenester nær folk i hele landet er et grunnleggende mål og regjeringen jobber for en helhetlig politikk for hele Norge. Kommunene har ansvar for mange av de viktigste velferdsoppgavene, og bidrar til desentralisering, gode levekår og tilgang til grunnleggende tjenester i bygder og byer i hele Norge.

Regjeringen foreslår en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i 2024 på om lag 6,4 mrd. kroner, tilsvarende en realvekst på 1,3 pst. Av veksten går om lag 5,1 mrd. kroner til kommunene og 1,3 mrd. kroner til fylkeskommunene. Dette innebærer at sektoren får dekket økte demografi- og pensjonskostnader, som er anslått til om lag 5,9 mrd. kroner. Videre begrunnes 150 mill. kroner av veksten med innsats på rusfeltet og psykisk helse, 100 mill. kroner til kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium og 300 mill. kroner til fylkeskommunene som følge av omlegging av inntektssystemet i 2024.

Budsjettforslaget støtter opp under *en aktiv distriktpolitikk*. Regjeringen la våren 2023 frem Meld. St. 27 (2022–2023) *Eit godt liv i heile Noreg – distriktpolitikk for framtida*, som viser hvordan regjeringen vil legge til rette for desentralisering slik at folk har tilgang til arbeid, bolig og gode tjenester nær der de bor. I 2024 foreslår regjeringen blant annet å øke bevilgningene til arbeidet med bygdevekstavtaler og å øke tilskuddet til Merkurprogrammet. Regjeringen foreslår også halverte maksimaltakster og økt flykapasitet på FOT-rutene, reduserte barnehagepriser i distriktskommuner samt tiltak som bidrar til lokal tilstedeværelse i politiet. I tillegg foreslår regjeringen å samle og forenkle skattevirkemidlene i tiltaks-sonen. Finnmarksfradraget økes fra 20 550 kroner til 30 000 kroner, og samtidig økes trinnskattesatsen i trinn 3 i tiltaks-sonen til samme nivå som i resten av landet. Regjeringen foreslår også å styrke ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift gjennom å øke fribeløpet fra 500 000 kroner til 850 000 kroner.

Regjeringen vil gi samiske språk gode rammevilkår. Som oppfølging av Meld. St. 13 (2022–

2023) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv*, foreslår regjeringen blant annet midler til språkarbeidet ved Sametinget, utdanningsprogrammer for samiskspråklige lærere, og utvikling av teknologiske verktøy tilpasset samiske språk.

Gjennom *omstilling og fornying av offentlig sektor* vil regjeringen bidra til mer velferd og mindre administrasjon, mer lokal frihet og mindre detaljstyring. Alle skal ha tilgang til tilpassede velferdstjenester av god kvalitet. Tillitsreformen er en integrert del av dette. Videre fortsetter arbeidet med å redusere statens husleieutgifter.

Digitalisering og ny teknologi gir muligheter for desentralisering, bosetting og næringsutvikling i hele landet. Regjeringen foreslår midler til å videreutvikle Altinn og til drift og forvaltning av nasjonale digitale fellesløsninger i Digitaliseringsdirektoratet. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen til utbygging av bredbånd i de delene av landet der det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut, slik at folk og næringsliv i hele landet skal ha fullverdig tilgang til ny velferdsteknologi, undervisningsløsninger og mange andre digitale tjenester og løsninger. IKT-sikkerhet prioriteres gjennom økt bevilgning til sikkerhet i de nasjonale fellesløsningene, tiltak ved Det kongelige hoff og oppfølging av dataangrepet mot departementsfellesskapet.

Regjeringen vil *videreutvikle boligpolitikken*, og skal legge frem en stortingsmelding om den helhetlige boligpolitikken våren 2024. For 2024 foreslår regjeringen å øke Husbankens låneramme med 3 mrd. kroner til 24 mrd. kroner. Videre foreslår regjeringen å videreføre det midlertidige regelverket i bostøtteordningen ut mars 2024, og en ekstra utbetaling på 1 000 kroner per måned for perioden januar til mars som kompensasjon for høye strømpriser. For å bidra til flere egnede boliger utenfor sentrale strøk, foreslår regjeringen å øke bevilgningen til tilskudd til boligtiltak i distriktene. Videre foreslås det å øke tilskuddet til energitiltak i kommunalt eide utleieboliger, sykehjem og omsorgsboliger. Tilskuddet flyttes til Olje- og energidepartementets budsjett.

Regjeringen er opptatt av at alle nabolag skal være gode og trygge steder å bo og vokse opp i, og la sommeren 2023 frem stortingsmeldingen «Gode bysamfunn med små skilnader». I 2024 foreslås det å øke bevilgningen til samarbeidet med byene om tiltak i områder med levekårsutfordringer.

2.4.7 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 09 Arbeid og sosiale formål</i>			
09.00 Administrasjon	717,6	780,9	8,8
09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken	13 707,4	14 877,5	8,5
09.20 Tiltak for bedre levekår mv.	395,9	402,4	1,6
09.30 Arbeidsmarked	9 699,5	10 684,0	10,2
09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	1 378,8	1 082,5	-21,5
09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse	10 199,4	10 536,1	3,3
09.60 Kontantytelser	4 220,4	4 685,0	11,0
09.70 Integrering og mangfold	19 369,7	28 790,3	48,6
Sum Arbeid og sosiale formål	59 688,8	71 838,8	20,4
<i>Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden</i>			
29.20 Enslige forsørgere	1 639,0	1 685,0	2,8
29.50 Inntektssikring ved sykdom, arbeidsavklaring og uførhet	206 894,3	232 646,7	12,4
29.60 Kompensasjon for merutgifter for nedsatt funksjonsevne mv.	11 718,2	13 045,0	11,3
29.70 Alderdom	289 622,0	316 740,0	9,4
29.80 Forsørgertap mv.	2 380,2	3 643,6	53,1
Sum Sosiale formål, folketrygden	512 253,7	567 760,3	10,8
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.30 Arbeidsliv	10 116,8	13 683,0	35,3
Sum Arbeidsliv, folketrygden	10 116,8	13 683,0	35,3
Sum Arbeids- og inkluderingsdepartementet	582 059,3	653 282,1	12,2

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

- øke sysselsettingen
- bidra til god integrering og deltakelse i arbeidslivet for flyktninger og fordrevne
- skape et sikkert, seriøst og inkluderende arbeidsliv
- utforme gode velferdsordninger

Hoveddelen av utgiftsøkningen på Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjettområder skyldes veksten i folketrygdens utgifter. Det er blant annet høyere vekst i sykefravær og antall mottakere av arbeidsavklaringspenger enn det som var lagt til grunn i budsjettforslaget for 2023. Se nærmere omtale i avsnitt 2.5. Videre øker utgif-

tene til bosetting og integrering av de mange fordrevne fra Ukraina. Utgiftene under arbeidsmiljø og sikkerhet reduseres fordi det konstitusjonelle ansvaret for Petroleumstilsynet (Havindustri- tilsynet fra 1. januar 2024) ble overført til Olje- og energidepartementet fra 1. juli 2023.

For å øke sysselsettingen foreslår regjeringen å videreføre bevilgningsøkningen til arbeidsmarkedstiltak fra Revidert nasjonalbudsjett 2023. Med lav arbeidsledighet og høy etterspørsel etter arbeidskraft ligger forholdene til rette for at personer som står utenfor arbeid, kan få mulighet til å delta i arbeidslivet. Bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak skal bidra til det. Blant annet økes bevilgningen til individuell jobbstøtte (IPS), som vil bidra til at personer med moderate til alvorlige

psykiske lidelser og/eller rusproblemer får hjelp med å komme i arbeid. Regjeringen opprettholder også bevilgningsnivået på funksjonsassistanse i arbeidslivet og arbeids- og utdanningsreiser, slik at flere med nedsatt funksjonsevne kan delta i arbeidslivet. Fra 1. juli 2023 innførte regjeringen en ungdomsgaranti, og denne videreføres i hele 2024. Ungdom som trenger hjelp til å komme i arbeid eller utdanning, vil gis tidlig innsats og tett og tilpasset oppfølging så lenge det er nødvendig. I tillegg jobber regjeringen videre med utformingen og iverksettelsen av et avgrenset forsøk med arbeidsorientert uføretrygd for nye uføre under 30 år. Forsøket innebærer at personer som har fått vedtak om (arbeidsorientert) uføretrygd, skal få tett arbeidsrettet oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten og gis adgang til ansettelse med trygdejustert lønn. Tiltakene er viktige grep for å styrke arbeidslinja og vil kunne bidra til at flere kommer i jobb. Regjeringen foreslår videre 500 nye plasser til varig tilrettelagt arbeid (VTA) i 2024 som en del av en fireårig opptrappingsplan for VTA.

Regjeringen ønsker å *bidra til god integrering og deltakelse i arbeidslivet for flyktninger og fordrevne*. Det er blant annet et mål at fordrevne fra Ukraina raskt kommer ut i arbeid eller annen aktivitet. Samtidig trenger mange å lære seg norsk og har behov for fleksibel opplæring som kan kombineres med jobb. Regjeringen foreslår derfor å legge til rette for et nasjonalt tilbud om digital lærerstyrt norskopplæring, som retter seg mot fordrevne fra Ukraina og andre nyankomne flyktninger.

Regjeringens videre arbeid med å *skape et sikkert, seriøst og inkluderende arbeidsliv* innebærer

en foreslått styrking av det allerede etablerte a-krimssamarbeidet i Innlandet mellom Skatteetaten, politiet, Arbeidstilsynet og Arbeids- og velferdsetaten. Regjeringen foreslår også å øke Arbeidstilsynets kapasitet til å drive tilsyn med fysisk tilstedeværelse og synlighet på arbeidsplasser, som er et viktig virkemiddel mot useriøsitet og sosial dumping.

Regjeringen ønsker å *utforme gode velferdsordninger*. Regjeringen foreslår blant annet at ferietillegget til dagpenger, slik det er utformet for 2023, videreføres i 2024. Regjeringen foreslår videre en hovedregel om at barnetilleggene til dagpenger, arbeidsavklaringspenger og kvalifiseringsstønad prisjusteres årlig i tråd med anslaget for konsumprisveksten. Dette skal bidra til at stønadsmottakere får opprettholdt kjøpekraften knyttet til de ekstrautgiftene som følger med å ha barn. Det blir også foreslått endring i reglene for barnetilleggene til arbeidsavklaringspenger, uføretrygd og kvalifiseringsstønad, slik at forsørgeren får beholde barnetillegget selv om barnet har egen inntekt som overstiger grunnbeløpet. Det er mange som har behov for å kombinere arbeidsrettede tjenester med behandling i helsetjenesten. Som følge av dette foreslår regjeringen å prøve ut to modeller for tjenestesamhandling mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunehelsetjenesten: samarbeid mellom Nav-kontor og Rask psykisk helsehjelp-team og samarbeid mellom Nav-kontor og fastlegekontoret. Det legges opp til en samfinansiering av satsingen med Helse- og omsorgsdepartementet.

2.4.8 Helse- og omsorgsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 10 Helse og omsorg</i>			
10.00 Helse- og omsorgsdepartementet mv.	1 286,9	1 440,7	11,9
10.10 Folkehelse mv.	2 965,3	1 274,7	-57,0
10.30 Spesialisthelsetjenester	200 629,9	215 802,4	7,6
10.40 Sentral helseforvaltning	4 452,6	4 777,7	7,3
10.60 Helse- og omsorgstjenester i kommunene	9 391,4	9 686,0	3,1
10.70 Tannhelse	467,2	466,7	-0,1
10.80 Kunnskap og kompetanse	742,9	812,6	9,4
Sum Helse og omsorg	219 936,3	234 260,8	6,5

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 30 Helsetjenester, folketrygden</i>			
30.10 Spesialisthelsetjenester mv.	6 773,9	7 624,6	12,6
30.50 Legehjelp, legemidler mv.	33 476,7	35 418,8	5,8
30.90 Andre helsetiltak	242,0	268,0	10,7
Sum Helsetjenester, folketrygden	40 492,6	43 311,4	7,0
Sum Helse- og omsorgsdepartementet	260 428,8	277 572,2	6,6

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Helse- og omsorgsdepartementet:

- bo trygt hjemme-reformen
- redusert ventetid i spesialisthelsetjenesten
- rekruttering og kompetanse
- forebygging og behandling innen psykisk helse og rus
- digital samhandling og Helseteknologiordningen

Regjeringen vil bidra til å skape et mer aldersvennlig samfunn preget av inkludering, trygghet og fellesskap. Som oppfølging av Meld. St. 24 (2022–2023) *Fellesskap og meistring – Bu trygt heime* foreslår regjeringen økt bevilgning til investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser, utvidelse av Tørn-prosjektet som har som formål å øke heltidsandelen og kompetansen i de kommunale helsetjenestene, tiltak rettet mot veiledning av studenter og ansatte og oppskalering av Jobbvinner.

Sykehusene jobber med å ta igjen utredning og behandling som ble utsatt som følge av pandemien. Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til spesialisthelsetjenesten tilsvarende en aktivitetsvekst utover det demografiske behovet. Det legges til rette for reduserte ventetider. Bevilgningsøkningen tilsvarer en aktivitetsvekst på om lag 1,8 pst. Det anslåtte demografiske behovet er på 1,5 pst.

Regjeringen vil øke rekrutteringen av fastleger og bidra til stabil legedekning i hele landet. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen til nasjonale ALIS-avtaler slik at alle som starter spesialisering i allmennmedisin, kan få tilbud om en ALIS-avtale. Det foreslås å øke det årlige antallet utlyste stillinger til leger i spesialisering (LIS1-stillinger) med 66 slik at det lyses ut 1 185 stillinger i 2024.

Regjeringen foreslår en rekke nye tiltak innen psykisk helse og rus. Regjeringen har som mål at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, og at de som har psykiske helseutfordringer skal få god og lett tilgjengelig hjelp. Tiltakene følger opp Meld. St. 23 (2022–2023) *Opptrappingsplan for psykisk helse (2023–2033)*. Barn og unge prioriteres særskilt, blant annet gjennom økt tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjenesten, digitale tilbud og oppsøkende arbeid.

Det skal etableres en helseteknologiordning som skal støtte innføring av ny teknologi i helse- og omsorgstjenesten og videreføre innsatsen på velferdsteknologiområdet. Ordningen inkluderer en søknadsbasert tilskuddsordning, tilskudd til nettverk for innføring og en veiledningstjeneste. Innsatsen på digital samhandling videreføres, med prioritering av pasientens prøvesvar, pasientens legemiddelliste, pasientens journaldokumenter og pasientens måledata.

2.4.9 Barne- og familiedepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 11 Barn og familie</i>			
11.00 Administrasjon	211,5	231,1	9,3
11.10 Familie og oppvekst	24 188,8	26 957,2	11,4
11.20 Barnevernet	8 410,2	9 928,2	18,0
11.30 Forbrukerpolitikk	278,3	297,0	6,7
11.50 Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn	3 716,0	3 964,8	6,7
Sum Barn og familie	36 804,7	41 378,4	12,4
<i>Programområde 28 Foreldrepenger mv., folketrygden¹</i>			
28.50 Stønad ved fødsel, adopsjon og bidragsforskott	26 091,0	26 291,0	0,8
Sum Foreldrepenger mv., folketrygden	26 091,0	26 291,0	0,8
Sum Barne- og familiedepartementet	62 895,7	67 669,4	7,6

¹ Bidragsforskott foreslås fra 2024-budsjettet flyttet fra programområde 11 til programområde 28.

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Barne- og familiedepartementet:

- styrke og omstille det statlige barnevernet
- forlenge foreldrepengeperioden med 80 pst. inntektsdekning og utvide selvstendig uttaksrett for fedre
- endringer i kontantstøtteordningen
- oppstart av bevaringsstrategi for kirkebygg

Regjeringen viderefører og styrker arbeidet med å gjøre de *statlige barnevernsinstitusjonene* bedre i stand til å ivareta barna med de største og mest sammensatte behovene. Omstillingen vil også legge til rette for å øke bruken av ideelle leverandører. Det er viktig for regjeringen at omstillingen sikrer at tilbudet til barna blir ivaretatt, og det vil derfor sammen med oppbygging av tilbud i offentlig og ideell regi fremdeles kunne være behov for andre private aktører i tiden fremover. Siden slutten av 2022 har det vært en økning i etterspørselen etter institusjonsplasser i barnevernet, særlig plasser til barn med store og sammensatte behov. Det foreslås derfor i tillegg økte bevilgninger til å møte kostnadsøkninger og opprettholde tilbudet i det statlige barnevernet.

Det er også behov for betydelig flere plasser i omsorgssentrene for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år, og ressurser til å ivareta de økte omsorgsbehovene disse barna har. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningene til omsorgssentrene.

Regjeringen foreslår å utvide stønadsperioden for *foreldrepenger* med 80 pst. inntektsdekning slik at den samlede utbetalingen tilsvarer utbetalingen ved 100 pst. inntektsdekning. En slik utvidelse vil blant annet gi bedre muligheter til å være hjemme med barnet lenger. Videre foreslår regjeringen å utvide fedrenes selvstendige uttaksrett med to uker fra 2. august 2024. Samtidig legges det opp til at ytelsen reduseres til 90 pst. for åtte av ti uker.

Regjeringen foreslår å videreføre *kontantstøtten* for barn mellom 13 og 19 måneder og avvikle kontantstøtten for barn fra og med 20 måneder til og med 23 måneder. Endringen innebærer at alle familier har krav på enten barnehageplass eller kontantstøtte.

Staten ble 1. januar 2023 eier av verdier som historisk har vært forvaltet av Opplysningsvesenets fond (Ovf). Det legges til grunn at forpliktelsen om å tilbakeføre verdien av statens del av Ovff til kirkebygg gjøres i tråd med en bevaringsstrategi over en periode på 20-30 år, med en opptrapping de første årene til opp mot 500 mill. kroner årlig. I budsjettforslaget for 2024 foreslås det å omdisponere midlene fra gjeldende tilskuddsordning for fredete og verneverdige kirkebygg til etablering og drift av en forvaltningsorganisasjon i Trondheim. Regjeringen vil komme tilbake til ny tilskuddsbevilgning etter at bevaringsstrategien for kulturhistorisk viktige kirkebygg er ferdigstilt.

2.4.10 Nærings- og fiskeridepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 17 Nærings- og fiskeriformål</i>			
17.10 Forvaltning og rammebetingelser	10 637,3	12 476,4	17,3
17.20 Forskning og innovasjon	8 868,8	9 977,9	12,5
17.30 Markedsadgang og eksport	159,7	223,3	39,9
17.40 Statlig eierskap	29 023,4	26 489,9	-8,7
Sum før lånetransaksjoner	48 689,2	49 167,5	1,0
Lånetransaksjoner	73 163,9	72 652,5	-0,7
Sum Nærings- og fiskeriformål	121 853,1	121 820,0	0,0
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.40 Arbeidsliv	80,0	80,0	0,0
Sum Arbeidsliv, folketrygden	80,0	80,0	0,0
Sum Nærings- og fiskeridepartementet	121 933,1	121 900,0	0,0

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Nærings- og fiskeridepartementet:

- grønn omstilling i næringslivet
- strategiske eksportfremmesatsinger

Regjeringen vil bidra til *grønn omstilling i næringslivet*, og næringsrettet forskning og innovasjon står sentralt i omstillingsarbeidet. Dette skal bidra til fremvekst av ny industri og opprettelse av nye arbeidsplasser, og er i tråd med regjeringens oppdaterte veikart for grønt industriløft. Regjeringen har innført som et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Prinsippet fav-

ner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling. Regjeringen foreslår økt innsats rettet mot oppstartsselskaper med stort vekstpotensial, og å etablere et nytt innovasjonstilskudd til større batteriprojekter. Regjeringen foreslår også utvidelser av låne- og garantiordningene under Innovasjon Norge og Eksfin.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til *strategiske eksportfremmesatsinger* gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer». Formålet er å bidra til samarbeid mellom myndighetene, næringslivet og virkemiddelapparatet for å øke eksporten. Samarbeidet skal styrke og effektivisere arbeidet med eksport og skape en felles eksportkultur hvor alle bidrar aktivt.

2.4.11 Landbruks- og matdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 15 Landbruk og mat</i>			
15.00 Administrasjon m.m.	188,9	198,9	5,3
15.10 Matpolitikk	1 591,8	1 691,7	6,3
15.20 Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling	841,2	891,6	6,0
15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak	26 888,2	28 842,2	7,3
Sum Landbruks- og matdepartementet	29 510,2	31 624,5	7,2

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Landbruks- og matdepartementet:

- kompensasjon for kostnadsvekst og forbedrede inntektsmuligheter for jordbruket
- klimatiltak i landbruket gjennom Bionova
- etablering av beredskapslager for matkorn
- reindriftsavtalen

Bevilgningen til gjennomføring av jordbruksavtalen foreslås økt med 2 907 mill. kroner, i tråd med vårens jordbruksoppgjør. Økningen skal bidra til *kompensasjon* som følge av kostnadssituasjonen i næringen og gi grunnlag for *forbedrede inntektsmuligheter*. Strømstøtteordningen til jordbruks- og veksthusnæringen foreslås videreført ut 2024.

Regjeringen foreslår økt bevilgning til *klimatiltak i landbruket gjennom Bionova*. Formålet til

Bionova er å bidra til reduserte klimagassutslipp og økt karbonopptak samt overgang til en mer sirkulær bioøkonomi. Samlet forslag til bevilgning til Bionova i 2024, inkludert midler over jordbruksavtalen, er 393 mill. kroner.

Regjeringen prioriterer *beredskapslagring av matkorn* for bedre matsikkerhet. Det legges opp til at første innkjøp gjøres i 2024. Lageret skal bygges opp for tre måneders forbruk innen 2029. Det foreslås en bevilgning på 63,4 mill. kroner for 2024.

Bevilgningen til gjennomføring av reindriftsavtalen foreslås økt med 20 mill. kroner. Hovedprioriteringene er de direkte tilskuddene, ivaretagning av reindriftens areal, klimatilpasning, beredskap og tilleggsnæringer.

2.4.12 Samferdselsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 21 Innenlands transport</i>			
21.10 Administrasjon m.m.	496,9	488,8	-1,6
21.20 Luftfartsformål	2 978,7	5 226,4	75,5
21.30 Veiformål	39 784,3	43 074,5	8,3
21.40 Særskilte transporttiltak	6 983,1	8 218,8	17,7
21.50 Jernbaneformål	31 453,6	32 306,3	2,7
Sum Innenlands transport	81 696,6	89 314,8	9,3

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 22 Posttjenester</i>			
22.10 Posttjenester	1 260,6	1 680,6	33,3
Sum Posttjenester	1 260,6	1 680,6	33,3
Sum Samferdselsdepartementet	82 957,2	90 995,4	9,7

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Samferdselsdepartementet:

- forbedret flyrutetilbud i distriktene
- utbygging av nye riksveier
- byvekst- og belønningsavtaler

Det foreslås bevilget i alt 89,6 mrd. kroner til formål under Nasjonal transportplan (NTP). Det innebærer en reell økning på 1,1 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023. Midlene til NTP-formål bevilges over Samferdselsdepartementets og Nærings- og fiskeridepartementets budsjetter samt deler av rammetilskuddet til fylkeskommunene under Kommunal- og distriktsdepartementet.

Regjeringen foreslår 1,9 mrd. kroner til *forbedret flyrutetilbud på FOT-rutene* i Nord- og Sør-Norge. Forslaget innebærer en halvering av maksimaltakstene på billetter, flere ruter og mer kapasitet i de nye kontraktene med oppstart fra april 2024.

Regjeringen prioriterer et trygt og fremkommelig veinett i hele landet. Med budsjettforslaget anslås det at vedlikeholdsetterslepet på riksvei reduseres med 100 mill. kroner. Regjeringen foreslår 20,7 mrd. kroner til investeringer på riksvei, blant annet til *utbygging av nye riksveier*. I 2024 legges det til rette for oppstart av de store prosjektene E134 Oslofjordforbindelsen, trinn 2 i Akershus, E134 Røldal–Seljestad i Vestland og E6 Megården–Sommerset i Nordland samt to delprosjekter under Nye Veier AS. Til Fellesprosjektet

E16/Vossebanen Arna–Stanghelle settes det av midler til forberedende arbeider.

Regjeringen viderefører satsingen på attraktive og klimavennlige byer med god fremkommelighet og bedre kollektivtilbud gjennom *byvekst- og belønningsavtalene*. Hovedmålet for regjeringens politikk i byområdene er nullvekst i persontransport med bil. Det settes av midler i 2024 til å forhandle om nye byvekstavtaler for Kristiansandsregionen og Nedre Glomma og til ny byvekst-avtale med Tromsø.

Budsjettforslaget dekker utgifter etter ekstremværet Hans. Dette inkluderer mindre utbedringer av riksveinettet, vedlikehold av jernbaneinfrastrukturen, midlertidig tilskuddsordning til godstogselskaper og kompensasjon iht. trafikkavtalene til persontogoperatørene.

Regjeringen prioriterer rasjonell fremdrift i igangsatte prosjekter og tiltak. Det foreslås 2,9 mrd. kroner til planlegging og bygging av ny lufthavn i Bodø og til bygging av ny lufthavn ved Mo i Rana. Det foreslås 384 mill. kroner til å videreføre ordningen med gratis ferjer og halverte takster på riks- og fylkesveiferjene sammenlignet med takstnivået 1. januar 2021. Deler av midlene bevilges over fylkeskommunenes rammetilskudd.

Regjeringen foreslår 150 mill. kroner til teknologiutvikling i Statens vegvesen og videreutvikling av salgs- og billetteringsplattformen til Entur AS. Dette skal bidra til bedre digitale tjenester langs veinettet og for de kollektivreisende.

2.4.13 Klima- og miljødepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 12 Klima og miljø</i>			
12.10 Fellesoppgaver, forskning, internasjonalt arbeid m.m.	2 363,2	2 468,0	4,4
12.20 Klima, naturmangfold og forurensning	15 623,3	16 205,3	3,7
12.30 Kulturminner og kulturmiljø	796,8	838,9	5,3
12.60 Nord- og polarområdene	490,4	553,0	12,8
12.70 Internasjonalt klimaarbeid	3 166,0	3 291,1	3,9
Sum Klima- og miljødepartementet	22 439,8	23 356,4	4,1

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Klima- og miljødepartementet:

- Enova som klima- og energivirkemiddel
- bærekraftig forvaltning av naturressursene
- oppgradering av forskingsstasjonen i Antarktis
- CO₂-kompensasjonsordningen for industrien

Regjeringen styrker innsatsen for å nå Norges klimaforpliktelser. *Enova som klima- og energivirkemiddel* foreslås økt med over 400 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Økningen inkluderer midler på Olje- og energidepartementets budsjett for å bidra til oppfølging av regjeringens handlingsplan for energieffektivisering. Enova støtter for eksempel elektrifisering av transportsektoren, ammoniakk/hydrogen i maritim sektor og innovasjon i industrien og innen produksjon av biodrivstoff/biogass.

Regjeringen foreslår flere tiltak for en langsiktig *bærekraftig forvaltning av naturressursene*. Regjeringen vil videreføre arbeidet med restaurering av natur og utvikling av et naturregnskap for Norge som følger FNs standard for naturregnskap. Naturregnskapet tar utgangspunkt i økosystemene, og vil vise endringer i utstrekning, tilstand og økosystemtjenester per økosystem. Arbeidet med å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden og økosystemet i Skagerrak videreføres. Internasjonalt er Klima- og skoginitiativet den vik-

tigste klima- og naturinnsatsen. I 2024 planlegges det å betale for utslippsreduksjoner fra redusert avskoging i Indonesia, Costa Rica, Ecuador og Peru.

Forskningsstasjonen Troll i Dronning Maud Land er viktig for norsk forskning i Antarktis. Stasjonen nærmer seg slutten av sin levetid. Regjeringen tok våren 2023 konseptvalg for oppgradering av Trollstasjonen. Regjeringen foreslår bevilgninger til forprosjektet, som skal starte opp i 2024.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til *CO₂-kompensasjonsordningen for industrien* med om lag 1,7 mrd. kroner til 6,4 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Utgiftsveksten skyldes i stor grad økte kvotepriiser i klimakvotesystemet til EU. Regjeringen foreslår samtidig å øke egenandelen (kvotepriisgulvet) i ordningen fra 200 kroner til 375 kroner. Justeringen bidrar til å begrense utgiftsøkningen i 2024. Regjeringen vil gå i dialog med industrien om fremtidige rammer i CO₂-kompensasjonsordningen for å holde ordningen forutsigbar og på et budsjettmessig bærekraftig nivå. Regjeringen vil samtidig fortsette dialogen om endring av ordningen, slik at den bidrar med utslippsreduksjoner og/eller energieffektivisering. Basert på denne dialogen, vil regjeringen foreslå en langsiktig løsning for ordningen.

2.4.14 Finansdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.30 Regjering	402,1	424,0	5,4
00.40 Stortinget og tilknyttede organ	2 242,4	2 444,1	9,0
Sum Konstitusjonelle institusjoner	2 644,6	2 868,0	8,5
<i>Programområde 23 Finansadministrasjon</i>			
23.10 Finansadministrasjon	1 973,7	2 122,0	7,5
23.20 Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	10 310,4	10 903,4	5,8
23.30 Offisiell statistikk	914,4	988,6	8,1
23.40 Andre formål	42 004,0	46 495,3	10,7
Sum Finansadministrasjon	55 202,6	60 509,3	9,6
<i>Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.</i>			
24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.	11 529,7	12 454,3	8,0
Sum før lånetransaksjoner	11 529,7	12 454,3	8,0
Lånetransaksjoner	78 457,0	68 000,0	-13,3
Sum Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	89 986,7	80 454,3	-10,6
Sum Finansdepartementet	147 833,8	143 831,6	-2,7

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Finansdepartementet:

- modernisering av innkreving gjennom programmet *Fremtidens innkreving*
- digitaliseringsarbeid i Finanstilsynet
- digitalisering av Tolletatens innførselsprosesser

I programmet *Fremtidens innkreving*, som er planlagt å gå over syv år fra 2022, skal Skatteetaten blant annet bygge ny IT-plattform, etablere effektive og brukerrettede tjenester, innføre innsyns- og selvbetjeningsløsninger og legge til rette for samordnet behandling av krav fra flere kreditorer. Programmet forventes å gi store gevinster for både det offentlige og private. Arbeidet med programmet ledes av Skatteetaten, som i samarbeid med Politiet, Arbeids- og velferdsetaten, Brønnøysundregistrene og Lånekassen skal utvikle sammenhengende tjenester innenfor innkreving.

Finanstilsynet har igangsatt et digitaliseringsarbeid innenfor fem hovedområder: automatisering av forvaltningsoppgaver, digitalisering av til-

synsprosesser, mer effektiv rapportering og datafangst, bedre analyseløsninger og økt deling av data. Prosjektet, som skal gi sikrere, raskere og mer målrettet tilsyn, startet opp i 2022, og har en planlagt varighet på fem år. Prosjektet har allerede levert vellykkede løsninger, blant annet for tilsyn med verdipapirmeglere og generelle forvaltningsoppgaver i organisasjonen. Arbeidet foreslås videreført i 2024.

Tolletatens Treff-satsing skal *digitalisere Toll-etatens innførselsprosesser* ved å etablere både ny og forbedret systemstøtte for alle ledd av etatens kontrollprosesser, utvikle en ny løsning for digital deklarerer og i størst mulig grad automatisk fortolling av varer på grensen. Prosjektet er forventet å gi gevinster for det offentlige og næringslivet. Det nye hovedløpet for innførsel av varer til Norge vil blant annet innebære at aktører som fortoller på grensen, som hovedregel slipper å stanse for å få behandlet papirene sine i ekspedisjonen. Tolletaten vil i 2024 samarbeide med næringslivet for at digital tollbehandling skal kunne tas i bruk i stor skala.

2.4.15 Forsvarsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 04 Militært forsvar</i>			
04.10 Militært forsvar mv.	75 808,2	90 821,0	19,8
Låntransaksjoner	24,7	27,8	12,8
Sum Forsvarsdepartementet	75 832,9	90 848,8	19,8

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Forsvarsdepartementet:

- opptrapping i tråd med langtidsplanen og mot regjeringens ambisjon om å benytte 2 pst. av BNP til forsvarsformål innen 2026
- mer personell, bedre boforhold og økt utdanningskapasitet i Forsvaret
- økt kompetanse og kjøp av våpen i Heimevernet
- videreføre militær støtte til Ukraina for å støtte opp under Ukrainas frihetskamp
- nasjonal evne til mottak av allierte

Regjeringen fortsetter å prioritere forsvarssektoren og foreslår en bevilgningsøkning på om lag 15 mrd. kroner i 2024 sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Med dette forslaget vil Norge være på god vei mot å oppnå *regjeringens ambisjon om å benytte 2 pst. av BNP til forsvarsformål innen 2026*, og foran det en lineær opptrapping mot ambisjonen ville tilsi. Regjeringens forslag innebærer et forsvarsbudsjett som er i overkant av 11 mrd. kroner høyere enn det de økonomiske planrammene for 2024 i gjeldende langtidsplan for forsvarssektoren (LTP) tok sikte på. Dette inkluderer også finansiering av tiltak som ikke lå til grunn i gjeldende langtidsplan, og tiltak for et økt ambisjonsnivå ut over langtidsplanen, blant annet den militære andelen av Nansen-programmet og valutajustering av investeringskostnadene i store investeringsprosjekter i forsvarssektoren. Siden 2021 har forsvarsbudsjettet økt med i overkant av 40 pst.

Opptrapping i tråd med langtidsplanen innebærer investeringer i blant annet kampfly, nye ubåter, nye kystvakt fartøyer, ny maritim helikopter kapasitet og nye stridsvogner. Videre foreslår regjeringen å øke oppbyggingen av forsyningsberedskap og å forbedre Etterretningstjenestens evne til situasjonsforståelse.

Sammenlignet med langtidsplanen legger budsjettforslaget til rette for *mer personell, bedre boforhold og økt utdanningskapasitet i Forsvaret*. Regjeringen foreslår å forsere bemanningsøkningen i Forsvaret og øke elevtallene ved Forsvarets skoler. For å legge til rette for økt bemanning og beholde personell, foreslås vedlikeholdet og nybyggingen av boliger og kvarter økt. Med regjeringens forslag for 2024 vil samlet personellopptrapping i Forsvaret for inneværende langtidsplanperiode bli om lag 700 innen utgangen av 2024.

Videre prioriterer regjeringen *Heimevernet* ved å øke innkjøpet av moderne håndvåpen og heve kompetansen i områdestrukturen. Det foreslås å videreføre den *militære støtten til Ukraina* med en samlet verdi på 7,5 mrd. kroner i 2024. Støtten planlegges blant annet å omfatte donasjoner fra egen struktur, tilskudd til innkjøp av nytt utstyr og trening og øving i regi av Forsvaret.

Nasjonal evne til mottak av allierte i nord foreslås styrket på Andøya, og det foreslås å iverksette innledende tiltak for å utvikle Andøya Spaceport som utskytingssted for satellitter som må erstattes i krise og krig.

2.4.16 Olje- og energidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Programområde 18 Olje- og energiformål</i>			
18.00 Administrasjon	279,7	324,0	15,8
18.10 Petroleum	499,4	506,8	1,5
18.20 Energi og vannressurser	46 241,6	12 443,8	-73,1
18.30 Klima, industri og teknologi	4 866,5	3 912,4	-19,6
18.60 Sikkerhet og arbeidsmiljø ¹	0,0	383,7	100,0
Sum Olje- og energidepartementet	51 887,2	17 570,7	-66,1

¹ Programkategori 18.60 Sikkerhet og arbeidsmiljø omfatter Havindustritilsynet (endrer navn fra Petroleumstilsynet 1.1.2024) som ble overført fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet med virkning fra 1. juli 2023.

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Olje- og energidepartementet:

- videreføre strømstønsordningene ut 2024
- Langskip – fangst og lagring av CO₂
- energieffektivisering og -omlegging
- flom- og skredforebygging og oppfølging etter ekstremværet «Hans»
- utbygging av havvind, digitalisering og konsekjonsbehandling av kraft og nett

Regjeringen foreslår å videreføre den midlertidige strømstønsordningen for husholdninger og borettslag ut 2024. I 2023 er ordningen endret slik at beregningen av stønsaden er basert på strømpriser i hver enkelt time og stønsgraden er 90 pst. hele året. Det innebærer at ordningen er forsterket sammenlignet med forrige vintersesong. Det foreslås å prisjustere terskelverdien slik at det gis stønsad når strømprisen overstiger 73 øre/kWh før avgifter fra 1. januar 2024. Når ordningen nå er forlenget ut 2024, og således er blitt av mer langvarig karakter, er det naturlig at den også prisjusteres som andre ordninger. Forslaget innebærer at staten for hver enkelt time og i alle måneder vil dekke 90 pst. av strømprisen over 73 øre/kWh i det prisområdet husholdningen tilhører, oppad begrenset til et månedlig forbruk på 5000 kWh. Regjeringen foreslår en bevilgning på 9,75 mrd. kroner i 2024, som er anslag på utbetalinger under ordningen i perioden desember 2023 til november 2024. Regjeringen foreslår også å videreføre strømstønsordningen for husholdningskunder av nærvarmeanlegg.

Regjeringen følger opp *Langskip-prosjektet*, som en sentral del av Norges bidrag til utvikling

av klimateknologier internasjonalt. Det foreslås en bevilgning på 2,6 mrd. kroner i 2024. Langskip består av CO₂-fangstprosjekter på sementfabrikken til Heidelberg Materials (tidligere Norcem) i Brevik og på avfallsforbrenningsanlegget til Hafslund Oslo Celsio på Klemetsrud. Prosjektet til Hafslund Oslo Celsio er satt på vent, mens selskapet vurderer kostnadsreducerende tiltak. Langskip-prosjektet omfatter også transport og lagring av CO₂ på kontinentalsokkelen ved Northern Lights. Lagerinfrastrukturen bygges ut med ledig kapasitet som kan utnyttes av fangstprosjekter i andre land. Forventede kostnader for Langskip er 30,1 mrd. 2023-kroner, hvorav det statlige bidraget anslås til 20,3 mrd. 2023-kroner.

Regjeringen foreslår 495 mill. kroner til *oppfølging av regjeringens handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi* og tiltak for å redusere energibruken i bygg gjennom Husbanken og Enova.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sitt arbeid med *flom- og skredforebygging*, herunder økt saksbehandlingskapasitet i NVE, kartlegging og sikringstiltak. Det foreslås blant annet midler til krise- og hastetiltak og oppfølging etter ekstremværet «Hans».

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til NVE, Reguleringsmyndigheten for energi (RME) og Olje- og energidepartementet (OED). Midlene skal legges til rette for *raskere utbygging av havvind og konsekjonsbehandling av fornybar kraft og anlegg for nett*. Midlene dekker økt saksbehandlingskapasitet og tiltak for økt effektivitet hos energimyndighetene, nye analyser av kraftsystemet og

arbeidet med kraftsystemutredninger. Videre foreslås det midler til natur- og miljøkartlegging og forberedelse av havvindutlysning i 2025.

2.4.17 Ymse utgifter og inntekter

Det foreslås bevilget 7,0 mrd. kroner under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger knyttet til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder til lønnsoppgjøret for statsansatte og takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og til uforutsette utgifter.

På kap. 5309 Tilfeldige inntekter foreslås det bevilget 400 mill. kroner. Dette gjelder enkelte mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektskapitler i statsbudsjettet.

2.5 Folketrygdens utgifter og inntekter

Regjeringens samlede forslag til utgifter under alle folketrygdens programområder for 2024 er på 651,1 mrd. kroner. Det er en økning på 61,4 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023. Samtidig forventes det nå betydelig høyere utgifter i 2023 enn anslått i saldert budsjett. Sammenlignet med anslag på regnskap for 2023 innebærer regjeringens forslag en økning på om lag 42,3 mrd. kroner. Den anslåtte økningen skyldes i hovedsak økte utgifter til alderspensjon, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Utgiftsanslaget for 2024 inkluderer en økning på 23 mrd. kroner som følge av anslått effekt av reguleringen av folketrygdens grunnbeløp per 1. mai 2024 og overhenget fra trygdeoppgjøret for 2023. Budsjettallene fordelt på programkategorier fremgår av omtalen av de ulike departementene tidligere i dette kapitlet.

Tabell 2.4 Folketrygdens utgifter

		Mill. kroner			
Programområde	Saldert budsjett 2023	Anslag på regnskap 2023	Gul bok 2024	Endring Saldert budsjett 2023 til Gul bok 2024 i pst.	
28 Foreldrepenger mv., folketrygden ¹	26 766,0	24 905,0	26 291,0	-1,8	
29 Sosiale formål, folketrygden	512 253,7	531 725,6	567 760,3	10,8	
<i>Sykepenger</i>	51 815,3	60 007,5	62 237,5	20,1	
<i>Arbeidsavklaringspenger</i>	36 569,0	40 930,0	44 709,2	22,3	
<i>Uføretrygd</i>	118 510,0	118 030,0	125 700,0	6,1	
<i>Alderspensjon</i>	289 622,0	296 460,0	316 740,0	9,4	
<i>Annet</i>	15 737,4	16 298,1	18 373,6	16,8	
30 Helsetjenester, folketrygden	40 492,6	40 593,0	43 311,4	7,0	
33 Arbeidsliv, folketrygden	10 196,8	11 570,0	13 763,0	35,0	
Sum	589 709,0	608 793,6	651 125,7	10,4	

¹ Inkluderer også bidragsforskott, som fra 2024-budsjettet foreslås flyttet fra programområde 11 til programområde 28.

Kilde: Finansdepartementet

Programområde 28 Foreldrepenger mv., folketrygden

Stønadsordningene under dette programområdet skal kompensere for inntektsbortfall i forbindelse med fødsel og adopsjon og sikre økonomisk støtte til foreldre som ikke har opptjent rett til foreldrepenger. Programområdet omfatter foreldrepenger til yrkesaktive, engangsstønad ved fødsel og adop-

sjon og feriepenger av foreldrepenger mv. Barne- og familiedepartementet har ansvaret for programområdet.

Utgiftsanslaget for 2024 bygger blant annet på den siste befolkningsfremskrivningen til Statistisk sentralbyrå. Nedgangen skyldes færre mottakere av foreldrepenger. Fra og med 2024-budsjettet foreslås imidlertid bidragsforskott flyttet fra programområde 11 til programområde 28.

Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden

Programområdet omfatter ordninger som skal kompensere for inntektsbortfall ved sykdom og uførhet (sykepenger, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd), pensjoner (alderspensjon og etterlattepensjon), stønader til enslige forsørgere, stønader og hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne og enkelte andre formål. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har ansvar for programområdet. Økningen fra Saldert budsjett 2023 er på 55,5 mrd. kroner. Økningen skyldes både flere mottakere av arbeidsavklaringspenger, alderspensjon og uføretrygd og økt gjennomsnittlig grunnbeløp. Vekst i sykefraværet bidrar også til økningen. Økningen fra anslag på regnskap for 2023 er på 36,0 mrd. kroner. Nedenfor gjennomgås utviklingen fra 2023 til 2024 på de største utgiftsområdene.

Sykepenger

Forslaget innebærer en økning på 10,4 mrd. kroner i 2024 sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Anslaget for 2023 er også økt som følge av høyere trygdefinansiert fravær og høyere lønnsvekst enn ventet.

I budsjettforslaget legges det til grunn en økning i det trygdefinansierte sykefraværet for arbeidstakere tilsvarende 6 pst. i 2023 og en nedgang på 2 pst. i 2024, sammenlignet med nivået året før. I tillegg til sykefraværet, påvirkes sykepengeutgiftene av sysselsettingsutviklingen og lønnsveksten. I budsjettforslaget for 2024 er det lagt til grunn en økning i sysselsettingen på 1,3 pst. i 2023 og 0,1 pst. i 2024. Videre er det lagt til grunn en økning i sykepengegrunnlaget på 5,5 pst. i 2023 og 4,9 pst. i 2024.

Arbeidsavklaringspenger

Forslaget innebærer en økning på om lag 8,1 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Anslaget for 2023 er økt som følge av økt anslag for antall mottakere, herunder redusert overgang fra arbeidsavklaringspenger (AAP) til uføretrygd. Økningen i 2024 er også tilknyttet flere mottakere av AAP, både grunnet redusert overgang til uføretrygd samt færre mottakere med avgang til annet enn uføretrygd.

Økt sykefravær, og særlig langtidsfravær, bidrar også til å øke antallet AAP-mottakere. Det skyldes at mange av de som går ut full sykepengeperiode, vil få innvilget AAP. Samtidig meldes en økning i gjennomsnittlig varighet på ytelsen for

AAP-mottakere og en økning i antallet personer som har mottatt AAP i fire år eller mer. Noe av økningen kan tilskrives tregere avklaring enn ventet. Under pandemien ble det innført flere midlertidige forlengelser av stønadsperioden for AAP-mottakere. Når disse etter hvert opphørte, har Nav forventet en økning i avgang fra ytelsen. Det ser man imidlertid ikke, hvilket bidrar til å øke anslaget for utgifter til AAP. At antall mottakere øker, må også ses i sammenheng med at de nye reglene fra 1. juli 2022 i større grad enn før har gitt mulighet til å motta ytelsen utover varighetsbegrensningen på tre år, eller å få innvilget en ny stønadsperiode.

Det ventes at antall mottakere i gjennomsnitt vil øke fra 144 500 i 2023 til 148 300 i 2024. Effekten av trygdeoppjøret er anslått å øke utgiftene med 2,1 mrd. kroner i 2024.

Uføretrygd

Forslaget innebærer en utgiftsøkning på omtrent 7,2 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Dette skyldes i hovedsak trygdeoppjøret, som er anslått å øke utgiftene med 6,2 mrd. kroner. Videre forventes det økt overgang fra AAP til uføretrygd i 2024 sammenlignet med 2023. Samlet sett anslås det at gjennomsnittlig antall mottakere av uføretrygd vil øke fra om lag 366 800 i 2023 til 373 070 i 2024.

Alderspensjon

Utgiftene til alderspensjon øker i hovedsak på grunn av vekst i folketrygdens grunnbeløp og reguleringen av pensjoner under utbetaling, som medfører en økning på 14,5 mrd. kroner, og at det blir flere alderspensjonister. Fra 2023 til 2024 anslås det at gjennomsnittlig antall mottakere av alderspensjon vil øke med 22 000 og dermed utgjøre 1 051 000 personer.

Etter at fleksibelt uttak av alderspensjon ble innført i 2011, steg antall mottakere av alderspensjon under 67 år raskt. Utgiftene til tidlig uttak flattet ut etter 2016, og de siste årene har det vært en liten reduksjon i andelen med tidlig uttak. Selv om mange tar ut alderspensjon, har yrkesaktiviteten i aldersgruppen over 60 år økt etter 2010, og mange kombinerer arbeid og uttak av alderspensjon. Over tid påvirkes utgiftene til alderspensjon i liten grad av fleksibelt uttak, siden tidlig uttak gir en lavere årlig pensjon for den enkelte. På den andre siden har innføringen av levealdersjustering og endret regulering av pensjoner under utbetaling fått gradvis større betydning. Det anslås at pen-

sjonsreformen samlet sett har bidratt til lavere utgifter til alderspensjon fra og med 2021, og det anslås at utgiftene i 2024 vil være om lag 9,5 mrd. kroner lavere enn de ellers ville vært på grunn av pensjonsreformen.

Som et ledd i oppfølgingen av pensjonsreformen, har regjeringen videreført arbeidet med etterlattereformen, som ble vedtatt av Stortinget i desember 2020. Nye regler skal gjelde fra 1. januar 2024. Dagens gjenlevendepensjon blir erstattet av en tidsbegrenset omstillingsstønad, og gjenlevendefordelene i alderspensjon og uføretrygd skal fases ut. Dette vil gi betydelige mindre utgifter på sikt. Samtidig øker utgiftene til barnepensjon som følge av økte satser og økt øvre aldersgrense. Samlet sett er etterlattereformen anslått å gi merutgifter på om lag 1 mrd. kroner i 2024.

For å sikre et økonomisk bærekraftig, robust og forutsigbart pensjonssystem, må hovedprinsippene i pensjonsreformen ligge fast over tid. Samtidig kan det på enkelte områder være behov for justeringer. Et politisk bredt sammensatt pensjonsutvalg leverte sin rapport NOU 2022: 7 til Arbeids- og inkluderingsdepartementet i juni 2022. Et samlet utvalg viser til at pensjonsreformen var nødvendig for å begrense veksten i utgiftene til alderspensjon fra folketrygden og bedre bærekraften i offentlige finanser. Videre vurderer utvalget at reformen ser ut til å virke etter hensikten, og at hovedelementene i reformen må ligge fast. Utvalget peker imidlertid på behov for enkelte justeringer for å styrke den sosiale bærekraften i pensjonssystemet, herunder gradvis økning i aldersgrensene i pensjonssystemet, bedre regulering av minstenivåene og økt alderspensjon til uføre. Utvalgets forslag til endringer er en enhetlig pakke av tiltak som bør vurderes samlet. Regjeringen har mål om et nytt bredt pensjonsforlik og tar sikte på å legge frem en melding for Stortinget som følger opp utvalgets vurderinger og forslag.

Programområde 30 Helsetjenester, folketrygden

Programområdet omfatter folketrygdens bidrag til finansiering av helsetjenester, herunder lege- og psykologhjelp, fysioterapi samt legemidler og medisinsk forbruksmateriell på blå resept. Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for programområdet.

Budsjettforslaget innebærer en økning i utgiftene til helsetjenester under folketrygden med om lag 2,8 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Det tilsvarer en vekst på om lag

7 pst. Sammenlignet med anslag på regnskap for 2023, øker utgiftene til helsetjenester under folketrygden med om lag 2,7 mrd. kroner.

Refusjon av legemidler på blå resept er den største utgiften på stønadsbudsjettet for helsetjenester. Utgiftene til refusjon av legemidler på blå resept anslås å øke med om lag 1,0 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Dette skyldes i all hovedsak en underliggende vekst i utgiftene til legemidler på 9 pst. i 2024.

Anslaget for utgifter til refusjon av egenandeler over egenandelstaket øker med om lag 0,3 mrd. kroner i 2024 sammenlignet med Saldert budsjett 2023. I sum foreslås egenandelbetalingene prisjustert med 4,35 pst., gjennom å øke egenandelstaket med 125 kroner, og gjennom å øke egenandelene for helsetjenester med 4,35 pst. Nytt egenandelstak foreslås fastsatt til 3 165 kroner.

Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden

Programområdet omfatter dagpenger ved arbeidsledighet, statsgaranti for lønnskrav ved konkurs og stønad ved arbeidsledighet for fiskere og fangstmenn. Dagpenger ved arbeidsledighet utgjør den største utgiftsposten under dette programområdet.

Budsjettforslaget for 2024 innebærer en økning i dagpengeutgiftene på 3,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023. Utgiftsøkningen skyldes i hovedsak at det anslås flere dagpengemottakere. I Saldert budsjett 2023 ble det lagt til grunn om lag 37 000 dagpengemottakere i gjennomsnitt i 2023. Til sammenligning legges det nå til grunn i gjennomsnitt om lag 38 000 dagpengemottakere i 2023, og i overkant av 43 000 dagpengemottakere i 2024.

For 2023 ble det innført en ordning med ferietillegg til dagpenger som i hovedsak er lik ferietilleggsordningen som gjaldt frem til 2015. Dagpengemottakere som mottok dagpenger i mer enn åtte uker i 2022, fikk i 2023 ferietillegg på 9,5 pst. av utbetalte dagpenger i 2022. Tilsvarende ble det gitt ferietillegg til de som hadde mottatt sykepenge på grunnlag av dagpenger. I Prop. 1 S (2022–2023) ble det varslet at regjeringen ville se nærmere på mulighetene for å innføre en ordning med ferietillegg til dagpenger fra 2024 som ligger nærmere ordningen med feriepenge for arbeidstakere. I forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet for 2024 har det derfor blitt utredet en ordning med ferietillegg til dagpenger hvor dagpengene stanses i juli, men med mulighet for søknadsbasert unntak for dem som ikke har tilstrek-

kelig opptjente feriepenger. Regjeringen har vurdert at en slik ordning ikke vil være gjennomførbar i praksis.

Regjeringen foreslår derfor å videreføre den ferietilleggsordningen som ble utformet for 2023, i 2024. Tilsvarende tilrås det at ferietillegget til motakere av sykepenger på grunnlag av dagpenger etter særreglene i folketrygdloven § 8-49, videreføres i 2024.

2.5.1 Folketrygdens finansieringsbehov

Folketrygdens utgifter inngår i budsjettet på linje med andre utgifter, men er på inntektssiden formelt knyttet til de store avgiftsordningene (arbeidsgiveravgift og trygdeavgift) og enkelte gebyrer og refusjoner mv., jf. folketrygdloven 28. februar 1997 nr. 19, del VIII, Finansielle bestemmelser.

Folketrygdens inntekter i 2024 anslås til 458,3 mrd. kroner, med følgende hovedelementer: Trygdeavgift på 190,8 mrd. kroner (jf. kap. 5700, post 71), arbeidsgiveravgift på 264,7 mrd. kroner (jf. kap. 5700, post 72), samt enkelte mindre inntekter på til sammen 2,9 mrd. kroner (vederlag, gebyrer, ulike refusjoner, dividende mv., jf. kapitlene 5701, 5704, 5705 og 5706). Utgiftene utgjør til sammen 651,1 mrd. kroner.

Differansen mellom bevilgningsforslagene til folketrygdens utgifter og inntekter innebærer et beregnet finansieringsbehov for folketrygden i

2024 på 192,8 mrd. kroner, jf. oversikten i vedlegg 1 til Gul bok. Finansieringsbehovet for folketrygden utgjør tilskuddet fra staten, jf. folketrygdlovens § 23-10 første ledd, og inngår i statsbudsjettets oljekorrigerede overskudd. Statstilskuddet inkluderer dekningen av folketrygdens utgifter som iht. folketrygdlovens § 23-10, tredje ledd, minst skal dekkes gjennom direkte tilskudd fra staten, dvs. uten henvisning til de store avgiftsordningene eller andre spesifiserte inntekter under folketrygden.

2.6 Forslag til vedtak

De forslag til vedtak som legges frem i denne proposisjonen, er i de fleste tilfeller nærmere omtalt i Prop. 1 S for de enkelte departementene. Enkelte bevilgningsforslag blir bare omtalt i denne proposisjonen. Det gjelder blant annet bevilgningene til kap. 2309 Tilfeldige utgifter og kap. 5309 Tilfeldige inntekter, som omtales i avsnitt 2.4.17. Renter og avskrivninger fra statens forvaltningsbedrifter under kapitlene 5491 og 5603 omtales i avsnitt 3.2. Overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland, som er bevilget på kapitlene 2800 og 5800 i statsbudsjettet, omtales i avsnitt 3.4.

Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov dekkes gjennom lån bevilget på kap. 5999, jf. avsnitt 3.5.

3 Budsjettets inntekter og utgifter etter art

3.1 Budsjettets samlede inntekter og utgifter

Dette kapitlet gir en oversikt over statsbudsjettets inntekter og utgifter, gruppert etter art, jf. boks 3.1.

Boks 3.1 Statsbudsjettets inndeling

Statsbudsjettet blir inndelt i kapitler som igjen er inndelt i poster, jf. § 4 i bevilgningsreglementet. Stortingets bevilgningsvedtak gjelder beløpet under den enkelte post. Kapitlene nummereres fortløpende i nummerserier for de ulike departementene. Nummereringen av postene følger et fast mønster hvor postnummeret angir hva slags type inntekt eller utgift det er tale om. Bevilgningsreglementet krever at inntektene og utgiftene inndeles i fire avdelinger. Dette skjer ved å inndele postnummerseriene i følgende avdelinger etter art:

Inntekter

1. Salg av varer og tjenester: Postene 1–29
2. Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.: Postene 30–49
3. Overføringer fra andre: Postene 50–89
4. Tilbakebetalinger mv.: Postene 90–99

Utgifter

1. Statens egne driftsutgifter: Postene 1–29
2. Nybygg, anlegg mv.: Postene 30–49
3. Overføringer til andre: Postene 50–89
4. Utlån, statsgjeld mv.: Postene 90–99

De samlede inntektsbevilgningene i statsbudsjettet for 2024 er anslått til 2 838,9 mrd. kroner. Dette inkluderer petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføringen fra Statens pensjonsfond

utland for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Holdes disse utenom, anslås inntektene i 2024 til 1 520,1 mrd. kroner.

Tabell 3.1 Statsbudsjettets inntekter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Driftsinntekter (Salg av varer og tjenester) (postene 1–29)	536,2	322,1	-39,9
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	31,2	33,1	6,1
Overføringer fra andre (postene 50–89)	2 570,9	2 359,6	-8,2
Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	222,6	124,1	-44,3
Sum inntekter	3 360,9	2 838,9	-15,5

Kilde: Finansdepartementet

Forslaget til utgiftsbevilgninger i statsbudsjettet for 2024 utgjør samlet sett 2 938,6 mrd. kroner, medregnet petroleumsvirksomhet, overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner. Sammenlignet med Saldert budsjett 2023 reduseres de samlede utgiftene med 426,7 mrd. kroner. Av dette skyldes 552,3 mrd. kroner lavere overføring til Statens pensjonsfond utland som følge av

lavere netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, som budsjetteres på statsbudsjettets utgiftsside. Holdes petroleumsvirksomheten, overføringen til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner utenom, foreslås det utgifter på 1 856,6 mrd. kroner. Dette er en økning fra Saldert budsjett 2023 på 131,1 mrd. kroner.

Tabell 3.2 Statsbudsjettets utgifter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Driftsutgifter (postene 1–29)	225,3	245,9	9,2
Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	83,6	87,4	4,4
Overføringer til andre (postene 50–89)	2 829,4	2 381,5	-15,8
Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99)	227,0	223,8	-1,4
Sum utgifter	3 365,3	2 938,6	-12,7

Kilde: Finansdepartementet

3.2 Gruppering av statsbudsjettets inntekter

3.2.1 Driftsinntekter (postene 1–29)

I regjeringens budsjettforslag for 2024 utgjør driftsinntekter til sammen 322,1 mrd. kroner, jf. tabell 3.4.

Boks 3.2 Statens forvaltningsbedrifter

Statens forvaltningsbedrifter, tidligere omtalt som statens forretningsdrift, vil i 2024 bestå av virksomheten under forvaltningsbedriftene Statsbygg, Statens pensjonskasse og Eksportfinansiering Norge (Eksfin). Det budsjetteres med 4,2 mrd. kroner i inntekter under disse virksomhetene i 2024. Statens forvaltningsbedrifter omfatter også Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) som omtales nærmere under avsnitt 3.4. Inntektsbevilgningene under statens forvaltningsbedrifter omfatter flere inntektsarter, men omtales samlet nedenfor.

Det samlede avskrivningsbeløpet for de statlige forvaltningsbedriftene føres under kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forvaltningsbedrifter. Avskrivningene beregnes på grunnlag av bokført kapital i forvaltningsbedriftene. Det benyttes et lineært avskrivningssystem, der avskrivningstiden for ulike avskrivningsobjekter varierer med forventet levetid. Ved salg av eiendommer i Statsbygg avskrives også bokført verdi av eiendommene. Avskrivningene utgiftsføres under hver enkelt virksomhets driftsbudsjett. Avskrivningene beløper seg totalt til 1 704 mill. kroner i 2024.

Renter av statens kapital i forvaltningsbedriftene tas samlet til inntekt under kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forvaltningsbedrifter. Grunnlaget for renteberegningen er bedriftenes brutto investeringer fratrukket avskrivninger og bedriftenes egne avsetninger til investeringsformål. Rentesatsen for netto investeringsbidrag det enkelte år tilsvarer gjennomsnittlig rente på 5-års statsobligasjoner i 12-månedersperioden frem til 30. september året før budsjettåret. For Statsbygg er det fastsatt en fast rentesats på 3,5 pst. Renter av statens kapital i forvaltningsbedriftene foreslås etter dette budsjettet med 2 388 mill. kroner i 2024.

Avsetning til investeringsformål tas til inntekt under hver enkelt virksomhet som foretar slike avsetninger. Avsetningen utgjør en del av kontantoverskuddet fra driften som benyttes til å finansiere investeringer. Det aktuelle beløpet utgiftsføres på driftsbudsjettet under hver enkelt forvaltningsbedrift før driftsresultatet fastsettes, og avsetningene må derfor også føres opp på statsbudsjettets inntektsside. Samlede avsetninger til investeringsformål i 2024 er 55 mill. kroner.

Tabell 3.3 Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2024 for statens forvaltningsbedrifter

	Mill. kroner		
	Avskrivninger	Renter	Avsetninger til investeringsformål
Statsbygg	1 614,0	2 387,0	– ¹
Statens pensjonskasse	90,0	1,0	55,0
Sum	1 704,0	2 388,0	55,0

¹ Brukes normalt ikke lenger, jf. egne regler for rente og kapital i Statsbygg fra 2022.

Kilde: Finansdepartementet

I tabell 3.3 er inntekter på statsbudsjettet under statens forvaltningsbedrifter splittet opp. I tillegg til tallene nevnt i tabellen er det også enkelte andre inntekter under forvaltningsbedriftene på til sammen 24,4 mill. kroner. Dette gjelder tilbakeføring fra gamle ordninger under Eksportfinansiering Norge.

Beregning av rente for mellomværende med statskassen

Forvaltningsbedriftenes mellomværende med statskassen kan betraktes som en bruks- og kassakredittkonto for håndtering av kortsiktige likviditetssvingninger. For samtlige virksomheter under statens forvaltningsbedrifter skal det beregnes renter av mellomværende med statskassen. Renten er knyttet opp mot renten på statssertifikater etter en nærmere bestemt beregningsregel, slik at den reflekterer rentenivået i Norge.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forvaltningsbedrifter, post 81 Renter av mellomregnskapet, budsjetteres ikke.

Tabell 3.4 Driftsinntekter (postene 1–29)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Statens petroleumsvirksomhet	513,3	295,9	-42,4
Andre driftsinntekter	22,9	26,2	14,7
Sum driftsinntekter	536,2	322,1	-39,9

Kilde: Finansdepartementet

Driftsinntekter fra statens petroleumsvirksomhet utgjør hoveddelen av de samlede driftsinntektene. Petroleumsvirksomheten omtales nærmere i avsnitt 3.4.

I tillegg benyttes postene 1–29 på statsbudsjettets inntektsside for inntekter fra salg av varer og tjenester, for eksempel:

- salg av materiell, publikasjoner og andre varer
- utleie av materiell, bygninger og anlegg
- oppdrag
- gebyrer
- tilfeldige inntekter

Inntektene på postene 1–29 gjelder en rekke virksomheter. Blant virksomheter hvor det budsjetteres med størst inntekter i 2024, er Forsvarsbygg, Politiet, Forsvaret, Brønnøysundregistrene, Statens vegvesen og Statens kartverk.

3.2.2 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. er på 33,1 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2024. Det er inntektene i forbindelse med nybygg, anlegg mv. i statens petroleumsvirksomhet som utgjør størstedelen av disse inntektene.

Tabell 3.5 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Statens petroleumsvirksomhet	27,0	29,1	7,8
Andre inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	4,2	4,0	-4,8
Sum inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	31,2	33,1	6,1

Kilde: Finansdepartementet

Inntektspostene 30–49 deles i to grupper.

Postene fra 30 til 39 inneholder inntektsbevilgninger under statens forvaltningsbedrifter, herunder avskrivninger på statens kapital i statens forvaltningsbedrifter, avsetninger til investeringsformål, overføringer fra bedriftenes egne fond og andre fond, samt andre inntekter fra statens forvaltningsbedrifter i forbindelse med bygg og anlegg, jf. omtalen i boks 3.2. Inntektene fra statens forvaltningsbedrifter i forbindelse med nybygg og anlegg mv. på postene 30–39 utgjør 1,8 mrd. kroner. I tillegg til statens forvaltningsbedrifter er det budsjettet med enkelte husleieinntekter under Landbruks- og matdepartementet på til sammen 20,9 mill. kroner på postene 30–39.

Post 30 brukes også for avskrivninger under kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Det foreslås inntekter på 29,1 mrd. kroner på denne posten i 2024.

Postene fra 40 til 49 gjelder salg av fast eiendom og tilskudd og refusjoner i forbindelse med statens bygge- og anleggsarbeider fra statlige særregnskap, kommuner og andre. Samlet utgjør disse inntektene 2,3 mrd. kroner i 2024, i hovedsak innen forsvarssektoren.

3.2.3 Overføringer fra andre (postene 50–89)

Inntektspostene 50–89 på statsbudsjettets inntektsside deles inn i følgende undergrupper:

- Postene fra 50 til 59 nyttes til overføringer fra andre statlige regnskaper, for eksempel statlige fond.
- Postene fra 60 til 69 omfatter overføringer fra kommunesektorens forvaltningsbudsjetter.
- Postene fra 70 til 79 brukes til statsskatt på formue og inntekt, avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler, dokumenter, spill og andre fiskalavgifter.
- Under postene fra 80 til 84 føres renteinntekter, mens utbytte på aksjer, bøter, erstatninger, tilbakebetaling av gitte tilskudd mv. budsjetteres på postene 85–89.

Tabell 3.6 Overføringer fra andre (postene 50–89)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Postene 50–59</i>			
Overføring fra Statens pensjonsfond utland	256,9	336,5	31,0
Øvrige overføringer fra andre statsregnskap	0,0	0,0	
Sum overføringer fra andre statsregnskap	256,9	336,5	31,0
<i>Postene 60–69</i>			
Overføringer fra kommunesektoren	2,6	2,6	3,0
<i>Postene 70–79</i>			
Inntekter under postene 70–79	2 213,4	1 874,0	-15,3
<i>Postene 80–89</i>			
Renter, utbytte mv.	98,0	146,4	49,4
Sum overføringer fra andre (postene 50–89)	2 570,9	2 359,6	-8,2

Kilde: Finansdepartementet

Overføringen fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet øker med 79,6 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Inntektene fra overføringer fra kommunesektoren er om lag på nivå med Saldert budsjett 2023. For postene 70–79 reduseres inntektene med 339,4 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023. Dette skyldes i hovedsak lavere skatte- og avgiftsinntekter fra petroleumsvirksomhet, som delvis motsvares av noe høyere skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge. Inntektene på postene 80–89 øker med 48,4 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023.

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 1 380,4 mrd. kroner i 2024. De største bidragene kommer fra skatter på inntekt og formue, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden, merverdiavgift og øvrige særavgifter medregnet tollinntekter.

Anslagene for skatter og avgifter for 2024 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2023, hvor ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er anslagene basert på de vekstforutsetningene for blant annet sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2024. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og kommunale og fylkeskommunale skattorer.

Regjeringens forslag til budsjett inneholder skatte- og avgiftslettelser i 2024 på om lag 4,9 mrd. kroner bokført og 5,3 mrd. kroner påløpt. Skatte- og avgiftsopplegget for 2024 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2023–2024) *Skatter og avgifter 2024*.

Utbytte

Regjeringen foreslår samlede utbytteinntekter på 78,0 mrd. kroner i 2024. Av dette gjelder 38,3 mrd. kroner utbytte fra Equinor ASA, som inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten. Regjeringens forslag innebærer en økning i de

samlede utbytteinntektene på 26,5 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023, hvorav 23,3 mrd. kroner gjelder økt utbytte fra Equinor ASA.

Samlet utbytte fra selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning anslås til 37,7 mrd. kroner. Dette er en økning på 3,1 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023.

Det er i tråd med vanlig praksis ikke laget egne anslag på utbytte fra de børsnoterte selskapene i 2024, men teknisk videreført utbetalt utbytte per aksje i 2023.

Tabell 3.7 viser utbytte fra de enkelte selskapene slik det var anslått i Saldert budsjett 2023 og forslag i 2024.

Tabell 3.7 Utbytte fra statlig eide selskaper

Kap.	Post	Selskap	Mill. kroner		
			Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
5685	85	Equinor ASA	15 000,0	38 265,4	155,1
5656	85	Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementet ¹	34 589,4	37 673,8	8,9
5680	85	Statnett SF	882,0	744,0	-15,6
5616	85	Kommunalbanken AS	652,0	660,0	1,2
5625	85	Innovasjon Norge/Lavrisikolåneordningen	100,0	440,0	340,0
5631	85/86	AS Vinmonopolet	93,6	79,5	-15,1
5692	85	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	86,4	64,4	-25,5
5672	85	Bane NOR SF	63,0	53,0	-15,9
5611	85	Vygruppen AS	0,0	25,0	
5652	85	Statskog SF	20,0	23,0	15,0
5635	85	Electronic Chart Centre AS	0,0	3,0	
5693	85	Folketrygdfondet	0,7	1,7	136,0
Sum utbytte			51 487,1	78 032,8	51,6

¹ Statkraft SF, Telenor ASA, DNB ASA, Yara International ASA, Norsk Hydro ASA, Kongsberg Gruppen ASA, Posten Norge AS, Argentum Fondsinvesteringer AS, Nammo AS, Mesta AS, Baneservice AS og Aker Solutions ASA.

Kilde: Finansdepartementet

3.2.4 Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)

Postene 90–99 på statsbudsjettets inntektsside inneholder avdrag på lån fra staten, salg av statens

aksjer og obligasjoner, samt opptak av lån. Postene beskriver endringer i sammensetningen av statens formue som fremkommer i statens kapitalregnskap.

Tabell 3.8 Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Statsbankene	107,4	109,8	2,2
Andre tilbakebetalinger	115,2	14,3	-87,6
Sum tilbakebetalinger	222,6	124,1	-44,3

Kilde: Finansdepartementet

Tilbakebetalingene anslås til 124,1 mrd. kroner i 2024. Dette er 98,5 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2023. Dette skyldes i hovedsak at det i 2023 ble budsjettert med 100 mrd. kroner i tilbakebetaling av fondskapital som følge av avvikling av infrastrukturfondet. Videre reduseres tilbakebetalingene med 2,0 mrd. kroner fra avdrag på egenbeholdning av statsobligasjoner. I motsatt retning trekker 2,3 mrd. kroner i økte tilbakebetalinger under statsbankene.

3.3 Gruppering av budsjettets utgifter

3.3.1 Driftsutgifter (postene 1–29)

Driftsutgifter budsjetteres over postene 1–29. Driftsutgiftene omfatter lønn til statsansatte og kjøp av varer og tjenester til statlige virksomheter,

i tillegg til statens forvaltningsbedrifter. Det blir ikke bevilget driftsutgifter og driftsinntekter for statsaksjeselskap, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser, ettersom disse ikke er inkludert i statsbudsjettet. Det bevilges heller ikke driftsutgifter på postene 1–29 for statlige nettobudsjetterte virksomheter eller helseforetak. Samtidig er det enkelte utgifter som budsjetteres over postene 1–29 som har mer karakter av overføringer enn av drift. Dette gjelder blant annet pensjoner til statsansatte mv.

I forslaget til statsbudsjett for 2024 utgjør driftsutgiftene samlet sett 245,9 mrd. kroner. Tabell 3.9 gir en oversikt over de største utgiftsområdene. Tabellen viser at store etater som Arbeids- og velferdsetaten, Statens vegvesen og politi og påtalemyndighet, samt etatene i forsvarssektoren, står for de største driftsutgiftene.

Tabell 3.9 Driftsutgifter (postene 1–29)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Forsvar	46,7	52,7	12,8
Politi og påtalemyndighet	23,8	25,9	9,1
Andre store direktorater mv. ¹	20,5	22,9	11,9
Statens vegvesen	18,9	21,3	12,8
Arbeids- og velferdsetaten	12,9	14,0	8,1
Departementene og Statsministerens kontor	10,4	11,8	13,0
Statens pensjonskasse	10,4	10,6	2,3
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	10,0	10,6	5,9
Barnevernet	8,2	9,6	18,4
Kriminalomsorg	5,6	6,0	8,1
Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda	2,8	3,9	41,3
Rettsvesen	3,5	3,8	9,6
Statsforvalterne	2,1	2,4	11,5
Statens forvaltningsbedrifter	-0,2	-0,2	2,2
Andre driftsutgifter	49,8	50,5	1,5
Sum driftsutgifter	225,3	245,9	9,2

¹ Inkluderer Utdanningsdirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS), Digitaliseringsdirektoratet, Statens kartverk, Arbeidstilsynet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Mattilsynet, Jernbanedirektoratet, Miljødirektoratet, Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), Statistisk sentralbyrå (SSB), Sokkeldirektoratet og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Kilde: Finansdepartementet

I regjeringens budsjettforslag utgjør forsvarssektorens driftsutgifter 21,9 pst. av de samlede driftsutgiftene. Med forslagene til økte driftsutgifter til politi og påtalemyndighet, vil disse stå for 10,5 pst. av de samlede driftsutgiftene. Driftsutgiftene til Statens vegvesen vil med regjeringens budsjettforslag utgjøre 8,7 pst. av de samlede driftsutgiftene.

Mesteparten av utgiftene under Statens pensjonskasse i tabell 3.9 er utgifter til pensjoner til

statsansatte mv. som dekkes etter lov om Statens pensjonskasse. Det resterende omfatter blant annet arbeidsgiveravgift til folketrygden for arbeidsgiverdelen av pensjonsinnskuddet mv., og utgifter til særskilte pensjoner fra statskassen. I tillegg er erstatningsutbetalinger under forsikringsordningene inkludert. Driftsresultatet til Statens pensjonskasse inngår i driftsresultatet til statens forvaltningsbedrifter i tabellen.

Boks 3.3 Driftsresultatet til statens forvaltningsbedrifter

Driftsresultatet til statens forvaltningsbedrifter skal i henhold til bevilgningsreglementet føres opp i statsbudsjettets utgiftsdel. Denne bestemmelsen omfatter forvaltningsbedriftene under budsjettkapitlene 2445–2490. Driftsresultatet består av de ulike forvaltningsbedriftenes driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, avskrivninger, renter og eventuelle avsetninger til reguleringsfond. Driftsresultatet føres på post 24. Brutto driftsinntekter i statens forvaltningsbedrifter tas inn i budsjettet på underpost som et negativt beløp, siden de føres på budsjettets utgiftsside. Et negativt tall for statens forvaltningsbedrifter i tabell 3.9 betyr dermed at det er et netto driftsoverskudd. Unntaket fra bruttoprinsippet gjelder bare driftsbudsjettet. For investeringsutgifter, tilskudd mv., følges bruttoprinsippet for føringer i statsbudsjettet også for forvaltningsbedriftene. Disse beløpene inngår i oversiktene over de ulike utgiftsartene nedenfor.

Selv om alle investeringer i forvaltningsbedriftene blir utgiftsført brutto, blir renter av statens kapital beregnet som om statens netto investeringsbidrag skulle være et lån fra statskassen, og det foretas avskrivninger på grunnlag av bokført kapital. Avskrivninger og renter blir ført som underposter på post 24, og det samlede avskrivnings- og rentebeløp for forvaltningsbedriftene tas til inntekt på statsbudsjettets inntektsside, jf. nærmere omtale av forvaltningsbedriftene i avsnitt 3.2.1.

3.3.2 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

Utgiftene til investeringer budsjetteres på postene 30–49, og omfatter nybygg og anlegg, vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser som er så betydelige at de har karakter av investering. Bevilgningene på postene 30–49 gir imidlertid

ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet, ettersom blant annet investeringer i helseforetakene, Nye Veier AS og Bane NOR SF finansieres med tilskudd over statsbudsjettet. Videre finansieres deler av veiutbyggingene med bompenger som ikke budsjetteres på statsbudsjettet.

Tabell 3.10 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Statens petroleumsvirksomhet	28,3	26,0	-8,1
Forsvar	25,9	30,1	16,2
Statens vegvesen	10,1	10,3	2,3
Statsbygg	9,2	8,1	-12,4
Bygg utenfor husleieordningen	3,4	5,8	70,3
Redningshelikoptertjenesten	1,9	1,5	-19,0
Andre investeringsbevilgninger	4,8	5,5	13,8
Sum investeringer	83,6	87,4	4,4

Kilde: Finansdepartementet

Størstedelen av statens investeringer foretas innenfor petroleumsvirksomheten, forsvarssektoren, samferdselssektoren og statlige byggeprosjekter. Dersom investeringer innenfor petroleumsvirksomheten holdes utenom, økes utgiftene på postene 30–49 med til sammen 6,0 mrd. kroner, eller 10,9 pst., fra Saldert budsjett 2023.

3.3.3 Overføringer til andre (postene 50–89)

Overføringer til andre budsjetteres på postene 50–89 i statsbudsjettet. Bevilgninger i denne kategorien utgjør vel 80 pst. av de totale bevilgningene på utgiftssiden. Overføringen til Statens pensjonsfond utland og overføringene under folketrygden utgjør hoveddelen av disse bevilgningene.

Overføringene deles inn i tre faste undergrupper:

- Overføringer til andre statsregnskap:
Postene 50–59
- Overføringer til kommuneforvaltningen:
Postene 60–69
- Andre overføringer: Postene 70–89

Tabell 3.11 Overføringer til andre (postene 50–89)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
<i>Postene 50–59</i>			
Overføring til Statens pensjonsfond utland	1 384,5	832,2	-39,9
Øvrige overføringer til andre statsregnskap (nettobudsjetterte virksomheter, fond mv.)	75,6	78,6	4,0
Sum overføringer til andre statsregnskap	1 460,0	910,7	-37,6
<i>Postene 60–69</i>			
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	205,6	223,6	8,8
Øvrige overføringer til kommuneforvaltningen	84,7	101,2	19,5
Sum overføringer til kommuneforvaltningen	290,3	324,8	11,9
<i>Postene 70–89</i>			
Folketrygden	588,5	650,6	10,5
Regionale helseforetak	200,0	215,0	7,5
Øvrige overføringer	290,6	280,4	-3,5
Sum andre overføringer	1 079,1	1 146,0	6,2
Sum overføringer til andre (postene 50–89)	2 829,4	2 381,5	-15,8

Kilde: Finansdepartementet

Den største bevilgningen på 50-postene er overføringen fra statsbudsjettet til Statens pensjonsfond utland. Denne overføringen tilsvarer statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Postene 50–59 brukes også til overføringer til statlige institusjoner hvor drifts- og investeringsutgifter gis som en netto bevilgning. Slike institusjoner er underlagt departemental instruksjonsmyndighet og defineres ikke som selvstendige rettssubjekter. Blant annet er Norges forskningsråd, universitetene og de statlige høyskolene nettobudsjetterte virksomheter. Det vises til vedlegg 4 for nærmere oversikt over den samlede aktiviteten i disse virksomhetene og spesifisering av kontantbeholdningen i virksomhetene.

Overføringer til statlige fond eller avsetningskonti i Norges Bank budsjetteres også på overfø-

ringspostene til andre statsregnskap (postene 50–59). Når Stortinget har vedtatt en bevilgning, overfører det aktuelle departement midlene til fondet, og utbetaling fra fondene skjer dels i budsjettåret og dels i påfølgende år.

Postene 60–69 omfatter overføring til kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter. Overføringer til kommunesektoren gis dels som rammetilskudd over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett og dels som øremerkede tilskudd som bevilges over flere departementers budsjetter. Kommunesektoren har i tillegg inntekter fra blant annet skatter og gebyrer.

Utgiftspostene 70–89 omfatter overføringer til private, for eksempel husholdninger, organisasjoner, private bedrifter mv. I budsjettforslaget for 2024 er 56,8 pst. av bevilgningene på disse pos-

tene utgifter under folketrygden. Postene omfatter også overføringer til statlige foretak som er organisert som selvstendige rettssubjekter. Dette gjelder blant annet tilskudd til de regionale helseforetakene, Nye Veier AS og Bane NOR SF. Øvrige overføringer til private inkluderer et bredt spekter av ordninger som er forskjellige med hensyn til målgrupper, formål og bevilgningsstørrelse. Eksempler på slike overføringer er barnetrygd, kontantstøtte, AFP-tilskudd, tilskudd til internasjonale organisasjoner, bistandsmidler og renter på innenlandsk statsgjeld.

3.3.4 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)

Postene 90–99 på statsbudsjettets utgiftsside inneholder bevilgninger som endrer sammensetningen av statens formue i kapitalregnskapet. Lån mv. til statsbankene i tabell 3.12 omfatter utlån gjennom Husbanken og Statens lånekasse for utdanning, samt lån til Innovasjon Norge og SIVA. Utlån under eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportfinansiering Norge, er også medregnet her.

Tabell 3.12 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Lån mv. til statsbankene	130,3	133,2	2,2
Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	14,4	19,4	34,7
Avdrag innenlandsk statsgjeld	78,5	68,0	-13,3
Andre lånetransaksjoner	3,8	3,2	-16,3
Sum utlån, statsgjeld mv.	227,0	223,8	-1,4

Kilde: Finansdepartementet

Samlet reduseres utgiftene på postene 90–99 med 3,2 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Dette skyldes særlig at avdrag på statsgjeld budsjetteres 10,5 mrd. kroner lavere i 2024 enn i Saldert budsjett 2023. Når avdrag på statsgjeld holdes utenom, øker samlede utlån mv. med 7,3 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023. Dette skyldes økte utlån under statsbankene og boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.

3.4 Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

3.4.1 Oversikt over petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

Inntektene fra petroleumsvirksomheten omfatter skatt og avgift på utvinning, aksjeutbytte fra Equinor ASA og inntekter fra Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter.

Tabell 3.13 Inntekter fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
SDØE – driftsresultat	513,3	295,9	-42,4
SDØE – avskrivninger og renter	29,4	32,4	10,2
Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	855,1	491,6	-42,5
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	15,0	38,3	155,1
Sum inntekter fra petroleumsvirksomheten	1 412,8	858,2	-39,3

Kilde: Finansdepartementet

Driftsresultat fra SDØE er anslått til 295,9 mrd. kroner for 2024. Det er 217,4 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2023. Mens det i Nasjonalbudsjettet 2023 var lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 986 kroner per fat i 2023, legges det nå til grunn en forventet pris på 825 kroner per fat i 2023 og 787 kroner i 2024 målt i løpende priser.

De kalkulatoriske størrelsene avskrivninger og renter inngår som utgifter ved beregningen av SDØEs driftsresultat, samtidig som de føres som inntekter på egne poster. På denne måten skiller man ut den delen av driftsinntektene som dekker avskrivning av investeringer og finansieringskostnadene ved investeringene.

Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås til 491,6 mrd. kroner i 2024. Dette er 363,5 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2023. Påløpte skatter og avgifter fra petro-

leumsvirksomheten anslås til 439,3 mrd. kroner i 2023 og 544,8 mrd. kroner i 2024. Forskjellen mellom betalte skatter og påløpte skatter har blant annet sammenheng med reglene om innbetaling av terminskatt. Disse gjør at det er et etterslep i betalte skatter i forhold til påløpte skatter.

Det budsjetterte utbyttet som utbetales i 2024 fra Equinor ASA på 38,3 mrd. kroner er en teknisk fremskriving av selskapets utbyttebetaling for første kvartal 2023. Equinor utbetaler utbytte fire ganger i året. I løpet av et kalenderår utbetales utbyttet for tredje og fjerde kvartal fra året før, samt første og andre kvartal i inneværende år.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten i 2023 og 2024 består av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomhetens (SDØEs) andel av investeringene på norsk kontinentalsokkel, jf. tabell 3.14.

Tabell 3.14 Utgifter til petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
SDØE – investeringer	28,3	26,0	-8,1
Øvrige utgifter	0,0	0,0	
Sum utgifter til petroleumsvirksomheten	28,3	26,0	-8,1

Kilde: Finansdepartementet

SDØEs andel av investeringene på sokkelen i 2024 forventes å bli 26,0 mrd. kroner. Dette er 2,3 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2023.

Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er summen av inntekter fra petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene.

Tabell 3.15 viser hvordan netto kontantstrøm fremkommer. Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er anslått til 832,2 mrd. kroner i 2024. Dette er 552,3 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2023.

Tabell 3.15 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Inntekter SDØE	542,7	328,3	-39,5
- Utgifter SDØE	28,3	26,0	-8,1
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	855,1	491,6	-42,5
+ Aksjeutbytte fra Equinor ASA	15,0	38,3	155,1
= Netto kontantstrøm	1 384,5	832,2	-39,9

Kilde: Finansdepartementet

3.4.2 Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet fra statsbudsjettets utgiftsside på kap. 2800 til Statens pensjonsfond utland. Sammen med avkastningen på Statens pensjonsfonds kapital utgjør denne overføringen fondets samlede inntekter.

Deler av fondets inntekter brukes til å dekke det oljekorrigerte underskuddet, og overføres fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettets inntektsside. Det blir dermed avsatt midler i utlandsdelen av Statens pensjonsfond dersom overføringen fra fondet til statsbudsjettet er lavere enn netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Grunnkapitalen i Statens pensjonsfond Norge stammer i hovedsak fra overskudd på trygderegnskapene etter innføringen av folketrygden i 1967 og frem til slutten av 1970-tallet. Avkastningen av midlene i Statens pensjonsfond Norge overføres ikke til statskassen, men legges løpende til denne delen av fondet.

Anslagene på overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland vil bli endret i løpet av budsjettåret, basert på oppdaterte anslag på kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten og statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd. Tilbakeføringen fra fondet for 2024 vil bli endelig fastsatt ut fra anslag på statsregnskapet i forbindelse med nysalderingen av budsjettet i desember 2024. Det følger av lov om Statens pensjonsfond at statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet skal overføres til fondet. Denne overføringen fastlegges dermed endelig ut fra regnskapsførte netto petroleumsinntekter som fremkommer først etter terminavslutning. Det innebærer at det normalt vil være avvik mellom den budsjetterte overføringen i nysalderingen og regnskapet. I tillegg overføres eventuelle netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomhetene i sin helhet til fondet. Det er ikke budsjettert med slike netto finanstransaksjoner i statsbudsjettet for 2024.

Tabell 3.16 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	1 384,5	832,2	-39,9
- Overført til statskassen	256,9	336,5	31,0
+ Rente- og utbytteinntekter mv.	287,8	360,6	25,3
= Overskudd i Statens pensjonsfond	1 415,4	856,3	-39,5

Memo:

Anslått kapital i Statens pensjonsfond per 31.12.2023 (målt til markedsverdi) 15 637

Hvorav utlandsdelen utgjør 15 300

Kilde: Finansdepartementet

Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond anslås til 15 637 mrd. kroner ved utgangen av 2023, mens anslaget for verdien ved utgangen av 2024 er 16 937 mrd. kroner. Utlandsdelen av Statens pensjonsfond anslås til 15 300 mrd. kroner ved utgangen av 2023 og 16 581 mrd. kroner ved utgangen av 2024.

3.5 Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettet gjøres opp i balanse for lånetransaksjoner. Statsbudsjettets finansieringsbehov bestemmes derfor av differansen mellom utlån mv. og tilbakebetalinger og bevilges over kap. 5999 Statslånemidler, post 90. Brutto finansieringsbehov anslås til 3,6 mrd. kroner i 2023.

Bevilgningen til statslånemidler er en saldering av statsbudsjettets inntekter og utgifter medregnet lånetransaksjoner. Ved nysalderingen om høsten gjøres det et endelig vedtak om statslånemidler. Ved årsavslutningen blir statsregnskapet gjort opp, og det blir foretatt en endelig årsavslutningsrapportering slik at kap. 5999 viser bruttofinans-

sieringsbehovet slik det fremkommer i regnskapet. Brutto finansieringsbehov vil kunne avvike fra budsjettvedtaket i forbindelse med nysalderingen om høsten som følge av at det endelige regnskapet på de enkelte budsjettpostene vil kunne avvike noe fra de vedtatte bevilgningene.

Tabell 3.17 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Inntekter/utgifter/balanse	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024	Endring i pst.
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	2 881,4	2 378,3	-17,5
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	3 138,3	2 714,8	-13,5
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-256,9	-336,5	31,0
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	256,9	336,5	31,0
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0,0	0,0	
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	227,0	223,8	-1,4
7. Tilbakebetalinger mv.	222,6	124,1	-44,3
8. Utlån mv., netto (6-7)	4,4	99,7	2 178,8
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	4,4	99,7	2 178,8

Kilde: Finansdepartementet

Statens *faktiske* lånebehov og forslag om lånefullmakter kan avvike fra finansieringsbehovet som fremgår av tabell 3.17. Ved forslag om opptak av statlige lån og lånefullmakter korrigeres det for enkelte lånetransaksjoner som inngår i finansieringsbehovet, men ikke har likviditetseffekt. Dette gjelder blant annet opprettelse av og endringer i fond som er avsatt for fremtidige tilskudd. Samtidig påvirker enkelte poster på statsbudsjettet ikke likviditeten i pengemarkedet direkte, selv om de

påvirker balansen på statsbudsjettet og størrelsen på statens kontantbeholdning. Det gjelder renter og overføringer fra Norges Bank. Når det korrigeres for disse størrelsene, anslås statens likviditetsjusterte finansieringsbehov i 2024 til om lag 130 mrd. kroner.

Det vises til nærmere omtale av statens faktiske lånebehov og forslag om lånefullmakter i kapittel 7.

4 Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2017–2024

4.1 Innledning

Kapittelet presenterer realvekst for utgiftsområder i perioden 2017–2024. Beregningene av realvekst gir uttrykk for ressursbruken på utgiftssiden i budsjettet. De innledende avsnittene viser utviklingen i bevilgningene til utgiftsområdene over tid, korrigert for prisstigning og endret oppgavefordeling. I avsnitt 4.4 vises utviklingen i utgiftsområdene sammenlignet med veksten i økonomien ellers, og avsnitt 4.5 går gjennom folketrygdens utgifter. I avsnitt 4.6 omtales bevilgningene til forskning over statsbudsjettet.

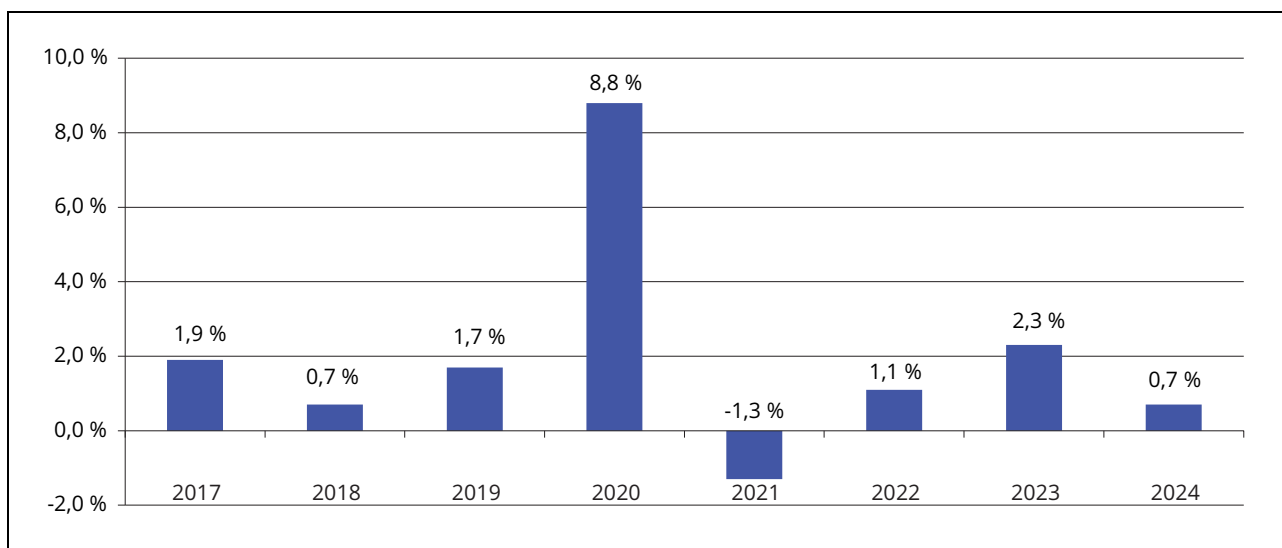
Endringer i statsbudsjettets utgifter følger både av nye prioriteringer og tidligere vedtak. Enkeltområder kan vise sterk eller svak utgiftsvekst som følge av demografiske endringer og lovfestede forpliktelser. Eksempler på dette er utgifter til pensjons- og trygdeutbetalinger.

Beregningene av realvekst er ikke et mål for resultatet av politikken på utgiftsområdene. På enkelte områder kan det over tid være store forbedringer i tjenester uten økt ressursbruk. Økt produktivitet vil i mange statlige virksomheter

bidra til både økt tjenesteproduksjon og økt kvalitet. Slike forbedringer er imidlertid vanskelige å måle presist i statsforvaltningen. Hvordan tildelte midler brukes er også viktig for resultatoppnåelsen på områdene. Utviklingen i statens utgifter gir ikke nødvendigvis et godt uttrykk for prioriteringen på områder hvor skatte- og avgiftspolitikken er viktig for rammevilkårene. For eksempel vil et nytt tilskudd til et formål dekkes i disse analysene, men ikke et skattefradrag til samme formål.

Beregningene tar utgangspunkt i tall fra statsregnskapet, anslag på regnskap for 2023 og forslag til budsjett for 2024. Anslag på regnskap 2023 inkluderer tilleggsbevilgninger våren 2023. Særskilte bevilgninger knyttet til pandemien trekker opp veksten for perioden 2017 til 2021. Dette bidrar samtidig til å forklare lav og negativ vekst på noen utgiftsområder fra 2021 til 2023.

Det er i hovedsak korrigert for endringer i statsbudsjettets inndeling. Beregningen er basert på statsbudsjettets kapittel- og postinndeling for 2024-budsjettet, jf. nærmere omtale av datagrunnlaget og beregningsmetoden i boks 4.1.

Figur 4.1 Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet. Prosentvis vekst

Kilder: Finansdepartementet, Statistisk sentralbyrå

4.2 Samlet utgiftsvekst for statsbudsjettet

Figur 4.1 viser statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst (medregnet folketrygden) i perioden 2017–2024. Ved beregning av den underliggende utgiftsveksten holdes utgifter til statlig petroleumsvirksomhet, dagpenger og renter utenom. I tillegg korrigeres det for enkelte regnskapsmessige forhold og ekstraordinære endringer.

I 2020 ble utgiftsveksten svært høy som følge av de ekstraordinære tiltakene i møte med pandemien. Også i 2021 var det et betydelig omfang av tiltak i møte med pandemien. Den reelle underlig-

gende utgiftsveksten for 2021 er beregnet til -1,3 pst., mens veksten i 2022 er beregnet til 1,1 pst. Veksten fra 2022 til 2023 er nå anslått til 2,3 pst., mot 1,3 pst. da budsjettet for 2023 ble fremmet høsten 2022. Økningen skyldes en rekke tilleggsbevilgninger gjennom 2023, blant annet som følge av krigen i Ukraina.

Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2023 til 2024 anslås til 0,7 pst., som er noe lavere enn i tidligere år. Dette skyldes blant annet tilleggsbevilgninger i 2023, som for eksempel Nansen-programmet for Ukraina og ettårig ekstrabevilgning til utviklingsland som er særlig rammet av krigens ringvirkninger i 2023.

Boks 4.1 Datagrunnlaget for beregningene

Grunnlagsdataene for kapittelet er hentet fra offisielle regnskaper, budsjettets stilling for 2023 og budsjettforslaget i Gul bok 2024. For noen bevilgninger har det vært nødvendig å foreta en skjønnsmessig gruppering på områder. Lånetransaksjoner er i sin helhet holdt utenfor beregningene.

I analyseperioden har det vært foretatt funksjonsendringer mellom departementene, omlegginger i budsjetteringspraksis og omorganiseringer av statlige virksomheter. Det er derfor foretatt flere korreksjoner for at dataene skal bli mest mulig sammenlignbare mellom år. Det gjelder for eksempel overgang til bruttobudsjettering og omdanning av statlige virksomheter.

Fra og med 2017 har de fleste statlige virksomheter som ikke tidligere betalte pensjonspremie, betalt en sjablongmessig beregnet pensjonspremie til Statens pensjonskasse. Fra 2022 er det innført virksomhetsspesifikk hendelsesbasert pensjonspremie for statlige virksomheter. I den forbindelse ble tilskuddet til Statens pensjonskasse under kap. 612 økt med 1,1 mrd. kroner mot en tilsvarende netto nedjustering av virksomhetenes bevilgninger. Bevilgningene i tidligere år er korrigert for omleggingen, slik at realveksten mellom år ikke skal påvirkes av 2017- og 2022-reformen. Korreksjonene medfører at det for utgiftsområdene ikke er direkte samsvar mellom de tallene som er brukt her, og de som finnes i andre publikasjoner.

Ved endret funksjonsdeling som følge av endret regjeringssammensetning i 2019, presenteres likestillingsområdet som *Kultur- og likestilling*, mens *Kirke- og livssynsamfunn* inngår i *Barn, familie, tros- og livssynsamfunn*. Etter ny regjering høsten 2021 ble ansvaret for integreringsområdet overført fra Kunnskapsdepartementet til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, men integreringsområdet presenteres i oversikten under Utlendingsområdet inkludert inkludering. Kystverket, som er overført fra Samferdselsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet, presenteres i oversikten fortsatt under Andre samferdselsformål.

I enkelte tilfeller kan store overførte beløp mellom budsjettårene, bruk av merinntektsfullmakter og lignende gi feil inntrykk av reelle endringer fra ett år til ett annet.

Alle beløp er oppgitt i nominelle priser. For årene 2017–2022 er det tatt utgangspunkt i regnskapstall, mens 2023-tallene er budsjettets stilling inkludert tilleggsbevilgninger hittil i år, samt forventede tilleggsbevilgninger i høst.

Realveksten er beregnet ved hjelp av prisindekser fra *Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene* og Statistisk sentralbyrå, blant annet fra nasjonalregnskapet. Disse prisindeksene er valgt for å gi et best mulig uttrykk for utgiftsveksten. Prisindeksene i beregningene gjelder for relativt brede grupper som statlig lønn, andre driftsutgifter, investeringer og overføring til kommuneforvaltningen og private. Siden en analyserer ressursbruken sett fra utgiftssiden på statsbudsjettet, benyttes flere prisindekser som reflekterer prisutviklingen for disse områdene, og disse kan være ulike.

Realveksten er beregnet basert på bruken av innsatsfaktorer i de enkelte statlige virksomheter. Den årlige veksten i statlige virksomheters produktivitet vil dermed ikke være reflektert i realveksten i dette kapittelet.

4.3 Realvekst på statsbudsjettets utgiftsområder

Tabell 4.1 viser årlig realvekst i prosent innenfor utgiftsområder. Figur 4.2 viser utgiftenes størrelse i 2024. Tallene er fra statsregnskapet, anslag på regnskap for 2023 og forslag til budsjett for 2024. Folketrygden er holdt utenom i dette avsnittet og omtales i avsnitt 4.5.

Bevilgningene til *internasjonal bistand* i 2024 foreslås redusert nominelt fra anslag på regnskap i 2023. Dette må ses i sammenheng med betydelige økninger i bistandsbudsjettet gjennom 2023. Dette gjaldt i hovedsak 7,5 mrd. kroner til Nansen-programmet for Ukraina og 5 mrd. kroner til den ettårige krisepakken til særlig rammede utviklingsland. Bevilgningene som er inkludert i kategorien for internasjonal bistand i tabell 4.1, sammenfaller ikke helt med det som inngår i regjeringens forslag til bistandsbudsjett. Blant annet er ikke flyktningutgifter i Norge og klima- og skogsatsingen under Klima- og miljødepartementet inkludert, siden disse utgiftene inngår i andre kategorier. Regjeringens forslag til bistandsbudsjett for 2024 utgjør 51,7 mrd. kroner, som er 7,5 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2023. Som andel av anslått BNI utgjør bistandsbudsjettet 0,94 pst. Utgifter innenfor bistand har økt vesentlig de senere år, noe som reflekteres i den årlige realveksten på 11,6 pst. fra 2021 til 2023.

Statlige bevilgninger til *opplæring og barnehager* gjelder i all hovedsak bevilgninger til grunn-

opplæring (herunder kvalitetsutvikling og private skoler), statlige øremerkede tilskudd til barnehager og voksenopplæring. Tabellen viser en reell økning på området fra 2023 til 2024. Fra 2021 til 2023 var det en nedgang som kan tilskrives utfasing av ekstraordinære pandemiltak. Veksten fra 2017 til 2021 kan i stor grad tilskrives økte utgifter i grunnopplæringen, hvor utgiftene har økt med 4,5 pst. årlig i perioden. Det er korrigert for innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet.

Høyere utdanning og forskning under Kunnskapsdepartementet består i hovedsak av bevilgninger til universiteter, høyskoler, fagskoler og forskningsbevilgninger under Kunnskapsdepartementet. Økningen fra 2023 til 2024 fordeles med 16,5 pst. økning til forskning og 1,0 pst. til høyere utdanning. Veksten skyldes i stor grad økte kontingentutgifter til internasjonale samarbeidstiltak på om lag 2,3 mrd. kroner, deriblant til EUs rammeprogrammer for forskning og innovasjon, Erasmus+ og EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. Økningen skyldes endret relativ BNP-andel og svakere valutakurs. I perioden 2017 til 2021 utgjør den gjennomsnittlige årlige utgiftsveksten i høyere utdanning utenom forskning 1,7 pst. SSB publiserer årlig en oversikt over nivået på de samlede bevilgningene til forskning og utvikling (FoU) på statsbudsjettet og utviklingen over tid, jf. omtale i avsnitt 4.6.

Boks 4.2 Rammeoverføringer til kommuneforvaltningen

Flere offentlige velferdsordninger finansieres av kommunene. Dette gjelder blant annet barnehage, grunnskole, primærhelsetjenester og eldreomsorg. Kommuneforvaltningens viktigste inntektskilder er kommuneskatt og overføringer fra staten. Overføringene fra staten er generelle rammeoverføringer og øremerkede tilskudd til spesifikke formål. Rammeoverføringene fra staten til kommuner og fylkeskommuner er ikke fordelt på de enkelte kommunale utgiftsformålene. Beregningene for de statlige bevilgningene under utgiftsområdene inkluderer bare de øremerkede tilskuddene til kommunene og ikke finansiering gjennom rammetilskudd.

I analyseperioden er det foretatt enkelte endringer i oppgavefordelingen mellom staten og kommunene/fylkeskommunene, blant annet på samferdselsområdet. Fra 2020 er en rekke øremerkede tilskudd innlemmet i rammetilskuddene til kommuner og fylkeskommuner. Dette utgjør om lag 5 mrd. kroner. Fra 2022 er rammetilskuddet økt med 1,3 mrd. kroner, som følge av barnevernsreformen. Det er korrigert for disse innlemmingene i tallene for rammeoverføringer til kommuner og fylkeskommuner og i presentasjonen av realveksten for de berørte politikkområdene.

Skattenes andel av samlede inntekter for kommunene og fylkeskommunene har blitt justert i løpet av perioden, og dette reflekteres i størrelsen på de statlige overføringene til kommuneforvaltningen. Disse endringene er det i hovedsak ikke korrigert for i rammeoverføringene til kommuneforvaltningen i beregningene i dette kapittelet. For en samlet omtale av kommuneøkonomien henvises det til kap. 3.2 i Nasjonalbudsjettet 2024.

Tabell 4.1 Utviklingen i utgiftsområder 2017–2024. Nominelle tall i mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst

Utgiftsområde	Nominell verdi				Gjennomsnittlig årlig realvekst		
	2017	2021	2023	2024	2017–2021	2021–2023	2023–2024
<i>Internasjonal bistand</i> ¹	28,7	35,2	48,5	42,7	2,1 %	11,6 %	-14,0 %
<i>Utdanning</i>							
– Statlige bevilgninger til opplæring og barnehager	12,7	16,3	17,0	17,6	3,3 %	-3,3 %	1,5 %
– Høyere utdanning og forskning under Kunnskapsdepartementet	55,1	66,2	75,1	79,5	1,8 %	1,0 %	3,2 %
<i>Kultur og likestilling</i>	17,2	25,6	23,2	24,3	7,2 %	-9,7 %	2,5 %
<i>Rettsvesen og beredskap inklusiv Svalbardbudsjettet</i>	34,8	41,7	46,4	47,6	1,4 %	0,0 %	0,3 %
<i>Utlendingsområdet inkl. integrering av innvandrere</i>	23,9	11,5	30,8	34,9	-19,3 %	54,2 %	10,8 %
<i>Kommunal- og distriktsformål utenom rammetilskudd til kommunesektoren</i>	18,5	21,2	28,6	29,2	0,6 %	8,5 %	-1,1 %
<i>Arbeid og sosiale formål</i>	31,8	39,9	40,9	42,8	2,8 %	-3,8 %	2,3 %
<i>Helse</i>							
– Spesialisthelsetjenesten	144,0	185,5	206,3	215,1	3,3 %	0,0 %	0,0 %
– Andre helseformål	17,0	27,6	19,5	19,0	9,6 %	-20,3 %	-5,6 %
<i>Barn, familie, tros- og livssynssamfunn</i>	28,2	32,9	38,0	40,7	1,5 %	1,7 %	3,6 %
<i>Næringsformål</i>							
– Næring og fiskeri	12,6	27,6	17,8	19,1	17,8 %	-23,8 %	5,0 %
– Landbruk og mat	18,0	20,5	28,7	31,2	0,1 %	12,8 %	3,9 %
<i>Olje og energi, inkl. strømstønad (eksklusiv statlig petroleumsvirksomhet)</i>	3,1	5,5	23,1	17,3	10,4 %	94,6 %	-26,5 %
<i>Samferdselsformål</i>							
– Vei- og jernbaneformål	54,4	71,3	74,4	75,4	3,4 %	-3,4 %	-1,2 %
– Andre samferdselsformål	6,9	6,9	14,4	19,0	17,2 %	-6,4 %	27,8 %
<i>Forsvarsformål</i> ²	47,0	60,7	75,7	82,3	3,1 %	5,2 %	5,7 %
<i>Klima og miljø</i> ³	12,5	16,1	22,7	23,0	2,7 %	12,4 %	-1,0 %
<i>Statlig administrasjon, EØS-finansierings-ordninger mv.</i>	24,6	29,0	35,5	32,4	0,9 %	5,0 %	-10,9 %
Underliggende utgiftsvekst i statsbudsjettet, samlet					2,4 %	1,7 %	0,7 %
<i>Rammeoverføringer til kommunesektoren</i>	137,9	150,4	223,8	236,9			
<i>Kompensasjon for merverdiavgift til offentlig forvaltning og private</i>	31,0	38,6	44,6	46,5			
<i>Renter på statsgjeld</i>	8,9	9,9	11,4	13,6			
<i>Statlig petroleumsvirksomhet</i>	26,6	24,7	27,0	26,0			

¹ *Internasjonal bistand* inkluderer ikke bevilgninger som regnes som bistand under andre departementer enn Utenriksdepartementet, herunder klima- og skogsatsingen under Klima- og miljødepartementet. Utgiftsområdet inkluderer heller ikke ODA-godkjente flyktningutgifter i Norge og kapitaltransaksjoner (kapital til Norfund/Klimainvesteringsfondet).

² *Forsvarsformål* er her definert annerledes enn ved rapportering til NATO. Blant annet er ikke bevilgninger til anskaffelsen av nye redningshelikoptre inkludert i tabellen.

³ Politikkområdet omfatter utgifter til klima- og miljøtiltak kun på Klima- og miljødepartementets områder.

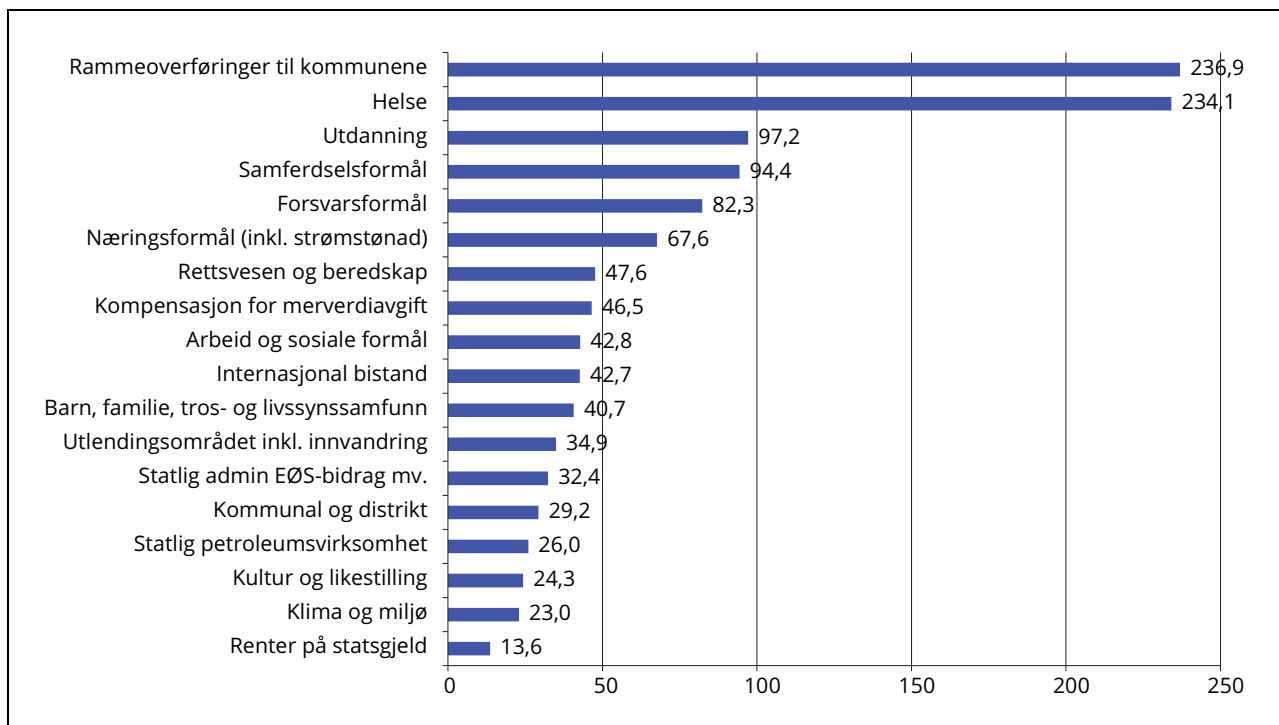
Innenfor området *kultur og likestilling*¹ øker nivået i 2024 med 2,5 pst. sammenlignet med 2023. Den gjennomsnittlige årlige veksten var på 7,2 pst. i perioden 2017 til 2021, som i stor grad skyldes ekstraordinære bevilgninger i forbindelse med pandemien. Fra 2021 til 2023 var det en årlig nedgang på 9,7 pst., blant annet som følge av utfasing av tiltak etter pandemien. Samlet er ressursinnsatsen på området økt etter 2017, selv etter den nevnte utfasingen.

Bevilgningene til *rettsvesen og beredskap* har hatt en gjennomsnittlig årlig realvekst på 1,4 pst. i perioden 2017 til 2021 og en reell videreføring fra 2021 til 2023. Veksten skyldes blant annet investeringer i landsdekkende nødnett, redningshelikoptre, politihelikoptre, nytt beredskapssenter for politiet og sikrede datasentre i justissektoren samt økt bevilgning til politiet. I motsatt retning trekker blant annet virkningene av at refusjoner til kommunene og statsforvalterne for ordningen med karantenehotell er falt bort etter pandemien. Samlet går bevilgningsnivået opp med 0,3 pst. fra 2023 til 2024. Bevilgningen til vergemål er i hoved-

sak flyttet fra Justis- og beredskapsdepartementet til Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024.

Utlendingsområdet omfatter Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, utgifter i forbindelse med innkvartering av asylsøkere og integrering av innvandrere, i tillegg til grunnopplæring av asylsøkere, barnevernets omsorgssentre for enslige mindreårige og statlige utgifter til kommunale barneverntiltak for flyktninger og asylsøkere. Utgiftene varierer fra år til år som følge av variasjoner i tilstrømmingen av asylsøkere. Det store antallet ankomster høsten 2015 medførte spesielt høye utgifter på området i 2015, 2016 og 2017. I perioden 2017 til 2021 gikk utgiftene kraftig ned. Bevilgningsnivået fra 2021 til 2023 har økt kraftig og skyldes økte ankomster som følge av krigen i Ukraina. Høye ankomster fra Ukraina og flere fordrevne bosatt i kommunene er også årsaken til økning i bevilgningsnivået fra 2023 til 2024. For 2024 foreslås det imidlertid å videreføre integreringstilskuddet nominelt, noe som bidrar til å dempe bevilgningsøkningen. Fra 2023 til 2024 er det lagt til grunn at utgiftene til asylmottak går ned.

¹ Bevilgninger til å dekke utestående krav på feriepenger i 2017 i forbindelse med fristillingen av Den norske kirke er holdt utenom.

Figur 4.2 Statsbudsjettets utgifter i 2024. Mrd. kroner

Kilde: Finansdepartementet

Området *kommunal- og distriktsformål*² omfatter i hovedsak statsforvalterembetene, statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning mm. Utgiftene til kommunal- og distriktsformål utenom rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner anslås å gå ned reelt med 1,1 pst. fra 2023 til 2024. Det er da tatt hensyn til at vergemålsbevilgningen i hovedsak er flyttet fra området Rettsvesen og beredskap. Det var en kraftig økning som skyldes statlige byggeprosjekter i perioden 2021–2023, som i all hovedsak videreføres i 2024. På grunn av oppstart og ferdigstillelse av byggeprosjekter vil utgiftene til slike prosjekter kunne variere betydelig mellom år.

Utgiftsområdet *arbeid og sosiale formål* viser en økning fra 2023 til 2024. Dette skyldes blant annet at bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak foreslås økt. I 2022 og 2023 var det en nedgang på utgiftsområdet blant annet fordi de midlertidige bevilgningsøkningene til Nav i forbindelse med koronapandemien ble faset ut. Tilskuddet til Statens pensjonskasse øker noe i 2024, blant annet som følge av flere pensjonister. Det er korrigerert for innføring av virksomhetsspesifikk hendelsesbasert premiebetaling for statlige virksomheter fra 2022, jf. boks 4.1. Det er også korrigerert for overføring av Havindustritilsynet (tidligere Petroleumstilsynet) til Olje- og energidepartementet i 2023. Samlet er det en reell økning i bevilgningsnivået på området gjennom perioden 2017 til 2024.

Bevilgningene til *spesialisthelsetjenesten* anslås samlet reelt uendret fra 2023 til 2024. Bevilgningene til aktivitetsvekst og basisbevilgninger til de regionale helseforetakene økes fra 2023 til 2024. Samtidig reduseres utbetaling av investeringslån i takt med fremdriften i investeringsprosjektene. Dette trekker isolert sett realveksten ned. Bevilgningene til investeringslån kan variere mye fra år til år, blant annet avhengig av fremdriften i tidligere igangsatte prosjekter. Bevilgninger til investeringslån tilbakebetales av helseforetakene over tid. Betaling av avdrag på investeringslån er trukket fra de samlede utgiftene i tabell 4.1. Holdes investeringslån utenfor, viser området en reell vekst på 1,0 pst. i 2024. I perioden 2021–2023 er de samlede bevilgningene også reelt uendret. Dette skyldes blant annet utfasing av ekstraordinære bevilgninger som følge av pandemien. For perio-

den 2021–2023 er det en reell reduksjon på 0,5 pst. dersom investeringslån holdes utenom.

Helseforetakene har frem til 2021 overtatt ansvaret for finansieringen av enkelte legemidler fra folketrygden som det er korrigerert for i realvekstberegningene.

Området *Andre helseformål* består av tiltak for folkehelsen, helseforvaltning, støtte til helse- og omsorgstjenester i kommunene, tannhelse og oppbygging av kunnskap og kompetanse. Fra 2023 til 2024 anslås det at utgiftene går ned med 5,6 pst. etter en allerede kraftig nedgang i 2023. Fra 2021 til 2023 reduseres bevilgningen årlig med 20,3 pst. Nedgangen skyldes fortsatt utfasing av ekstraordinære bevilgninger i 2021, 2022 og 2023 som følge av pandemien, herunder bevilgninger til vaksine mot covid-19 og innkjøp av hurtigtester. For perioden 2017 til 2021 var det en gjennomsnittlig årlig realvekst på 9,6 pst. Det skyldes blant annet utbetaling av investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser i kommunene, samt ekstraordinære bevilgninger som følge av pandemien.

Området *barn, familie, tros- og livssynssamfunn* omfatter barne- og familievern, barnetrygd, kontantstøtte og tiltak innen tros- og livssynssamfunn. Utgiftene anslås samlet å øke med 3,6 pst. i 2024. Mens utbetalingene av barnetrygd ventes å øke med 4,4 pst., synker utbetalingene av kontantstøtte med 19,9 pst. Øvrige utgifter øker med 4,0 pst. Satsene for barnetrygd ble holdt nominelt uendret i perioden fra 2009 til 2019, og i 2022 for barn over 6 år. Det innebar en reell nedgang i utbetalt barnetrygd, som har redusert veksten på området barn, familie og likestilling i disse periodene. Økte utgifter til barnetrygden i 2023 og 2024 skyldes både økte satser i 2020, 2021 og 2023 (herunder omlegging av særfradraget for enslige forsørgere), og at det forventes at flere barn får barnetrygd i 2023 og 2024. Volumøkningen skyldes hovedsakelig utbetalinger til ankomne fra Ukraina som kvalifiserer til ytelsen. Utgiftsnedgangen for kontantstøtte må sees i sammenheng med forslag om endringer i ordningen fra august 2024. Utgiftene til tilskudd til tros- og livssynssamfunn har økt betydelig som følge av at staten i 2021 overtok ansvaret for den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn, tidligere finansiert gjennom kommunenes rammetilskudd under det daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og på grunn av endringer i medlemstall samt ny lov om tros- og livssynssamfunn.

Området *næring og fisk* øker med 5,0 pst. fra 2023 til 2024. Dette skyldes blant annet økte

² Området omfatter også forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, personvern, distrikts- og regionalpolitikk, samiske formål, nasjonale minoriteter, bolig, bomiljø og bygg og planlegging, byutvikling og geodata.

bevilgning til det næringsrettede virkemiddelapparatet, økte utbetalinger fra Havbruksfondet, oppstart av prosjektet Brukervennlige registertjenester i Brønnøysundregistrene og økte utgifter knyttet til oppryddingen på det nukleære området. Utgiftene til internasjonale samarbeidsprogrammer reduseres, som må ses i sammenheng med at det i 2023 blir utbetalt kontingent for deltakelse i InvestEU som skal dekke to år. Den årlige, gjennomsnittlige realnedgangen på 23,8 pst. i perioden 2021–2023 skyldes i hovedsak utfasing av midlertidige støtteordninger fra koronapandemien.

Området *landbruk og mat* gjelder i hovedsak bevilgninger i forbindelse med jordbruksavtalen. Budsjettstøtten over jordbruksavtalen var reelt sett stabil i perioden 2017–2021. Det er en markant økning i 2022 og 2023 med en årlig vekst på 12,8 pst. For 2024 er det en reell vekst på 3,9 pst. Antall årsverk i næringen har blitt redusert med i overkant av 1,5 pst. per år de siste årene. Budsjettstøtten over jordbruksavtalen per bruk og per årsverk har økt i faste priser gjennom perioden 2017–2023 sett under ett. Støtte via importvernet og jordbruksfradraget fremkommer ikke på utgiftssiden av budsjettet.

Området *olje og energi, inkl. strømstønad (eksklusiv statlig petroleumsvirksomhet)* inkluderer Søkkelldirektoratet (Oljedirektoratet til 31.12.2023), Norges vassdrags- og energidirektorat, overføring til Norges forskningsråd over Olje- og energidepartementets budsjett og tiltak for å fremme CO₂-håndtering. Havindustriilsynet (Petroleumstilsynet til 31.12.2023) er fra 2023 overført fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Området viser en nedgang på 26,5 pst. fra 2023 til 2024. Nedgangen skyldes lavere anslag for den midlertidige strømstønadsordningen for husholdninger og borettslag. Bevilgningen ble etablert i 2022 og regnskapsført med 26,4 mrd. kroner. I perioden 2021–2023 har området økt med 94,6 pst. Økningen er særlig knyttet til etablering av strømstønadsordningen for husholdninger og borettslag.

Utgiftene til *vei- og jernbaneformål*³ har hatt en gjennomsnittlig realvekst per år på 3,4 pst. fra 2017 til 2021. Fra 2021 til 2023 er det en årlig nedgang på 3,4 pst. og fra 2023 til 2024 anslås en real-

nedgang på 1,2 pst. Realnedgangen under veiformål er 1,1 pst., mens jernbaneformål reduseres med 1,4 pst. Reduksjonen under jernbaneformål skyldes i hovedsak redusert planlegging av nye effektpakker og igangsetting av færre store infrastrukturprosjekter enn tidligere år. For veiformål henger nedgangen i hovedsak sammen med redusert vedlikehold av riksvei og frafall av en engangsutgift til et erstatningsoppgjør som kom til utbetaling i 2023. Det er i tallene korrigert for innlemming av øremerkede tilskudd i fylkeskommunenes rammetilskudd. Den årlige gjennomsnittlige realveksten i vei- og jernbaneformål fra 2017 til 2023 er på 1,1 pst.

Den gjennomsnittlige årlige realveksten til *andre samferdselsformål* enn vei- og jernbaneformål har vært på 17,2 pst. fra 2017 til 2021. Fra 2021 til 2023 var det en årlig nedgang på 6,4 pst., mens realøkningen fra 2023 til 2024 er på 27,8 pst. I hovedsak skyldes økningen fra 2023 til 2024 økt tilskudd til Avinor til bygging av nye lufthavner i Bodø og Mo i Rana samt halverte maksimaltakster og økt kapasitet på flyrutene staten kjøper på kortbanenettet (FOT-rutene).

Utgiftene til *forsvarsformål* anslås å ha økt med 3,1 pst. gjennomsnittlig per år fra 2017 til 2021. Den markerte veksten skyldes blant annet opptrapping av bevilgningene til langtidsplanen for forsvarssektoren, økte bevilgninger til anskaffelse av nye kampfly med baseløsning og økte investeringskostnader i store investeringsprosjekter i forsvarssektoren fordi utenlandsk valuta har blitt dyrere. Fra 2021 til 2023 er det en årlig økning på 5,2 pst., og fra 2023 til 2024 anslås det en økning på 5,7 pst. Økningen fra 2023 skyldes i hovedsak en videre opptrapping av forsvarsbudsjettet i tråd med langtidsplanen for forsvarssektoren, økte utgifter som følge av valutajustering av investeringskostnader i store investeringsprosjekter og opptrapping av forsvarsbudsjettet ut over ambisjonene i gjeldende langtidsplan. Korrigert for utgifter til kampflyanskaffelsen øker utgiftene til forsvarsformål med 7,8 pst. fra 2023 til 2024. Utgifter til redningshelikoptre bevilges delvis over Forsvarsdepartementets budsjett, men er holdt utenfor forsvarsformål slik det er angitt i tabellen.

Utgifter til utgiftsområdet *klima- og miljø* omfatter tiltak under Klima- og miljødepartementet, herunder Miljødirektoratet og Enova. Utgifter til klima- og miljøtiltak under andre departementer er ikke medregnet. Utgiftene i denne kategorien gir derfor ikke et fullstendig uttrykk for de samlede prioriteringene av norsk klima- og miljøpolitikk på utgiftssiden. Klima- og miljøpolitikken føres dessuten i stor grad ved hjelp av skatter,

³ Økningen til veiformål i 2013 som gjelder kompensasjon for opphevelsen av veifritaket i merverdiavgiftsloven fra 1. januar 2013, er korrigert for i beregningene. Det er også korrigert for oppgaveendringer i forbindelse med forvaltningsreformen, der fylkeskommunene fra og med 2010 overtok ansvaret for en del av det statlige veinettet. For 2020 er det korrigert for overføring av veiadministrasjon til fylkeskommunene.

avgifter, kvoter og reguleringer. Det var en betydelig vekst i utgiftene til Klima- og miljødepartementet frem til 2021. Fra 2021 til 2023 var årlig realvekst 12,4 pst. blant annet som følge av økt overføring til Klima- og energifondet som forvaltes av Enova. Fra 2023 til 2024 vil reelt nivå for Klima- og miljødepartementet reduseres noe. Dette skyldes blant annet redusert bevilgning til Enova knyttet til utfasingen av den midlertidige energitilskuddsordningen.

Utgiftsområdet *statlig administrasjon, EØS-finansieringsordningene mv.* omfatter i hovedsak utgifter til Kongehuset, Stortinget, regjeringen, administrasjonen av departementene og deler av budsjettene til Utenriksdepartementet og Finansdepartementet som har karakter av fellesadministrasjon, herunder EØS-finansieringsordningene. Nedgangen fra 2023 til 2024 anslås til 10,9 pst. Bevilgningene til EØS-finansieringsordningene reduseres fra 6,6 mrd. kroner i 2023 til 1,4 mrd. kroner i 2024, tilsvarende en reell nedgang på 79,4 pst. Historisk sett har det vært svingninger i bevilgningene på dette området. Bevilgningen til EØS-finansieringsordningene varierer mye, og avtar nå frem mot utløp av inneværende avtale i 2025. Det pågår forhandlinger om ny periode med EØS-midler. Utgiftene til området er samlet sett i perioden 2017–2021 økt med en gjennomsnittlig årlig rate på 15,8 pst. Utenom EØS-finansieringsordningene øker bevilgningene nominelt med 2 mrd. kroner fra 2023 til 2024, som innebærer en reell økning på om lag 4,9 pst.

Tabell 4.1 viser nominelle tall for *rammeoverføringene til kommuner og fylkeskommuner*. Ettersom rammeoverføringene kun er én av flere finansieringskilder for kommuner og fylkeskommuner, er det ikke beregnet realvekst for dette området. Videre kan rammeoverføringene endres betydelig mellom år som følge av innlemming av øremerkede tilskudd og fastsettelsen av skattørene for kommunene og fylkeskommunene. Det er i tabell 4.1 korrigert for store reformer som påvirker nivået på rammetilskuddene, jf. boks 4.2 Rammeoverføringer til kommuneforvaltningen. Når en beregner den samlede underliggende realveksten i statsbudsjettet medregnet folketrygden, korrigeres ofte de kommunale rammeoverføringene for skatteendringer som påvirker veksten i kommuneforvaltningens økonomi. Det er ikke korrigert for endringer i skattereglene i tabell 4.1. Kommuneøkonomien omtales utførlig i den årlige kommuneproposisjonen og av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

Det gis årlig et betydelig beløp i *kompensasjon for merverdiavgift* til kommuner, statlige virksomheter og private. I tabell 4.1 er ikke disse bevilgningene fordelt på formål.

Utgiftene til *renter av statsgjelden* varierer som følge av statens lånestrategi og endringer i rentenivået. Bevilgningene er et resultat av tekniske forutsetninger om låneopptak og renteutviklingen mer enn prioriteringer i budsjettet. I Norge dekkes det oljekorrigerte underskuddet av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettets renteutgifter er dermed uavhengig av den oljekorrigerte balansen på statsbudsjettet.

Statlig petroleumsvirksomhet omfatter utgifter til statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og utgifter i forbindelse med disponering av innretninger på kontinentalsokkelen. Utgiftene til petroleumsvirksomheten varierer til dels betydelig mellom år. Det er særlig investeringsutgiftene som varierer mye.

4.4 Utvikling i statsbudsjettets utgifter i forhold til BNP-veksten

Utviklingen i statsbudsjettets utgiftsområder over tid kan sees i sammenheng med at økonomien vokser og politiske prioriteringer. Beregningene av realvekst i avsnitt 4.3 tar utgangspunkt i ressursbruken på *utgiftssiden* av budsjettet, og viser utviklingen på utgiftsområder i perioder. Under hvert område er det blant annet tatt hensyn til prisutviklingen og endret oppgavefordeling for å kunne gjøre sammenligninger over tid.

Samtidig vil det normalt være en årlig vekst i økonomien. Dette avsnittet viser utviklingen i utgiftsområder sammenlignet med veksten i økonomien ellers, dvs. i hvilken grad utgiftsområdene følger utviklingen i brutto nasjonalprodukt (BNP) for fastlandet. Høyere vekst på et utgiftsområde enn i økonomien generelt kan peke i retning av at området har vært særlig prioritert, men høyere vekst kan også skyldes endringer i sammensetningen i befolkningen eller andre forhold som ikke er politisk bestemt.

Figur 4.3 sammenligner gjennomsnittlig årlig vekst for de enkelte utgiftsområdene med veksten i fastlands-BNP i perioden 2017–2024. Fra 2017 til 2024 anslås nå reell vekst i fastlands-BNP til 11,1 pst., eller 42 pst. nominelt. I figuren er samme utgiftsområder fra avsnitt 4.3 vist etter årlig vekst i mrd. 2024-kroner. Folketrygden er holdt utenom, jf. egen omtale i avsnitt 4.4.

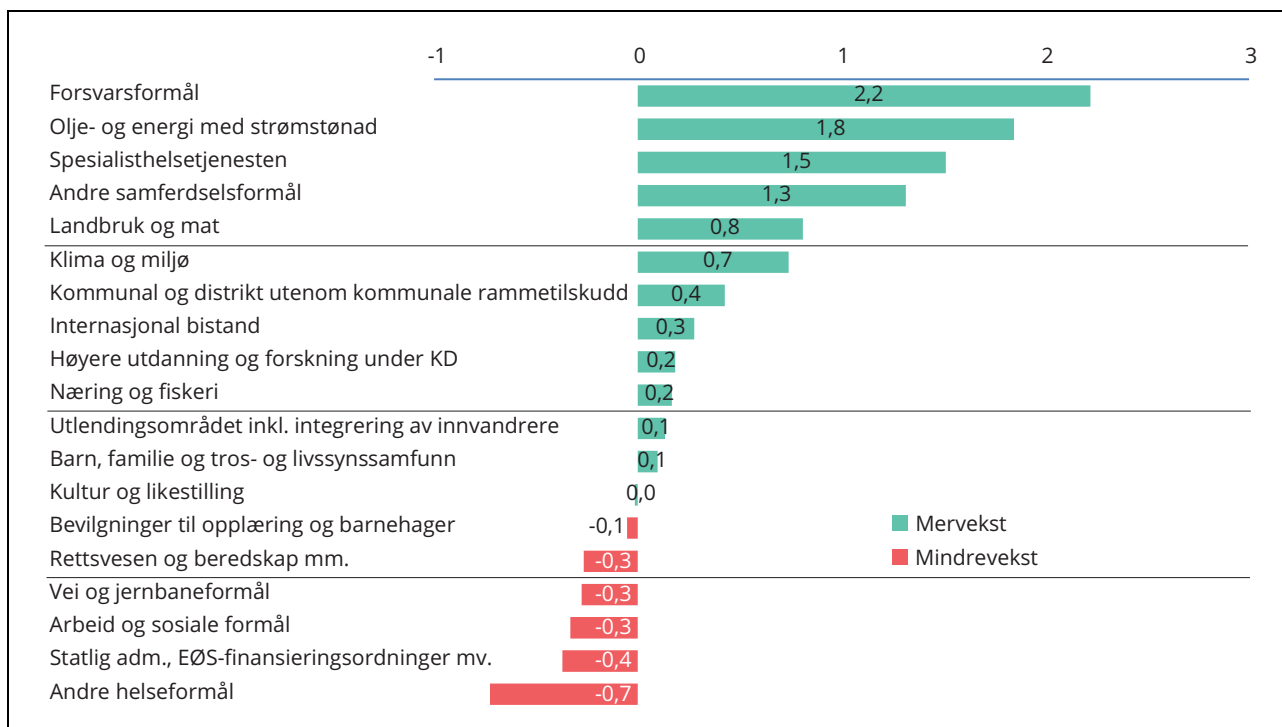
I perioden er det utgifter til forsvarsformål, olje- og energi med strømstønad, spesialisthelse-

tjenesten og andre samferdselsformål som viser størst vekst målt i kroner utover det en vekst tilsvarende fastlands-BNP skulle tilsi. Veksten under forsvar må blant annet sees i sammenheng med opptrappingen av forsvarsbudsjettet i tråd med langtidsplanen for forsvarssektoren, jf. omtale under 4.3. Selv med lavere anslag for den midlertidige strømstønadordningen for husholdninger og borettslag for ekstraordinære strømutfgifter bidrar denne til høy vekst på olje- og energiområdet. Under andre samferdselsformål er det særlig kjøp av innenlandske flyruter og tilskudd til Avinor for bygging av nye lufthavner i Mo i Rana og Bodø som trekker opp veksten.

De områdene som går mest ned i forhold til det en vekst i tråd med BNP skulle tilsi, er katego-

rien andre helseformål, med blant annet lavere utgifter til vaksiner, og vei og jernbaneforvaltning. Samlet har utgiftssiden på statsbudsjettet vokst mer enn BNP-veksten i perioden.

Ordinære utgifter på statsbudsjettet finansieres av skatte- og avgiftsinntekter og oljeinntekter. Siden 2017 har strukturelle skatter mv. reelt vokst svakere enn trendveksten i Fastlands-BNP. Det skyldes blant annet betydelige skatteletter i perioden, samt skattefordeler for null- og lavutslippskjøretøy. Veksten i utgiftene utover utviklingen i BNP har derfor blitt finansiert gjennom økt bruk av oljepenger. Utviklingen i offentlige finanser er nærmere omtalt i kap. 3 i Nasjonalbudsjettet 2024.

Figur 4.3 Årlig gjennomsnittlig vekst i statsbudsjettet fra 2017 til 2024 målt mot utviklingen i BNP Fastlands-Norge. Mrd. 2024-kroner

Kilde: Finansdepartementet

4.5 Realvekst i folketrygdens utgifter

Utviklingen i folketrygdens utgifter vises i tabell 4.2 og figur 4.4–4.5, delt inn etter stønadstype. Dagpenger mv. er ikke inkludert.

Beløpene for perioden 2017–2022 er basert på regnskapstall, mens beløpene for 2023 er anslag på regnskap. For 2024 brukes utgiftsanslag som følger av regjeringens budsjettforslag i Gul bok 2024. Utgiftene i 2020–2022 er påvirket av midlertidige regelendringer og andre konsekvenser av

koronapandemien. På usikkert grunnlag anslås de midlertidige regelendringene i folketrygden, utenom dagpenger, å ha økt utgiftene med 3,5 mrd. kroner i 2020, 3,1 mrd. kroner i 2021 og 2 mrd. kroner i 2022. Dette gjelder i hovedsak midlertidige særregler for sykepenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger. I tillegg økte utgiftene som følge av økt bruk innenfor de ordinære reglene for disse ordningene.

Tall for realvekst i tabellen under illustrerer endringer i utgiftene utover det som skyldes gene-

rell prisvekst, lønnsvekst eller andre faste reguleringer som gjelder for de ulike stønadene. Endringer i sykepengeutgiftene skyldes blant annet endringer i fraværstilbøyeligheten og antall sysselsatte. Økningen i utgiftene til alderspensjon skyldes først og fremst flere pensjonister og at nye pensjonister i gjennomsnitt har høyere pensjon enn de som faller fra. For uføretrygd og andre stønader illustrerer tallene hovedsakelig endringer i antall mottakere.

For sykepenger fremkommer realveksten ved at utgiftene justeres for lønnsutviklingen. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger, uføretrygd, enslige forsørgere og etterlatte justeres for utviklingen i folketrygdens grunnbeløp (G), mens alderspensjon er justert med G fratrukket 0,75 pst.⁴ Realveksten viser dermed ikke effekten av at

alderspensjon i hovedsak har blitt regulert med en lavere sats enn for eksempel arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Dette vises imidlertid i de nominelle tallene. For legemidler vurderes hele den nominelle veksten som realvekst.

Samlet sett har det vært en realvekst i folketrygdens utgifter hvert år siden 2017. Utgiftsveksten i disse rettighetsbaserte ordningene har begrenset handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydelig grad, og dette forventes å gjelde også i de kommende årene ved en videreføring av dagens regelverk.

⁴ Tilsvarende justering er benyttet også for 2021–2024 selv om reguleringsreglene har blitt endret for disse årene. Effekter av endringer i reguleringsreglene for disse årene, som har gitt høyere pensjonsregulering hvert av årene, vil dermed inngå som en del av realveksten.

Tabell 4.2 Utviklingen i folketrygdens utgifter etter stønadstype¹ 2017–2024. Nivå i nominelle mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst i pst.²

	Nominell verdi				Gjennomsnittlig årlig realvekst		
	2017	2021	2023	2024	2017–2021	2021–2023	2023–2024
Stønadsutgifter							
Sykepenger	39,8	50,3	60,0	62,2	2,7 %	4,1 %	-1,1 %
Arbeidsavklaringspenger	34,8	33,7	40,9	44,7	-3,6 %	4,7 %	3,9 %
Uførhet	83,1	104,0	118,0	125,7	2,8 %	1,1 %	1,3 %
Alderspensjon	211,2	256,9	296,5	316,7	2,7 %	2,7 %	2,3 %
Stønader til enslige forsørgere og etterlatte	4,9	4,3	4,3	5,5	-6,1 %	-5,2 %	23,1 %
Foreldrepenger	19,7	23,3	24,2	25,6	1,1 %	-2,7 %	0,7 %
Legemidler mv.	11,0	16,6	19,3	20,8	10,1 %	6,8 %	7,1 %
Andre helseformål	18,8	24,0	26,1	26,7	3,4 %	-0,6 %	-2,4 %
Stønader til merutgifter	10,2	10,7	12,4	13,3	-1,1 %	1,8 %	2,8 %
Sum	433,4	523,7	601,7	641,2	2,2 %	2,3 %	1,9 %

¹ Det er korrigert for større tekniske endringer i perioden. For eksempel er utgiftene til legemidler korrigert for overføring av legemidler til helseforetakene.

² Stønadsutgiftene følger hovedsakelig kapittelstrukturen i statsbudsjettet, med følgende unntak: Stønader til enslige forsørgere og etterlatte omfatter kap. 2680 Etterlatte, kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far og kap. 2531 Bidragsforskott (nytt kapittel f.o.m. 2024-budsjettet). Bidragsforskott er korrigert for inntekter fra bidragspliktige. Legemidler mv. omfatter i tillegg til kap. 2751, deler av kap. 2752 (refusjon egenbetaling blåreseptmedisiner). Andre helseformål omfatter programområde 30 Stønad ved helsetjenester, unntatt ovennevnte utgifter under kap. 2751 og kap. 2752. Stønader til merutgifter omfatter kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv. og kap. 2686 Stønad ved gravferd.

Kilde: Finansdepartementet

Sykepenger

Sykepenger er blant områdene med høyest vekst gjennom perioden, selv om det har vært noe variasjon fra år til år. Høy sysselsettingsvekst, økt kom-

pensasjonsgrad for sykepenger til selvstendig næringsdrivende samt pleiepengereformen i 2017 har bidratt til å trekke utgiftsveksten opp. I tillegg har pandemien, herunder de midlertidige regelendringene for både sykepenger og omsorgspen-

ger, preget utviklingen på området. I 2020 var realveksten i utgiftene svært høy, mens den falt noe i 2021. I 2023 er det forventet en sterk økning i utgiftene, på 6,4 pst. Det skyldes at sykefraværstilbøyeligheten fortsatt er på et høyere nivå enn før pandemien. I 2024 anslås realveksten til -1,1 pst., tilsvarende en reduksjon på om lag 0,7 mrd. 2024-kroner. Sykepengene vil likevel reelt sett være høyere enn før pandemien. Det skyldes en anslått nedgang i sykefraværstilbøyeligheten neste år, i tillegg til at sysselsettingsveksten er lav.

Arbeidsavklaringspenger

Hvert år mellom 2017 og 2019 ble det færre mottakere av arbeidsavklaringspenger. Dette ga lavere utgifter. Under pandemien var det lav avgang fra ordningen, noe som blant annet kan skyldes midlertidige regelendringer, forsinkelser i avklaringsløpene og høy arbeidsledighet. Som følge av dette ble det flere mottakere fra 2020 til 2022. Også i 2023 er det ventet en økning i antall mottakere sammenlignet med året før. For 2024 anslås antall mottakere å øke, slik at gjennomsnittlig antall mottakere gjennom året ligger om lag 30 000 høyere enn i 2019. Realveksten i folketrygdens utgifter til arbeidsavklaringspenger anslås til 3,9 pst. fra 2023 til 2024, tilsvarende en økning på om lag 1,7 mrd. 2024-kroner.

Uførhet

Siden 2017 har det vært en sterk økning i antall mottakere. Dette har særlig sammenheng med høy overgang til uføretrygd fra arbeidsavklaringspenger. Veksten var særlig høy i 2018 og 2019 som følge av regelendringene for arbeidsavklaringspenger som ble iverksatt i 2018. Gjennom pandemien og frem til 2023 har det vært lavere vekst som følge av midlertidige regelendringer for arbeidsavklaringspenger i forbindelse med koronapandemien og fordi pandemien medførte forsinkelser i avklaringsløpene for mottakere av arbeidsavklaringspenger. I 2024 forventes det noe høyere vekst i antall mottakere. I 2024 anslås realveksten til 1,3 pst., tilsvarende en økning på om lag 1,6 mrd. 2024-kroner.

Alderspensjon

Etter å ha bidratt til høyere utgifter de første ti årene har pensjonsreformen siden 2021 samlet sett bidratt til å redusere utgiftene til alderspensjon. I 2024 anslås det at pensjonsreformen isolert

sett vil redusere utgiftene til alderspensjon med om lag 9,5 mrd. kroner.

Regelendringer som økt grunnpensjon og flere økninger av minste pensjonsnivå har trukket veksten opp de siste årene, og i perioden 2021–2024 bidrar også endrede reguleringsregler til økt vekst. Utgiftene til alderspensjon vil øke betydelig også i årene som kommer, hovedsakelig som følge av at det blir flere alderspensjonister over 67 år. I 2024 anslås realveksten i folketrygdens utgifter til alderspensjon til 2,3 pst., tilsvarende en økning på om lag 7,2 mrd. 2024-kroner.

Stønader til enslige forsørgere og etterlatte

Utgiftene til overgangsstonad og etterlattepensjon har vært reelt avtakende i hele perioden. Nedgangen for overgangsstonad kan ha sammenheng med økt barnehagedekning, at flere har delt omsorg, og at regelverket for å motta overgangsstonad har blitt strammet inn og gjort mer arbeidsrettet. For etterlattepensjon, som kan gis til fylte 67 år, skyldes nedgangen økt levealder, og at stadig flere enker og enkemenn er i arbeid. Fra 2024 vil etterlatteformen føre til at nedgangen vil snu til en betydelig vekst, som følge av økte satser og økt øvre aldersgrense for barnpensjon. Som følge av dette anslås realveksten i folketrygdens utgifter til enslige forsørgere og etterlattepensjon mv. til 26,2 pst. fra 2023 til 2024, tilsvarende en økning på om lag 1,0 mrd. 2024-kroner. På lengre sikt vil etterlatteformen gi innsparinger, når den nye omstillingsstonaden erstatter dagens etterlatteytelser.

Stønader til å dekke merutgifter

Stønader til å dekke merutgifter inkluderer grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv. og stønad til gravferd. Fra 2017 til 2022 har den årlige veksten variert noe, men utviklingen har i sum vært om lag nøytral. Flere eldre har trukket veksten noe opp, mens regelendringer har samlet sett bidratt til noe lavere vekst. Det gjelder blant annet avviklingen av hjelpestønad til hjelp i huset (sats 0) i 2018. I 2020 var det en realnedgang på -3,4 pst., hovedsakelig fordi koronapandemien medførte redusert etterspørsel etter hjelpemidler. Endringer i praktisering av regler for grunnstønad ved glutenfri kost og for støtte til behandlingsbriller til barn bidro også til nedgangen. I 2023 anslås realveksten til 4,8 pst. Det skyldes flere eldre, at oppdemmet etterspørsel etter hjelpemidler under pandemien ventes å bli tatt igjen, og inn-

føring av ny ordning med brillestøtte til barn. For 2024 anslås en vekst på 2,8 pst.

Foreldrepenger

I perioden 2017–2022 har utgiftene til foreldrepenger vært relativt stabile. Som følge av flere fødte barn under pandemien økte veksten i 2020 og 2021, mens utgiftene falt i 2022. I 2023 ventes en nedgang på 4,5 pst. som følge av færre fødte barn. Realveksten anslås til 0,7 pst. fra 2023 til 2024.

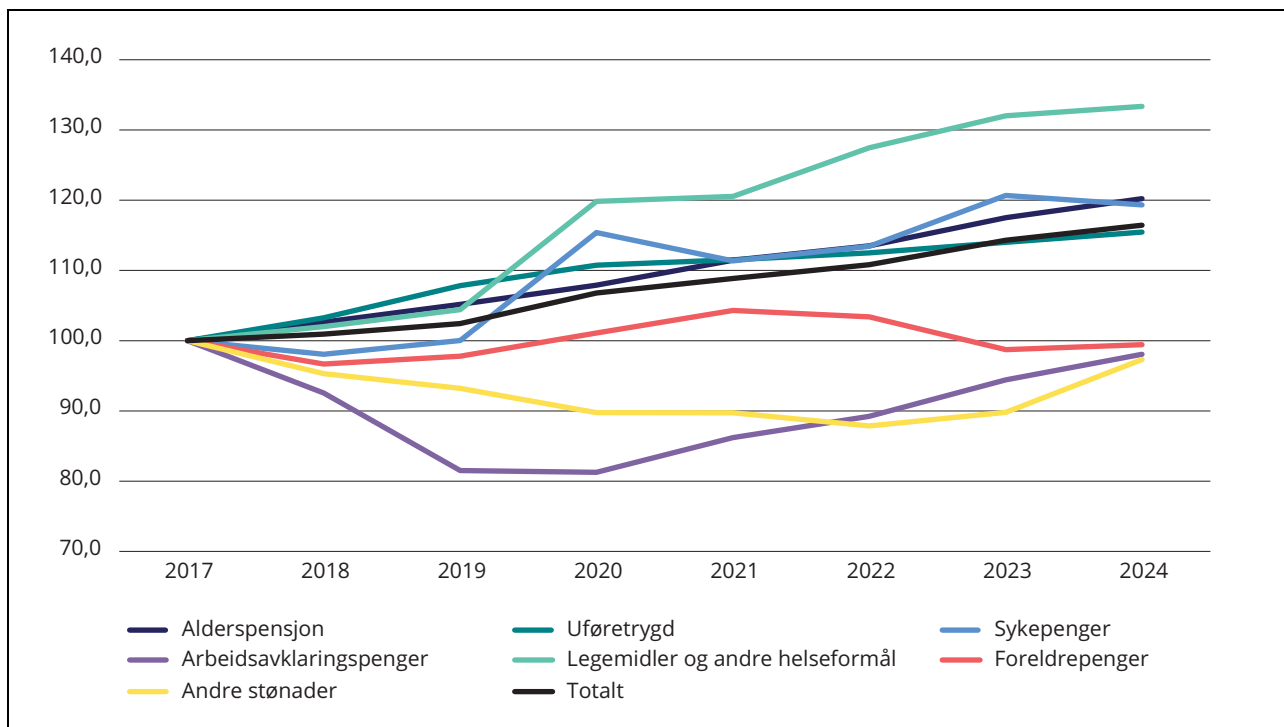
Legemidler mv.

Den underliggende volumveksten har vært gjennomgående høy de siste årene. Ulike prisregulerende tiltak, blant annet trinnprisordningen, har bidratt til å dempe veksten i utgiftene til legemid-

ler. Også den årlige maksimalprisrevurderingen av reseptpliktige legemidler har bidratt til innsparinger, selv om perioder med svekket norsk krone har motvirket denne effekten. Realveksten er korrigert for at finansieringsansvaret for enkelte legemidler som forskrives av spesialisthelsetjenesten, er overført til de regionale helseforetakene de senere årene. Det anslås en realvekst på 7,1 pst. fra 2023 til 2024.

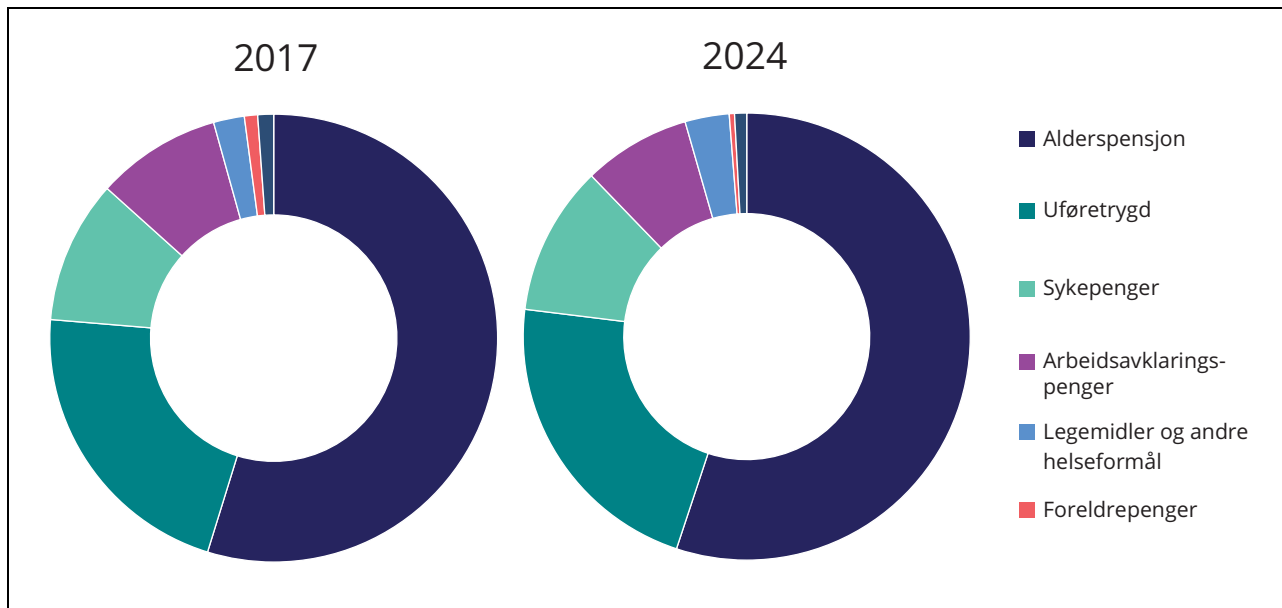
Andre helseformål under folketrygden

Utgiftene til andre helseformål har økt gjennom perioden, men vekstraten har variert. Veksten har særlig vært knyttet til refusjon for legetjenester og refusjon av egenandeler ut over tak 1. Det anslås en realvekst på -2,4 pst. fra 2023 til 2024.

Figur 4.4 Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2017–2024. Justert for oppgaveoverføringer. Indeks. 2017=100

Kilde: Finansdepartementet

Figur 4.5 Prosent av faktiske og anslåtte utgifter til folketrygden i 2017 og 2024. Justert for oppgaveoverføringer. Nominelle verdier

Kilde: Finansdepartementet

4.6 Bevilgninger til forskning over statsbudsjettet

Foreløpige anslag tilsier at den offentlige innsatsen i forskning og utvikling vil være på om lag 52 mrd. kroner i 2024 når Skattefunn inkluderes. Dette utgjør 0,98 pst. av anslått BNP i 2024. De samlede bevilgningene til forskning og utvikling er anslått til 48,6 mrd. kroner ekskl. Skattefunn, tilsvarende 0,92 pst. av anslått BNP i 2024.

Utgiftene til forskning og utvikling er anslått å øke nominelt med om lag 4,6 mrd. kroner fra 2023

til 2024, noe som tilsvarer en realvekst på 5,6 pst. inkludert Skattefunn. For perioden 2017–2021 viser utviklingen i bevilgninger til forskning og utvikling over statsbudsjettet en nominell vekst på 4,9 mrd. kroner ifølge SSBs statsbudsjettanalyse. Det tilsvarer en gjennomsnittlig årlig realvekst på 0,4 pst. For perioden 2021–2023 økte bevilgningene til forskning med 3,2 mrd. kroner nominelt, tilvarende en årlig gjennomsnittlig realvekst på -2 pst. For nærmere omtale av bevilgningene til forskning henvises det til Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S (2023–2024).

5 Budsjettkonsekvenser 2025–2027

5.1 Bakgrunn

Fremskrivningene for perioden 2025–2027 skal gi et realistisk bilde av konsekvensene for kommende års budsjetter av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024.

Sammen med forventet utvikling i skatte- og avgiftsinntektene og avkastningen fra Statens pensjonsfond utland, gir fremskrivningene et bidrag for å vurdere handlingsrommet i budsjettpolitikken de nærmeste årene.

Nye satsinger og videre opptrapping av eksisterende planer må innpasses innenfor handlingsrommet. Politiske ambisjoner om fremtidige satsinger, mål og varslede tiltak som ikke er en del av regjeringens budsjettforslag for 2024, omfattes ikke direkte av de flerårige budsjettkonsekvensene. Dette gjelder blant annet oppfølging av langtidsplan for forsvarssektoren. Denne type ambisjoner oppsummeres i avsnitt 5.5. Disse vil kunne legge betydelige bindinger på handlingsrommet i fremtidige budsjetter.

5.2 Beregning av flerårige budsjettkonsekvenser

Større endringer i utgifter og inntekter i perioden 2025–2027 vurderes for alle poster i statsbudsjettet.

Det legges til grunn følgende prinsipper:

- Utgifter til regelstyrte ordninger fremskrives i tråd med regelverket, inkludert forslag til regelverksendringer i dette budsjettet.
- Utgifter til store, igangsatte investeringer fremskrives i takt med fremdriftsplanen.
- På områder der enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme, videreføres rammen uendret.
- Det korrigeres for engangsutgifter og -inntekter i forslaget for neste år.
- Tiltak som settes i gang i løpet av budsjettåret fremskrives med helårvirkningen.
- Øvrige utgifter og inntekter videreføres i hovedsak uendret.

Alle tall i tabellene nedenfor er endringer i 2025–2027 sammenlignet med regjeringens forslag til budsjett for 2024, målt i 2024-kroner.

Nedenfor gis det en nærmere omtale av elementene som inngår i fremskrivningene.

Regelstyrte ordninger

Utgifter til regelstyrte ordninger følger av et regelverk bestemt av Stortinget, og ikke en fastsatt budsjetttramme. Bevilgningene har gjerne stikkordet «overslagsbevilgning». Utgifter under folketrygden utgjør en vesentlig del. Andre store ordninger er barnetrygd, utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning og pensjonsutbetalinger fra Statens pensjonskasse.

De regelstyrte utgiftene fremskrives på grunnlag av forventninger om utbetalingene forutsatt uendret regelverk og forventet demografisk utvikling. Konsekvenser av regelverksendringer som foreslås i 2024, innarbeides også.

De regelstyrte ordningene omfatter også strømstønsordningen for husholdninger som gjelder energiforbruk til og med desember 2024, jf. strømstønsloven.

Investeringer

Som investeringer regnes bevilgninger under postgruppen 30–49. De største er investeringer i riksveier, forsvarsmateriell i Forsvaret og bygg i regi av Statsbygg. Investeringer i petroleumssektoren er holdt utenfor.

Mange investeringer går over flere år. Utgiftene kan variere betydelig. Ofte vil vedtak om å sette i gang et nytt byggeprosjekt medføre et begrenset bevilgningsbehov det første året og vesentlig økte bevilgninger senere år.

Byggeprosjekter med en vedtatt kostnadsramme justeres som hovedregel etter forventet fremdrift i prosjektene. Dette gjelder også andre investeringsprosjekter som finansieres over statsbudsjettet, for eksempel IT-prosjekter. For investeringer som inngår i Nasjonal transportplan 2018–2029, og investeringer i forsvarsmateriell, er

det lagt til grunn at investeringsrammene videreføres uendret.

Investeringene på postene 30–49 gir ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet. Investeringer i helseforetakene, Nye Veier AS og Bane NOR SF finansieres for eksempel med tilskudd eller investeringslån over statsbudsjettet, mens deler av veiutbyggingen finansieres med bompenger utenfor statsbudsjettet.

Engangseffekter og helårsvirkninger

Salg av eiendommer, innbetaling fra fond, auksjonering av konsesjoner og ekstraordinære utbyttebetalinger kan gi store inntekter som normalt ikke kan videreføres til senere år.

Enkelte nye tiltak iverksettes i løpet av budsjettåret, slik at budsjetteffekten påfølgende år blir større. Et eksempel på dette kan være tiltak innenfor utdanningssektoren som skal følge skoleåret med oppstart i august, og som får helårsvirkning året etter. For noen ordninger kan innfasingen vare over flere år.

5.3 Budsjettkonsekvenser 2025–2027

Oppsummering

Tabellene 5.1 og 5.2 oppsummerer fremskrivningene av utgiftene. Tabellene viser konsekvensene for 2025, 2026 og 2027 av regjeringens forslag til budsjett for 2024.

Tabell 5.1 Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer i forhold til Gul bok 2024, utgifter og inntekter¹

	Mill. 2024-kroner		
	2025	2026	2027
Folketrygden, økte utgifter	10 131	20 536	30 874
Reduserte utgifter utenom folketrygden og strømstøtte	-5 037	-16 470	-26 528
Lavere inntekter utenom skatter, avgifter mv.	0	0	0
<i>Budsjettkonsekvenser utenom strømstøtte</i>	<i>5 094</i>	<i>4 065</i>	<i>4 346</i>
Reduserte utgifter ved utfasing av strømstøtteordninger ²	-8 269	-9 993	-9 993
Sum reduserte utgifter og reduserte inntekter	-3 175	-5 927	-5 647

¹ Petroleumsvirksomhet, lånetransaksjoner og endringer som inngår i korreksjonene ved beregning av det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet er holdt utenom.

² Flerårige budsjettkonsekvenser av den midlertidige strømstøttestrukturordningen for husholdningskunder av nærvarmeanlegg, som skal videreføres i 2024, er ikke inkludert. Det er foreslått en bevilgning i 2024 med 22,5 mill. kroner for ordningen.

Kilde: Finansdepartementet

Sett bort fra strømstøtten øker utgiftene med 5,1 mrd. kroner i 2025. Folketrygdens utgifter øker med vel 10 mrd. kroner i 2025. Utgiftene øker også som følge av høyere kvotepris i CO₂-kompensasjonsordningen for industrien og redusert makspris i barnehagene. I motsatt retning trekker blant annet utfasing av redningshelikopteranskaffelsen, avslutning av bygge- og investeringsprosjekter, reduserte utgifter til EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, lavere utgifter til bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, og forventet fremdrift i Langskip fra 2023-budsjettet.

I årene etter 2025 bidrar utviklingen under folketrygdens ordninger mest til økte utgifter, med

en vekst på vel 10 mrd. kroner i året. Det er særlig utgiftene til alderspensjon som øker mye. Alderspensjon står for mellom 2/3 og 3/4 av utgiftsveksten i folketrygden frem til 2027. Utgiftene til uføretrygd forventes også å øke sterkt, som følge av demografisk utvikling og høy overgang fra arbeidsavklaringspenger. Det er også lagt til grunn en betydelig vekst i utgiftene på helseområdet.

Utover i perioden reduseres andre utgifter blant annet i tråd med at investeringsprosjekter ferdigstilles og at bevilgningsbehovet til bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere er forventet redusert.

Tabell 5.2 Flerårige budsjettkonsekvenser fordelt på drift, investeringer og overføringer 2025–2027.¹
Endringer i forhold til Gul bok 2024

	Mill. 2024-kroner		
	2025	2026	2027
Driftsutgifter (postene 1–29)	1 336	2 790	2 841
Nybygg, anlegg (postene 30–49)	-461	-7 428	-11 693
Overføringer til andre mv. (postene 50–89)	-4 050	-1 289	3 205
Sum	-3 175	-5 927	-5 647

¹ Petroleumsvirksomhet, lånetransaksjoner og endringer som inngår i korreksjonene ved beregning av det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet, er holdt utenom.

Kilde: Finansdepartementet

I tabell 5.2 er fremskrivingene fordelt på drift, investeringer (nybygg, anlegg) og overføringer til andre.

Innenfor kategorien driftsutgifter forklares økningen i utgifter i stor grad av økt tilskudd til Statens pensjonskasse fra 2025 sammenlignet med forslaget til budsjett for 2024.

For flere store investeringsprosjekter går utgiftene betydelig ned i perioden. Dette skyldes at vedtatte prosjekter ferdigstilles, eller får lavere utgiftsbehov gjennom perioden. Dette gjelder blant annet igangsatte byggeprosjekter og redningshelikopteranskaffelsen. Eventuell igangset-

telse av nye investeringsprosjekter i årene fremover er ikke inkludert i tallene.

Utgiftsreduksjonen under *Overføringer til andre mv.* skyldes i hovedsak utfasing av strømstøtteordningene. Det er blant annet også nedgang i utgiftene til bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser og nye investeringsprosjekter under helseforetakene. I motsatt retning trekker blant annet økte utgifter til folketrygden, CO₂-kompensasjonsordningen og tilskudd knyttet til redusert makspris i barnehagene.

Tabell 5.3 Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2025–2027.¹ Endringer i forhold til Gul bok 2024

Departement	Mill. 2024-kroner		
	2025	2026	2027
<i>Utenriksdepartementet</i>	-187	-208	-208
EØS-finansieringsordningene	-187	-208	-208
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	205	1 282	825
Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg	-45	-117	-147
Ny rentekompensasjonsordning for læringsarenaer mv.	33	63	93
Ny tilskuddsmodell private grunnskoler	-100	-203	-306
Utfasing studieplasser, rekrutteringsstillinger, innføring av studieavgift mv.	-587	-902	-1 090
500 nye fagskoleplasser	57	90	101
Redusert makspris barnehager	1 585	1 585	1 585
NTNU Campussamling	560	1 019	591
EUs programmer for forskning og innovasjon, og utdanning, opplæring, ungdom og idrett	-1 582	-530	-282
Statens lånekasse for utdanning	285	277	281

Tabell 5.3 fortsetter

Departement	Mill. 2024-kroner		
	2025	2026	2027
<i>Kultur- og likestillingsdepartementet</i>	-140	-140	-140
Avvikling av strømstøtte	-140	-140	-140
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>	-671	-1 399	-1 748
Byggeprosjektet Bergen tinghus	292	318	-3
Schengen IKT-forpliktelse	209	121	92
Redningshelikopteranskaffelsen avsluttes	-818	-1 483	-1 483
Midlertidig kapasitet i politiet, UDI og IMDi til håndtering av høye asylankomster ²	-355	-355	-355
<i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i>	-505	-6 551	-10 694
Nytt regjeringskvartal, ombygging av Ring 1 og forprosjekt 2. byggetrinn	-156	-226	-396
Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	1 068	-1 731	-4 007
Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester	191	388	587
Bostøtte	-809	-835	-957
Tilskudd til utleieboliger	-110	-139	-163
Statsbygg, ordinære byggeprosjekter	-1 190	-3 435	-5 254
Statsbygg, byggelånsrenter	193	-573	-505
Statsbygg, kjøp av eiendommer	308	0	0
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>	5 906	9 690	14 157
Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	-3 596	-9 169	-13 690
Statens pensjonskasse	1 314	2 205	2 911
Alderspensjon	6 740	14 580	22 800
Tilskudd til avtalefestet pensjon (AFP)	190	370	540
Tilskudd til personer over 67 år med kort botid	71	141	211
Uføretrygd	1 088	1 556	2 044
Sykepenger	-190	-530	-870
Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	345	695	1 045
Andre endringer	-56	-158	-834
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	-1 278	-736	-224
Investeringslån til helseforetak	-2 650	-3 090	-4 510
Investeringsstilskudd, heldøgns omsorgsplasser	-461	-1 277	-1 370
Legemidler under folketrygden	1 250	2 610	4 100
Folketrygdens øvrige helseutgifter	583	1 021	1 556

Tabell 5.3 fortsetter

Departement	Mill. 2024-kroner		
	2025	2026	2027
<i>Barne- og familiedepartementet</i>	39	354	555
Barnetrygd	-410	-570	-730
Foreldrepenge	371	762	1 033
Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	78	162	252
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>	16	151	302
Tiltak på det nukleære området	16	151	302
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	-252	-332	-352
Utfasing av midlertidig strømstøtte til jordbruket	-102	-102	-102
Kompensasjonsordning pelsdyroppdrettere	-150	-230	-250
<i>Samferdselsdepartementet</i>	610	810	910
Kjøp av innenlandske flyruter	410	410	410
Kjøp av ulønnsomme posttjenester	200	400	500
<i>Klima- og miljødepartementet</i>	2 432	2 432	2 432
Utbetaling av CO ₂ -kompensasjon til industrien	2 432	2 432	2 432
<i>Finansdepartementet</i>	517	832	1 057
Skatteetaten, IKT-prosjektet Fremtidens innkreving	197	192	97
Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner, private og ideelle virksomheter	320	640	960
<i>Forsvarsdepartementet</i>	-763	-843	-843
Sikker teknisk infrastruktur (STI)	-480	-560	-560
Forsvarsbygg, tiltak på Andøya	-283	-283	-283
<i>Olje- og energidepartementet</i>	-9 102	-11 270	-11 674
Strømstøttestøtten for husholdninger og borettslag	-8 026	-9 750	-9 750
Langskip – fangst og lagring av CO ₂	-1 076	-1 520	-1 924
Sum	-3 175	-5 927	-5 647

¹ Petroleumsvirksomhet, lånetransaksjoner og endringer som inngår i korleksjonene ved beregning av det strukturelle, olje-korrigerede budsjettunderskuddet er holdt utenom.

² Deler av bevilgningen ligger under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, se omtale under.

Kilde: Finansdepartementet

Nedenfor omtales nærmere de største og viktigste tiltakene som fremkommer i tabellen.

EØS-finansieringsordningene

Utbetalingene under EØS-finansieringsordningene forventes å avta i tråd med at inneværende avtale utløper i 2025. Det pågår forhandlinger om ny periode med EØS-midler.

Rentekompensasjonsordninger i skolen

I 2009 ble det opprettet en rentekompensasjonsordning for investeringer i skoler og svømmehaller. Ordningen ble avviklet i 2016, men det hefter fremdeles utgifter til rentekompensasjon for investeringer i perioden 2009–2016. Rentekompensasjonen anslås å falle i årene som kommer

som følge av nedbetaling av lån det gis rentekompensasjon for.

Regjeringen foreslår oppstart av en ny rentekompensasjonsordning i 2024 for investeringer i læringsarenaer og større utstyr for mer praktisk og variert opplæring. Investeringsrammen er inntil 1 mrd. kroner hvert år i åtte år frem til 2031. De gis rentekompensasjon over 20 år. Gitt en uendret rente, vil utgiftene til ordningen øke hvert år frem til 2031.

Ny tilskuddsmodell private grunnskoler

Regjeringen foreslår å innføre en ny tilskuddsmodell for private grunnskoler og å endre utregningspraksisen for kombinerte barne- og ungdomsskoler slik at disse skolene ikke lenger får høy sats for de første elevene både på barne- og ungdomstrinnet. Endringene skal fases inn over fem år fra høsten 2024.

Studieplasser, rekrutteringsstillinger og innføring av studieavgift

Utgiftene til midlertidige studieplasser i høyere utdanning opprettet i forbindelse med Utdanningsløftet 2020 er ventet å bli gradvis redusert i takt med utfasing av studieplassene. Planlagt reduksjon i rekrutteringsstillinger i høyere utdanning vil også føre til reduserte utgifter i perioden. Videre er bevilgningen til universiteter og høyskoler ventet å bli redusert i forbindelse med innføring av studieavgift for utenlandske studenter f.o.m. studieåret 2023–2024. Nye studieplasser i høyere utdanning som er foreslått i statsbudsjettet for 2024, herunder studieplasser i medisin, fem-årig master i praktiske- og estetiske skolefag og i fysioterapi, bidrar isolert sett til økte utgifter i årene fremover.

500 nye fagskoleplasser

Utgiftene til fagskolene er ventet å øke fremover som følge av forslaget om 500 nye høyere yrkesfaglige studieplasser samt utviklingsmidler i statsbudsjettet for 2024.

Redusert maksimalpris barnehager

Maksimalprisen i barnehage foreslås nedjustert til 2 000 kroner fra 1. august 2024. I kommuner i sentralitetssone 5 og 6 foreslås maksimalprisen nedjustert ytterligere til 1 500 kroner. Helårseffekten av forslaget er 3,17 mrd. kroner fra 2025.

NTNU Campussamling

Utgiftene til bygging av NTNU Campussamling er ventet å øke i årene fremover. Samlet foreslått kostnadsramme for prosjektet er 7,8 mrd. kroner.

Statens lånekasse for utdanning

Utgiftene under Statens lånekasse for utdanning forventes å øke i årene fremover som følge av økte utgifter til borteboerstipend i videregående opplæring og inntektsavhengige stipend. Utgiftene til å gi rentefrie lån under studietiden øker som følge av høyere markedsrenter. En forventet reduksjon i antall studieplasser i årene fremover som følge av utfasing av studieplasser i forbindelse med Utdanningsløftet i 2020, bidrar til å dempe utgiftsveksten i Lånekassen i perioden fremover.

Kontingentutgifter til enkelte internasjonale organisasjoner og EUs rammeprogrammer

Norge deltar i flere av EUs rammeprogrammer samt i en rekke internasjonale grunnforskningsinstitusjoner. Det er lagt inn et betydelig merbehov i 2024 for å dekke økte kontingentutgifter, hovedsakelig som følge av økt relativ BNP og svakere valutakurs. Det forventes at det samlede bevilgningsbehovet reduseres fremover.

Strømstøtte til frivillig sektor

Strømstøtteordningen under KUD til frivillige organisasjoner er besluttet videreført ut 2024. Dette medfører et redusert bevilgningsbehov fra 2025 på 140 mill. kroner, forutsatt at ordningen ikke videreføres utover 2024.

Implementering av Schengen IKT-systemer

Norge er gjennom Schengen-samarbeidet forpliktet til å implementere nytt regelverk samt endringer i IKT-systemer og arbeidsformer på grense-, asyl- og migrasjonsområdet. Investering i Schengen IKT-systemer under Justis- og beredskapsdepartementet medfører økte utgifter fremover, i tråd med fremdriften i prosjektene.

Byggeprosjektet Bergen tinghus

Utgiftene til byggeprosjektet Bergen tinghus øker de nærmeste årene i tråd med rasjonell fremdrift.

Anskaffelse av nye redningshelikoptre

De nye redningshelikoptrene vil, i tråd med gjeldende fremdriftsplan, bli innfaset på siste gjenstående base innen 1. oktober 2024. Etter dette vil det i hovedsak gjenstå tiltak knyttet til landingsplasser ved enkelte sykehus. Som følge av dette reduseres utgiftene til anskaffelsen i årene etter 2024.

Midlertidig kapasitet i politiet, UDI og IMDi til håndtering av høye asylankomster

Grunnet høyt ankomstnivå fra Ukraina foreslås det bevilget ekstraordinære driftsmidler på totalt 355 mill. kroner til politiet (140 mill. kroner), UDI (160 mill. kroner) og IMDi (55 mill. kroner). Fra 2025 vil bevilgningene bli redusert tilsvarende.

Byggeprosjekter

Det er satt i gang mange nye byggeprosjekter de siste årene. Gitt Statsbyggs nåværende portefølje av byggeprosjekter tilsier fremdriften i prosjektene at utgiftene øker noe i 2025, og reduseres fra 2026, ettersom byggene ferdigstilles. Endringene skyldes i hovedsak bevilgninger til nytt regjeringskvartal byggetrinn 1, Livsvitenskapsbygget, Norsk havteknologisenter og Vikingtidsmuseet. I fremskrivingene er det ikke tatt høyde for at det pågår prosjektering av store byggeprosjekter som kan gi betydelige bindinger fremover, eksempelvis byggetrinn 2 i nytt regjeringskvartal.

Ressurskrevende tjenester

Overføringer til kommunene gjennom toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester forventes i gjennomsnitt å øke med om lag 1,6 pst. per år som følge av vekst i både antall brukere og kostnad per bruker. Denne veksten tilsvarer den gjennomsnittlige veksten i perioden 2020–2023.

Bostøtte

Utgiftene til bostøtte ventes å gå ned i perioden, blant annet som følge av at midlertidige tiltak og regelverk i bostøtten utfases.

Tilskudd til utleieboliger

Utgiftene til tilskudd til utleieboliger reduseres i takt med at tilskuddsordningen avvikles.

Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Bevilgningsbehovet til bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere er forventet redusert i perioden som følge av at integreringstilskuddet utløser høyest tilskuddssats i de første to årene og lavere satser i de siste tre årene. Anslagene bygger på planleggingstall fra beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen (BGU). Ankomster av flyktninger i 2024 og årene fremover, som følge av krigen i Ukraina, er imidlertid svært usikre. Det er lagt til grunn at reduksjonen i kvoten for overføringsflyktninger fra 2 000 til 1 000 gjøres varig.

Statens tilskudd til AFP og SPK

Statens tilskudd til ny Avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor forventes å øke fremover, ettersom ordningen fortsatt er under innfasing, og det blir flere mottakere av pensjon.

Tilskuddet til Statens pensjonskasse (SPK) øker i takt med at det blir flere pensjonister.

Utgiftsveksten i folketrygden ekskl. dagpenger

Utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønadordninger eksklusive dagpenger, forventes å øke med om lag 8,2 mrd. kroner årlig i snitt over treårsperioden 2025–2027, tilsvarende en samlet vekst på 25,4 mrd. kroner.

Veksten drives først og fremst av flere alderspensjonister. Utbetalingene til alderspensjon anslås å øke med 22,8 mrd. kroner i løpet av treårsperioden.

Det legges til grunn en forsiktig nedgang i det trygdefinansierte sykefraværet. Som følge av dette er utgiftene til sykepenger ventet å reduseres noe, også til tross for en svak økning i sysselsettingen. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger (AAP) er ventet å holde seg relativt stabilt, med relativt små endringer under 100 mill. kroner i løpet av treårsperioden. Utgiftene til uføretrygd ventes å øke med 2 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Den demografiske utviklingen tilsier fortsatt vekst i antall uføre.

Utgiftene til hjelpemidler mv. ventes å øke med 1,0 mrd. kroner i løpet av treårsperioden, blant annet grunnet demografisk utvikling. Utgiftene til etterlattepensjoner anslås redusert med om lag 0,8 mrd. kroner i løpet av treårsperioden som følge av etterlattereformen. På kort sikt innebærer reformen en stor økning i utgiftene sammenlignet med 2023, som følge av nye regler for barnepensjon. På lengre sikt blir det derimot inn-

sparinger, fordi etterlatteytelsene gradvis erstattes av ny omstillingsstønad.

Basert på utviklingen de siste årene anslås den underliggende veksten i folketrygdens utgifter under Helse- og omsorgsdepartementet å øke med i overkant av 6 mrd. kroner frem til 2027. Dette skyldes i stor grad at utgiftene til legemidler er forventet å øke med om lag 4 mrd. kroner.

Utgiftene til foreldrepenger under Barne- og familiedepartementet ventes å øke frem til 2027, i hovedsak som følge av at det forventes flere mottakere.

Investeringer i helseforetakene

Større investeringer i helseforetakene finansieres gjennom basisbevilgningene til de regionale helseforetakene og statlige investeringslån. Utgiftene til investeringslån i helseforetakene forventes redusert i 2025 til 2027 i tråd med fremdriften i prosjektene. Utgiftene til investeringslån vil motsvares av inntekter over tid når lånene betales tilbake.

Heldøgns omsorgsplasser

Utgiftene til tilskudd til heldøgns omsorgsplasser reduseres fra 2025 til 2027. Kommuner som får tilsagn om investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser, mottar bevilgningen fordelt over en seksårsperiode. Kommunene mottar hoveddelen av bevilgningen to til tre år etter at tilsagn er gitt, dvs. i 2026 og 2027 for tilsagn som gis i 2024. Etter hvert som prosjektene ferdigstilles, vil utgiftene bli redusert.

Foreldrepenger og barnetrygd

Utgiftene til foreldrepenger forventes å øke fremover, som følge av at det forventes flere mottakere. Videre foreslås det å forlenge foreldrepengerperioden med 80 pst. inntektsdekning. Utgiftene til barnetrygd går ned, i hovedsak som følge av en forventet reduksjon i antall barn i alderen 0–17 år.

Tilskudd til tros- og livssynssamfunn

Utgiftene til tilskudd til tros- og livssynsafunn utenom Den norske kirke (Dnk) ventes å øke fremover. Veksten skyldes en forventet økning i antall medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenom Dnk, kombinert med økt sats for tilskudd som følge av en forventet reduksjon i antall med-

lemmer i Dnk. Satsen for tilskudd per medlem skal være lik for Dnk og andre tros- og livssynssamfunn.

Tiltak på det nukleære området

Staten skal dekke nødvendige oppryddingskostnader etter nukleær virksomhet ved Institutt for energiteknikk (IFE). De samlede utgiftene til planlegging av det kommende oppryddingsarbeidet og andre nødvendige utgifter til sikkerhet og sikring forventes å øke i årene som kommer.

Strømstøtte til jordbruket

Strømstøtten for jordbruks- og veksthusnæringen er foreslått videreført ut 2024. Forslaget innebærer en kompensasjonsgrad på 80 pst. med en maksimalgrense på 60 000 kWt per foretak per måned. Forutsatt at ordningen avvikles etter 2024 medfører forslaget et redusert bevilgningsbehov på 102 mill. kroner fra 2025.

Kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold

Det skal utbetales kompensasjon for pelsdyroppdrettere i forbindelse med avvikling av pelsdyranlegg. Kompensasjonen vil trappes ned og utbetales frem til 2026.

Kjøp av innenlandske flyruter

Regjeringen skal inngå nye kontrakter på FOT-rutene med oppstart fra april 2024. I de nye kontraktene foreslår regjeringen en halvering av maksimaltakstene på billetter, flere ruter og mer kapasitet på flyrutene. De økte utgiftene i de nye kontraktene vil bli gjeldende når de nye kontraktene inngås i april 2024, og medfører et anslått økt bevilgningsbehov fra 2025 på 410 mill. kroner.

Ulønnsomme posttjenester

Statens utgifter til kjøp av ulønnsomme posttjenester (2,5 dager brevomdeling) har de siste årene økt og ventes fortsatt å øke betydelig i årene fremover. Dersom Posten skal opprettholde posttilbudet som i dag, har selskapet anslått at det årlige kompensasjonskravet overfor staten vil øke med 200–300 mill. kroner årlig. Selv om det er betydelig usikkerhet knyttet til disse fremskrivingene, ventes behovet for kjøp av ulønnsomme posttjenester å forbli på et høyt nivå med dagens krav til leveringspliktige posttjenester.

CO₂-kompensasjonsordningen for industrien

Utgiftene til CO₂-kompensasjonsordningen for industrien forventes å øke betydelig i årene fremover, hovedsakelig som følge av høyere anslått kvotepris. Utbetalingene anslås til hhv. 6,4 mrd. kroner i 2024 og 8,8 mrd. kroner i 2025, 2026 og 2027 hensyntatt et kvoteprisgulv på 375 kroner. Anslagene for kompensasjon utover i perioden er meget usikre. Utgiftene vil blant annet påvirkes av utviklingen i kvoteprisen, nivået på de kompensasjonsberettigede bedriftenes produksjon og kraftforbruk, og eventuelle nye bedrifter som blir kompensasjonsberettiget i løpet av perioden. Regjeringen vil gå i dialog med industrien om fremtidige rammer i ordningen for å holde den forutsigbar og på et budsjettmessig bærekraftig nivå.

IKT-prosjektet Fremtidens innkreving i Skatteetaten

Utgiftene til Skatteetatens IKT-prosjekt for modernisering av innkreivingsområdet (Fremtidens innkreving) ventes å øke fra 2025, i tråd med oppdatert fremdriftsplan for prosjektet.

Tiltak på Andøya

I forbindelse med Stortingets behandling av RNB 2023 ble det bevilget 167,3 mill. kroner til å iverksette tiltak på Andøya for å legge til rette for sivil næringsvirksomhet, samt legge til rette for bedre evne til å understøtte alliert mottak i nord. I 2024 foreslås det en bevilgning på 310 mill. kroner til tiltakene, som forventes ferdigstilt i løpet av 2024. Tiltakene medfører varige merkostnader på om lag 27 mill. kroner fra 2025.

Strømstønsordningen for husholdninger og borettslag

Strømstønsordningen for husholdninger og borettslag er foreslått videreført ut 2024. Stønad for strømforbruk i desember 2024 vil utbetales i januar 2025. Det medfører et redusert bevilgningsbehov på 8 mrd. kroner i 2025 og 9,75 mrd. kroner i 2026 sammenlignet med forslaget for 2024, forutsatt at ordningen ikke videreføres.

Langskip – fangst og lagring av CO₂

Det forventes at statens årlige utbetalinger til Langskip-prosjektet vil reduseres, etter hvert som delprosjekter ferdigstilles. Lagerprosjektet til Northern Lights er i rute til ferdigstilling høsten 2024. Fangstprosjektet til Heidelberg Materials i

Breivik har forventet ferdigstilling i mars 2025, om lag seks måneder senere enn opprinnelig estimat. Ved forsinket ferdigstilling i et ledd av fangst-, transport- og lagerkjeden, er staten gjennom tilskuddsavtalene forpliktet til å dekke kostnadene for den delen av kjeden som ikke er forsinket. Slike kostnader er antatt å kunne komme i 2025. Gassnova samarbeider med industriaktørene for å best mulig samkjøre oppstarten av hele kjeden. Hafslund Oslo Celsio har satt gjennomføringen av CO₂-fangstprosjektet på Klemetsrud på vent for å redusere kostnadene. Etter bygging forventes delprosjektene å gå over i en driftsfase, hvor staten vil dekke en betydelig andel av årlige driftskostnader i en periode.

Inntekter

Det forventes ikke vesentlige endringer på inntektssiden (utover skatter og avgifter) i perioden.

5.4 Handlingsrommet i de nærmeste årene

Fremskrivningene viser de fremtidige konsekvensene av regjeringens budsjettforslag for 2024. Fremskrivningene omfatter ikke eventuelle utgiftsøkninger blant annet for helse- og omsorgstjenester som følge av at det blir flere eldre. Det er heller ikke tatt hensyn til opptrappingsplaner og oppfølging av varslede satsinger som ikke er en del av regjeringens budsjettforslag for 2024. Flere av disse innebærer i sum vesentlige bindinger på handlingsrommet i fremtidige budsjetter. Planlagte satsinger og ambisjoner er nærmere omtalt i avsnitt 5.5.

Det samlede handlingsrommet i budsjettet i årene fremover er usikkert og avhenger av politiske beslutninger, men vil trolig være mindre enn i årene vi har bak oss. Beregninger fra Perspektivmeldingen 2021 viste at inntektene på statsbudsjettet er ventet å vokse mindre i perioden frem mot 2030. Anslagene indikerte både at petroleumsinntektene etter hvert vil avta, og at veksten i selsksetting og produktivitet vil være lavere enn i foregående tiårsperiode. Dette gir svakere vekst i skatteinngangen, samtidig som en økende andel eldre vil innebære økte utgifter til pensjoner, helse og omsorg. Med en bruk av fondsmidler i tråd med handlingsregelen viste beregningene at handlingsrommet i inneværende tiår vil reduseres og være på størrelse med utgiftsveksten som anslås å følge fra økte demografidrevne kostnader i kommuner og helseforetak. Ser man lengre frem

enn 2030, vil utfordringene med økende utgifter som følge av en aldrende befolkning tilta.

Bærekraften i offentlige finanser avhenger videre av utviklingen i fondsverdien og kontantstrømmen fra petroleumsnæringen. Fondsverdien har de siste årene utviklet seg gunstigere enn tidligere lagt til grunn, noe som vil påvirke nye beregninger av inndeckningsbehovet. Usikkerheten om fondsverdien fremover er stor, både på grunn av stor usikkerhet om utviklingen i internasjonale finansmarkeder og på grunn av betydelig usikkerhet om statens kontantstrøm fra petroleum fremover, se avsnitt 3.1 i Nasjonalbudsjettet 2024.

5.5 Planer, satsinger og ambisjoner

Flere langsiktige planer og mål vil kreve økte bevilgninger de nærmeste årene dersom de følges opp. Det kan bli nødvendig å redusere andre utgifter for å gi rom for disse. I tillegg kan uforutsette hendelser kreve store utgifter over statsbudsjettet. Finanskrisen (2009), oljeprisfallet (2014), koronapandemien (2020) og krigen i Ukraina er eksempler på dette.

Utgiftsvekst til befolkningsendringer

Flere eldre gir økt behov for helse- og omsorgstjenester, og behovet øker med gjennomsnittsalderen i befolkningen. Gruppen som er eldre enn 80 år, vil øke mye raskere fremover. De siste ti årene har det i gjennomsnitt blitt om lag 2 600 flere personer i denne gruppen hvert år. I årene 2023–2026 blir det i gjennomsnitt 15 000 flere hvert år, og veksttakten tiltar. Aldring bidrar til å øke demografikostnadene i helseforetakene og kommunene. Endringene i befolkningen samlet anslås å bidra til å øke kostnadene i helseforetak og kommuner med 4,5–6 mrd. kroner årlig de nærmeste årene.

Satsinger og ambisjoner

Nasjonal transportplan

Meld. St. 20 (2020–2021) *Nasjonal transportplan 2022–2033* legger opp til en ramme for statlige midler på 1 076 mrd. kroner i årene 2022–2033, i tillegg til 123 mrd. kroner i bompenger (prisnivå 2021). I meldingen ble det slått fast at ressursbruken i det enkelte budsjettår vil bli tilpasset det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet, innenfor rammene som følger av handlingsrege-

len og tilstanden i norsk økonomi. Etter at meldingen ble lagt frem har det vært en ekstraordinær situasjon som følge av virkningene av koronapandemien, krigen i Ukraina og stigende priser. Det har ikke vært rom for å følge opptrappingen av midler fra Nasjonal transportplan 2022–2023 fullt ut. Regjeringen prioriterer likevel å starte opp og drive forberedende arbeid på noen store investeringsprosjekter på riksvei og jernbane. I budsjettet for 2024 foreslås utgiftene til NTP-formål økt reelt med 1,1 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2023, til totalt 89,6 mrd. kroner.

Langtidsplan for forsvarssektoren og regjeringens ambisjon om å benytte 2 pst. av BNP til forsvarsformål

I de økonomiske planrammene for gjeldende langtidsplan for forsvarssektoren tas det sikte på at forsvarsbudsjettet i 2024 skal ligge om lag 9,7 mrd. kroner over Saldert budsjett 2020 (2024-prisnivå), og at forsvarsbudsjettet i 2028 skal ligge om lag 19,3 mrd. kroner over Saldert budsjett 2020 (2024-prisnivå). Våren 2023 kunngjorde regjeringen at den vil benytte minst 2 pst. av BNP til forsvarsformål innen 2026. Regjeringen meldte inn tilsvarende mål til NATO i forbindelse med NATOs toppmøte i juli 2023. Regjeringen fremmer forslag til den konkrete opptrappingen og innretningen av forsvarsrammen i det enkelte budsjettår. Regjeringens budsjettforslag for 2024 innebærer en økning av forsvarsbudsjettet med i overkant av 15 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. Med dette utgjør forsvarsutgiftene om lag 1,81 pst. av anslått BNP for 2024.

FoU-bevilgninger – 1 pst. av BNP

Regjeringen har et mål om at den offentlig finansierte forskningsinnsatsen skal utgjøre 1 pst. av BNP, jf. Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Dette er et mål som må vurderes over tid. I regjeringens forslag til statsbudsjettet for 2024 ligger de samlede FoU-bevilgningene på om lag 52 mrd. kroner inkludert utgifter til Skattefunn. Det tilsvarer rundt 0,98 pst. av anslått BNP for 2024. Kostnaden ved å videreføre en FoU-innsats på 1 prosent over tid avhenger av utviklingen i BNP.

Bistand

Regjeringen foreslår et samlet bistandsbudsjett på 51,7 mrd. kroner for 2024. Dette er en økning på 7,5 mrd. kroner sammenlignet med Saldert bud-

sjett 2023. Bistandsbudsjettet utgjør 0,94 pst. av anslått brutto nasjonalinntekt (BNI). Regjeringen vil fortsette å øke bistanden i årene fremover med

en målsetting om å bruke 1 pst. av BNI til internasjonal innsats for å oppnå FN-målene om sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

6 Gjennomføringen av inneværende års budsjett

Kapitlet gir en oversikt over gjennomføringen av inneværende års budsjett basert på anslag på regnskap for 2023. I tillegg gis det en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2023.

transaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen fra Statens pensjonsfond utland, jf. tabell 6.1. Reduksjonen fra Saldert budsjett 2023 kan i stor grad tilskrives reduserte anslag for inntekter fra petroleumsvirksomheten.

6.1 Anslag på regnskap for 2023

6.1.1 Statsbudsjettets inntekter

De samlede inntektene på statsbudsjettet for 2023 anslås nå til 2 944,0 mrd. kroner medregnet låne-

Tabell 6.1 Statsbudsjettets inntekter

	Saldert budsjett 2023	Endring fra Saldert budsjett 2023	Mrd. kroner Anslag på regnskap 2023
Driftsinntekter (Salg av varer og tjenester) (postene 1–29)	536,2	-280,5	255,6
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	31,2	1,5	32,7
Overføringer fra andre (postene 50–89)	2 570,9	-160,1	2 410,8
Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	222,6	22,3	244,9
Sum inntekter	3 360,9	-416,9	2 944,0

Kilde: Finansdepartementet

Inntekter utenom lånetransaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen fra Statens pensjonsfond utland anslås nå å bli 1 478,5 mrd. kroner i 2023. Det er 9,9 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2023.

Anslagene for skatter og avgifter fra Fastlands-Norge er redusert med 3,2 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2023. De oppdaterte tallene for 2023 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i år, samt nye anslag for blant annet sysselsetting, etterspørsel og lønns- og prisvekst. Anslaget for direkte skatter og folketrygdavgifter er økt med til sammen 23,1 mrd. kroner. I motsatt retning er anslaget for inntektene fra merverdiavgiften redusert med 8,0 mrd. kroner, tollinntektene med

0,6 mrd. kroner og inntektene fra øvrige avgifter med 17,8 mrd. kroner.

Renteinntektene anslås nå 4,2 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2023.

Inntekter utenom lånetransaksjoner, petroleumsvirksomhet, overføring fra Statens pensjonsfond, skatter, avgifter og renter anslås nå 9,4 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2023. Dette skyldes i stor grad høyere utbytteinntekter og refusjon av ODA-godkjente flyktningsutgifter.

6.1.2 Statsbudsjettets utgifter

Anslag på regnskap for utgiftsbevilgningene i statsbudsjettet er 2 953,0 mrd. kroner for 2023, jf. tabell 6.2. Da er lånetransaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen til Statens pen-

sjonsfond utland medregnet. Reduksjonen fra saldert budsjett skyldes i stor grad lavere anslag for overføringen til Statens pensjonsfond utland som følge av lavere netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, jf. omtale i avsnitt 6.1.4.

Når lånetransaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen til Statens pensjonsfond utland holdes utenom, anslås utgiftene i 2023 til 1 769,0 mrd. kroner. Det er 43,5 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2023.

Tabell 6.2 Statsbudsjettets utgifter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Endring fra Saldert budsjett 2023	Anslag på regnskap 2023
Driftsutgifter (postene 1–29)	225,3	11,1	236,4
Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	83,6	0,2	83,8
Overføringer til andre (postene 50–89)	2 829,4	-450,5	2 378,9
Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99)	227,0	26,9	253,9
Sum utgifter	3 365,3	-412,3	2 953,0

Kilde: Finansdepartementet

I anslag på regnskap er det tatt utgangspunkt i gjeldende budsjett etter Stortingets behandling av forslag til bevilgningsendringer våren 2023. Dette gjelder blant annet forslag til bevilgningsendringer i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett og Prop. 44 S (2022–2023) om Nansen-programmet for Ukraina og ettårig ekstrabevilgning til utviklingsland som er særlig rammet av krigens ringvirkninger. Det er videre innarbeidet oppdaterte anslag på enkelte områder, blant annet folketrygden, strømstønadordningene og utgifter til mottak og integrering av flyktninger.

I Saldert budsjett 2023 ble det bevilget 8,8 mrd. kroner under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. I anslag på regnskap er det lagt til grunn at bevilgninger til lønnsoppjøret i staten mv. dekkes ved reduksjon av bevilgningen under kap. 2309. I nysalderingsproposisjonen som fremmes senere i høst, vil det bli gjort rede for fordelingen av lønnsoppjøret på kapittel og post, og fremmet forslag om nedsettelse av bevilgningen under kap. 2309.

6.1.3 Folketrygdens inntekter og utgifter

Folketrygdens inntekter og utgifter medregnes i statsbudsjettet. Folketrygdens finansieringsbehov i 2023, som fremkommer ved at folketrygdens inntekter bare delvis finansierer folketrygdens utgifter, dekkes ved statstilskudd. I nysalderingsproposisjonen som legges frem senere i høst vil det bli redegjort nærmere for bevilgningsendringer under folketrygden i 2023 basert på anslagsendringer mv. gjennom året.

6.1.4 Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

Oversikt over petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

Petroleumsvirksomhetens inntekter fratrukket utgifter gir netto kontantstrøm fra virksomheten. Hva som inngår i petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter er fastsatt i § 3 i lov om Statens pensjonsfond.

Tabell 6.3 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Endring fra Saldert budsjett 2023	Anslag på regnskap 2023
Inntekter SDØE	542,7	-282,0	260,7
- Utgifter SDØE	28,3	-1,3	27,0
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	855,1	-249,5	605,6
+ Aksjeutbytte fra Equinor ASA	15,0	48,8	63,8
= Netto kontantstrøm	1 384,5	-481,4	903,1

Kilde: Finansdepartementet

Petroleumsinntekter

Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter. Inntektene anslås til 260,7 mrd. kroner i 2023, hvilket er 282,0 mrd. kroner lavere enn anslått i Saldert budsjett 2023. Videre omfatter inntektene fra petroleumsvirksomheten skatt og avgift på utvinning, samt aksjeutbytte fra Equinor ASA. Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås nå til 605,6 mrd. kroner, som er 249,5 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett. I motsatt retning øker utbytteinntektene fra Equinor ASA med 48,8 mrd. kroner fra saldert budsjett.

Petroleumsutgifter

Utgiftene til petroleumsvirksomhet består av andelen av investeringer på sokkelen som dekkes av SDØE. Utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås til 27,0 mrd. kroner i 2023, som er 1,3 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2023.

Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Stats-

budsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet til Statens pensjonsfond utland. Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i 2023 anslås å bli 903,1 mrd. kroner. Det er 481,4 mrd. kroner lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2023.

Eventuelle netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomhetene overføres i sin helhet til fondet. Det er i juli 2023 regnskapsført en innbetaling på 39,1 mrd. kroner knyttet til Equinors tilbakekjøpsprogram av egne aksjer. Dette vil bli budsjettert på kap. 3955 Equinor ASA, post 96 Salg av aksjer i forbindelse med nysalderingen av 2023-budsjettet.

Overføringen fra Statens pensjonsfond utland til å dekke statsbudsjettets oljekorrigerte budsjettunderskudd er i Saldert budsjett 2023 satt til 256,9 mrd. kroner. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet for 2023 anslås nå til 290,5 mrd. kroner.

Anslaget for det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2023 er fortsatt usikkert. I nysalderingsproposisjonen vil det bli lagt frem oppdaterte anslag for det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2023 og fremmet forslag om endret overføring fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet i 2023.

Tabell 6.4 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Endring fra Saldert budsjett 2023	Anslag på regnskap 2023
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	1 384,5	-481,4	903,1
- Overført til statskassen	256,9	33,6	290,5
+ Rente- og utbytteinntekter mv.	287,8	41,2	328,9
= Overskudd i Statens pensjonsfond	1 415,4	-473,8	941,6

Kilde: Finansdepartementet

Kapitalen i Statens pensjonsfond utland anslås til 15 300 mrd. kroner ved utløpet av 2023, mens kapitalen i Statens pensjonsfond Norge anslås til 337 mrd. kroner. Samlet anslås dermed kapitalen i Statens pensjonsfond til 15 637 mrd. kroner ved utløpet av 2023.

6.1.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettet gjøres dermed opp i

balanse før lånetransaksjoner. Statsbudsjettets finansieringsbehov bestemmes av differansen mellom utlån mv. og tilbakebetalinger. I Saldert budsjett 2023 ble brutto finansieringsbehov anslått til 4,4 mrd. kroner. Brutto finansieringsbehov anslås nå til 9,0 mrd. kroner. Endringene fra saldert budsjett gjelder både økte utlån under boliglansordningen i Statens pensjonskasse, og tilbakebetalinger som følge av økte avdrag på statsobligasjoner. I tillegg gjelder det økt gjeldsavdrag på innenlandsk statsgjeld, som følge av tilbakekjøp av obligasjoner.

Tabell 6.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mrd. kroner		
Inntekter/utgifter/balanse	Saldert budsjett 2023	Endring fra Saldert budsjett 2023	Anslag på regnskap 2023
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	2 881,4	-472,8	2 408,7
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	3 138,3	-439,2	2 699,1
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-256,9	-33,6	-290,5
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	256,9	33,6	290,5
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0,0	0,0	0,0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	227,0	26,9	253,9
7. Tilbakebetalinger mv.	222,6	22,3	244,9
8. Utlån mv., netto (6-7)	4,4	4,6	9,0
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	4,4	4,6	9,0

Kilde: Finansdepartementet

6.2 Statsregnskapet for første halvår 2023

Dette avsnittet gir en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2023. Regnskapstallene er sammenstilt med Saldert budsjett 2023. Bevilgningsendringer vedtatt etter at budsjettet ble saldert i Stortinget i fjor høst, inngår ikke i beregningene av andelen av bevilgningene som nå er regnskapsført.

Tabell 6.6 Statsbudsjettets inntekter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Regnskap per 30.06.2023	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsinntekter (Salg av varer og tjenester) (postene 1–29)	536,2	191,0	35,6
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	31,2	14,5	46,4
Overføringer fra andre (postene 50–89)	2 570,9	1 203,4	46,8
Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	222,6	190,5	85,6
Sum inntekter	3 360,9	1 599,4	47,6

Kilde: Finansdepartementet

Per 30. juni 2023 er det regnskapsført utgifter på til sammen 1 542,7 mrd. kroner. Det utgjør

6.2.1 Statsbudsjettets inntekter og utgifter

Statsregnskapet viser at det er regnskapsført inntekter på til sammen 1 599,4 mrd. kroner i perioden 1. januar – 30. juni 2023. Det tilsvarer 47,6 pst. av budsjetterte inntekter. Tabell 6.6 viser hvordan inntektene fordeler seg etter art.

45,8 pst. av bevilgningene. Tabell 6.7 viser hvordan beløpet fordeler seg på utgiftsarter.

Tabell 6.7 Statsbudsjettets utgifter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Regnskap per 30.06.2023	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsutgifter (postene 1–29)	225,3	109,8	48,7
Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	83,6	39,1	46,7
Overføringer til andre (postene 50–89)	2 829,4	1 209,9	42,8
Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99)	227,0	183,9	81,0
Sum utgifter	3 365,3	1 542,7	45,8

Kilde: Finansdepartementet

6.2.2 Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten utgjør 603,7 mrd. kroner i perioden 1. januar – 30.

juni 2023. Det tilsvarer 43,6 pst. av netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten slik denne ble anslått i Saldert budsjett 2023.

Tabell 6.8 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2023	Regnskap per 30.06.2023	Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter SDØE	542,7	194,5	35,8
- Utgifter SDØE	28,3	15,5	54,7
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	855,1	385,2	45,0
+ Aksjeutbytte fra Equinor ASA	15,0	39,6	263,7
= Netto kontantstrøm	1 384,5	603,7	43,6

Kilde: Finansdepartementet

6.2.3 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

detaljer vedrørende statsregnskapet for første halvår 2023 vises det til tabellene i vedlegg 3.

Regnskapet per 30. juni 2023 viser et brutto finansieringsbehov på -6,6 mrd. kroner. For nærmere

Tabell 6.9 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mrd. kroner		
Inntekter/utgifter/balanse	Saldert budsjett 2023	Regnskap per 30.06.2023	Regnskap i pst. av bevilgning
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	2 881,4	1 408,9	48,9
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	3 138,3	1 358,8	43,3
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-256,9	50,1	-19,5
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	256,9	-50,1 ¹	-19,5
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0,0	0,0	
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	227,0	183,9	81,0
7. Tilbakebetalinger mv.	222,6	190,5	85,6
8. Utlån mv., netto (6-7)	4,4	-6,6	-151,5
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	4,4	-6,6	-151,5

¹ Teknisk satt til å motsvare overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland. Overføring fra Statens pensjonsfond utland blir endelig fastsatt og ført i forbindelse med nysalderingen av 2023-budsjettet.

Kilde: Finansdepartementet

7 Statens lånebehov

7.1 Fullmakt til å ta opp statslån o.a.

Statens lånebehov for 2024 følger av forslaget til statsbudsjett for 2024. Det blir lagt opp til at finansieringsbehovet i hovedsak blir dekket ved opptak av nye, langsiktige lån innenlands. Av hensyn til markedet for statspapirer søkes det normalt å jevne ut den langsiktige opplåningen over flere år. For 2024 er det foreslått en fullmakt på 150 mrd. kroner for opptak av nye, langsiktige lån.

Statens kortsiktige opplåning i markedet skjer ved salg av statskasseveksler, som er papirer med løpetid på inntil tolv måneder. For 2024 er det foreslått en ramme på 100 mrd. kroner for utestående volum i kortsiktige markedslån.

Rammen for opptak av langsiktige lån er 25 mrd. kroner høyere enn rammen for 2023, mens rammen for kortsiktige låneopptak er den samme som for 2023.

For andre kortsiktige lån ber regjeringen om en fullmakt uten konkret beløpsgrense. Regjeringen ber i tillegg om at den generelle fullmakten til

å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler blir videreført. Det bes også om fullmakt til å gjennomføre sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

Forslagene til fullmakter er omtalt nærmere i avsnitt 7.3, og forslagene er sammenfattet i tabell 7.3.

Det vises også til generell omtale av statsgjeldsforvaltningen i Meld. St. 1 (2023–2024) *Nasjonalbudsjettet 2024*. Dersom Stortinget vedtar de fullmaktene det her bes om, vil Finansdepartementet gi Norges Bank fullmakt til å dekke lånebehovet og eventuelt inngå derivatavtaler, samt gjennomføre sikkerhetsplasseringer knyttet til disse.

7.2 Sammensetningen av statsgjelden

Tabell 7.1 viser størrelsen på og sammensetningen av statens bruttogjeld ved utgangen av de to siste årene og første halvår i 2023.

Tabell 7.1 Sammensetningen av statsgjelden

	Mill. kroner		
	31.12.21	31.12.22	30.06.23
Langsiktige lån ¹	466 000	532 457	490 000
Kortsiktige markedspapirer ²	56 000	63 650	56 000
Andre kortsiktige lån ³	130 533	137 157	136 331
Statsgjelden	652 533	733 264	682 331
Memo:			
Rentebytteavtaler			2 050

¹ Lån med lengre løpetid enn ett år.

² Lån med løpetid inntil ett år.

³ Kontolån fra statsinstitusjoner mv.

Kilde: Finansdepartementet.

Statsgjelden består av langsiktige lån, kortsiktige markedspapirer og andre kortsiktige lån. Staten dekker behovet for langsiktig finansiering ved å selge statsobligasjoner i det innenlandske marke-

det gjennom auksjoner. Den kortsiktige opplåningen i markedet skjer gjennom salg av statskasseveksler i auksjoner. Statskasseveksler er omsettelige lån uten kupongrente. Andre kortsiktige lån

omfatter alminnelige kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond, samt eventuelle kontolån fra institusjoner som i særskilte tilfeller kan pålegges å plassere overskuddslikviditet som kontolån staten.

7.3 Statens lånebehov og behovet for lånefullmakter i 2024

I tråd med lov om Statens pensjonsfond blir det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet

foreslått dekket ved en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Avdrag på statsgjelden, netto utlån og kapitalinnskudd til statsbankene mv. blir dekket ved nye låneopptak og/eller ved å trekke på statens kontantbeholdning. Staten har ut fra forslagene i denne proposisjonen et brutto finansieringsbehov på 99,7 mrd. kroner i 2024, jf. tabell 7.2.

Tabell 7.2 Statens finansieringsbehov i 2023 og 2024

	Mrd. kroner	
	Saldert budsjett 2023	Gul bok 2024
A Oljekorrigert overskudd på statsbudsjettet	-256,9	-336,5
B Overført fra Statens pensjonsfond utland	256,9	336,5
C Overskudd før lånetransaksjoner (A + B)	0,0	0,0
D Utlån til statsbankene, aksjetegning o.l., netto	-74,1	31,7
E Statens netto finansieringsbehov (D - C)	-74,1	31,7
F Gjeldsavdrag ¹	78,5	68,0
Statens brutto finansieringsbehov (E + F)	4,4	99,7

¹ Dette gjelder avdrag på langsiktige statslån.

Kilde: Finansdepartementet.

Når en vurderer statens lånebehov i markedet, tar Finansdepartementet normalt utgangspunkt i statens finansieringsbehov, jf. tabell 7.2. Videre tas det hensyn til virkningen av statens transaksjoner på likviditeten i pengemarkedet. Pengemarkedet blir tilført likviditet når staten betaler avdrag på gjelden eller øker netto utlån fra statsbankene, mens opptak av statslån inndrar likviditet fra markedet. Det er et mål at statens transaksjoner over tid ikke skal endre den samlede likviditeten i pengemarkedet.

Siden underskuddet på statsbudsjettet blir dekket ved en overføring fra Statens pensjonsfond utland, påvirker ikke statsbudsjettet den samlede likviditeten i pengemarkedet. Samtidig er det slik at noen poster på statsbudsjettet påvirker balansen på budsjettet og størrelsen på statens kontantbeholdning, men ikke likviditeten i pengemarkedet. Det gjelder renter og overføringer fra Norges

Bank. Når statens kapitaltransaksjoner samlet sett ikke skal påvirke likviditeten i pengemarkedet, må det korrigeres for slike poster. Det må også korrigeres for enkelte lånetransaksjoner som inngår i finansieringsbehovet, men som ikke har likviditetseffekt, som innskudd i eller avvikling av fond. For 2024 er det beregnet at disse postene vil øke behovet for likviditetsinndragning med om lag 34 mrd. kroner netto. Et likviditetsjustert finansieringsbehov blir dermed på om lag 130 mrd. kroner.

Tabell 7.3 gir en samlet oversikt over gjeldende lånefullmakter for 2023 og forslag til nye fullmakter for 2024. I tillegg ber regjeringen om at fullmakten til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler blir videreført, og at det gis fullmakt til å foreta sikkerhetsplasseringer hos motparter i rentebytteavtaler.

Tabell 7.3 Fullmakt til å ta opp statslån i 2024

	Mill. kroner		
	Fullmakt for 2023	Utnyttet per 30.06.23	Forslag til fullmakt for 2024
Nye langsiktige lån	125 000	52 000	150 000
Kortsiktige markedslån	100 000	56 000	100 000
Andre kortsiktige lån	Ubegrenset	136 331	Ubegrenset

Kilde: Finansdepartementet.

7.3.1 Fullmakt til å ta opp langsiktige lån i 2024

Statens lånebehov blir dekket ved å ta opp nye, langsiktige lån innenlands. Finansdepartementet legger normalt opp til å søke å jevne ut opptakene av langsiktige lån. Formålet er at store svingninger i finansieringsbehovet fra ett år til det neste ikke skal slå ut tilsvarende på opplåningstakten. I 2024 er det forfall av et lån med utestående volum per 30. august 2023 på 68 mrd. kroner. Om lag 10 mrd. av dette forfallet er blitt finansiert i løpet av 2023. Dette innebærer at behovet for nye langsiktige lån i 2024 blir om lag 10 mrd. kroner lavere enn det som følger direkte av det likviditetsjusterte finansieringsbehovet. Et samlet anslag på opplåningen i 2024 er om lag 120 mrd. kroner. Et ønske om relativt stabile låneopptak fra år til år vil begrense dette noe.

For å ta hensyn til usikkerhet, er det hensiktsmessig med en lånefullmakt som er noe høyere enn planlagt opplåning. Regjeringen ber på denne bakgrunn om at fullmakten for 2024 til å ta opp nye langsiktige lån innenlands blir satt til 150 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Dette er 25 mrd. kroner høyere enn fullmakten i 2023.

7.3.2 Fullmakt til å ta opp kortsiktige markedslån i 2024

Fullmakten for kortsiktige markedslån er utformet som en ramme for maksimalt utestående beløp. Regjeringen ber om at fullmakten til å ha utestående kortsiktige markedslån blir satt til 100 mrd. kroner i 2024, jf. forslag til romertallsvedtak. Dette tilsvarer fullmakten for 2023.

7.3.3 Fullmakt til å ta opp andre kortsiktige lån i 2024 mv.

Fullmakten for andre kortsiktige lån omfatter alminnelige kontolån fra statsinstitusjoner og stat-

lige fond samt eventuelle kontolån fra institusjoner som kan pålegges å plassere overskuddslikviditet som kontolån til staten. Fullmakten omfatter også eventuelle plasseringer som er gitt som sikkerhet fra motparter i rentebytteavtaler. Størstedelen av andre kortsiktige lån er innskudd fra operatørbanken for skattebetalingsordningen.

Lånene under denne fullmakten er gjeld av en slik karakter at en ikke bør fastsette en beløpsgrense. Det foreslås at Finansdepartementet for 2024 får fullmakt til å ta imot slike plasseringer som kontolån uten at det blir satt en beløpsgrense, jf. forslag til romertallsvedtak. Da unngår en at staten ev. må avvise innskudd fordi fullmakten ikke er stor nok.

7.3.4 Fullmakt til å inngå derivater mv.

I gjeldsforvaltningen brukes rentebytteavtaler for å styre rentebindingen på gjelden sammenlignet med det som følger direkte av en strategi der opplåningen spres på løpetider fra null til ti år. Rentebytteavtaler gir staten fleksibilitet til å endre den gjennomsnittlige rentebindingen på gjeldsporteføljen uten at selve opplåningen blir endret.

Det følger av statens avtaler med motpartene i rentebytteavtalene at motparten må innbetale kontantsikkerhet på konto i Norges Bank dersom rentebytteavtalene har en netto markedsverdi i statens favør som er over avtalte terskelnivåer. Dette reduserer statens risiko for tap hvis en motpart får betalingsproblemer. Det er i dag ikke et krav etter avtalene at staten innbetaler slik kontantsikkerhet til motpartene. Norges Bank er i ferd med å reforhandle avtalene slik at også staten vil måtte betale sikkerhet. Slike tosidige avtaler er markedspraksis mellom banker, og etter hvert også for statsgjeldforvaltere. Innskudd som sikkerhetsstillelse skiller seg fra vanlige bankinnskudd ved at det potensielle tapet er svært begrenset. Volumet av sikkerhetsstillelsen vil være tilnærmet lik markedsverdien av rentebytte-

avtalene, slik at netto markedsverdi av stilt sikkerhet tillagt rentebytteavtaler er nær null.

Det bes om fullmakt til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler samt å gjennom-

føre sikkerhetsplasseringer knyttet til slike i 2024, jf. forslag til romertallsvedtak.

8 Omtale av særskilte saker

8.1 Folkerettslige avtaler med begrensede budsjettkonsekvenser

I forbindelse med inngåelse av nye folkerettslige avtaler, inkludert innlemmelse av EØS-rettsakter, må det vurderes om det er behov for å innhente Stortingets samtykke etter Grunnloven § 26 andre ledd. Grunnloven § 26 andre ledd stiller krav om Stortingets samtykke ved inngåelse av folkerettslige avtaler som er av «særlig stor viktighet», og for alle folkerettslige avtaler som «nødvendigjør en ny lov eller stortingsbeslutning». «Stortingsbeslutning» vil i praksis bety bevilgningsvedtak. I noen tilfeller vil Stortingets samtykke være nødvendig utelukkende fordi en folkerettslig avtale vil nødvendigjøre budsjettvedtak. Det legges nå opp til å tydeliggjøre når dette er nødvendig.

Stortingets samtykke til inngåelse av nye folkerettslige avtaler innhentes i egne proposisjoner (Prop. S eller Prop. LS). Utenriksdepartementet fremmer Prop. S om inngåelse av folkerettslige avtaler. Prop. LS fremmes av fagdepartementene. Siste to år har det vært lagt frem ca. 24 slike Prop. S eller Prop. LS. Økonomiske konsekvenser omtales i proposisjonene, normalt uten at det foreslås bevilgnings- eller andre budsjettvedtak. Budsjettmessige konsekvenser håndteres i budsjettprosessen.

Stortinget orienteres om alle rettsakter som innlemmes i EØS-avtalen, i forkant av innlemmelse. Dette skjer ved at EØS-notatene (der økonomiske konsekvenser skal beskrives) legges frem for Europautvalget i Stortinget, og det sendes en samlet oversikt til Stortinget i etterkant om alle innlemmede EØS-rettsakter. Det treffes imidlertid ikke formelle vedtak i Stortinget med mindre det fremmes en proposisjon om samtykke etter Grunnloven § 26 andre ledd.

Det vurderes som hensiktsmessig at forvaltningen kan planlegge for å videreføre driften utover budsjettåret også når det gjelder økonomiske konsekvenser ved inngåelse av folkerettslige avtaler. Utgifter knyttet til å ivareta forpliktelsene ved slike folkerettslige avtaler har over tid blitt en normal og viktig del av forvaltningens ansvar. Samtidig vurderes det som viktig å tydeliggjøre de

bevilgningsmessige rammene for dette. Oppfyllelse av Grunnloven § 26 andre ledd tilsier en operativ terskel for når det er nødvendig å innhente Stortingets samtykke ved inngåelse av internasjonale avtaler ut fra budsjett hensyn. Dette synes også å ha blitt praktisert, uten at det har vært formalisert.

I henhold til bevilgningsreglementet § 6 første ledd kan staten bare pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret, når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Samtykket kan bare gis for det enkelte budsjettår og skal begrenses oppad til et bestemt beløp. Slikt samtykke til å pådra forpliktelser kan gis i form av et romertallsvedtak i tilknytning til det årlige statsbudsjettet.

Utenriksdepartementet har enkelte tilsagnsfullmakter knyttet til EØS-finansieringsordningene og andre internasjonale avtaler. Slike fullmakter foreslås for Stortinget i de årlige budsjettproposisjonene. Tilsagnsfullmaktene gir hjemmel til å inngå forpliktelser til direkte utlegg (kontingenter, tilskudd, mv.) utover budsjettåret. Så langt en folkerettslig avtale med betalingsforpliktelser er dekket av en slik tilsagnsfullmakt, vil det ikke være behov for å innhente Stortingets samtykke etter Grunnloven § 26 andre ledd utelukkende av budsjett hensyn knyttet til forpliktelser utover budsjettåret.

Dersom inngåelse av en ny folkerettslig avtale kun medfører begrensede årlige økonomiske og administrative konsekvenser, innhentes normalt ikke Stortingets samtykke utelukkende av budsjett hensyn, da kostnadene kan dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettposter utover budsjettåret. I slike tilfeller legges det nå opp til at departementet i tilknytning til de aktuelle budsjettpostene i fagproposisjonen omtaler generelt opplegget for inngåelse og gjennomføring av avtalene og at årlige utgifter knyttet til de(n) inngåtte avtalen(e) er begrensede og dekkes over postene.

Finansdepartementet har i hovedbudsjettskrevet for statsbudsjettet 2024 gitt nærmere retningslinjer for omtale av budsjettkonsekvenser av folkerettslige avtaler, jf. Finansdepartementets rund-

skriv R-4, 21. mars 2023, punkt 7.2.3 *Omtale av særlege tema.*

Direkte årlige betalingsforpliktelser (for eksempel kontingenter mv.) knyttet til en folkerettslig avtale antas å være begrensede hvis de er under 200 000 kroner per år, i tråd med den praksis som har etablert seg over tid for disse sakene. For høyere årlige direkte betalingsforpliktelser enn 200 000 kroner per år kan det eventuelt vises til tilsagnsfullmakt som hjemmel for å pådra betalingsforpliktelsene.

Indirekte kostnader til saksbehandling, mv. antas å være begrensede hvis det ikke er vesentlige merkostnader sammenlignet med dagens kostnadsnivå på saksområdet. Merkostnadene må likevel utgjøre en mindre andel av bevilgningsnivået på de aktuelle budsjettpostene, og skal i utgangspunktet kunne nedskaleres ved behov og dekkes ved omprioriteringer innenfor vedkommende virksomhets relevante budsjettposter innenfor uendret bevilgningsnivå. Håndteringen kan ses i sammenheng med fullmakten til forvaltningen etter bevilgningsreglementet § 6 andre ledd, jf. kgl. res. av 2. desember 2005 og Finansdepartementets rundskriv R-110 punkt 2.3, om adgang til å inngå visse avtaler vedrørende den ordinære driften av statlige virksomheter utover budsjettåret.

Dersom det ikke foreligger tilsagnsfullmakt, og merkostnadene utover budsjettåret er høyere enn angitt ovenfor, må det innhentes Stortingets samtykke til inngåelse av folkerettslige avtaler etter Grunnloven § 26 andre ledd, ettersom avtalen da nødvendigvis budsjettedtak.

8.2 Evaluering av budsjettprosessen

Budsjettprosessen er den viktigste prioriterings- og samordningsmekanismen før regjeringen sender neste års budsjettforslag til Stortinget. Regje-

ringens budsjettprosess må på en god måte legge til rette for faglige vurderinger og politiske prioriteringer av tiltak og helheten i budsjettet. Budsjettprosessen vurderes å fungere i hovedsak godt, men det er lenge siden den har blitt evaluert, og i de senere år har det skjedd en rekke teknologiske og organisatoriske endringer. I tillegg ventes handlingsrommet i budsjettene å avta i årene fremover. Analysene i Perspektivmeldingen 2021 viste at det som følge av lavere vekst i statens inntekter og høyere utgifter til demografi må forventes at handlingsrommet for nye satsinger vil bli langt mindre enn det har vært.

Finansdepartementet har derfor satt i gang en evaluering av regjeringens budsjettprosess for å vurdere om den er hensiktsmessig innrettet. Formålet med evalueringen er å vurdere hvordan regjeringens budsjettprosess kan innrettes med sikte på å legge best mulig til rette for godt opplyste politiske prioriteringer innenfor en gitt, samlet budsjetttramme. Det skal også vurderes om den overordnede budsjettprosessen kan forenkles og gjøres mer målrettet og mindre tids- og arbeidskrevende for regjeringen og departementene.

Som en del av evalueringen har Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) på oppdrag fra Finansdepartementet gjennomført en kartlegging av budsjettprosessen i staten og sammenlignet med erfaringer fra andre land, særlig fra våre naboland. DFØ har blant annet intervjuet et utvalg av nåværende og tidligere politikere, departementsråder, ekspedisjonssjefer, budsjettledere og andre i departementene. DFØ finner at budsjettprosessen er velfungerende og forutsigbar, men at det er behov for tydeligere prioriteringer i arbeidet og et mer strategisk og langsiktig perspektiv i budsjettprosessen. Finansdepartementet vil følge opp DFØs gjennomgang og jobbe videre med tiltak som vil forbedre budsjettprosessen.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver
under et framlagt forslag til proposisjon til
Stortinget om statsbudsjettet 2024.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsbudsjettet 2024 i samsvar med et vedlagt forslag.

**Forslag
til vedtak om statsbudsjettet for
budsjettåret 2024**

I

Kap. Post		Kroner	Kroner
Utgifter:			
Det kongelige hus			
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen:		
1	Apanasje	14 768 000	
50	Det kongelige hoff	258 482 000	
51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	<u>6 000 000</u>	279 250 000
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen:		
1	Apanasje	<u>12 292 000</u>	<u>12 292 000</u>
	Sum Det kongelige hus		<u>291 542 000</u>
Regjeringen			
20	Statsministerens kontor:		
1	Driftsutgifter	<u>107 671 000</u>	107 671 000
21	Statsrådet:		
1	Driftsutgifter	<u>180 299 000</u>	180 299 000
24	Regjeringsadvokaten:		
1	Driftsutgifter	119 438 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>16 553 000</u>	<u>135 991 000</u>
	Sum Regjeringen		<u>423 961 000</u>
Stortinget og eksterne organer			
41	Stortinget:		
1	Driftsutgifter	1 154 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	800 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	167 700 000	
70	Tilskudd til partigruppene	242 700 000	
73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	18 100 000	
74	Reisetilskudd til skoler	<u>5 800 000</u>	1 589 700 000
42	Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret:		
1	Driftsutgifter	<u>10 000 000</u>	10 000 000
43	Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen:		
1	Driftsutgifter	<u>109 388 000</u>	109 388 000
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:		
1	Driftsutgifter	<u>47 600 000</u>	47 600 000
45	Norges institusjon for menneskerettigheter:		
1	Driftsutgifter	<u>28 500 000</u>	28 500 000
51	Riksrevisjonen:		
1	Driftsutgifter	630 197 000	
75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	<u>28 700 000</u>	<u>658 897 000</u>
	Sum Stortinget og eksterne organer		<u>2 444 085 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Høyesterett			
61	Høyesterett:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410, post 1 og kap. 411, post 1</i>	137 706 000	137 706 000
	Sum Høyesterett	<u>137 706 000</u>	<u>137 706 000</u>
Utenriksdepartementet			
Administrasjon av utenrikspolitikken			
100	Utenriksdepartementet:		
1	Driftsutgifter	2 835 245 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 368 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	43 717 000	
70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	1 298 000	
71	Hjelp til norske borgere i utlandet	150 000	
90	Lån til norske borgere i utlandet	450 000	2 915 228 000
103	Regjeringens representasjon:		
1	Driftsutgifter	55 800 000	55 800 000
104	Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet:		
1	Driftsutgifter	11 255 000	11 255 000
	Sum Administrasjon av utenrikspolitikken	<u>11 255 000</u>	<u>2 982 283 000</u>
Utenriksformål			
115	Næringsfremme, kultur og informasjon:		
21	Spesielle driftsutgifter - kulturfremme, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	10 606 000	
22	Spesielle driftsutgifter - næringsfremme, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	14 658 000	
70	Kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	42 537 000	
71	Næringsfremme, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	15 382 000	83 183 000
116	Internasjonale organisasjoner:		
70	Pliktige bidrag	1 555 390 000	1 555 390 000
117	EØS-finansieringsordningene:		
77	EØS-finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	644 000 000	
78	Den norske finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	747 000 000	1 391 000 000
118	Utenrikspolitiske satsinger:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70, 71, 72 og 73</i>	99 736 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
50	Norges forskningsråd - utenriksområdet	51 798 000	
70	Nordområdene, Russland og atomsikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	119 634 000	
71	Globale sikkerhetsspørsmål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	7 300 000	
72	Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	14 390 000	
73	Klima, miljøtiltak og hav mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 943 000	
74	Forskning, dialog og menneskerettigheter mv.	32 161 000	335 962 000
	Sum Utenriksformål		<u>3 365 535 000</u>

Forvaltning av utviklingssamarbeidet

140	Utenriksdepartementet:		
1	Driftsutgifter	1 978 461 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	115 494 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	57 779 000	2 151 734 000
141	Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):		
1	Driftsutgifter	370 360 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 925 000	411 285 000
144	Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec):		
1	Driftsutgifter	59 434 000	
70	Utvekslingsordninger, <i>kan overføres</i>	133 477 000	
71	Rekruttering til internasjonale organisasjoner, <i>kan overføres</i>	50 000 000	242 911 000
	Sum Forvaltning av utviklingssamarbeidet		<u>2 805 930 000</u>

Utviklingssamarbeidet

150	Humanitær bistand:		
70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	3 901 289 000	
71	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	430 000 000	4 331 289 000
151	Fred, sikkerhet og globalt samarbeid:		
70	Fred og forsoning, <i>kan overføres</i>	415 260 000	
71	Globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning, <i>kan overføres</i>	144 060 000	
73	FN og globale utfordringer, <i>kan overføres</i>	268 138 000	
74	Pliktige bidrag til FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>	423 819 000	1 251 277 000
152	Menneskerettigheter:		
70	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	741 617 000	
71	FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), <i>kan overføres</i>	197 000 000	938 617 000
153	Flyktninger, fordrevne og vertssamfunn:		
70	Flyktninger og internt fordrevne, <i>kan overføres</i>	1 320 000 000	
71	FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), <i>kan overføres</i>	630 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Bærekraftige løsninger og vertssamfunn, <i>kan overføres</i>	719 504 000	2 669 504 000
159	Regionbevilgninger:		
70	Midtøsten, <i>kan overføres</i>	519 311 000	
71	Europa og Sentral-Asia, <i>kan overføres</i>	467 634 000	
72	Afghanistan, <i>kan overføres</i>	401 241 000	
73	Ukraina og naboland, <i>kan overføres</i>	7 448 200 000	
75	Afrika, <i>kan overføres</i>	2 517 022 000	
76	Asia, <i>kan overføres</i>	476 503 000	
77	Latin-Amerika og Karibia, <i>kan overføres</i>	176 432 000	12 006 343 000
160	Helse:		
70	Helse, <i>kan overføres</i>	3 720 797 000	
71	Verdens helseorganisasjon (WHO), <i>kan overføres</i>	235 500 000	
72	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	20 000 000	3 976 297 000
161	Utdanning, forskning og offentlige institusjoner:		
50	Norges forskningsråd - utviklingsområdet	199 650 000	
70	Utdanning, <i>kan overføres</i>	996 798 000	
71	Forskning, <i>kan overføres</i>	67 196 000	
73	Styresett og offentlige institusjoner, <i>kan overføres</i>	487 423 000	1 751 067 000
162	Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi:		
70	Bærekraftig jobbskaping, næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i>	234 536 000	
71	Matsikkerhet, fisk og landbruk, <i>kan overføres</i>	1 897 966 000	
72	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	1 019 358 000	
75	Norfund - risikokapital	438 288 000	
76	Norfund klimainvesteringsfond - risikokapital	250 000 000	
95	Norfund - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	1 239 864 000	
96	Norfund klimainvesteringsfond - kapital- innskudd	750 000 000	5 830 012 000
163	Klima, miljø og hav:		
70	Miljø og klima, <i>kan overføres</i>	1 744 431 000	
71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	282 100 000	2 026 531 000
164	Likestilling:		
70	Likestilling, <i>kan overføres</i>	203 319 000	
71	FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women), <i>kan overføres</i>	100 300 000	
72	FNs befolkningsfond (UNFPA)	589 600 000	893 219 000
170	Sivilt samfunn:		
70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	2 570 665 000	2 570 665 000
171	FNs utviklingsarbeid:		
70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	454 400 000	
71	FNs barnefond (UNICEF)	480 600 000	
73	FN og multilateralt samarbeid, <i>kan overføres</i>	11 099 000	946 099 000
172	Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette:		
70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	1 169 600 000	
71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	1 021 400 000	
72	Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	43 300 000	
73	Gjeldslette, <i>kan overføres</i>	396 480 000	2 630 780 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
179	Flyktningtiltak i Norge:		
21	Spesielle driftsutgifter	3 770 482 000	3 770 482 000
	Sum Utviklingssamarbeidet		45 592 182 000
	Sum Utenriksdepartementet		54 745 930 000

Kunnskapsdepartementet

Administrasjon

200	Kunnskapsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	406 777 000	
21	Spesielle driftsutgifter	12 652 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 498 000	422 927 000
201	Analyse og kunnskapsgrunnlag:		
21	Spesielle driftsutgifter	52 073 000	
50	Norges forskningsråd - forskning om utdanning og forskning	230 600 000	282 673 000
	Sum Administrasjon		705 600 000

Grunnoppfølringen

220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	408 732 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	217 438 000	
70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	86 731 000	712 901 000
221	Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene:		
1	Driftsutgifter	17 012 000	17 012 000
222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester:		
1	Driftsutgifter	147 146 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 900 000	149 046 000
223	Diamanten skole:		
1	Driftsutgifter	28 603 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	380 000	28 983 000
224	Tilskudd til freds- og menneskerettighets- sentre:		
70	Freds- og menneskerettighetssentre	120 926 000	
71	Det europeiske Wergelandsenteret	12 772 000	133 698 000
225	Tiltak i grunnsopplæringen:		
1	Driftsutgifter	23 958 000	
21	Spesielle driftsutgifter	135 961 000	
60	Tilskudd til landslinjer	271 989 000	
61	Rentekompensasjon for investeringer i lærings- arenaer og større utstyr som bidrar til mer praktisk og variert opplæring	15 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	125 171 000	
64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge	368 482 000	
65	Rentekompensasjon for skole- og svømme- anlegg, <i>kan overføres</i>	280 000 000	
66	Tilskudd til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme	16 935 000	
67	Tilskudd til opplæring i kvensk eller finsk	9 846 000	
68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	341 241 000	
69	Tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring	888 117 000	
74	Prosjekttilskudd	10 064 000	
75	Grunntilskudd	108 316 000	2 595 080 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 308 639 000	
22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	1 648 270 000	
61	Tilskuddsordning til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere	67 748 000	
71	Tilskudd til vitensentre	115 585 000	3 140 242 000
227	Tilskudd til særskilte skoler:		
63	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	44 569 000	
78	Tilskudd	199 609 000	244 178 000
228	Tilskudd til private skoler mv.:		
70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	3 818 469 000	
71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	2 122 517 000	
72	Diverse skoler som gir yrkesrettet opplæring, <i>overslagsbevilgning</i>	152 104 000	
73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	153 664 000	
74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	23 054 000	
75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	515 696 000	
76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	67 320 000	
77	Den tysk-norske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	34 586 000	
78	Kompletterende undervisning	26 517 000	
79	Toppidrett	82 868 000	
80	Distriktstilskudd til private grunnskoler	3 110 000	
81	Elevutveksling til utlandet	2 345 000	
82	Kapital- og husleietilskudd til private skoler	77 433 000	
83	Særtilskudd til Møbelsnekkerskolen, Plus-skolen og Hjerleid Handverksskole	5 000 000	
84	Redusert foreldrebetaling i skolefritids- ordningen ved private skoler	84 646 000	7 169 329 000
229	22. juli-senteret:		
1	Driftsutgifter	23 236 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	27 249 000	50 485 000
230	Statlig spesialpedagogisk tjeneste:		
1	Driftsutgifter	628 299 000	
21	Spesielle driftsutgifter	27 200 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 936 000	666 435 000
	Sum Grunnopplæringen		<u>14 907 389 000</u>
Barnehager			
231	Barnehager:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	835 421 000	
63	Tilskudd til tiltak for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage	217 765 000	
66	Tilskudd til økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn	23 460 000	
70	Tilskudd til svømming i barnehagene	74 889 000	1 151 535 000
	Sum Barnehager		<u>1 151 535 000</u>
Høyere yrkesfaglig utdanning			
240	Fagskoler:		
60	Driftstilskudd til fagskoler	1 384 174 000	
61	Utviklingsmidler til fagskoler, <i>kan overføres</i>	75 148 000	1 459 322 000
241	Tiltak for høyere yrkesfaglig utdanning:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 648 000	24 648 000
242	Norges grønne fagskole - Vea:		
1	Driftsutgifter	33 805 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 476 000	35 281 000
	Sum Høyere yrkesfaglig utdanning		<u>1 519 251 000</u>
Kompetansepolitikk og livslang læring			
253	Folkehøyskoler:		
70	Tilskudd til folkehøyskoler	1 109 529 000	
71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	6 055 000	
72	Tilskudd til Nordiska folkhögskolan	795 000	1 116 379 000
254	Studieforbund mv.:		
70	Tilskudd til studieforbund	73 312 000	
73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	1 871 000	75 183 000
256	Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse:		
1	Driftsutgifter	452 817 000	
21	Spesielle driftsutgifter	14 022 000	466 839 000
257	Kompetanseprogrammet:		
21	Spesielle driftsutgifter	7 898 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	202 910 000	210 808 000
258	Tiltak for livslang læring:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	112 836 000	112 836 000
	Sum Kompetansepolitikk og livslang læring		<u>1 982 045 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Høyere utdanning og forskning			
260	Universiteter og høyskoler:		
50	Statlige universiteter og høyskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	43 086 156 000	
70	Private høyskoler, <i>kan nyttes under post 50</i>	2 312 516 000	45 398 672 000
270	Studentvelferd:		
74	Tilskudd til velferdsarbeid mv.	87 305 000	
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	633 604 000	720 909 000
271	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen:		
1	Driftsutgifter	121 439 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 352 000	125 791 000
272	Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning:		
51	Tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 71</i>	71 025 000	
52	Tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 72</i>	147 276 000	
71	Tilskudd til tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	100 111 000	
72	Tilskudd til tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres, kan nyttes under post 52</i>	52 105 000	370 517 000
273	Kunnskapssektorens tjenesteleverandør - Sikt:		
50	Virksomhetskostnader	425 635 000	425 635 000
274	Universitetssenteret på Svalbard:		
70	Tilskudd til Universitetssenteret på Svalbard	168 386 000	168 386 000
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 70</i>	71 062 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	71 565 000	142 627 000
284	De nasjonale forskningsetiske komiteene:		
1	Driftsutgifter	21 206 000	21 206 000
285	Norges forskningsråd:		
51	Strategiske forskningsprioriteringer	3 013 973 000	
52	Langsiktig, grunnleggende forskning	1 769 145 000	
55	Virksomhetskostnader	766 873 000	5 549 991 000
287	Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter:		
70	Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	245 303 000	245 303 000
288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	10 322 000	
72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	391 034 000	
73	EUs rammeprogram for forskning og innovasjon	5 046 781 000	
74	EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett	1 564 078 000	
75	UNESCO-kontingent	26 374 000	
76	UNESCO-formål	4 778 000	7 043 367 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
289	Vitenskapelige priser:		
51	Holbergprisen	18 633 000	
71	Abelprisen	18 093 000	
72	Kavliprisen	12 375 000	49 101 000
	Sum Høyere utdanning og forskning		60 261 505 000
	Sum Kunnskapsdepartementet		80 527 325 000

Kultur- og likestillingsdepartementet

Administrasjon

300	Kultur- og likestillingsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	196 369 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 210 000	
78	Tilskudd til priser og konkurranser m.m.	12 730 000	
79	Til disposisjon	15 290 000	225 599 000
	Sum Administrasjon		225 599 000

Frivillighetsformål

315	Frivillighetsformål:		
21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 850 000	
60	Tilskudd til frivilligsentraler	259 250 000	
70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	2 440 000 000	
71	Strømstøtteordning for frivillige organisasjoner, <i>kan overføres</i>	140 400 000	
73	Tilskudd til studieforbund m.m.	191 000 000	
75	Aktivitetsstøtta	5 378 000	
78	Frivillighetstiltak	31 050 000	
82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	389 800 000	
86	Idrettstiltak	43 000 000	3 510 728 000
	Sum Frivillighetsformål		3 510 728 000

Kulturformål

320	Kulturdirektoratet og Kulturrådet m.m.:		
1	Driftsutgifter	210 676 000	
51	Fond for lyd og bilde	52 240 000	
55	Norsk kulturfond	1 007 760 000	
71	Statsstipend	7 000 000	
72	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	301 170 000	
73	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	180 530 000	
74	Tilskudd til organisasjoner og kompetanse- sentre m.m.	377 495 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.	298 755 000	2 435 626 000
322	Bygg og offentlige rom:		
1	Driftsutgifter	26 073 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	43 610 000	
50	Kunst i offentlige rom	12 500 000	
70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	398 300 000	480 483 000
323	Musikk og scenekunst:		
1	Driftsutgifter	105 740 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
22	Forsvarets musikk	56 230 000	
60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	25 400 000	
70	Musikk- og scenekunstinstitusjoner	2 839 495 000	3 096 865 000
325	Allmenne kulturformål:		
1	Driftsutgifter	72 057 000	
21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 500 000	
52	Norges forskningsråd	30 510 000	
71	Kultur som næring	21 000 000	
72	Kultursamarbeid i nordområdene	13 530 000	
73	Bodø - Europeisk kulturhovedstad 2024	32 270 000	
75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	140 160 000	
78	Barne- og ungdomstiltak	33 940 000	
82	Nobels Fredssenter	37 500 000	
86	Talentutvikling	55 000 000	467 467 000
326	Språk- og bibliotekformål:		
1	Driftsutgifter	817 877 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 235 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	60 400 000	
73	Språktiltak	38 550 000	
74	Det Norske Samlaget	23 475 000	
75	Tilskudd til ordboksarbeid	14 650 000	
80	Bibliotek- og litteraturtiltak	102 350 000	1 075 537 000
327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.:		
1	Driftsutgifter	82 732 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 680 000	
70	Utenlandske krigsgraver i Norge	4 320 000	
71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	9 180 000	100 912 000
328	Museer m.m.:		
70	Det nasjonale museumsnettverket	2 506 300 000	
78	Andre museums- og kulturverntiltak	92 305 000	2 598 605 000
329	Arkivformål:		
1	Driftsutgifter	452 315 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 270 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 500 000	
78	Arkivtiltak	10 210 000	487 295 000
	Sum Kulturformål		10 742 790 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Medieformål m.m.			
334	Film- og dataspillformål:		
1	Driftsutgifter	135 897 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 420 000	
50	Filmfondet	655 000 000	
72	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner, <i>kan overføres</i>	42 000 000	
73	Regionale filmvirksomheter, <i>kan overføres</i>	145 000 000	
75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	21 330 000	
78	Film- og dataspilltiltak	<u>39 265 000</u>	1 045 912 000
335	Medieformål:		
1	Driftsutgifter	62 113 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 980 000	
70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	150 000 000	
71	Mediestøtte	490 030 000	
73	Medietiltak	15 420 000	
74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	23 000 000	
79	Norsk rikskringkasting AS - NRK	<u>7 216 454 000</u>	7 960 997 000
337	Kompensasjons- og vederlagsordninger:		
70	Kompensasjon for kopiering til privat bruk	58 090 000	
71	Vederlagsordninger mv., <i>kan overføres</i>	<u>299 850 000</u>	357 940 000
339	Pengespill, lotterier og stiftelser:		
1	Driftsutgifter	101 568 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>6 695 000</u>	108 263 000
	Sum Medieformål m.m.		<u>9 473 112 000</u>
Likestilling			
350	Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda:		
1	Driftsutgifter	<u>31 393 000</u>	31 393 000
351	Likestilling:		
21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	37 440 000	
70	Tilskudd til likestilling	60 030 000	
72	Kjønns- og seksualitetsmangfold	38 155 000	
73	Likestillingsentre	<u>23 470 000</u>	159 095 000
352	Nedsatt funksjonsevne:		
21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	28 480 000	
70	Funksjonshemmedes organisasjoner	269 940 000	
71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	23 000 000	
72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	<u>27 600 000</u>	349 020 000
353	Likestillings- og diskrimineringsombudet:		
50	Basisbevilgning	<u>53 380 000</u>	53 380 000
	Sum Likestilling		<u>592 888 000</u>
	Sum Kultur- og likestillingsdepartementet		<u>24 545 117 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Justis- og beredskapsdepartementet			
Administrasjon			
400	Justis- og beredskapsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	529 752 000	
23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting, <i>kan overføres</i>	31 309 000	
50	Norges forskningsråd	69 092 000	
70	Overføringer til private	20 014 000	
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	18 999 000	669 166 000
	Sum Administrasjon		<u>669 166 000</u>
Rettsvesen			
410	Domstolene:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 61, post 1 og kap. 411, post 1</i>	3 080 539 000	
21	Spesielle driftsutgifter	107 544 000	
22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, <i>kan overføres</i>	3 180 000	3 191 263 000
411	Domstoladministrasjonen:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 61, post 1 og kap. 410, post 1</i>	89 894 000	89 894 000
414	Forliksråd og andre domsutgifter:		
1	Driftsutgifter	352 425 000	
21	Spesielle driftsutgifter	44 461 000	396 886 000
	Sum Rettsvesen		<u>3 678 043 000</u>
Straffegjennomføring og konfliktråd			
430	Kriminalomsorgen:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 431, post 1</i>	5 516 637 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 430, post 1</i>	120 631 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	82 551 000	
60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	133 720 000	
70	Tilskudd	36 385 000	5 889 924 000
431	Kriminalomsorgsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430, post 1</i>	161 980 000	161 980 000
432	Kriminalomsorgens høgskole og utdannings-senter:		
1	Driftsutgifter	238 391 000	238 391 000
433	Konfliktrådet:		
1	Driftsutgifter	161 378 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
60	Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres</i>	11 208 000	
70	Tilskudd	26 553 000	199 139 000
	Sum Straffegjennomføring og konfliktråd		<u>6 489 434 000</u>

Politi og påtalemyndighet

440	Politiet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441, post 1 og kap. 443, post 1</i>	21 239 548 000	
22	Søk etter antatt omkomne, <i>kan overføres</i>	7 306 000	
23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	28 053 000	
25	Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning	200 184 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 617 000	
46	Investeringer i Schengen IT-systemer, <i>kan overføres</i>	195 294 000	
48	Tildeling fra EUs grense- og visum-finansieringsordninger, <i>kan overføres</i>	209 210 000	
70	Tilskudd	52 853 000	
73	Internasjonale forpliktelser, mv., <i>kan overføres</i>	713 041 000	
74	Midlertidig destruksjonspant for enkelte typer halvautomatiske rifler	6 000 000	22 664 106 000
441	Politidirektoratet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440, post 1</i>	382 659 000	382 659 000
442	Politihøgskolen:		
1	Driftsutgifter	689 124 000	689 124 000
443	Påtalemyndigheten i politiet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440, post 1</i>	1 508 500 000	1 508 500 000
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST):		
1	Driftsutgifter	1 473 022 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	61 890 000	1 534 912 000
445	Den høyere påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	386 124 000	386 124 000
446	Den militære påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	9 829 000	9 829 000
448	Grensekommisæreren:		
1	Driftsutgifter	6 418 000	6 418 000
	Sum Politi og påtalemyndighet		<u>27 181 672 000</u>

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:		
1	Driftsutgifter	1 505 337 000	
21	Spesielle driftsutgifter	26 463 000	
22	Spesielle driftsutgifter - Nødnett, <i>kan overføres</i>	561 410 000	
23	Variable utgifter EUs ordning for sivil beredskap	50 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	252 221 000	
70	Overføringer til private	7 743 000	2 403 174 000
452	Sentral krisehåndtering:		
1	Driftsutgifter	29 387 000	29 387 000
453	Sivil klareringsmyndighet:		
1	Driftsutgifter	61 039 000	61 039 000
454	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsutgifter	992 173 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 511 992 000	2 504 165 000
455	Redningstjenesten:		
1	Driftsutgifter	155 039 000	
21	Spesielle driftsutgifter	31 755 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 056 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	92 490 000	
72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	135 953 000	
73	Tilskudd til Redningsselskapet	140 098 000	562 391 000
457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1	Driftsutgifter	451 230 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 943 000	457 173 000
	Sum Redningstjenesten, samfunnsikkerhet og beredskap		6 017 329 000

Andre virksomheter

460	Spesialenheten for politisaker:		
1	Driftsutgifter	67 132 000	67 132 000
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.:		
1	Driftsutgifter	1 366 567 000	1 366 567 000
467	Norsk Lovtidend:		
1	Driftsutgifter	8 750 000	8 750 000
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker:		
1	Driftsutgifter	24 100 000	24 100 000
	Sum Andre virksomheter		1 466 549 000

Statens sivilrettsforvaltning, rettshjelp, erstatningsordninger m.m.

470	Fri rettshjelp:		
1	Driftsutgifter	839 271 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	67 295 000	906 566 000
471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning:		
71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	131 572 000	
72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	73 727 000	
73	Stortingets rettferdsvederlagsordning	32 119 000	237 418 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
473	Statens sivilrettsforvaltning:		
1	Driftsutgifter	144 259 000	
21	Spesielle driftsutgifter	98 355 000	
70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>459 152 000</u>	701 766 000
475	Bobehandling:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	130 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>8 924 000</u>	<u>139 424 000</u>
	Sum Statens sivilrettsforvaltning, rettshjelp, erstatningsordninger m.m.		<u>1 985 174 000</u>
Svalbardbudsjettet m.m.			
480	Svalbardbudsjettet:		
50	Tilskudd	<u>406 548 000</u>	406 548 000
481	Samfunnet Jan Mayen:		
1	Driftsutgifter	<u>61 175 000</u>	<u>61 175 000</u>
	Sum Svalbardbudsjettet m.m.		<u>467 723 000</u>
Beskyttelse og innvandring			
490	Utlendingsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	1 297 957 000	
21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak	2 274 108 000	
22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	31 542 000	
23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	7 079 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	45 416 000	
46	Investeringer i Schengen IT-systemer, <i>kan overføres</i>	64 520 000	
60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	515 463 000	
70	Stønader til beboere i asylmottak	563 887 000	
71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	9 519 000	
72	Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	32 298 000	
73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	14 325 000	
74	Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	87 894 000	
75	Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, <i>kan overføres</i>	20 313 000	
76	Internasjonalt migrasjonsarbeid, <i>kan overføres</i>	<u>27 220 000</u>	4 991 541 000
491	Utlendingsnemnda:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	287 951 000	
21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	<u>7 382 000</u>	<u>295 333 000</u>
	Sum Beskyttelse og innvandring		<u>5 286 874 000</u>
	Sum Justis- og beredskapsdepartementet		<u>53 241 964 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kommunal- og distriktsdepartementet			
Administrasjon			
500	Kommunal- og distriktsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	497 631 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	77 395 000	
23	Husleie for fellesarealer m.m.	129 809 000	
25	Nytt regjeringskvartal, prosjektstyring, <i>kan overføres</i>	4 520 000	
27	Sak- og arkivløsning, <i>kan overføres</i>	66 447 000	
30	Nytt regjeringskvartal, ombygging av Ring 1, <i>kan overføres</i>	545 000 000	
50	Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.	175 441 000	
51	Gjennomstrømningsmidler til forskningsinstitutter	48 437 000	
70	Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	2 893 000	1 547 573 000
502	Tariffavtalte avsetninger mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	1 000 000	
70	Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 000 000	
71	Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	233 100 000	
72	Pensjonskostnader tjenestemannsorganisasjonene	43 000 000	278 100 000
505	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter	52 000 000	
70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i>	19 400 000 000	19 454 000 000
506	Yrkesskedeforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000	95 000 000
507	Gruppelivsforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	240 000 000	240 000 000
510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon:		
1	Driftsutgifter	762 891 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	76 066 000	
22	Fellesutgifter	151 491 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	66 510 000	
46	Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	12 958 000	1 069 916 000
	Sum Administrasjon		<u>22 684 589 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Statsforvalterne			
525	Statsforvalterne:		
1	Driftsutgifter	2 271 829 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	89 047 000	2 360 876 000
	Sum Statsforvalterne		<u>2 360 876 000</u>
Statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning			
530	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:		
31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	169 000 000	
33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	4 385 000 000	
36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	59 081 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 146 900 000	5 759 981 000
531	Eiendommer til kongelige formål:		
1	Driftsutgifter	31 788 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	42 523 000	74 311 000
533	Eiendommer utenfor husleieordningen:		
1	Driftsutgifter	27 947 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	35 000 000	62 947 000
	Sum Statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning		<u>5 897 239 000</u>
Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk			
540	Digitaliseringsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	159 610 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 370 000	
22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	179 000 000	
23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	422 308 000	
25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	136 329 000	
26	StimuLab, <i>kan overføres</i>	5 202 000	
27	Tilsyn for universell utforming av ikt, <i>kan overføres</i>	19 133 000	
29	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	137 500 000	
71	IT-tilskudd	8 922 000	1 079 374 000
541	IT- og ekompolitikk:		
22	Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	15 924 000	
60	Bredbåndsutbygging	400 031 000	
70	Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, <i>kan nyttes under post 22</i>	34 908 000	450 863 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
542	Internasjonalt samarbeid:		
1	Driftsutgifter	5 100 000	
70	Internasjonale program, <i>kan overføres</i>	476 782 000	481 882 000
543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	260 092 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 886 000	
70	Telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i>	187 992 000	
71	Funksjonell internettilgang til alle, <i>kan overføres</i>	10 573 000	475 543 000
	Sum Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk		<u>2 487 662 000</u>

Personvern

545	Datatilsynet:		
1	Driftsutgifter	82 241 000	82 241 000
546	Personvernemnda:		
1	Driftsutgifter	2 778 000	2 778 000
	Sum Personvern		<u>85 019 000</u>

Distrikts- og regionalpolitikk

553	Regional- og distriktsutvikling:		
60	Kompetanse og arbeidskraft i distriktene	62 940 000	
61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	802 091 000	
63	Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet	145 403 000	
64	Pilot nærtjenestesenre, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
65	Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer	120 559 000	
66	Bygdeveksttaler, <i>kan overføres</i>	76 931 000	
67	Utviklingstiltak i Andøy kommune	20 000 000	
69	Mobilisering til forskningsbasert innovasjon	66 332 000	
71	Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	101 528 000	
74	Klynger og innovasjon	28 322 000	
76	Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	18 659 000	1 447 765 000
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling:		
1	Driftsutgifter	35 599 000	
73	Merkur, <i>kan overføres</i>	69 531 000	105 130 000
	Sum Distrikts- og regionalpolitikk		<u>1 552 895 000</u>

Samiske formål

560	Samiske formål:		
50	Samisk språk, kultur og samfunnsniv	641 721 000	
51	Divvun	12 919 000	
55	Samisk høgskole	8 150 000	662 790 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
563	Internasjonalt reindriftssenter:		
1	Driftsutgifter	6 613 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 141 000	9 754 000
	Sum Samiske formål		<u>672 544 000</u>
Nasjonale minoriteter			
567	Nasjonale minoriteter:		
60	Romer, <i>kan overføres</i>	6 937 000	
70	Nasjonale minoriteter, <i>kan overføres</i>	10 117 000	
72	Jødiske samfunn i Norge	13 806 000	
73	Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur, <i>kan overføres</i>	12 679 000	
74	Kultur- og ressurscenter for norske romer	18 266 000	
75	Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i>	5 825 000	67 630 000
	Sum Nasjonale minoriteter		<u>67 630 000</u>
Kommunesektoren mv.			
571	Rammetilskudd til kommuner:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 165 000	
60	Innbyggertilskudd	169 718 456 000	
61	Distriktstilskudd Sør-Norge	874 619 000	
62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 429 852 000	
64	Skjønnstilskudd	1 000 000 000	
65	Regionsentertilskudd	221 555 000	
66	Veksttilskudd	282 395 000	
67	Storbytilskudd	671 333 000	175 221 375 000
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner:		
60	Innbyggertilskudd	47 616 308 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	773 174 000	48 389 482 000
573	Kommunestruktur:		
62	Delingskostnader	213 674 000	213 674 000
575	Ressurskrevende tjenester:		
60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	12 983 505 000	
61	Tilleggskompensasjon	88 409 000	13 071 914 000
577	Tilskudd til de politiske partier:		
1	Driftsutgifter	7 891 000	
70	Sentrale organisasjoner	364 019 000	
71	Kommunale organisasjoner	39 201 000	
73	Fylkesorganisasjoner	85 668 000	
75	Fylkes ungdomsorganisasjoner	31 036 000	
76	Sentrale ungdomsorganisasjoner	12 349 000	540 164 000
578	Valgdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	61 265 000	61 265 000
	Sum Kommunesektoren mv.		<u>237 497 874 000</u>
Bolig, bomiljø og bygg			
581	Bolig- og bomiljøtiltak:		
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 895 246 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
76	Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, <i>kan overføres</i>	162 720 000	
78	Boligtiltak, <i>kan overføres</i>	26 799 000	
79	Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i>	27 810 000	4 112 575 000
585	Husleietvistutvalget:		
1	Driftsutgifter	40 150 000	40 150 000
587	Direktoratet for byggkvalitet:		
1	Driftsutgifter	127 708 000	
22	Kunnskapsutvikling og informasjons- formidling, <i>kan overføres</i>	36 370 000	164 078 000
	Sum Bolig, bomiljø og bygg		4 316 803 000

Planlegging, byutvikling og geodata

590	Planlegging og byutvikling:		
65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	152 650 000	
71	DOGA	43 813 000	
72	Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	20 870 000	
81	Kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	6 714 000	224 047 000
595	Statens kartverk:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	967 776 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	360 308 000	
30	Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	31 500 000	1 359 584 000
	Sum Planlegging, byutvikling og geodata		1 583 631 000
	Sum Kommunal- og distriktsdepartementet		279 206 762 000

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Administrasjon

600	Arbeids- og inkluderingsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	281 755 000	281 755 000
601	Utredningsvirksomhet, forskning mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	126 430 000	
22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	28 200 000	
23	Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel	15 090 000	
50	Norges forskningsråd	172 650 000	
70	Tilskudd	60 815 000	
71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	71 495 000	
72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk	18 830 000	
73	Tilskudd til trygderettslig/EØS-rettslig forskning og kompetanseutvikling	5 625 000	499 135 000
	Sum Administrasjon		780 890 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken			
604	Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	166 930 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	<u>262 149 000</u>	429 079 000
605	Arbeids- og velferdsetaten:		
1	Driftsutgifter	13 905 750 000	
22	Forsknings- og utredningsaktiviteter, <i>kan overføres</i>	59 935 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>362 255 000</u>	14 327 940 000
606	Trygderetten:		
1	Driftsutgifter	<u>120 530 000</u>	<u>120 530 000</u>
	Sum Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken		<u>14 877 549 000</u>

Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse

611	Pensjoner av statskassen:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>17 800 000</u>	17 800 000
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	10 228 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>92 000 000</u>	10 320 000 000
613	Arbeidsgiveravgift til folketrygden:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>1 000 000</u>	<u>1 000 000</u>
	Sum Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse		<u>10 338 800 000</u>

Tiltak for bedre levekår mv.

621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering:		
21	Spesielle driftsutgifter	103 505 000	
63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	174 790 000	
70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	108 230 000	
74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	<u>15 885 000</u>	<u>402 410 000</u>
	Sum Tiltak for bedre levekår mv.		<u>402 410 000</u>

Arbeidsmarked

634	Arbeidsmarkedstiltak:		
1	Driftsutgifter	586 970 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
21	Forsøk med tilrettelagt videregående opplæring, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 763 805 000	
77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	2 072 020 000	
78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	90 720 000	
79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	119 110 000	10 682 625 000
635	Ventelønn:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 400 000	1 400 000
	Sum Arbeidsmarked		10 684 025 000

Arbeidsmiljø og sikkerhet

640	Arbeidstilsynet:		
1	Driftsutgifter	859 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	18 410 000	878 310 000
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt:		
50	Statstilskudd	173 450 000	173 450 000
646	Pionerdykkere i Nordsjøen:		
72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	1 325 000	1 325 000
648	Arbeidsretten, Riksmekleren mv.:		
1	Driftsutgifter	26 745 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	570 000	
70	Tilskudd til faglig utvikling	2 130 000	29 445 000
	Sum Arbeidsmiljø og sikkerhet		1 082 530 000

Kontantytelser

660	Krigspensjon:		
70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	26 000 000	
71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	74 000 000	100 000 000
664	Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs:		
70	Tilskudd	21 000 000	21 000 000
666	Avtalefestet pensjon (AFP):		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 990 000 000	3 990 000 000
667	Supplerende stønad:		
70	Tilskudd til personer over 67 år med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000 000	
71	Tilskudd til uføre flyktninger med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	174 000 000	574 000 000
	Sum Kontantytelser		4 685 000 000

Integrering og mangfold

670	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	377 140 000	377 140 000
671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	48 940 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	23 627 135 000	
61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindrearige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 788 725 000	
62	Kommunale integreringstiltak	291 393 000	
70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	2 645 000	
71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	217 493 000	
72	Kvalifiseringsordninger for tolker	21 513 000	
73	Tilskudd	20 150 000	26 017 994 000
672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	85 665 000	
22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	34 225 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	2 262 211 000	
61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	1 045 000	2 395 146 000
	Sum Integrering og mangfold		28 790 280 000
	Sum Arbeids- og inkluderingsdepartementet		71 641 484 000

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet mv.

700	Helse- og omsorgsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	299 351 000	299 351 000
701	Digitalisering i helse- og omsorgstjenesten:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	378 751 000	
60	Tilskudd til helseteknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste	56 700 000	
70	Norsk Helsenett SF	72 244 000	
73	Tilskudd til innføring av helseteknologi i kommunal sektor, <i>kan overføres</i>	43 225 000	550 920 000
702	Beredskap:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	36 073 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	4 635 000	
72	Kompensasjon til legemiddelgrossister	74 892 000	115 600 000
703	Internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 813 000	
71	Internasjonale organisasjoner	271 917 000	
72	Tilskudd til Verdens helseorganisasjon (WHO)	22 453 000	307 183 000
704	Norsk helsearkiv:		
1	Driftsutgifter	70 924 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	9 498 000	80 422 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
709	Pasient- og brukerombud:		
1	Driftsutgifter	87 193 000	87 193 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet mv.		<u>1 440 669 000</u>
Folkehelse mv.			
710	Vaksiner mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	296 402 000	
22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., <i>kan overføres</i>	221 809 000	
23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, <i>kan overføres</i>	<u>115 000 000</u>	633 211 000
712	Bioteknologirådet:		
1	Driftsutgifter	<u>14 040 000</u>	14 040 000
714	Folkehelse:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under postene 70, 74 og 79</i>	120 362 000	
22	Gebyrfinansierte ordninger	33 041 000	
60	Kommunale tiltak, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 21</i>	96 118 000	
70	Rusmiddeltiltak mv., <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 21</i>	205 504 000	
74	Skolefrukt mv., <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under post 21</i>	22 880 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under post 21</i>	<u>67 372 000</u>	545 277 000
717	Legemiddeltiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 544 000	
70	Tilskudd	<u>71 610 000</u>	82 154 000
	Sum Folkehelse mv.		<u>1 274 682 000</u>

Spesialisthelsetjenester

732	Regionale helseforetak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 731 000	
70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under postene 72, 73, 74 og 75</i>	2 364 629 000	
71	Resultatbasert finansiering, <i>kan overføres</i>	646 145 000	
72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i>	76 032 508 000	
73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i>	26 840 189 000	
74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i>	19 922 744 000	
75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i>	17 203 337 000	
76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i>	39 062 601 000	
77	Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, <i>overslagsbevilgning</i>	4 187 644 000	
78	Forskning og nasjonale kompetansetjenester, <i>kan overføres</i>	1 492 468 000	
80	Kompensasjon for merverdiavgift, <i>overslagsbevilgning</i>	9 981 658 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
81	Protonsenter, <i>kan overføres</i>	212 563 000	
82	Investeringslån, <i>kan overføres</i>	9 711 108 000	
83	Byggelånsrenter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 193 000 000	
86	Driftskreditter	<u>6 118 000 000</u>	214 989 325 000
733	Habilitering og rehabilitering:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	3 832 000	
70	Behandlingsreiser til utlandet	116 949 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>3 716 000</u>	124 497 000
734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak:		
1	Driftsutgifter	88 589 000	
21	Spesielle driftsutgifter	15 942 000	
70	Hjemhenting ved alvorlig psykisk lidelse mv.	3 327 000	
71	Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede	468 571 000	
72	Utviklingsområder innen psykisk helsevern og rus	<u>14 618 000</u>	591 047 000
737	Historiske pensjonskostnader:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>97 511 000</u>	<u>97 511 000</u>
	Sum Spesialisthelsetjenester		<u>215 802 380 000</u>

Sentral helseforvaltning

740	Helsedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	1 538 891 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>123 091 000</u>	1 661 982 000
741	Norsk pasientskadeerstatning:		
1	Driftsutgifter	248 422 000	
70	Advokatutgifter	54 780 000	
71	Særskilte tilskudd	<u>34 931 000</u>	338 133 000
742	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten:		
1	Driftsutgifter	188 514 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>16 907 000</u>	205 421 000
745	Folkehelseinstituttet:		
1	Driftsutgifter	1 488 121 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	173 657 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>14 856 000</u>	1 676 634 000
746	Direktoratet for medisinske produkter:		
1	Driftsutgifter	429 548 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>44 434 000</u>	473 982 000
747	Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet:		
1	Driftsutgifter	172 686 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	14 908 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>5 350 000</u>	192 944 000
748	Statens helsetilsyn:		
1	Driftsutgifter	<u>184 385 000</u>	184 385 000
749	Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten:		
1	Driftsutgifter	<u>44 226 000</u>	<u>44 226 000</u>
	Sum Sentral helseforvaltning		<u>4 777 707 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Helse- og omsorgstjenester i kommunene			
761	Omsorgstjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	149 871 000	
60	Kommunale kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	10 410 000	
61	Vertskommuner	807 853 000	
63	Investeringsstilskudd - rehabilitering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 69</i>	1 980 235 000	
64	Kompensasjon for renter og avdrag	916 600 000	
67	Utviklingstiltak	90 767 000	
68	Kompetanse og innovasjon	455 440 000	
69	Investeringsstilskudd - netto tilvekst, <i>kan overføres</i>	479 530 000	
71	Frivillig arbeid mv.	29 784 000	
72	Landsbystiftelsen	96 365 000	
73	Særlige omsorgsbehov	51 359 000	
75	Andre kompetansetiltak	12 786 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	157 868 000	5 238 868 000
762	Primærhelsetjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	216 111 000	
60	Forebyggende helsetjenester	481 355 000	
61	Vertskommunetilskudd -Tjenester til innsatte og internerte	217 202 000	
63	Allmennlegetjenester	715 802 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	76 869 000	
73	Seksuell helse, <i>kan overføres</i>	66 267 000	
74	Stiftelsen Amatheia	20 779 000	1 794 385 000
765	Psykisk helse, rus og vold:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	217 811 000	
60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i>	363 697 000	
62	Rusarbeid, <i>kan overføres</i>	469 953 000	
71	Brukere og pårørende, <i>kan overføres</i>	168 931 000	
72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	582 957 000	
73	Utviklingstiltak mv.	161 930 000	
74	Kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	388 119 000	
75	Vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i>	299 329 000	2 652 727 000
	Sum Helse- og omsorgstjenester i kommunene		<u>9 685 980 000</u>
Tannhelse			
770	Tannhelsetjenester:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	37 321 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	429 405 000	466 726 000
	Sum Tannhelse		<u>466 726 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kunnskap og kompetanse			
780	Forskning:		
50	Norges forskningsråd mv.	413 114 000	413 114 000
781	Forsøk og utvikling mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i>	16 653 000	
79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	56 819 000	73 472 000
783	Personell:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	35 049 000	
61	Tilskudd til kommuner	243 714 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	47 295 000	326 058 000
	Sum Kunnskap og kompetanse		812 644 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		234 260 788 000

Barne- og familiedepartementet

Administrasjon

800	Barne- og familiedepartementet:		
1	Driftsutgifter	167 418 000	
21	Spesielle driftsutgifter	10 882 000	
50	Norges forskningsråd	52 821 000	231 121 000
	Sum Administrasjon		231 121 000

Familie og oppvekst

840	Tiltak mot vold og overgrep:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62</i>	31 774 000	
61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	123 250 000	
70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og post 61 og kap. 858, post 1</i>	144 720 000	
73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	39 232 000	338 976 000
841	Samliv og konfliktløsning:		
21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 516 000	
22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 698 000	
23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 001 000	26 215 000
842	Familievern:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	405 764 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 809 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	265 392 000	697 965 000
843	Adopsjonsstøtte:		
70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	7 900 000	7 900 000
844	Kontantstøtte:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	913 710 000	913 710 000
845	Barnetrygd:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	23 819 000 000	23 819 000 000
846	Familie- og oppveksttiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 61, post 62 og post 71</i>	54 581 000	
61	Tilskudd til inkludering av barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i>	708 299 000	
62	Utvikling i kommunene	58 740 000	
70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	201 318 000	
71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21 og post 62</i>	77 216 000	
79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	12 015 000	1 112 169 000
847	EUs ungdomsprogram:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 968 000	16 968 000
848	Barneombudet:		
1	Driftsutgifter	24 344 000	24 344 000
	Sum Familie og oppvekst		26 957 247 000

Barnevernet

853	Barneverns- og helsenemndene:		
1	Driftsutgifter	256 524 000	256 524 000
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet:		
21	Spesielle driftsutgifter	53 045 000	
22	Barnesakkyndig kommisjon	15 855 000	
23	Kompetansehevingstiltak i barnevernet, <i>kan nyttes under post 72</i>	58 029 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 164 000	
61	Utvikling i kommunene	71 264 000	
62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 23</i>	29 230 000	
71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	41 712 000	
72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under</i> <i>post 23</i>	134 945 000	406 244 000
855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22</i>	4 518 812 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	28 248 000	
22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	3 576 857 000	8 123 917 000
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
1	Driftsutgifter	468 235 000	468 235 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten:		
1	Driftsutgifter	651 388 000	
21	Spesielle driftsutgifter	21 846 000	673 234 000
	Sum Barnevernet		<u>9 928 154 000</u>

Forbrukerpolitikk

860	Forbrukerrådet:		
50	Basisbevilgning	92 340 000	
51	Markedsportaler	32 199 000	124 539 000
862	Stiftelsen Miljømerking i Norge:		
70	Driftstilskudd	16 580 000	16 580 000
865	Forbrukerpolitiske tiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	3 129 000	
50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 541 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 840 000	
79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	7 547 000	21 057 000
868	Forbrukertilsynet:		
1	Driftsutgifter	134 849 000	134 849 000
	Sum Forbrukerpolitikk		<u>297 025 000</u>

Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn

880	Den norske kirke:		
70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 567 435 000	
71	Tilskudd til Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet	120 143 000	2 687 578 000
881	Tilskudd til trossamfunn m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter	2 301 000	
70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	1 101 231 000	
77	Nasjonaljubileet 2030	9 479 000	
78	Ymse faste tiltak	17 761 000	1 130 772 000
882	Kirkebygg og gravplasser:		
60	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	111 497 000	
70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	14 327 000	125 824 000
883	Kirkebevaringsfondet:		
1	Driftsutgifter	15 636 000	
70	Driftstilskudd bevaringsstrategi	5 000 000	20 636 000
	Sum Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn		<u>3 964 810 000</u>
	Sum Barne- og familiedepartementet		<u>41 378 357 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Nærings- og fiskeridepartementet			
Forvaltning og rammebetingelser			
900	Nærings- og fiskeridepartementet:		
1	Driftsutgifter	530 072 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	71 855 000	
22	Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	7 060 000	
25	Drift og forvaltning av kompensasjons- ordninger	16 042 000	
26	Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, <i>kan overføres</i>	9 515 000	
27	Etablering av støttereister	24 308 000	
31	Miljøtiltak Svea og Lunckefjell, <i>kan overføres</i>	48 300 000	
51	Tilskudd til Senter for hav og Arktis	5 961 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	48 000 000	
71	Miljøtiltak Raufoss	2 600 000	
72	Tilskudd til skipsfartsberedskap	4 158 000	
73	Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom	34 472 000	
74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	3 512 000	
75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	20 534 000	
76	Tilskudd til Standard Norge	47 132 000	
77	Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, <i>kan overføres</i>	3 298 000	
81	Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet	<u>10 020 000</u>	886 839 000
902	Justervesenet:		
1	Driftsutgifter	141 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter	105 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>10 603 000</u>	152 608 000
903	Norsk akkreditering:		
1	Driftsutgifter	<u>65 050 000</u>	65 050 000
904	Brønnøysundregistrene:		
1	Driftsutgifter	508 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	77 700 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>243 563 000</u>	829 263 000
905	Norges geologiske undersøkelse:		
1	Driftsutgifter	223 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	78 031 000	
80	Geoparker	<u>4 000 000</u>	305 431 000
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1	Driftsutgifter	70 200 000	
30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	12 009 000	
31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	4 838 000	
32	Miljøtiltak Folldal, <i>kan overføres</i>	<u>11 240 000</u>	98 287 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
907	Norsk nukleær dekommisjonering:		
1	Driftsutgifter	166 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	504 200 000	
30	Opprydding Søve	35 000 000	
60	Tilskudd til kommuner	5 400 000	
70	Tilskudd til organisasjoner	1 600 000	712 700 000
908	Institutt for energiteknikk:		
70	Tilskudd til drift av atomanlegg	415 395 000	
71	Tilskudd til sikring av atomanlegg	49 259 000	
72	Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur	80 000 000	544 654 000
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:		
73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 410 000 000	2 410 000 000
910	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	481 950 000	481 950 000
911	Konkurransetilsynet:		
1	Driftsutgifter	136 600 000	
70	Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 233 000	138 833 000
912	Klagenemndssekretariatet:		
1	Driftsutgifter	38 150 000	38 150 000
913	Dagligvaretilsynet:		
1	Driftsutgifter	10 450 000	10 450 000
915	Regelrådet:		
1	Driftsutgifter	12 000 000	12 000 000
916	Kystverket:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	1 155 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	36 100 000	
22	Driftsutgifter brukerfinansierte tjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 46</i>	1 050 434 000	
30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i>	903 778 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	191 479 000	
46	Større utstyrsanskaffelser og brukerfinansierte tjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	21 329 000	
60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i>	77 492 000	
71	Tilskudd til effektive og miljøvennlige havner, <i>kan overføres</i>	123 950 000	3 560 162 000
917	Fiskeridirektoratet:		
1	Driftsutgifter	499 900 000	
22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	127 900 000	627 800 000
919	Diverse fiskeriformål:		
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 197 000 000	
61	Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt	2 131 000	
71	Tilskudd til velferdsstasjoner	2 659 000	
73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	346 800 000	
74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 896 000	
75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	22 105 000	
76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	7 300 000	
77	Tilskudd til kystrekeflåten	22 343 000	1 602 234 000
	Sum Forvaltning og rammebetingelser		12 476 411 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Forskning og innovasjon			
920	Norges forskningsråd:		
50	Tilskudd til næringsrettet forskning og grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter mv.	1 665 500 000	
51	Tilskudd til marin og maritim forskning og grunnbevilgning til primærnæringsinstitutter mv.	611 500 000	2 277 000 000
922	Romvirksomhet:		
50	Norsk Romsenter	99 000 000	
70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	291 400 000	
71	Internasjonal romvirksomhet	642 400 000	
72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	23 059 000	
73	EUs romprogrammer	886 700 000	
74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	133 221 000	2 075 780 000
923	Havforskningsinstituttet:		
1	Driftsutgifter	632 650 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	457 492 000	
22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	230 200 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 763 000	1 341 105 000
924	Internasjonale samarbeidsprogrammer:		
70	Tilskudd	371 700 000	371 700 000
926	Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy:		
1	Driftsutgifter	210 750 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	203 683 000	414 433 000
928	Annen marin forskning og utvikling:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	38 100 000	
50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	77 200 000	
72	Tilskudd til Nofima AS	100 500 000	215 800 000
930	Design og arkitektur Norge:		
70	Tilskudd	27 800 000	27 800 000
935	Patentstyret:		
1	Driftsutgifter	338 500 000	338 500 000
936	Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1	Driftsutgifter	8 750 000	8 750 000
	Sum Forskning og innovasjon		<u>7 070 868 000</u>
Markedsadgang og eksport			
940	Internasjonaliseringstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 130 000	
70	Eksportfremmetiltak	94 700 000	120 830 000
	Sum Markedsadgang og eksport		<u>120 830 000</u>
Statlig eierskap			
950	Forvaltning av statlig eierskap:		
21	Spesielle driftsutgifter	33 100 000	33 100 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
952	Investinor AS:		
50	Risikokapital	52 500 000	
70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 159 000	
95	Kapitalinnskudd	<u>97 500 000</u>	158 159 000
954	Petoro AS:		
70	Tilskudd til administrasjon	<u>396 108 000</u>	<u>396 108 000</u>
	Sum Statlig eierskap		<u>587 367 000</u>
	Sum Nærings- og fiskeridepartementet		<u>20 255 476 000</u>

Landbruks- og matdepartementet

Administrasjon m.m.

1100	Landbruks- og matdepartementet:		
1	Driftsutgifter	179 724 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 988 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 928 000	
50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	<u>302 000</u>	<u>198 942 000</u>
	Sum Administrasjon m.m.		<u>198 942 000</u>

Matpolitikk

1112	Veterinærinstituttet:		
50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	<u>113 008 000</u>	113 008 000
1115	Mattilsynet:		
1	Driftsutgifter	1 560 528 000	
22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 986 000	
71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>4 193 000</u>	<u>1 578 707 000</u>
	Sum Matpolitikk		<u>1 691 715 000</u>

Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling

1136	Norsk institutt for bioøkonomi:		
50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	<u>271 785 000</u>	271 785 000
1137	Forskning og innovasjon:		
50	Forskningsaktivitet - Norges forskningsråd	184 156 000	
51	Grunnbevilgninger til forskningsinstitutt - Norges forskningsråd	207 760 000	
54	Næringsrettet matforskning m.m.	225 000 000	
70	Innovasjonsaktivitet m.m., <i>kan overføres</i>	<u>2 920 000</u>	<u>619 836 000</u>
	Sum Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling		<u>891 621 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak			
1138	Støtte til organisasjoner m.m.:		
70	Støtte til organisasjoner	43 062 000	
71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid - organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 415 000	
72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 715 000	
73	Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 246 000	
74	Opplysningstiltak landbruket	1 000 000	59 438 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer:		
21	Spesielle driftsutgifter - Svalbard globale frøhvelv	11 934 000	
50	Miljøregistreringer i skog	4 824 000	
70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser, <i>kan overføres</i>	7 457 000	
71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 140 000	33 355 000
1140	Høstbare viltressurser - forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.:		
1	Driftsutgifter	13 129 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 683 000	
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	39 778 000	85 590 000
1141	Høstbare viltressurser - jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.:		
23	Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	4 071 000	
75	Organisasjoner - høstbare viltressurser	8 404 000	12 475 000
1142	Landbruksdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	272 544 000	
21	Spesielle driftsutgifter - Beredskapslagring av korn	63 409 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 976 000	
50	Arealressurskart	8 039 000	
60	Tilskudd til veterinærdekning	196 392 000	
70	Tilskudd til fjellstuer	862 000	
71	Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	5 286 000	
72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	600 000	
73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømudgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	102 300 000	
77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	250 000 000	
78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	34 000 000	1 003 018 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1148	Naturskade - erstatninger:		
71	Naturskade - erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	140 400 000	140 400 000
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket:		
51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 571 000	
71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	54 223 000	
73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	55 852 000	113 646 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 200 000	
50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 331 553 000	
70	Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	341 140 000	
71	Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	102 400 000	
73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	5 802 918 000	
74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	16 139 630 000	
77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	346 470 000	
78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 914 969 000	26 989 280 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen:		
51	Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond	65 750 000	
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	8 100 000	
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	121 850 000	
79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 300 000	200 000 000
1152	Bionova:		
70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	171 184 000	171 184 000
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn:		
70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	15 831 000	
75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	17 969 000	33 800 000
	Sum Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak		28 842 186 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		31 624 464 000

Samferdselsdepartementet

Administrasjon m.m.

1300	Samferdselsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	182 900 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	37 000 000	
71	Tilskudd til trafikksikkerhetsformål mv.	81 800 000	301 700 000
1301	Forskning og utvikling mv.:		
21	Utredninger vedrørende miljø, trafikk-sikkerhet mv.	11 900 000	
50	Norges forskningsråd mv., <i>kan overføres</i>	145 200 000	
70	Pilotprosjekter for utslippsfrie anleggsplasser	30 000 000	187 100 000
	Sum Administrasjon m.m.		488 800 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Luftfartsformål			
1310	Flytransport:		
70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres</i>	1 934 600 000	1 934 600 000
1313	Luftfartstilsynet:		
1	Driftsutgifter	305 500 000	305 500 000
1314	Statens havarikommisjon:		
1	Driftsutgifter	99 000 000	99 000 000
1315	Tilskudd til Avinor AS:		
71	Tilskudd til pålagte oppgaver, <i>kan overføres</i>	2 887 300 000	2 887 300 000
	Sum Luftfartsformål		<u>5 226 400 000</u>

Veiformål

1320	Statens vegvesen:		
1	Driftsutgifter	4 566 100 000	
22	Drift og vedlikehold av riksveier, <i>kan overføres, kan nyttes under post 29 og post 30</i>	9 720 700 000	
28	Trafikant- og kjøretøytilsyn, <i>kan overføres</i>	2 429 600 000	
29	OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	4 619 000 000	
30	Riksveiinvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22 og post 29 og kap. 1332, post 66</i>	10 349 700 000	
61	Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	376 000 000	
64	Utbedring på fylkesveier for tømmertransport, <i>kan overføres</i>	22 400 000	
65	Tilskudd til fylkesveier, <i>kan overføres</i>	415 300 000	
66	Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljøer, <i>kan overføres</i>	23 600 000	
72	Tilskudd til riksveiferjedriften, <i>kan overføres</i>	3 284 000 000	
73	Tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene	740 000 000	36 546 400 000
1321	Nye Veier AS:		
70	Tilskudd til Nye Veier AS	6 507 700 000	6 507 700 000
1323	Vegtilsynet:		
1	Driftsutgifter	20 400 000	20 400 000
	Sum Veiformål		<u>43 074 500 000</u>

Særskilte transporttiltak

1330	Særskilte transporttiltak:		
60	Utvidet TT-ordning for brukere med særskilte behov, <i>kan overføres</i>	337 400 000	
70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes	1 240 300 000	
76	Reiseplanlegger og elektronisk billettering, <i>kan overføres</i>	138 100 000	
77	Kjøp av tjenester fra Entur AS	21 300 000	
78	Tettere samarbeid om data	32 300 000	1 769 400 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1332	Transport i byområder mv.:		
63	Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter, <i>kan overføres</i>	2 571 500 000	
66	Tilskudd til byområder, <i>kan overføres</i>	<u>3 877 900 000</u>	<u>6 449 400 000</u>
	Sum Særskilte transporttiltak		<u>8 218 800 000</u>

Jernbaneformål

1352	Jernbanedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	386 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter - utredninger, <i>kan overføres</i>	144 200 000	
70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 71</i>	5 368 800 000	
71	Kjøp av infrastrukturtjenester - drift og vedlikehold, <i>kan nyttes under post 70</i>	8 630 100 000	
73	Kjøp av infrastrukturtjenester - investeringer, <i>kan nyttes under post 74</i>	17 366 100 000	
74	Tilskudd til togmateriell mv., <i>kan overføres</i>	10 600 000	
75	Tilskudd til godsoverføring fra vei til jernbane	101 000 000	
76	Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren	39 400 000	
77	Tilskudd til godstogselskaper etter ekstrem- været «Hans», <i>kan overføres</i>	<u>150 000 000</u>	<u>32 196 600 000</u>
1354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Driftsutgifter	<u>109 700 000</u>	<u>109 700 000</u>
	Sum Jernbaneformål		<u>32 306 300 000</u>

Posttjenester

1370	Posttjenester:		
70	Kjøp av posttjenester, <i>kan overføres</i>	<u>1 680 600 000</u>	<u>1 680 600 000</u>
	Sum Posttjenester		<u>1 680 600 000</u>
	Sum Samferdselsdepartementet		<u>90 995 400 000</u>

Klima- og miljødepartementet

Fellesoppgaver, forskning, internasjonalt arbeid m.m.

1400	Klima- og miljødepartementet:		
1	Driftsutgifter	326 316 000	
21	Spesielle driftsutgifter	87 156 000	
71	Internasjonale organisasjoner	94 355 000	
74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	5 796 000	
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	<u>101 744 000</u>	<u>615 367 000</u>
1410	Kunnskap om klima og miljø:		
21	Miljødata	445 396 000	
23	Mareano, <i>kan overføres</i>	68 037 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
50	Grunnbevilgninger til miljøinstituttene under Norges forskningsråd	242 217 000	
51	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	408 877 000	
70	Nasjonale oppgaver ved miljøinstituttene	55 883 000	1 220 410 000
1411	Artsdatabanken:		
1	Driftsutgifter	40 350 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	11 606 000	
70	Tilskudd til å styrke kunnskap om og formidling av naturmangfoldet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	32 906 000	84 862 000
1412	Meteorologiformål:		
50	Meteorologisk institutt	387 914 000	
70	Internasjonale samarbeidsprosjekter	159 464 000	547 378 000
	Sum Fellesoppgaver, forskning, internasjonalt arbeid m.m.		2 468 017 000

Klima, naturmangfold og forurensning

1420	Miljødirektoratet:		
1	Driftsutgifter	862 670 000	
21	Spesielle driftsutgifter	635 824 000	
23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet, <i>kan overføres</i>	161 801 000	
30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder, <i>kan overføres</i>	23 054 000	
31	Tiltak i verneområder og naturrestaurering, <i>kan overføres</i>	145 452 000	
32	Statlige erverv, vern av naturområder, <i>kan overføres</i>	366 265 000	
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	8 645 000	
60	Tilskudd til ivaretagelse av naturmangfold i kommuneplanlegging	3 226 000	
61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning, <i>kan overføres</i>	163 800 000	
62	Tilskudd til grønn skipsfart, <i>kan overføres</i>	56 625 000	
63	Returordning for kasserte fritidsbåter	340 000	
64	Skrantesykeprøver fra fallvilt	1 279 000	
66	Tilskudd til kommuner for å bedre tilgangen til strandsonen langs Oslofjorden	3 199 000	
69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	45 632 000	
71	Marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	27 363 000	
72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	148 878 000	
73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	73 898 000	
74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	6 446 997 000	
75	Utbetaling for vrakpant til kjøretøy og tilskudd til kassering av fritidsbåter, <i>overslagsbevilgning</i>	466 350 000	
76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	247 800 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
77	Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.	15 276 000	
78	Friluftslivsformål, <i>kan overføres</i>	205 896 000	
79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	492 000	
80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur, <i>kan overføres</i>	144 942 000	
81	Verdiskaping basert på naturarven, <i>kan overføres</i>	13 192 000	
84	Internasjonalt samarbeid	8 753 000	
85	Besøkssenter for natur og verdensarv, <i>kan overføres</i>	107 135 000	
86	Frivillige klima- og miljøorganisasjoner samt klima- og miljøstiftelser	57 354 000	10 442 138 000
1422	Miljøvennlig skipsfart:		
21	Spesielle driftsutgifter	9 005 000	
70	Tilskudd til private, <i>kan nyttes under post 21</i>	36 135 000	45 140 000
1423	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:		
1	Driftsutgifter	39 667 000	39 667 000
1425	Fisketiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	300 000	
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	16 386 000	16 686 000
1428	Enova SF:		
50	Overføring til Klima- og energifondet	5 661 669 000	5 661 669 000
	Sum Klima, naturmangfold og forurensning		16 205 300 000

Kulturminner og kulturmiljø

1429	Riksantikvaren:		
1	Driftsutgifter	161 243 000	
21	Spesielle driftsutgifter	31 777 000	
22	Flerårige prosjekter kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i>	32 185 000	
60	Kulturminnekompetanse i kommunene	9 406 000	
70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	41 522 000	
71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	151 889 000	
72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	62 298 000	
73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 850 000	
74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	75 120 000	
75	Tilskudd til fartøyvernsentrene, <i>kan overføres</i>	18 552 000	
77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	7 986 000	
79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	56 785 000	706 613 000
1432	Norsk kulturminnefond:		
50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	132 298 000	132 298 000
	Sum Kulturminner og kulturmiljø		838 911 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Nord- og polarområdene			
1471	Norsk Polarinstitutt:		
1	Driftsutgifter	254 830 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	145 706 000	
50	Stipend	597 000	401 133 000
1472	Svalbards miljøvernfond:		
50	Overføringer til Svalbards miljøvernfond	15 000 000	15 000 000
1473	Kings Bay AS:		
70	Tilskudd	79 152 000	79 152 000
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 50 og 70</i>	266 000	
50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	26 633 000	
70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	30 856 000	57 755 000
	Sum Nord- og polarområdene		<u>553 040 000</u>
Internasjonalt klimaarbeid			
1481	Klimakvoter:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 798 000	
22	Internasjonalt samarbeid under Parisavtalens artikkel 6, <i>kan overføres</i>	120 000 000	122 798 000
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak:		
1	Driftsutgifter	67 459 000	
73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i>	3 100 835 000	3 168 294 000
	Sum Internasjonalt klimaarbeid		<u>3 291 092 000</u>
	Sum Klima- og miljødepartementet		<u>23 356 360 000</u>
Finansdepartementet			
Finansadministrasjon			
1600	Finansdepartementet:		
1	Driftsutgifter	449 401 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 821 000	
50	Forskning og allmennopplysning - Norges forskningsråd	40 747 000	560 969 000
1602	Finanstilsynet:		
1	Driftsutgifter	518 898 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	36 148 000	555 046 000
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring:		
1	Driftsutgifter	973 804 000	
22	Opplæringskontoret OK stat	12 809 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 366 000	1 005 979 000
	Sum Finansadministrasjon		<u>2 121 994 000</u>
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon			
1610	Tolletaten:		
1	Driftsutgifter	1 872 504 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	124 292 000	1 996 796 000
1618	Skatteetaten:		
1	Driftsutgifter	7 856 709 000	
21	Spesielle driftsutgifter	178 563 000	
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	522 100 000	
23	Spesielle driftsutgifter, a-ordningen	106 100 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	158 281 000	
50	Skatte- og avgiftsforskning	6 824 000	8 828 577 000
1619	Skatteklagenemnda:		
1	Driftsutgifter	77 979 000	77 979 000
	Sum Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon		<u>10 903 352 000</u>
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå:		
1	Driftsutgifter	751 006 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	233 625 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 003 000	988 634 000
	Sum Offisiell statistikk		<u>988 634 000</u>
Andre formål			
1632	Kompensasjon for merverdiavgift:		
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	33 700 000 000	
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 700 000 000	36 400 000 000
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000 000	10 000 000 000
1635	Forskuttering av erstatningskrav:		
70	Utbetaling av erstatning, <i>kan overføres</i>	90 000 000	90 000 000
1645	Statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter:		
23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for små og mellomstore bedrifter	5 310 000	5 310 000
	Sum Andre formål		<u>46 495 310 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Statsgjeld, renter og avdrag mv.			
1650	Statsgjeld, renter mv.:		
89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	12 454 300 000	12 454 300 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning:		
98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	68 000 000 000	68 000 000 000
	Sum Statsgjeld, renter og avdrag mv.		80 454 300 000
	Sum Finansdepartementet		140 963 590 000
Forsvarsdepartementet			
1700	Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	719 231 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	154 550 000	
22	IKT-virksomhet, <i>kan overføres</i>	881 024 000	
43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	6 402 000	
52	Overføringer til statlige forvaltningsorganer	25 585 000	
53	Risikokapital, NATOs innovasjonsfond	14 995 000	
60	Overføringer til kommuner og fylkeskommuner	1 306 000	
71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	91 517 000	
73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	125 958 000	
78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter, <i>kan overføres</i>	1 068 330 000	
79	Militær støtte til Ukraina, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1710, post 1 og 47, kap. 1720, post 1 og kap. 1760, post 1 og 45</i>	4 450 000 000	
90	Kapitalinnskudd, NATOs innovasjonsfond	27 848 000	7 566 746 000
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 236 577 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	4 736 401 000	10 972 978 000
1716	Forsvarets forskningsinstitutt:		
51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	273 357 000	273 357 000
1720	Forsvaret:		
1	Driftsutgifter	40 164 620 000	
71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	48 237 000	40 212 857 000
1735	Etterretningstjenesten:		
21	Spesielle driftsutgifter	3 345 180 000	3 345 180 000
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	2 308 484 000	
44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonal-finansiert andel, <i>kan overføres</i>	165 312 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	24 812 572 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	390 000 000	
75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i>	158 165 000	27 834 533 000
1791	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsutgifter	643 151 000	643 151 000
	Sum Forsvarsdepartementet		<u>90 848 802 000</u>

Olje- og energidepartementet

Administrasjon

1800	Olje- og energidepartementet:		
1	Driftsutgifter	246 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 50, 71 og 72</i>	33 000 000	
50	Overføring til andre forvaltningsorganer, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv.	13 200 000	
71	Norsk Oljemuseum	16 200 000	
72	Tilskudd til petroleums- og energiformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	14 000 000	324 000 000
	Sum Administrasjon		<u>324 000 000</u>

Petroleum

1810	Sokkeldirektoratet:		
1	Driftsutgifter	346 800 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	102 500 000	
23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i>	57 500 000	506 800 000
	Sum Petroleum		<u>506 800 000</u>

Energi og vannressurser

1820	Norges vassdrags- og energidirektorat:		
1	Driftsutgifter	899 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	91 000 000	
22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i>	332 000 000	
23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	200 000 000	
26	Reguleringsmyndigheten for energi	81 200 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	29 000 000	
60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	105 000 000	
62	Tilbakeføring av produksjonsavgift fra landbasert vindkraft	338 000 000	
72	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i>	6 000 000	
73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer	18 000 000	
74	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	7 100 000	
75	Stønad til husholdninger for ekstraordinære strømuttergifter, <i>overslagsbevilgning</i>	9 750 000 000	
76	Stønad til husholdningskunder av nærvarme-anlegg, <i>kan overføres</i>	22 500 000	11 948 800 000
1825	Energieffektivisering og -omlegging:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
50	Overføring til Klima- og energifondet til tiltak for mer effektiv energibruk og et mer fleksibelt energisystem	180 000 000	
60	Tilskudd til energitiltak i kommunale bygg, <i>kan overføres</i>	300 000 000	495 000 000
	Sum Energi og vannressurser		<u>12 443 800 000</u>

Klima, industri og teknologi

1850	Klima, industri og teknologi:		
21	Spesielle driftsutgifter	81 000 000	
50	Norges forskningsråd og Gassnova - forskning og teknologiutvikling for fremtidens energisystem	1 008 200 000	
70	Gassnova SF	106 800 000	
71	Teknologisenter Mongstad	90 000 000	
72	Langskip - fangst og lagring av CO ₂ , <i>kan overføres</i>	2 600 000 000	
75	Norwegian Energy Partners	26 400 000	3 912 400 000
	Sum Klima, industri og teknologi		<u>3 912 400 000</u>

Sikkerhet og arbeidsmiljø

1860	Havindustritilsynet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	349 324 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 400 000	383 724 000
	Sum Sikkerhet og arbeidsmiljø		<u>383 724 000</u>
	Sum Olje- og energidepartementet		<u>17 570 724 000</u>

Ymse

2309	Tilfeldige utgifter:		
1	Driftsutgifter	7 000 000 000	7 000 000 000
	Sum Ymse		<u>7 000 000 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Statsbankene			
2410	Statens lånekasse for utdanning:		
1	Driftsutgifter	440 597 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	35 000 000	
50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	8 811 341 000	
70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 139 022 000	
71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	585 756 000	
72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 814 761 000	
73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	904 593 000	
74	Tap på utlån	380 500 000	
90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>38 858 673 000</u>	56 970 243 000
2412	Husbanken:		
1	Driftsutgifter	382 678 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 431 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	83 730 000	
71	Tap på lån	30 100 000	
72	Rentestøtte	400 000	
90	Nye lån, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>22 882 000 000</u>	23 391 339 000
2421	Innovasjon Norge:		
50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 105 800 000	
70	Basiskostnader	176 336 000	
71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	126 320 000	
74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	574 429 000	
75	Grønn plattform, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	245 795 000	
76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	415 900 000	
90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>64 400 000 000</u>	67 044 580 000
2426	Siva SF:		
70	Tilskudd	48 063 000	
71	Tilskudd til testfasiliteter	214 342 000	
90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>55 000 000</u>	317 405 000
2429	Eksportkredittordningen:		
90	Utlån	<u>7 000 000 000</u>	7 000 000 000
	Sum Statsbankene		<u>154 723 567 000</u>
Statlig petroleumsvirksomhet			
2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
30	Investeringer	<u>26 000 000 000</u>	26 000 000 000
	Sum Statlig petroleumsvirksomhet		<u>26 000 000 000</u>

Kap. Post			Kroner	Kroner
Statens forvaltningsbedrifter				
2445	Statsbygg:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter	-6 364 000 000		
	2 Driftsutgifter	2 695 358 000		
	3 Avskrivninger	1 614 000 000		
	4 Renter av statens kapital	<u>1 720 000 000</u>	-334 642 000	
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		439 000 000	
31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		100 000 000	
32	Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		277 000 000	
33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		5 306 140 000	
34	Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		850 000 000	
39	Byggelånsrenter, <i>kan overføres</i>		667 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		352 985 000	
49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		<u>77 019 000</u>	7 734 502 000
2460	Eksportfinansiering Norge:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter	-209 500 000		
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>312 000 000</u>	102 500 000	
90	Utbetaling ifølge trekkfullmakt - alminnelig garantiordning		<u>1 100 000 000</u>	1 202 500 000
2470	Statens pensjonskasse:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-730 000 000		
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	594 000 000		
	3 Avskrivninger	90 000 000		
	4 Renter av statens kapital	1 000 000		
	5 Til investeringsformål	55 000 000		
	6 Til reguleringsfond	<u>-25 000 000</u>	-15 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		<u>212 327 000</u>	197 327 000
	Sum Statens forvaltningsbedrifter			<u>9 134 329 000</u>

Folketrygden

Foreldrepenger mv.

2530	Foreldrepenger:		
70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>		24 250 000 000
71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>		715 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	595 000 000	
73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>41 000 000</u>	25 601 000 000
2531	Bidragsforskott:		
70	Forskott til utbetaling	<u>690 000 000</u>	690 000 000
	Sum Foreldrepenger mv.		<u>26 291 000 000</u>
Arbeidsliv			
2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>80 000 000</u>	80 000 000
2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>12 818 000 000</u>	12 818 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:		
70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	<u>865 000 000</u>	865 000 000
	Sum Arbeidsliv		<u>13 763 000 000</u>
Sosiale formål			
2620	Stønad til enslig mor eller far:		
70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 570 000 000	
72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	97 000 000	
73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>18 000 000</u>	1 685 000 000
2650	Sykepenger:		
70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	54 350 000 000	
71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 660 000 000	
72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	2 890 000 000	
75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	3 240 000 000	
76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetanse-tiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	<u>97 500 000</u>	62 237 500 000
2651	Arbeidsavklaringspenger:		
70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	44 099 200 000	
71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	145 000 000	
72	Legeerklæringer	<u>465 000 000</u>	44 709 200 000
2655	Uførhet:		
70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	125 575 000 000	
75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	94 000 000	
76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>31 000 000</u>	125 700 000 000
2661	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:		
70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 710 000 000	
71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 150 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
	72 Stønad til servicehund	9 905 000	
	73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	122 100 000	
	74 Tilskudd til biler	815 000 000	
	75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	4 425 000 000	
	76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	417 400 000	
	77 Ortopediske hjelpemidler	2 370 600 000	
	78 Høreapparater	965 000 000	
	79 Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	59 945 000	13 044 950 000
2670	Alderdom:		
	70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	94 080 000 000	
	71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	189 940 000 000	
	72 Inntekts pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	24 480 000 000	
	73 Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	8 240 000 000	316 740 000 000
2680	Etterlatte:		
	70 Omstillingsstønad mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 730 000 000	
	71 Barnepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 596 000 000	
	74 Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000	
	75 Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	2 400 000	3 328 600 000
2686	Stønad ved gravferd:		
	70 Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	315 000 000	315 000 000
	Sum Sosiale formål		567 760 250 000

Helsetjenester

2711	Spesialisthelsetjeneste mv.:		
	70 Spesialisthjelp	2 932 000 000	
	71 Psykologhjelp	467 000 000	
	72 Tannbehandling	2 890 000 000	
	76 Private laboratorier og røntgeninstitutt	1 335 600 000	7 624 600 000
2751	Legemidler mv.:		
	70 Legemidler	13 875 500 000	
	71 Legeerklæringer	20 000 000	
	72 Medisinsk forbruksmateriell	2 350 000 000	16 245 500 000
2752	Refusjon av egenbetaling:		
	72 Egenandelstak	8 390 200 000	8 390 200 000
2755	Helsetjenester i kommunene mv.:		
	62 Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	545 000 000	
	70 Allmennlegehjelp	7 235 200 000	
	71 Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 637 900 000	
	72 Jordmorhjelp	90 000 000	
	73 Kiropraktorbehandling	135 000 000	
	75 Logopedisk og ortoptisk behandling	326 000 000	9 969 100 000
2756	Andre helsetjenester:		
	70 Helsetjenester i annet EØS-land	13 000 000	
	71 Helsetjenester i utlandet mv.	480 000 000	
	72 Helsetjenester til utenlandsboende mv.	321 000 000	814 000 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
2790	Andre helsetiltak:			
70	Bidrag		<u>268 000 000</u>	<u>268 000 000</u>
	Sum Helsetjenester			<u>43 311 400 000</u>
	Sum Folketrygden			<u>651 125 650 000</u>

Statens pensjonsfond utland

2800	Statens pensjonsfond utland:			
50	Overføring til fondet		<u>832 165 500 000</u>	<u>832 165 500 000</u>
	Sum Statens pensjonsfond utland			<u>832 165 500 000</u>

Totale utgifter: 2 938 608 883 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Inntekter:			
Inntekter under departementene			
Regjeringen			
3024	Regjeringsadvokaten:		
1	Erstatning for utgifter i rettssaker	22 237 000	22 237 000
	Sum Regjeringen	<u>22 237 000</u>	<u>22 237 000</u>
Stortinget og eksterne organer			
3041	Stortinget:		
1	Salgsinntekter	5 000 000	
3	Leieinntekter	<u>2 300 000</u>	7 300 000
3051	Riksrevisjonen:		
2	Refusjon utland	<u>300 000</u>	300 000
	Sum Stortinget og eksterne organer		<u>7 600 000</u>
Utenriksdepartementet			
3100	Utenriksdepartementet:		
1	Diverse gebyrer ved utenriksstasjonene	31 007 000	
2	Gebyrer for utlendingssaker ved utenriksstasjonene	256 417 000	
5	Refusjon spesialutsendinger mv.	45 040 000	
90	Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet	<u>450 000</u>	332 914 000
	Sum Utenriksdepartementet		<u>332 914 000</u>
Kunnskapsdepartementet			
3220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Inntekter ved oppdrag	<u>2 587 000</u>	2 587 000
3222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester:		
2	Salgsinntekter mv.	<u>21 909 000</u>	21 909 000
3223	Diamanten skole:		
2	Salgsinntekter mv.	<u>715 000</u>	715 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>302 337 000</u>	302 337 000
3230	Statlig spesialpedagogisk tjeneste:		
1	Inntekter ved oppdrag	27 200 000	
2	Salgsinntekter mv.	<u>7 845 000</u>	35 045 000
3242	Norges grønne fagskole - Veia:		
2	Salgsinntekter mv.	7 536 000	
61	Refusjon fra fylkeskommuner	<u>50 000</u>	7 586 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3256	Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse:		
1	Inntekter ved oppdrag	1 721 000	
2	Inntekter fra refusjoner mv.	29 345 000	31 066 000
3271	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen:		
1	Inntekter ved oppdrag	4 301 000	
2	Salgsinntekter mv.	694 000	4 995 000
3275	Tiltak for høyere utdanning og forskning:		
1	Inntekter ved oppdrag	10 000	10 000
3288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	31 037 000	31 037 000
	Sum Kunnskapsdepartementet		437 287 000

Kultur- og likestillingsdepartementet

3300	Kultur- og likestillingsdepartementet:		
1	Ymse inntekter	100 000	100 000
3320	Kulturdirektoratet og Kulturrådet m.m.:		
1	Ymse inntekter	4 881 000	4 881 000
3322	Bygg og offentlige rom:		
1	Ymse inntekter	155 000	
2	Inntekter ved oppdrag	35 853 000	36 008 000
3323	Musikk og scenekunst:		
1	Ymse inntekter	388 000	
2	Billett- og salgsinntekter m.m.	32 405 000	32 793 000
3325	Allmenne kulturformål:		
1	Ymse inntekter	2 444 000	2 444 000
3326	Språk- og bibliotekformål:		
1	Ymse inntekter	23 672 000	
2	Inntekter ved oppdrag	18 336 000	42 008 000
3327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.:		
1	Ymse inntekter	34 589 000	
2	Inntekter ved oppdrag	4 620 000	39 209 000
3329	Arkivformål:		
1	Ymse inntekter	2 444 000	
2	Inntekter ved oppdrag	5 747 000	8 191 000
3334	Film- og dataspillformål:		
1	Ymse inntekter	6 723 000	
2	Inntekter ved oppdrag	7 738 000	14 461 000
3335	Medieformål:		
2	Inntekter ved oppdrag	4 101 000	4 101 000
3339	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser:		
2	Gebyr - lotterier	8 695 000	
4	Gebyr - stiftelser	220 000	
7	Inntekter ved oppdrag	7 870 000	16 785 000
3350	Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda:		
85	Tvangsmulkt	1 000 000	1 000 000
	Sum Kultur- og likestillingsdepartementet		201 981 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Justis- og beredskapsdepartementet			
3400	Justis- og beredskapsdepartementet:		
1	Diverse inntekter	6 341 000	
2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 127 000	7 468 000
3410	Domstolene:		
1	Rettsgebyr	263 490 000	
2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	21 768 000	
3	Diverse refusjoner	1 837 000	
4	Vernesaker jordskiftedomstolene	3 000 000	290 095 000
3411	Domstoladministrasjonen:		
3	Diverse refusjoner	313 000	313 000
3430	Kriminalomsorgen:		
2	Arbeidsdriftens inntekter	118 791 000	
3	Andre inntekter	26 182 000	
4	Tilskudd	8 021 000	152 994 000
3432	Kriminalomsorgens høyskole og utdannings-		
	senter:		
3	Andre inntekter	1 224 000	1 224 000
3433	Konfliktrådet:		
2	Refusjoner	6 000	6 000
3440	Politiet:		
1	Gebyr - pass og våpen	957 257 000	
2	Refusjoner mv.	232 296 000	
3	Salgsinntekter	53 201 000	
4	Gebyr - vaktelskap og etterkontroll av		
	deaktiverte skytevåpen	4 828 000	
6	Gebyr - utlendingssaker	288 162 000	
7	Gebyr - sivile gjøremål	819 100 000	
8	Refusjoner fra EUs grense- og visum-		
	finansieringsordninger	79 000 000	2 433 844 000
3442	Politi høyskolen:		
2	Diverse inntekter	23 187 000	
3	Eksterne forskningsmidler	13 090 000	36 277 000
3444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST):		
2	Refusjoner	16 154 000	16 154 000
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og		
	beredskap:		
1	Gebyr	125 453 000	
2	Refusjoner driftsutgifter Nødnett	37 370 000	
3	Diverse inntekter	31 676 000	
4	Refusjoner større utstyrsanskaffelser og		
	vedlikehold Nødnett	173 581 000	
5	Abonnementsinntekter og refusjoner Nødnett	536 862 000	
6	Refusjoner	7 751 000	
7	Refusjoner fra EU i forbindelse med variable		
	utgifter knyttet til EUs ordning for sivil		
	beredskap	50 000 000	962 693 000
3454	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Refusjoner	31 287 000	31 287 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1	Inntekter	36 893 000	36 893 000
3470	Fri rettshjelp:		
1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	4 773 000	
2	Fri rettshjelp, ODA-godkjente utgifter	5 668 000	10 441 000
3473	Statens sivilrettsforvaltning:		
1	Diverse inntekter	5 000	
2	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	6 500 000	6 505 000
3481	Samfunnet Jan Mayen:		
1	Refusjoner og andre inntekter	7 137 000	7 137 000
3490	Utlendingsdirektoratet:		
1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	2 192 000	
3	Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	33 201 000	
4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	2 634 796 000	
5	Refusjonsinntekter	2 878 000	
6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	14 325 000	
7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	29 588 000	
8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	34 839 000	2 751 819 000
	Sum Justis- og beredskapsdepartementet		6 745 150 000

Kommunal- og distriktsdepartementet

3505	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1	Gebyrinntekter, lån	47 000 000	
90	Tilbakebetaling av lån	9 400 000 000	9 447 000 000
3506	Yrkesskedeforsikring:		
1	Premieinntekter	85 000 000	85 000 000
3507	Gruppelivsforsikring:		
1	Premieinntekter	143 000 000	143 000 000
3510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon:		
2	Diverse inntekter	44 293 000	
3	Brukerbetaling	73 446 000	117 739 000
3525	Statsforvalterne:		
1	Inntekter ved oppdrag	89 047 000	89 047 000
3533	Eiendommer utenfor husleieordningen:		
2	Diverse inntekter	5 366 000	5 366 000
3540	Digitaliseringsdirektoratet:		
3	Diverse inntekter	2 285 000	
5	Bruk av nasjonale fellesløsninger	179 000 000	
7	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	137 500 000	318 785 000
3542	Internasjonalt samarbeid:		
1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	3 541 000	3 541 000
3543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:		
1	Diverse gebyrer	322 000	
70	Inntekter fra gjennomførte frekvensauksjoner	583 600 000	583 922 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3563	Internasjonalt reindriftssenter:		
2	Diverse inntekter	3 141 000	3 141 000
3585	Husleietvistutvalget:		
1	Gebyrer	3 271 000	3 271 000
3587	Direktoratet for byggkvalitet:		
4	Gebyrer	42 705 000	
85	Diverse inntekter	115 000	42 820 000
3595	Statens kartverk:		
1	Gebyrinntekter tinglysing	477 700 000	
2	Salg og abonnement m.m.	149 106 000	
3	Samfinansiering	204 439 000	831 245 000
	Sum Kommunal- og distriktsdepartementet		11 673 877 000

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

3605	Arbeids- og velferdsetaten:		
1	Administrasjonsvederlag	11 061 000	
4	Tolketjenester	4 708 000	
5	Oppdragsinntekter mv.	20 755 000	36 524 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak:		
85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	5 000 000	5 000 000
3635	Ventelønn mv.:		
1	Refusjon statlig virksomhet mv.	1 400 000	1 400 000
3640	Arbeidstilsynet:		
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 376 000	
6	Refusjoner	3 759 000	
7	Byggesaksbehandling, gebyrer	24 738 000	
8	Refusjon utgifter regionale verneombud	18 698 000	
85	Tvangsmulkt	7 175 000	
86	Overtredelsesgebyrer	29 450 000	89 196 000
3671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter	12 779 000	12 779 000
3672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	40 261 000	40 261 000
	Sum Arbeids- og inkluderingsdepartementet		185 160 000

Helse- og omsorgsdepartementet

3700	Helse- og omsorgsdepartementet:		
3	Refusjon av ODA-godkjente utgifter fra Utenriksdepartementet	200 000 000	200 000 000
3704	Norsk helsearkiv:		
2	Diverse inntekter	3 380 000	3 380 000
3710	Vaksiner mv.:		
3	Vaksinesalg	224 486 000	224 486 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3714	Folkehelse:		
4	Gebyrinntekter	12 713 000	12 713 000
3732	Regionale helseforetak:		
80	Renter på investeringslån	463 000 000	
85	Avdrag på investeringslån f.o.m. 2008	838 000 000	
87	Avdrag på tilskudd til Helseplattformen	227 000 000	
90	Avdrag på investeringslån t.o.m. 2007	549 500 000	2 077 500 000
3740	Helsedirektoratet:		
2	Diverse inntekter	22 644 000	
4	Gebyrinntekter	42 857 000	
5	Helsetjenester til utenlandsboende mv.	76 000 000	141 501 000
3741	Norsk pasientskadeerstatning:		
2	Diverse inntekter	7 633 000	
50	Premie fra private	26 018 000	33 651 000
3742	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten:		
50	Premie fra private	2 380 000	2 380 000
3745	Folkehelseinstituttet:		
2	Diverse inntekter	214 879 000	214 879 000
3746	Direktoratet for medisinske produkter:		
2	Diverse inntekter	38 455 000	
4	Registreringsgebyr	90 898 000	129 353 000
3747	Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet:		
2	Diverse inntekter	14 476 000	
4	Gebyrinntekter	42 354 000	56 830 000
3748	Statens helsetilsyn:		
2	Diverse inntekter	1 044 000	1 044 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		3 097 717 000

Barne- og familiedepartementet

3841	Samliv og konfliktløsning:		
1	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	26 498 000	26 498 000
3842	Familievern:		
1	Diverse inntekter	865 000	865 000
3847	EUs ungdomsprogram:		
1	Tilskudd fra Europakommisjonen	5 964 000	5 964 000
3855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Diverse inntekter	3 541 000	
2	Barnetrygd	3 959 000	
60	Kommunale egenandeler	2 641 496 000	2 648 996 000
3856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	452 869 000	
60	Kommunale egenandeler	2 700 000	455 569 000
3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten:		
1	Diverse inntekter	568 000	568 000
3868	Forbrukertilsynet:		
2	Tilskudd	2 745 000	2 745 000
	Sum Barne- og familiedepartementet		3 141 205 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Nærings- og fiskeridepartementet			
3900	Nærings- og fiskeridepartementet:		
1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	197 000	
3	Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard	9 515 000	9 712 000
3902	Justervesenet:		
1	Gebyrinntekter	21 802 000	
3	Inntekter fra salg av tjenester	25 352 000	
4	Oppdragsinntekter	105 000	47 259 000
3903	Norsk akkreditering:		
1	Gebyrinntekter og andre inntekter	57 506 000	57 506 000
3904	Brønnøysundregistrene:		
1	Gebyrinntekter	715 065 000	
2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	34 541 000	749 606 000
3905	Norges geologiske undersøkelse:		
3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	78 274 000	78 274 000
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	105 000	
2	Behandlingsgebyrer	835 000	
86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	1 000 000	1 940 000
3908	Institutt for energiteknikk:		
80	Renter	3 400 000	3 400 000
3909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:		
1	Tilbakeføring av tilskudd	3 000 000	3 000 000
3910	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	243 456 000	
2	Maritime personellsertifikater	22 065 000	
3	Diverse inntekter	522 000	
4	Gebyrer for skip i NIS	69 400 000	
86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000	340 243 000
3911	Konkurransetilsynet:		
3	Refusjoner og andre inntekter	209 000	
86	Lovbruddsgebyr	100 000	309 000
3912	Klagenemndssekretariatet:		
1	Klagegebyr	689 000	
2	Refusjoner og andre inntekter	209 000	
87	Overtredelsesgebyr	100 000	998 000
3916	Kystverket:		
2	Andre inntekter	11 107 000	11 107 000
3917	Fiskeridirektoratet:		
1	Diverse inntekter	1 253 000	
5	Saksbehandlingsgebyr	40 049 000	
86	Forvaltningssanksjoner	10 000 000	51 302 000
3923	Havforskningsinstituttet:		
1	Oppdragsinntekter	455 330 000	455 330 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3926	Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy:		
1	Oppdragsinntekter	199 414 000	199 414 000
3935	Patentstyret:		
1	Inntekter av informasjonstjenester	6 000 000	
2	Inntekter knyttet til NPI	4 900 000	
3	Gebyrer immaterielle rettigheter	135 400 000	146 300 000
3936	Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1	Gebyrer	731 000	731 000
3940	Internasjonaliseringstiltak:		
71	Tilbakebetaling av støtte ved kapitalvare-eksport	1 700 000	1 700 000
3950	Forvaltning av statlig eierskap:		
96	Salg av aksjer	25 000 000	25 000 000
3951	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS:		
90	Avdrag	20 400 000	20 400 000
	Sum Nærings- og fiskeridepartementet		<u>2 203 531 000</u>

Landbruks- og matdepartementet

4100	Landbruks- og matdepartementet:		
1	Refusjoner m.m.	141 000	141 000
4115	Mattilsynet:		
1	Gebyr m.m.	205 253 000	
2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	6 476 000	
85	Gebyr og tvangsmulkt, m.m.	7 000 000	218 729 000
4136	Norsk institutt for bioøkonomi:		
30	Husleie	20 935 000	20 935 000
4141	Høstbare viltressurser - jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.:		
1	Jegerprøve, gebyr m.m.	4 071 000	4 071 000
4142	Landbruksdirektoratet:		
1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	50 463 000	50 463 000
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
85	Markedsordningen for korn	50 000	50 000
4162	Statskog SF - forvaltning av statlig eierskap:		
90	Avdrag på lån	10 000 000	10 000 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		<u>304 389 000</u>

Samferdselsdepartementet

4300	Samferdselsdepartementet:		
1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	900 000	900 000
4312	Avinor AS:		
90	Avdrag på lån	305 500 000	305 500 000
4313	Luffartstilsynet:		
1	Gebyrinntekter	175 000 000	175 000 000
4320	Statens vegvesen:		
1	Salgsinntekter m.m.	179 900 000	
2	Diverse gebyrer	469 800 000	
3	Refusjoner fra forsikringsselskaper	131 300 000	
4	Billettinntekter fra riksveiferjedriften	688 200 000	1 469 200 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4330	Særskilte transporttiltak:		
1	Gebyrer	21 300 000	21 300 000
4352	Jernbanedirektoratet:		
1	Diverse inntekter	5 900 000	5 900 000
4354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger	15 000 000	15 000 000
	Sum Samferdselsdepartementet		1 992 800 000

Klima- og miljødepartementet

4400	Klima- og miljødepartementet:		
2	Diverse inntekter	518 000	
3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	39 231 000	39 749 000
4420	Miljødirektoratet:		
1	Oppdrag og andre diverse inntekter	6 721 000	
4	Gebyrer, forurensningsområdet	58 745 000	
6	Gebyrer, statsforvalterembetenes miljøvernavdelinger	39 249 000	
7	Gebyrer, kvotesystemet	5 928 000	
9	Internasjonale oppdrag	39 545 000	
40	Salg av eiendom og innløsning av festetomter i statlig sikrede friluftslivsområder	1 069 000	
50	Overføringer fra andre statlige regnskaper	6 000 000	
85	Overføringer fra andre	1 000 000	158 257 000
4423	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:		
1	Gebyrer, radioaktiv forurensning	1 127 000	1 127 000
4429	Riksantikvaren:		
2	Refusjoner og diverse inntekter	1 404 000	
9	Internasjonale oppdrag	4 200 000	5 604 000
4471	Norsk Polarinstittutt:		
1	Salgs- og utleieinntekter	7 327 000	
3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	71 835 000	
21	Inntekter, Antarktis	16 048 000	95 210 000
4481	Salg av klimakvoter:		
1	Salgsinntekter	2 826 518 000	2 826 518 000
	Sum Klima- og miljødepartementet		3 126 465 000

Finansdepartementet

4600	Finansdepartementet:		
2	Diverse refusjoner	50 000	50 000
4602	Finanstilsynet:		
3	Saksbehandlingsgebyr	14 000 000	
86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv.	500 000	14 500 000
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring:		
1	Økonomitjenester og andre driftsinntekter	167 587 000	
2	Opplæringskontoret OK stat	19 345 000	186 932 000
4610	Tolletaten:		
1	Særskilt vederlag for tolltjenester	8 247 000	
2	Andre inntekter	2 401 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
4	Diverse refusjoner	1 149 000	
5	Refusjon fra Avinor AS	30 604 000	
85	Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr	10 000 000	52 401 000
4618	Skatteetaten:		
1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	38 000 000	
3	Andre inntekter	6 786 000	
5	Gebyr for utleggsforretninger	125 000 000	
7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	5 000 000	
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	3 237 000	
85	Inngått på tapsførte lån mv.	280 000 000	
86	Bøter, inndragninger mv.	1 850 000 000	
87	Trafikantsanksjoner	65 000 000	
88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	300 000 000	
89	Overtredelsesgebyr	5 000 000	2 678 023 000
4620	Statistisk sentralbyrå:		
2	Oppdragsinntekter	237 525 000	
85	Tvangsmulkt	10 000 000	247 525 000
4634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet:		
85	Tilskudd til støtteberettigete virksomheter - tilbakebetaling	1 000 000	
86	Lønnsstøtte til foretak rammet av smittevern-tiltak - tilbakebetaling	1 000 000	2 000 000
	Sum Finansdepartementet		<u>3 181 431 000</u>

Forsvarsdepartementet

4700	Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsinntekter	10 352 000	
2	IKT-virksomhet, inntekter	119 220 000	129 572 000
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsinntekter	4 918 506 000	
47	Salg av eiendom	285 000 000	5 203 506 000
4720	Forsvaret:		
1	Driftsinntekter	894 680 000	894 680 000
4760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:		
1	Driftsinntekter	34 994 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter	1 540 463 000	
48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter	390 000 000	1 965 457 000
4791	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsinntekter	529 797 000	529 797 000
4799	Militære bøter:		
86	Militære bøter	500 000	500 000
	Sum Forsvarsdepartementet		<u>8 723 512 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Olje- og energidepartementet			
4800	Olje- og energidepartementet:		
70	Garantiprovisjon, Gassco	2 000 000	2 000 000
4810	Sokkeldirektoratet:		
1	Gebyrinntekter	30 700 000	
2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	57 500 000	
10	Refusjoner	300 000	88 500 000
4820	Norges vassdrags- og energidirektorat:		
1	Gebyrinntekter	11 500 000	
2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	70 000 000	
40	Flom- og skredforebygging	38 000 000	119 500 000
4860	Havindustritilsynet:		
1	Gebyrinntekter	85 800 000	
2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	8 900 000	94 700 000
	Sum Olje- og energidepartementet		304 700 000
Ymse inntekter			
5309	Tilfeldige inntekter:		
29	Ymse	400 000 000	400 000 000
5310	Statens lånekasse for utdanning:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 000 000	
29	Termingebyrer	1 801 000	
89	Purregebyrer	90 228 000	
90	Redusert lån og rentegjeld	13 970 169 000	
93	Omgjøring av utdanningslån til stipend	8 287 563 000	22 353 761 000
5312	Husbanken:		
1	Gebyrer m.m.	6 890 000	
11	Diverse inntekter	86 652 000	
90	Avdrag	14 639 000 000	14 732 542 000
5325	Innovasjon Norge:		
70	Låneprovisjoner	72 000 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	63 000 000 000	
92	Låneordning for pakkereisearrangører - avdrag	30 500 000	63 102 500 000
5326	Siva SF:		
70	Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	55 000 000	62 000 000
5329	Eksportkredittordningen:		
70	Gebyrer m.m.	20 000 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	5 400 000 000	5 420 000 000
5341	Avdrag på utestående fordringer:		
95	Avdrag på lån til andre stater	500 000	
98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner	4 000 000 000	4 000 500 000
5351	Overføring fra Norges Bank:		
85	Overføring	24 600 000 000	24 600 000 000
	Sum Ymse inntekter		134 671 303 000
	Sum Inntekter under departementene		180 353 259 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet			
5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	383 400 000 000	
	2 Driftsutgifter	-53 400 000 000	
	3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 700 000 000	
	4 Avskrivninger	-29 100 000 000	
	5 Renter av statens kapital	<u>-3 300 000 000</u>	295 900 000 000
30	Avskrivninger		29 100 000 000
80	Renter av statens kapital	<u>3 300 000 000</u>	<u>328 300 000 000</u>
	Sum Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		<u>328 300 000 000</u>

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.

5460	Eksportfinansiering Norge:		
71	Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger	23 400 000	
78	Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifm. høye strømpriser	1 000 000	
90	Avdrag på lån knyttet til bruk av trekkfullmakt under Alminnelig garantiordning	<u>4 400 000 000</u>	4 424 400 000
5470	Statens pensjonskasse:		
30	Avsetning til investeringsformål	<u>55 000 000</u>	55 000 000
5491	Avskrivning på statens kapital i statens forvaltningsbedrifter:		
30	Avskrivninger	<u>1 704 000 000</u>	<u>1 704 000 000</u>
	Sum Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.		<u>6 183 400 000</u>

Skatter og avgifter

5501	Skatter på formue og inntekt:		
70	Trinnskatt mv.	117 761 000 000	
72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	155 900 000 000	
74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	129 200 000 000	
76	Kildeskatt på utbytte	10 000 000 000	
77	Kildeskatt på rentebetalinger	100 000 000	
78	Kildeskatt på royaltybetalinger	200 000	
79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	<u>75 000 000</u>	413 036 200 000
5502	Finansskatt:		
70	Skatt på lønn	2 600 000 000	
71	Skatt på overskudd	<u>2 650 000 000</u>	5 250 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum:		
71	Ordinær skatt på formue og inntekt	151 600 000 000	
72	Særskatt på oljeinntekter	330 700 000 000	
74	Arealavgift mv.	<u>1 500 000 000</u>	483 800 000 000
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:		
70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	<u>7 800 000 000</u>	7 800 000 000
5509	Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen:		
70	Avgift	<u>100 000</u>	100 000
5511	Tollinntekter:		
70	Toll	3 500 000 000	
71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	<u>285 000 000</u>	3 785 000 000
5521	Merverdiavgift:		
70	Merverdiavgift	<u>398 897 000 000</u>	398 897 000 000
5526	Avgift på alkohol:		
70	Avgift på alkohol	<u>17 000 000 000</u>	17 000 000 000
5531	Avgift på tobakkvarer mv.:		
70	Avgift på tobakkvarer mv.	<u>7 300 000 000</u>	7 300 000 000
5536	Avgift på motorvogner mv.:		
71	Engangsavgift	6 090 000 000	
72	Trafikkforsikringsavgift	11 250 000 000	
73	Vektårsavgift	300 000 000	
75	Omregistreringsavgift	<u>1 900 000 000</u>	19 540 000 000
5538	Veibruksavgift på drivstoff:		
70	Veibruksavgift på bensin	3 650 000 000	
71	Veibruksavgift på autodiesel	7 470 000 000	
72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	<u>5 000 000</u>	11 125 000 000
5540	Avgift på kraftproduksjon:		
70	Avgift på kraftproduksjon	<u>-500 000 000</u>	-500 000 000
5541	Avgift på elektrisk kraft:		
70	Avgift på elektrisk kraft	<u>8 205 000 000</u>	8 205 000 000
5542	Avgift på mineralolje mv.:		
71	Avgift på smøreolje mv.	<u>110 000 000</u>	110 000 000
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.:		
70	CO ₂ -avgift	16 341 000 000	
71	Svovelaavgift	<u>5 000 000</u>	16 346 000 000
5546	Avgift på forbrenning av avfall:		
70	CO ₂ -avgift	<u>630 000 000</u>	630 000 000
5548	Miljøavgift på visse klimagasser:		
70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	580 000 000	
71	Avgift på SF ₆	<u>60 000 000</u>	640 000 000
5549	Avgift på utslipp av NO _x :		
70	Avgift på utslipp av NO _x	<u>40 000 000</u>	40 000 000
5550	Miljøavgift på plantevernmidler:		
70	Miljøavgift på plantevernmidler	<u>65 000 000</u>	65 000 000
5551	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet:		
70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 200 000	
71	Årsavgift knyttet til mineraler	<u>13 500 000</u>	14 700 000
5552	Avgift på produksjon av fisk:		
70	Avgift på produksjon av fisk	<u>1 300 000 000</u>	1 300 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5553	Avgift på viltlevende marine ressurser:		
70	Avgift på viltlevende marine ressurser	140 000 000	140 000 000
5554	Avgift på landbasert vindkraft:		
70	Avgift på landbasert vindkraft	387 000 000	387 000 000
5557	Avgift på sukker mv.:		
70	Avgift på sukker mv.	200 000 000	200 000 000
5559	Avgift på drikkevareemballasje:		
70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 700 000 000	
71	Miljøavgift på kartong	55 000 000	
72	Miljøavgift på plast	40 000 000	
73	Miljøavgift på metall	10 000 000	
74	Miljøavgift på glass	5 000 000	2 810 000 000
5561	Flypassasjeravgift:		
70	Flypassasjeravgift	2 300 000 000	2 300 000 000
5565	Dokumentavgift:		
70	Dokumentavgift	11 400 000 000	11 400 000 000
5568	Sektoravgifter under Kultur- og likestillings- departementet:		
71	Årsavgift - stiftelser	27 850 000	
73	Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	47 100 000	
75	Kino- og videogramavgift	30 000 000	104 950 000
5570	Sektoravgifter under Kommunal- og distrikts- departementet:		
70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjons- myndighet	281 165 000	281 165 000
5572	Sektoravgifter under Helse- og omsorgs- departementet:		
70	Legemiddeldetaljstavgift	68 385 000	
72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	2 700 000	
73	Legemiddelleverandøragift	223 000 000	
74	Tilsynsavgift	3 770 000	
75	Sektoravgift tobakk	18 952 000	316 807 000
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeri- departementet:		
71	Avgifter immaterielle rettigheter	202 200 000	
72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	33 100 000	
73	Årsavgift Merkerregisteret	3 900 000	
74	Fiskeriforskningsavgift	365 400 000	
75	Tilsynsavgift Justervesenet	33 700 000	
76	Kontrollavgift fiskeflåten	54 500 000	
77	Sektoravgifter Kystverket	1 017 371 000	1 710 171 000
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og mat- departementet:		
70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	225 000 000	
72	Jeger- og fellingsavgifter	96 000 000	321 000 000
5578	Sektoravgifter under Klima- og miljø- departementet:		
70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	15 012 000	
72	Fiskeravgifter	17 907 000	
73	Påslag på nettatariffen til Klima- og energifondet	690 000 000	722 919 000
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet:		
70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	565 046 000	565 046 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5582	Sektoravgifter under Olje- og energi- departementet:		
70	Bidrag til kulturminnevern i regulerte vassdrag	2 000 000	
71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	186 600 000	
72	Sektoravgifter under Norges vassdrags- og energidirektorat	140 000 000	
75	Sektoravgifter under Havindustritilsynet	134 933 000	463 533 000
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser:		
70	Avgift på frekvenser mv.	402 000 000	402 000 000
	Sum Skatter og avgifter		<u>1 416 508 591 000</u>

Renter og utbytte mv.

5603	Renter av statens kapital i statens forvaltnings- bedrifter:		
80	Renter av statens faste kapital	<u>2 388 000 000</u>	2 388 000 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:		
80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	9 043 800 000	
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	200 000	
82	Av innenlandske verdipapirer	1 375 300 000	
83	Av alminnelige fordringer	60 000 000	
84	Av driftskreditt til statsbedrifter	1 293 400 000	
86	Renter av lån til andre stater	100 000	
89	Garantiprovisjon	<u>40 000 000</u>	11 812 800 000
5607	Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
80	Renter	<u>2 716 000 000</u>	2 716 000 000
5611	Aksjer i Vygruppen AS:		
85	Utbytte	<u>25 000 000</u>	25 000 000
5612	Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS:		
80	Renter	<u>29 400 000</u>	29 400 000
5613	Renter fra Siva SF:		
80	Renter	<u>11 200 000</u>	11 200 000
5614	Renter under Eksportfinansiering Norge:		
80	Renter fra lån til Alminnelig garantiordning	180 000 000	
81	Renter fra Norwegian Air Shuttle ASA	<u>96 000 000</u>	276 000 000
5615	Husbanken:		
80	Renter	<u>5 581 000 000</u>	5 581 000 000
5616	Kommunalbanken AS:		
85	Aksjeutbytte	<u>660 000 000</u>	660 000 000
5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning:		
80	Renter	<u>10 363 860 000</u>	10 363 860 000
5619	Renter av lån til Avinor AS:		
80	Renter	<u>4 000 000</u>	4 000 000
5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:		
80	Renter på lån fra statskassen	605 000 000	
81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	22 000 000	
82	Låneordning for pakkereisearrangører - renter	2 600 000	
85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	<u>440 000 000</u>	1 069 600 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5629 Renter fra eksportkredittordningen:		
80 Renter	860 000 000	860 000 000
5631 Aksjer i AS Vinmonopolet:		
85 Statens overskuddsandel	79 500 000	
86 Utbytte	2 000	79 502 000
5635 Electronic Chart Centre AS:		
85 Utbytte	3 000 000	3 000 000
5652 Statskog SF - renter og utbytte:		
80 Renter	11 400 000	
85 Utbytte	23 000 000	34 400 000
5656 Aksjer under Nærings- og fiskeri- departementets forvaltning:		
85 Utbytte	37 673 800 000	37 673 800 000
5672 Bane NOR SF - utbytte:		
85 Utbytte	53 000 000	53 000 000
5680 Statnett SF:		
85 Utbytte	744 000 000	744 000 000
5685 Aksjer i Equinor ASA:		
85 Utbytte	38 265 400 000	38 265 400 000
5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank:		
85 Utbytte	64 400 000	64 400 000
5693 Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.:		
85 Utbytte fra Folketrygdfondet	1 652 000	1 652 000
Sum Renter og utbytte mv.		<u>112 716 014 000</u>

Folketrygden

5700 Folketrygdens inntekter:		
71 Trygdeavgift	190 787 000 000	
72 Arbeidsgiveravgift	264 673 000 000	455 460 000 000
5701 Diverse inntekter:		
71 Refusjon ved yrkesskade	764 000 000	
80 Renter	1 000 000	
86 Innkreving feilutbetalinger	1 432 000 000	
87 Diverse inntekter	25 334 000	
88 Hjelpemiddelsentraler mv.	75 000 000	2 297 334 000
5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs:		
70 Dividende	225 000 000	225 000 000
5705 Refusjon av dagpenger:		
70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	18 000 000	
71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	300 000	
72 Innkreving av forskutterte dagpenger	150 000 000	168 300 000
5706 Bidragsforskott:		
70 Refusjon fra bidragspliktige	195 000 000	195 000 000
Sum Folketrygden		<u>458 345 634 000</u>

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Statens pensjonsfond utland				
5800	Statens pensjonsfond utland:			
50	Overføring fra fondet		<u>336 484 232 000</u>	<u>336 484 232 000</u>
	Sum Statens pensjonsfond utland			<u>336 484 232 000</u>
Statslånemidler				
5999	Statslånemidler:			
90	Lån		<u>99 717 753 000</u>	<u>99 717 753 000</u>
	Sum Statslånemidler			<u>99 717 753 000</u>
Totale inntekter:			<u>2 938 608 883 000</u>	

Andre vedtak

Statslån o.a.

II

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan:

1. ta opp nye langsiktige innenlandske statslån til et beløp inntil 150 000 mill. kroner.
2. ha utestående kortsiktige markedslån til et beløp inntil 100 000 mill. kroner.
3. ta imot innskudd i form av kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond, og fra institusjoner som kan bli pålagt å plassere likviditet som kontolån til staten.
4. inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler, samt foreta sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

Utenriksdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 01	kap. 3100 post 05
kap. 140 post 01	kap. 3140 post 05

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2024 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske borgere i utlandet, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.
2. overskride bevilgningene under kap. 117 EØS-finansieringsordningene, post 77 EØS-finansieringsordningen 2014–2021, og post 78 Den norske finansieringsordningen 2014–2021, med en samlet øvre ramme på 139 mill. kroner som følge av usikkerhet i fremdrift og valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser gjennom avtale inngått med EU.
3. overskride bevilgningen under kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 70 Verdensbanken med inntil 8 mill. kroner som følge av valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser som dekkes av bevilgningen på posten.

4. overskride bevilgningen under kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond med inntil 22 mill. kroner som følge av valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser som dekkes av bevilgningen på posten.
5. overskride bevilgningen under kap. 159 Regionbevilgninger, post 73 Ukraina og naboland angående kapitaløkningen i Europarådets utviklingsbank (CEB) med inntil 9 mill. kroner som følge av valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser som dekkes av bevilgningen på posten.

IV

Valutatap (disagio)/ Valutagevinst (agio)

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2024 gis fullmakt til å utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutatap (disagio)/valutagevinst (agio) som følge av justering av midlene ved utenriksstasjonene under kap. 100/3100 Utenriksdepartementet og kap. 140/3140 Utenriksdepartementet, postene 89 Valutatap (disagio)/Valutagevinst (agio).

V

Bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt kan benyttes til tiltak som avtales mellom Utenriksdepartementet og den enkelte mottaker.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om:

1. støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
117		EØS-finansieringsordningene	
	77	EØS-finansieringsordningen 2014–2021	3 179 mill. kroner
	78	Den norske finansieringsordningen 2014–2021	2 442 mill. kroner
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi	
	70	Bærekraftig jobbskaping, næringsutvikling og handel	100 mill. kroner
	72	Fornybar energi	100 mill. kroner

2. tilskudd til Vaksinekoalisjonen CEPI med inntil 1 600 mill. kroner under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån. Inntil 1 000 mill. kroner gis i direkte støtte til CEPI i årene 2017–2021, og inntil 600 mill. kroner i årene 2021–2025. Hele eller deler av disse midlene har fra 2019 kunnet gå via en finansieringsmekanisme forvaltet av Verdensbanken eller IFFIm.
3. tilskudd til Vaksinekoalisjonen CEPI med inntil 1 000 mill. kroner samlet i perioden 2022–2026 under kap. 160 Helse, post 70 Helse.
4. tilskudd til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM) med inntil 2 000 mill. kroner samlet i perioden 2023–2025 under kap. 160 Helse, post 70 Helse.
5. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation (IFFIm) med inntil 2 000 mill. kroner i perioden 2021–2030 under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984

om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån. Tilsagnet skal finansiere epidemi- og pandemibekjempelse gjennom Vaksinekoalisjonen CEPI.

6. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation (IFFIm) med inntil 4 000 mill. kroner i perioden 2021–2030 under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.
7. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation (IFFIm) med inntil 1 000 mill. kroner i perioden 2021–2030 under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike Stortinget sitt vedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.
8. tilskudd til Vaksinealliansen Gavi med inntil 6 250 mill. kroner i perioden 2021–2025 under kap. 160 Helse, post 70 Helse.
9. tilskudd til Det globale partnerskapet for utdanning (GPE) med inntil 1 850 mill. kroner i perioden 2021–2025 under kap. 161 Utdanning, forskning og offentlige institusjoner, post 70 Utdanning.
10. tilskudd til Education Cannot Wait (ECW) for utdanning i krise og konflikt med inntil 500 mill. kroner samlet, fordelt på 380 mill. kroner under kap. 161 Utdanning, forskning og offentlige institusjoner, post 70 Utdanning i perioden 2023–2026 og 120 mill. kroner under kap. 150 Humanitær bistand, post 70 Nødhjelp og humanitær bistand i perioden 2023–2025.
11. tilskudd til Det grønne klimafondet (GCF) med inntil 3 200 mill. kroner i perioden 2024–2027 under kap. 163 Klima, miljø og hav, post 70 Miljø og klima.

VII

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2024 kan inngå avtaler om forsikringsansvar for utstillinger ved visningsinstitusjoner i utlandet innenfor en total ramme for gamle og nye garantier på inntil 500 mill. kroner. Forsikringsansvaret omfatter tap og skade under transport, lagring og i visningsperioden.

VIII

Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Norge kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i FAO, WHO, ILO, UNIDO, OECD, WTO, IAEA, IEA, Havbunnsmyndigheten, Den internasjonale havrettsdomstolen, Mekanismen for internasjonale straffedomstoler (MICT) og for regulært bidrag til FN.

Andre fullmakter

IX

Ettergivelse av fordringer

Stortinget samtykker i at Kongen i 2024 kan ettergi statlige fordringer på utviklingsland i samsvar med kriteriene i handlingsplanen av 2004 *Om gjeldslette for utvikling* innenfor den resterende ramme på 834 mill. kroner under Eksporthfinansiering Norges (Eksfin) gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til faktisk utestående beløp på ettergivelsestidspunktet inklusive påløpte renter, belastes gjeldsplanens ramme og ettergis uten bevilgning over bistandsbudsjettet. Rammen belastes ikke ved en eventuell ettergivelse av statlige fordringer på Sudan som stammer fra den norske skipsekspportkampanjen (1976–1980), jf. Prop. 110 S (2012–2013).

X

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2024 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av norske medlemskapskontingenter, pliktige bidrag og andre bidrag til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, kan foretas en gang i året.
2. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året dersom avtaler om samfinansiering med andre givere innenfor utviklingssamarbeidet tilsier det.
3. Eventuelle utbetalinger av regjeringens gave til TV-aksjoner kan i sin helhet utbetales som et engangsbeløp.
4. Utbetalinger av tilskudd til Climate Investment Funds (CIF) kan foretas i samsvar med fondets prosedyrer for fondsoppbygging.
5. Utbetalinger av tilskudd til fond forvaltet av Verdensbankgruppen, Det internasjonale pengefondet (IMF), Afrikabanken, Asiabanken, Den interamerikanske utviklingsbanken, Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD), Nordisk utviklingsfond (NDF) og Det internasjonale fond for jordbruksutvikling (IFAD) kan foretas i henhold til regelverket til det enkelte fond.
6. Utbetalinger av tilskudd til Ukraine Trust Fund for Military Career Transition forvaltet av NATO, kan foretas i henhold til fondets regelverk.
7. Utbetalinger av tilskudd til akutt nødhjelpsarbeid kan i enkelte tilfeller foretas for opptil ett år frem i tid når dette er påkrevd for å sikre raske og nødvendige investeringer.
8. Utbetalinger til Vaksinealliansen Gavi, Vaksinekoalisjonen CEPI og Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM) kan foretas årlig i tråd med organisasjonens finanseringsstrategi og regelverk.
9. Utbetalinger av tilskudd til Det grønne klimafondet (GCF) kan foretas i samsvar med fondets strategi og prosedyrer for fondsoppbygging.
10. Utbetalinger under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 72 Fornybar energi av samlet tilskudd på inntil 300 mill. kroner til garantiinstrumenter for fornybar energi i utviklingsland kan skje i samsvar med regelverket til den enkelte garantiinstitusjonen.
11. Tilskudd under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 70 Bærekraftig jobbskaping, næringsutvikling og handel, post 71 Matsikkerhet, fisk og landbruk, post 72 Fornybar energi, og kap. 163 Klima, miljø og hav, post 71 Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, kan utbetales til avsetning for tap ved utlåns-, egenkapital- eller garantiinstrumenter hos tilskuddsmottaker.
12. Utbetalinger av tilskudd til fondsforvalter for fellesfond i FN kan skje i henhold til regelverket for det enkelte fond.

XI

Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2024 kan fravike Bevilgningsreglementet § 3 annet ledd ved utstedelse av gjeldsbrev i forbindelse med fondspåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det asiatiske utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet og Den globale miljøfasiliteten.

XII

Deltagelse i kapitaløkninger og fondspåfyllinger i internasjonale banker og fond

Stortinget samtykker i at:

1. Norge deltar i kapitaløkningen i Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av inntil USD 38,1 mill. innbetalt over perioden 2020–2025 som belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 70 Verdensbanken.
2. Norge deltar i den åttende kapitalpåfyllingen i Den globale miljøfasiliteten (GEF) med en innbetalt andel på 780 mill. kroner i perioden 1. juli 2022–30. juni 2025. Innbetalingene belastes kap. 163 Klima, miljø og hav, post 70 Miljø og klima.

3. Norge deltar i den 12. kapitalpåfylling i Det internasjonale fond for jordbruksutvikling (IFAD-12) med et bidrag på inntil 648 mill. kroner for perioden 2022–2024, innbetalt i tre bidrag på 216 mill. kroner per år. Innbetalingene belastes kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 71 Matsikkerhet, fisk og landbruk.
4. Norge deltar i den 7. generelle kapitaløkningen i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av UA 56,78 mill. (UA tilsvarer IMF's spesielle trekkrettigheter SDR) i perioden 2020–2027. Innbetalingene foretas i åtte like årlige beløp og belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond. Kapitaløkningen innebærer også en økning i den norske statsgarantien i AfDB med UA 889,52 mill. Garantiøkningen ble i sin helhet utløst ved første innbetaling av kapitaløkning i 2020. Forpliktelser inngås i SDR, og kronebeløpet må valutajusteres i forbindelse med årlige utbetalinger.
5. Norge deltar i den 13. påfyllingen av Den asiatiske utviklingsbankens fond for de fattigste landene for fireårsperioden 2021–2024, med til sammen 201,1 mill. kroner. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond.
6. Norge deltar i den femte kapitalpåfyllingen i Nordisk utviklingsfond (Nordic Development Fund, NDF) med totalt 97,3 mill. euro, innbetalt i ti årlige bidrag tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet, for perioden 2022–2031.
7. Norge deltar i den 20. giverlandspåfyllingen av Det internasjonale utviklingsfondet (IDA20) med et bidrag på til sammen 3 294,5 mill. kroner for perioden 2023–2025, innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 70 Verdensbanken.
8. Norge deltar, i forbindelse med den 20. kapitalpåfyllingen av Det internasjonale utviklingsfondet (IDA20) for perioden 2023–2025, i det internasjonale gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene, Heavily Indebted Poor Countries Initiative (HIPC), med et bidrag på 54,4 mill. kroner innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 73 Gjeldslette.
9. Norge deltar i den 16. påfyllingen av giverlandsbidrag til Den afrikanske utviklingsbankens fond for de fattigste landene, Afrikafondet (AfDF16), med et bidrag på til sammen inntil 2 247 mill. kroner for perioden 2023–2025, innbetalt i tre like årlige beløp. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond.
10. Norge deltar, i forbindelse med den 16. påfyllingen av AfDF for perioden 2023–2025, i Det internasjonale gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene, Heavily Indebted Poor Countries Initiative (HIPC), med et bidrag på til sammen 97,5 mill. kroner til «Grant Compensation» som er kompensasjon til Afrikafondet for at land med gjeldsproblemer delvis mottar gaver fremfor lån på myke vilkår. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 73 Gjeldslette.
11. Norge deltar i kapitaløkningen til Europarådets utviklingsbank (CEB) med 15,3 mill. euro, gjennom innbetaling av 7,7 mill. euro i 2024 og 3,8 mill. euro i hhv. 2025 og 2026. Innbetalingene belastes kap. 159 Regionbevilgninger, post 73 Ukraina og naboland. Kapitaløkningen innebærer også en økning i den norske statsgarantien i CEB med 38,9 mill. euro. Garantiøkningen blir i sin helhet utløst ved første innbetaling av kapitaløkning.

XIII

Det internasjonale gjeldsletteinitiativet (MDRI)

Stortinget samtykker i at:

1. Norge deltar, i forbindelse med den 16. påfyllingen av AfDF for perioden 2023–2025, i Det internasjonale gjeldsletteinitiativet (MDRI), med et bidrag på til sammen 373,7 mill. kroner. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 73 Gjeldslette.
2. Norge deltar i forbindelse med kapitalpåfyllingen i Det internasjonale utviklingsfondet (IDA 20) for perioden 2023–2025, i det internasjonale gjeldsletteinitiativet, Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI) med til sammen 691,8 mill. kroner. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 73 Gjeldslette.

XIV

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker til at Utenriksdepartementet i 2024 kan:

1. føre utlegg som skal viderefaktureres kunde og tilhørende innbetalinger mot mellomværende med statskassen.
2. føre utbetalinger knyttet til refunderbart depositum for utenriksstasjonenes leide eiendommer og refunderbart depositum ved opptak til skole eller barnehage i utlandet som dekkes av arbeidsgiver mot mellomværende med statskassen. Fullmakten gis for inntil 50 mill. kroner for Utenriksdepartementets totale føringer av depositum, for å ta høyde for pris- og kurssvingninger i stedlige markeder.

XV

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2024 kan gi Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad) fullmakt til å gi tilsagn om nye statsgarantier for inntil 5 mrd. kroner til fornybarinvesteringer i utviklingsland.

XVI

Nansen-programmet for Ukraina

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet kan pådra forpliktelser om sivil og militær støtte gjennom Nansen-programmet for Ukraina innenfor en samlet ramme på 75 mrd. kroner i perioden 2023–2027.

Kunnskapsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 01	kap. 3200 post 02
kap. 220 post 01	kap. 3220 post 02
kap. 222 post 01	kap. 3222 post 02
kap. 223 post 01	kap. 3223 post 02
kap. 230 post 01	kap. 3230 post 02
kap. 242 post 01	kap. 3242 post 02 og 61
kap. 256 post 01	kap. 3256 post 02
kap. 271 post 01	kap. 3271 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på 21-postene mot tilsvarende merinntekter.
3. avhende fast eiendom, jf. Instruks om avhending av statlig eiendom mv., og bruke inntekter fra salg av eiendommer ved de selvforvaltende universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved den samme virksomheten.
4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntektene blir ført til eiendomsfondet til Norges forskningsråd.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	67 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	280 mill. kroner
270		Studentvelferd	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	2 234 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale 20 pst. av tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen over kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen påfølgende budsjettår, når endelig regnskap foreligger.
3. gi tilsagn om å utbetale utdanningsstøtte for første halvår 2025 (andre halvdel av undervisningsåret 2024–25) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2024 (første halvdel av undervisningsåret 2024–25), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
4. gi tilsagn om å omgjøre lån til stipend første halvår 2025 (andre halvdel av undervisningsåret 2024–25) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2024 (første halvdel av undervisningsåret 2024–25), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.

Andre fullmakter

IV

Gebyr for privatisteksamen

Stortinget samtykker i at privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale 1 305 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 2 611 kroner ved forbedringsprøver.

Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 1 112 kroner per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 2 230 kroner ved senere forsøk.

V

Fullmakt for universitet og høyskoler til å delta i selskap

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:

1. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
2. bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
3. bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
4. bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.

VI

Foreldrebetaling i barnehage

Stortinget samtykker i at:

1. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2024, til 2 000 kroner per måned fra 1. august 2024 og til 28 000 kroner per år fra 1. januar 2024.

For kommunene Alstahaug, Alvdal, Andøy, Aremark, Askvoll, Aukra, Aure, Aurland, Austevoll, Austrheim, Averøy, Balsfjord, Bardu, Beiarn, Bindal, Bokn, Bremanger, Brønnøy, Bygland, Bykle, Bø, Bømlo, Dovre, Drangedal, Dyrøy, Dønna, Eidfjord, Engerdal, Etne, Etnedal, Evenes – Evenåssi, Fedje, Fitjar, Fjaler, Fjord, Flakstad, Flatanger, Flå, Folldal, Frosta, Frøya, Fyresdal, Gildeskål, Gjemnes, Gjerstad, Gloppen, Grane, Gratangen, Grong, Grue, Gulen, Hadsel, Hamarøy, Haram, Hattfjelldal, Heim, Hemnes, Hemsedal, Herøy (Møre og Romsdal), Herøy (Nordland), Hitra, Hjartdal, Hjelmeland, Hol, Holtålen, Hustadvika, Hyllestad, Hægebostad, Høyanger, Høylandet, Ibestad, Indre Fosen, Iveland, Kinn, Krødsherad, Kvinesdal, Kvinnherad, Kviteseid, Kvitsøy, Kvæfjord, Leirfjord, Leka, Lesja, Lierne, Loabåk – Lavangen, Lom, Lund, Lurøy, Luster, Lærdal, Lødingen, Masfjorden, Meløy, Meråker, Midtre Gauldal, Modalen, Moskenes, Målselv, Namsskogan, Nesbyen, Nesna, Nissedal, Nord-Fron, Nore og Uvdal, Nærøysund, Oppdal, Os, Osen, Overhalla, Rauma, Rendalen, Rennebu, Rindal, Ringebu, Rollag, Rødøy, Røros, Røst, Raarvihke – Røyrvik, Salangen, Saltdal, Sande, Sauda, Sel, Selbu, Seljord, Senja, Sigdal, Sirdal, Skjåk, Smøla, Snåase – Snåsa, Sogndal, Sokndal, Solund, Stad, Steigen, Stor-Elvdal, Stranda, Stryn, Suldal, Sunndal, Sunnfjord, Surnadal, Sømna, Sør-Aurdal, Sørfold, Sør-Fron, Sørreisa, Tingvoll, Tinn, Tjeldsund, Tokke, Tolga, Trysil, Træna, Tydal, Tynset, Tysnes, Ullensvang, Ulvik, Ut-sira, Vaksdal, Valle, Vang, Vanylven, Vega, Vegårshei, Vestnes, Vestre Slidre, Vestvågøy, Vevelstad, Vik, Vindafjord, Vinje, Værøy, Vågan, Vågå, Våler (Innlandet), Øksnes, Ørland, Øystre Slidre, Åfjord, Ål, Åmli, Åmot, Årdal, Åseral og Åsnes blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2024, til 1500 kroner per måned fra 1. august 2024 og 25 500 kroner per år fra 1. januar 2024.

For kommunene i Finnmark og noen kommuner i Nord-Troms (Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord) blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 0 kroner fra 1. januar 2024.

Dette jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

2. inntektsgrensen for fritak fra foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer settes til 642 700 kroner per år fra 1. august 2024, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 kan gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å inntektsføre utestående midler mot Konverteringsfondet i samme periode som konvertering av lån til stipend blir gjort, og mot Lånekassens mellomværende med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når oppgjøret blir overført fra Konverteringsfondet.

VIII

Fullmakt til oppgradering av det nasjonale forskningsnett

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 kan inngå forpliktelser ut over budsjettåret for oppgradering av det nasjonale forskningsnett på kap. 273, post 50 innenfor en samlet ramme på 280 mill. kroner.

IX

Fullmakt til å overføre utstyr m.m.

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet kan gi OsloMet – storbyuniversitetet og Universitetet i Bergen fullmakt til å stifte en forening for å drive avisen Khrono og uten vederlag overføre til foreningen ressurser som i dag blir brukt til avisen.

X

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 943 og 949, 20. mai 2021 og nr. 1071 og 1072, 1. juni 2021 oppheves.

XI

Kostnadsrammer NTNU Campussamling

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 kan starte opp byggeprosjektet NTNU Campussamling innenfor en kostnadsramme på 7 239 mill. kroner og inngå forpliktelser for senere budsjettår innenfor kostnadsrammen.

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 får fullmakt til å starte opp brukerutstyrsprosjektet til NTNU Campussamling innenfor en ramme på 577 mill. kroner og til å inngå forpliktelser for senere budsjettår innenfor kostnadsrammen.

XII

Rentekompensasjonsordning

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2024 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 1 000 mill. kroner over kap. 225, post 61 Rentekompensasjon for investeringer i læringsarenaer og større utstyr som bidrar til mer praktisk og variert opplæring.

XIII

Fullmakt til Norges forskningsråd

Stortinget samtykker i at Norges forskningsråd i 2024 kan nytte bevilgninger som er overført til Norges forskningsråd til forskningsformål i 2024 eller tidligere budsjettår, til å dekke forpliktelser til forskningsprosjekter med andre formål innenfor Norges forskningsråds portefølje innenfor en samlet ramme på 500 mill. kroner.

Kultur- og likestillingsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og likestillingsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 01	kap. 3300 post 01
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 322 post 21	kap. 3322 post 02
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 02
kap. 325 post 01	kap. 3325 post 01
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 02
kap. 327 post 01	kap. 3327 post 01
kap. 327 post 21	kap. 3327 post 02
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 02
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 02
kap. 335 post 21	kap. 3335 post 02
kap. 339 post 01	kap. 3339 postene 02 og 04
kap. 339 post 01	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 07

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og likestillingsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	5,6 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	448,4 mill. kroner
334		Film- og dataspillformål	
	72	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner	130,0 mill. kroner

Andre fullmakter

IV

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget samtykker i at:

1. det ordinære offentlige driftstilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjoner på kap. 323 Musikk og scenekunst, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner, skal fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen.
2. fordelingsnøkkelen ikke gjelder tilskuddet til Dansens hus, Den Nationale Scene, Den Norske Opera og Ballett, Det Norske Teatret, Musikkelskapet Harmonien, Nationaltheatret og Oslo-Filharmonien.

V

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2024 skal avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.

Justis- og beredskapsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 01	kap. 3061 post 03
kap. 400 post 01	kap. 3400 post 01

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 410 post 01	kap. 3410 postene 02 og 03
kap. 410 post 22	kap. 3410 post 04
kap. 411 post 01	kap. 3411 post 03
kap. 430 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 02
kap. 431 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 432 post 01	kap. 3432 post 03
kap. 433 post 01	kap. 3433 post 02
kap. 440 post 01	kap. 3440 postene 02, 03 og 04
kap. 441 post 01	kap. 3440 post 02
kap. 442 post 01	kap. 3442 postene 02 og 03
kap. 443 post 01	kap. 3440 post 02
kap. 444 post 01	kap. 3444 post 02
kap. 451 post 01	kap. 3451 postene 02, 03 og 06
kap. 451 post 22	kap. 3451 post 05
kap. 451 post 23	kap. 3451 post 07
kap. 451 post 45	kap. 3451 post 04
kap. 454 post 01	kap. 3454 post 01
kap. 455 post 01	kap. 3455 post 01
kap. 457 post 01	kap. 3457 post 01
kap. 473 post 01	kap. 3473 post 01
kap. 481 post 01	kap. 3481 post 01
kap. 490 post 01	kap. 3490 post 05
kap. 491 post 01	kap. 3491 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. Overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 01 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, dersom det oppstår en situasjon med ekstraordinær skogbrannfare og/eller mange skogbranner, og det i den forbindelse er nødvendig med innsats for slokking og beredskap ut over det som må beregnes i et normalår.

Bevilgningen på posten kan også overskrides ved ekstraordinære hendelser som har medført eller kan medføre tap av liv eller skade på helse, kritiske samfunnsfunksjoner eller kritisk infrastruktur, når øvrige nasjonale helikopterressurser ikke er tilstrekkelig. Fullmakten gjelder uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke. Overskridelser på posten kan ikke overstige 40 mill. kroner.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politiet	
	01	Driftsutgifter	250,0 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret i Svalbardbudsjettet, jf. kap. 480 Svalbardbudsjettet, post 50 Tilskudd, knyttet til inngåelse av ny avtale om leie av tjenestefartøy for Sysselmesteren på Svalbard med virkning fra 2026 til og med 2030. Samlede forpliktelser / utbetalinger kan ikke overskride en ramme på 425,3 mill. kroner (2026-kroner).

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan starte opp prosjektet Rehabilitering av Bergen tinghus innenfor en kostnadsramme på 1 180 mill. kroner. Kostnadsrammen er oppgitt i 2024-kroner. Fullmakt til å forplikte staten utover budsjettåret innenfor kostnadsrammen er lagt til Kommunal- og distriktsdepartementet.

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan starte opp, bestille og forplikte staten utover budsjettåret for brukerutstyrsprosjektet Rehabilitering av Bergen tinghus innenfor en kostnadsramme på 196,5 mill. kroner. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen. Kostnadsrammen er oppgitt i 2024-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

IX

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å anskaffe brukerutstyr til investeringsprosjektet utvidelse av Romerike fengsel, Ullersmo avdeling. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen for brukerutstyr på 93,2 mill. kroner (2024-kroner). Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 under kap. 440 Politiet, post 46 Investeringer i Schengen IT-systemer og kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 46 Investeringer i Schengen IT-systemer, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, i investeringsprosjekter for implementering av Schengen IT-systemer, som Norge har forpliktet seg til gjennom Schengen-avtalen og Dublinavtalen. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 2 187 mill. kroner. Kostnadsrammen er oppgitt i 2023-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 16 764 mill. 2024-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammen i senere år.

XII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å bygge en ny redningshelikopterbase ved ny lufthavn i Bodø under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 596 mill. 2024-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

Andre fullmakter

XIII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Domstolsadministrasjonen i 2024 kan postere sideutgifter som forskutteres i henhold til rettsgebyrloven, mot mellomværendet med statskassen.

XIV

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 500 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

XV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

XVI

Nettobudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan:

1. trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.
2. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 01 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
4. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

XVII

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får i 2024 fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, men slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

XVIII

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan inngå avtaler med varighet utover 2024 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2024 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering utover det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 3,0 mrd. kroner i 2024, og forpliktelsene utover 2024 skal ikke overstige en samlet ramme på 3,0 mrd. kroner.

Kommunal- og distriktsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 01	kap. 3500 post 01
kap. 510 post 01	kap. 3510 postene 02 og 03
kap. 525 post 01	kap. 3525 post 02
kap. 525 post 21	kap. 3525 post 01
kap. 533 post 01	kap. 3533 post 02
kap. 540 post 01	kap. 3540 post 03
kap. 540 post 21	kap. 3540 post 03
kap. 540 post 22	kap. 3540 post 05
kap. 540 post 23	kap. 3540 post 03
kap. 540 post 27	kap. 3540 post 04
kap. 540 post 29	kap. 3540 post 07
kap. 554 post 01	kap. 3554 post 01
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 02
kap. 585 post 01	kap. 3585 post 01
kap. 587 post 01	kap. 3587 post 04
kap. 595 post 01	kap. 3595 postene 02 og 03
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 02 og 03
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 04

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 500 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2025 til kommuner.
2. inntil 200 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2025 til fylkeskommuner.

IV

Samfinansiering

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, forutsatt at det er inngått en bindende avtale med betryggende sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten begrenses oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 03 Samfinansiering.

V

Fullmakt til å overskride bevilgninger til investeringstiltak

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

VI

Fullmakt til å omdisponere bevilgninger til investeringstiltak

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan omdisponere:

1. under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33.
2. under kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 01 til 45.
3. under kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 01 til 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Statens kartverk fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 40 mill. kroner.

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

1. følge opp fullmakter under andre departementer om oppstart av byggeprosjekt ved å:

Bestille og forplikte staten utover budsjett- året i disse investeringsprosjektene:	Budsjettkapittel og post	innenfor en kostnadsramme på:
NTNU Campussamling	Kap. 530, post 31	7 239 mill. kroner
Rehabilitering av Bergen tinghus	Kap. 2445, post 31	1 180 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenslående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2024. Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

2. følge opp allerede igangsatte byggeprosjekter ved å:

Bestille og forplikte staten utover budsjettåret i disse prosjektene:	Budsjettkapittel og post	innenfor tidligere vedtatt kostnadsramme på:
UiO Livsvitenskapsbygget	Kap. 530, post 33	13 014,9 mill. kroner
UiO Vikingtidsmuseet	Kap. 530, post 33	3 903,4 mill. kroner
Norsk havteknologisenter	Kap. 530, post 33	5 393,6 mill. kroner
Oslo fengsel, avdeling Ullersmo	Kap. 2445, post 33	642,7 mill. kroner
Fagskole for brann- og redningspersonell	Kap. 2445, post 33	746,0 mill. kroner
Blått bygg ved Nord universitet	Kap. 2445, post 33	638,8 mill. kroner
22. juli-senteret	Kap. 2445, post 33	541,9 mill. kroner
Samlokalisert nybygg for Samisk videregående skole og reindriftsskole i det samiske nasjonalteateret Beaivváš i Kautokeino	Kap. 2445, post 33	536,5 mill. kroner
Byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal	Kap. 2445, post 33	23 971,5 mill. kroner
Energiløsningen for nytt regjeringskvartal	Kap. 2445, post 33	3 211,0 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenslående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2024. Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

IX

Brukerutstysprosjektet for nytt regjeringskvartal, byggetrinn 1

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan bestille og forplikte staten utover budsjettåret for gjennomføring av brukerutstysprosjektet for prosjekt nytt regjeringskvartal, byggetrinn 1, innenfor tidligere vedtatt kostnadsramme på 351,9 mill. kroner (prisinivå per 1. juli 2024) på kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold. Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

X

Ombygging av Ring 1

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan følge opp ombygging av deler av Ring 1 i Oslo kommune ved å bestille og forplikte staten utover budsjettåret innenfor tidligere vedtatte kostnadsramme på 3 597 mill. kroner (prisinivå per 1. juli 2024) på kap. 500 Kommunal- og distriktsdepartementet, post 30 Nytt regjeringskvartal, ombygging av Ring 1. Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

XI

Brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at de er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.
2. foreta bestillinger og pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 400 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

XII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
540		Digitaliseringsdirektoratet	
	25	Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter	131,2 mill. kroner
567		Nasjonale minoriteter	
	74	Kultur- og ressurscenter for norske romer	4,1 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller	77,2 mill. kroner
	78	Boligtiltak	26,3 mill. kroner
590		Planlegging og byutvikling	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer	22,3 mill. kroner

Andre fullmakter

XIII

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2024 kan gi tilsagn om lån for 24 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2024 og senere år.

XIV

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

1. tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet, post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer og post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon.

2. tildele midler til Innovasjon Norge som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 71 Investeringsstilskudd for store grønne investeringer og post 74 Klynger og innovasjon.

XV

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romanifolket/taterne fra 2024 til 2025.

XVI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Husbanken

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen samt tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

XVII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Statsbygg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. postere til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
2. føre inn- og utbetalinger knyttet til bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
3. føre utlegg som skal viderefaktureres og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
4. føre innbetalinger fra oppdragsgiver som delfinansierer innbetalinger mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene blir nettoført på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XVIII

Diverse fullmakter vedrørende eiendom

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
2. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.
3. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 605 post 01	kap. 3605 postene 01, 04 og 05
kap. 640 post 01	kap. 3640 postene 06 og 07
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 08
kap. 670 post 01	kap. 3670 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 01 Driftsutgifter til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
2. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
3. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser på inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634, post 78.
4. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet på inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634, post 79.
5. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.
6. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 50 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 938,6 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	1 119,9 mill. kroner
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	62,7 mill. kroner

VI

Utbetaling ved midlertidig likviditetsmangel

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan forskuttere utgifter til pensjonsutbetalinger under kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere, post 70 Tilskudd, ved midlertidig likviditetsmangel. Det forutsettes at Pensjonstrygden for fiskere i løpet av 2024 tilbakefører forskutteringen. Tilbakeføringen nettoføres som utgiftsreduksjon under kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere, post 70.

Andre fullmakter

VII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan gi Arbeids- og velferdsetaten fullmakt til å:

1. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av Statens pensjonskasse mot mellomværendet konto 715510 Statens pensjonskasse. Konto 715510 utlignes ved at Statens pensjonskasse resultatfører og rapporterer de utbetalte ytelsene i sitt regnskap.
2. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av ikke-statlige aktører knyttet til AFP-ordningen og kommunal tilleggpensjon mot mellomværendet med statskassen.

Folketrygden

Andre fullmakter

II

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2024 skal følgende ytelser i folketrygden gis etter disse satsene¹:

		Kroner
1a.	Grunnstønad for ekstrautgifter grunnet varig sykdom, skade eller lyte etter lovens § 6-3 (laveste sats)	8 688
1b.	Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	13 248
1c.	eller til	17 364
1d.	eller til	25 572
1e.	eller til	35 964
1f.	eller til	44 928
2a.	Hjelpestønad etter lovens § 6-4 til de som må ha særskilt tilsyn og pleie grunnet varig sykdom, skade eller lyte	16 152
2b.	Forhøyet hjelpestønad etter lovens § 6-5 til barn under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie	32 304
2c.	eller til	64 608
2d.	eller til	96 912
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	28 677
4.	Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) ²	
	for første barn	55 800
	for to barn	72 792
	for tre og flere barn	82 500

¹ Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

² Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) gjelder fra 1.1.2016 stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere og etterlatte som er i arbeid. Stønaden dekker 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Helse- og omsorgsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 704 post 21	kap. 3704 post 02
kap. 710 post 22	kap. 3710 post 03
kap. 714 post 22	kap. 3714 post 04
kap. 740 postene 01 og 21	kap. 3740 postene 02 og 04
kap. 741 post 01	kap. 3741 postene 02 og 50
kap. 742 post 01	kap. 3742 post 50
kap. 745 post 01	kap. 3710 post 03
kap. 745 post 01	kap. 3714 post 04
kap. 745 postene 01 og 21	kap. 3745 post 02
kap. 746 postene 01 og 21	kap. 3746 post 02 og 04
kap. 746 post 01	kap. 5572 post 74
kap. 747 postene 01 og 21	kap. 3747 postene 02 og 04
kap. 748 post 01	kap. 3748 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2024 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
710		Vaksiner mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter	290 mill. kroner
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m.	130 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
761		Omsorgstjeneste	
	63	Investeringstilskudd – rehabilitering	4 707,6 mill. kroner
	79	Andre tilskudd	1,0 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Investeringslån og driftskredittramme til regionale helseforetak

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2024 aktiverer investeringslån og driftskreditrammen til regionale helseforetak i statens kapitalregnskap.

VI

Oppgjørsordninger under Helfo (nettoføring)

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2024 i tilknytning til oppgjørsordninger som forvaltes av Helfo, kan føre utgifter og inntekter uten bevilgninger over kap. 740 Helsedirektoratet på følgende poster:

- post 60 Oppgjørsordning gjesteinnbyggeroppgjør for fastleger
- post 61 Oppgjørsordning covid-19-vaksinering
- post 70 Oppgjørsordning helsetjenester i annet EØS-land
- post 71 Oppgjørsordning h-reseptlegemidler
- post 72 Oppgjørsordning fritt behandlingsvalg
- post 73 Oppgjørsordning Statens pensjonskasse

Netto mellomregning føres ved årets slutt i kapitalregnskapet for hver av ordningene.

VII

Fullmakt til føring mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet kan gi Folkehelseinstituttet fullmakt til regnskapsføring av legemiddeldetaljstavgiften mot mellomværendet med statskassen.

VIII

Fullmakt til å donere eller kassere koronavaksiner

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2024 får fullmakt til at vaksinedoser som ikke er planlagt brukt i Norge og som det ikke vurderes som hensiktsmessig å beholde i et beredskapslager, kan doneres eller kasseres.

Andre vedtak

IX

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 328, 18. desember 2020, oppheves.

Barne- og familiedepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01
kap. 847 post 01	kap. 3847 post 01
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02 og 60
kap. 856 post 01	kap. 3856 post 01
kap. 858 post 01	kap. 3858 post 01
kap. 868 post 01	kap. 3868 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og gjelder derfor også kap. 1633, post 01, for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i utregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Andre fullmakter

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i henhold til *lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd* § 10 for 2024 kan betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 år til og med måneden før fylte 6 år med 21 192 kroner per år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan for 2024 betale ut barnetrygd til barn i alderen 6 år til og med måneden før fylte 18 år med 15 720 kroner per år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet betaler ut utvidet barnetrygd med 30 192 kroner per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 8 352 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2024 i henhold til *lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre* § 7 kan betale ut kontantstøtte for barn i alderen 13–23 måneder fra 1. januar 2024 til 31. juli 2024. Fra 1. august til og med 31. desember 2024 kan kontantstøtten utbetales for barn i alderen 13–19 måneder. Satsene fremgår av tabellen under:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn per måned
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2024 i henhold til *lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd* § 14-17 kan betale ut 92 648 kroner per barn i engangsstønad ved fødsel og adopsjon.

Nærings- og fiskeridepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 01	kap. 3900 post 01
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 03
kap. 902 post 01	kap. 3902 postene 01 og 03 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 04
kap. 903 post 01	kap. 3903 post 01
kap. 904 post 01	kap. 3904 post 02
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 02
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 03
kap. 910 post 01	kap. 3910 post 03
kap. 912 post 01	kap. 3912 post 01

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 916 post 01	kap. 3916 post 02
kap. 916 post 22	kap. 5574 post 77
kap. 916 post 45	kap. 3916 post 02
kap. 916 post 46	kap. 5574 post 77
kap. 917 post 01	kap. 3917 post 01
kap. 923 post 21	kap. 3923 post 01
kap. 926 post 21	kap. 3926 post 01
kap. 935 post 01	kap. 3935 post 04

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917, post 22, kap. 919, post 76 og kap. 923, post 22, slik at summen av overskridelser tilsvarer merinntekter under kap. 5574, post 74.
3. nytte inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av fiskerihavner under kap. 3916, post 02 til følgende formål under kap. 916, post 30:
 - a. dekning av salgsmkostninger forbundet med salget.
 - b. oppgradering og vedlikehold av fiskerihavner.

III

Utbetalinger under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. foreta utbetalinger til Eksportfinansiering Norge uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under alminnelig garantiordning overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 10 000 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Eksportfinansiering Norge, post 90 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – alminnelig garantiordning.
2. foreta utbetalinger til Eksportfinansiering Norge uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Eksportfinansiering Norge, post 91 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.
3. foreta utbetalinger til Eksportfinansiering Norge uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under Garantiordning for kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge (skipsgarantiordningen) overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 150 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Eksportfinansiering Norge, post 92 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – skipsgarantiordning.

IV

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 168 mill. kroner.

2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 2429 Eksportkredittordningen, post 90 Utlån, men slik at utlån i 2024 ikke overstiger 26 mrd. kroner.
4. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 21 Spesielle driftsutgifter i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 03 Oppdragsinntekter og andre inntekter, kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 01 Oppdragsinntekter og kap. 3926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 01 Oppdragsinntekter. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2025 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndeckning av foregående års overskridelse på posten.
5. overskride bevilgningen under kap. 916 Kystverket, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 70 mill. kroner per aksjon dersom det er nødvendig å sette i verk tiltak mot akutt forurensing uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.
6. overskride bevilgningen under kap. 912 Klagenemndssekretariatet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelle saksomkostninger knyttet til endring av påklagde vedtak til fordel for en part i medhold av forvaltningsloven § 36, i saker som behandles av klagenemndene som Klagenemndssekretariatet betjener.

V

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Kongen i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) med inntil 5 mrd. kroner ved utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel.

VI

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan utgiftsføre uten bevilgning under:

1. kap. 954 Petoro AS, post 71 Erstatninger, erstatning til Norges Bank som omfatter netto rentetap og andre dokumenterte kostnader grunnet avvik i varslet og faktisk innbetaling av valuta fra SDØE til Norges Bank, jf. avtale om overføring og kjøp av valuta fra SDØE til Norges Bank.
2. kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS, inntil 25 mill. kroner til utlån til Norpipe Oil AS.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. gi Norsk nukleær dekommisjonering og Institutt for energiteknikk fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 465 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.
3. gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å inngå kontrakter for inntil 150 mill. kroner til opprydding ved Søve gruver under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 30 Opprydding Søve.

4. gi Kystverket fullmakt til å forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning under kap. 916 Kystverket, post 30 Nyanlegg og større vedlikehold for prosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget med samlet ramme for gamle og nye forpliktelser med inntil 1 390 mill. kroner.

VIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
907		Norsk nukleær dekommisjonering	
	60	Tilskudd til kommuner	10,8 mill. kroner
	70	Tilskudd til organisasjoner	3,2 mill. kroner
916		Kystverket	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg	77,2 mill. kroner
	71	Tilskudd til effektive og miljøvennlige havner	176 mill. kroner
2421		Innovasjon Norge	
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 200 mill. kroner
	71	Innovative næringsmiljøer	155 mill. kroner
	75	Grønn plattform	345 mill. kroner
	76	Miljøteknologi	655 mill. kroner
2426		Siva SF	
	71	Tilskudd til testfasiliteter	15 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 186 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning, for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 236 mill. euro.
3. gi tilsagn om tilskudd til tapsavsetning for norsk deltakelse i InvestEU med inntil 1 316,6 mill. kroner under kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer, post 70 Tilskudd, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene.

IX

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 160 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 820 mill. kroner.
2. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 155 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Videre gis departementet fullmakt til midlertidig å kunne øke garantirammen med ytterligere 10 000 mill. kroner dersom det blir nødvendig som følge av valutasingninger.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland,

samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid innestående beløp på ordningens grunnfond.

4. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien.
5. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
6. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.

X

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard, innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

XI

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill. euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

XII

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 3 000 mill. kroner, herav inntil 400 mill. kroner til låneordning for bygging av miljøvennlige skip og inntil 900 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.
4. gi tilsagn om lån til Institutt for energiteknikk på inntil 18 mill. kroner ut over bevilgning under kap. 908 Institutt for energiteknikk, post 72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur. Utbetaling av lånet aktiveres i statens kapitalregnskap.

XIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til særskilte prosjekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 225 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i gruveområdet i Folldal.

3. starte opp, bestille og forplikte staten utover budsjettåret i investeringsprosjektet Brukervennlige registertjenester under kap. 904 Brønnøysundregistrene, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor en kostnadsramme på 515 mill. kroner. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for Brukervennlige registertjenester. Kostnadsrammen er oppgitt i 2024-kroner. Nærings- og fiskeridepartement gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

XIV

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen til et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt innestående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460, post 24 i 2024.

XV

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Equinor ASA.

XVI

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for statens forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør inntil 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled eller andre interessentskap.

XVII

Forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

Andre fullmakter

XVIII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan bortfeste hjemfalte gruveeierdommer til museale formål vederlagsfritt.

XIX

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XX

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Mesta AS delvis.
4. redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

Nærings- og fiskeridepartementet gis i 2024 videre fullmakt til å utøve forkjøpsrett og utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, og dermed erverve 30 pst. av aksjene i Telenor Fiber AS dersom Telenor ASA ikke ønsker å benytte denne retten og retten overføres til Nærings- og fiskeridepartementet, ved et eventuelt fremtidig salg av minoritetsandelen i Telenor Fiber AS.

XXI

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan avhende ikke-aktive gruveeieendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeieendommer.

XXII

Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser i holdingselskap

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å:

1. benytte holdingselskapet for å forvalte eierandeler som følge av misligholds- og gjenvinningssaker under Alminnelig garantiordning. Alminnelig garantiordning kan også gi lån til holdingselskap eller overføre andre verdier for oppkapitalisering. Holdingselskapet skal være midlertidig.
2. plassere aksjer eller andre verdier tilhørende Alminnelig garantiordning i holdingselskapet.
3. overføre utbytte fra holdingselskapet tilbake til Alminnelig garantiordning.
4. overføre inntekter fra salg av aksjer eid av holdingselskapet til Alminnelig garantiordning.
5. avvikle holdingselskapet, samt tilbakeføre eventuelle midler til eller dekke eventuelt kapitalbehov fra Alminnelig garantiordning.

XXIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Olje- og energidepartementet har fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter

hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XXIV

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan godkjenne overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler for Petoro AS som forvalter av SDØE der det antas at ressursene i utvinningstillatelsen på tidspunkt for overdragelsen er mindre enn 3 millioner Sm³ oljeekvivalenter.

XXV

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningsstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XXVI

Overdragelse av andeler i rørledninger mv.

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger og transportrelaterte anlegg med SDØE-andel i Gassled eller andre interessentskap. Statens andel i Gassled eller andre interessentskap skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XXVII

Regnskapsføring av kontantinnkallinger mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Petoro AS fullmakt til å postere inn- og utbetalinger for SDØE mot mellomværendet med statskassen. Mellomværendet omfatter over-/underinnkalling av kontanter fra operatørselskapene (differansen mellom kontantinnkalling og avregning fra operatør), arbeidskapital, avregning fra operatør, merverdiavgift og mellomværende med betalingsformidler m.m.

XXVIII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Kystverket fullmakt til å postere a konto innbetalinger som Kystverket mottar knyttet til oljevernaksjoner mv. mot mellomværendet med statskassen. Når endelig oppgjør er avklart, gjøres mellomværendet opp og inntektsføres på kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.

XXIX

Fullmakt til å inngå avtaler om skadesløsholdelse

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Havforskningsinstituttet fullmakt til, i de tilfeller det anses operasjonelt nødvendig, å inngå avtaler som innebærer at en part selv er ansvarlig for egen eiendom og personale i skadetilfeller hvor det etter alminnelig erstatningsrett vil være en annen part som er ansvarlig, med unntak for tilfeller der skaden er forvoldt ved grov uaktsomhet eller forsett (knock-for-knock-prinsippet).

Landbruks- og matdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02
kap. 1137 post 54	kap. 5576 post 70
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 01
kap. 1142 post 01	kap. 4142 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset oppad til 25 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 01 Driftsutgifter, med opp til 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetske ressurser	8,95 mill. kroner
1142		Landbruksdirektoratet	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	250,0 mill. kroner
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	10,0 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	162,2 mill. kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	72,2 mill. kroner
1152		Bionova	
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	302,0 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til å forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 21 spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, med samlet ramme for gamle og nye forpliktelser på inntil 10 mill. kroner.

Andre fullmakter

VI

Fullmakter eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan:

1. selge statseiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.
2. inngå festekontrakter på de eiendommene departementet forvalter.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

Samferdselsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1313 post 01	kap. 4313 post 02
kap. 1320 postene 01, 22, 28 og 30	kap. 4320 post 01
kap. 1320 post 28	kap. 4320 post 02
kap. 1320 post 22	kap. 4320 post 03
kap. 1320 post 72	kap. 4320 post 04
kap. 1352 post 01	kap. 4352 post 01
kap. 1354 post 01	kap. 4354 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1301		Forskning og utvikling mv.	
	70	Pilotprosjekter for utslippsfrie anleggsplasser	15 mill. kroner
1320		Statens vegvesen	
	64	Utbedring på fylkesveier for tømmertransport	24 mill. kroner
1352		Jernbanedirektoratet	
	74	Tilskudd til togmateriell mv.	700 mill. kroner

IV

Fullmakter til å pådra staten forpliktelse for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan:

1.

gjennomføre disse tidligere godkjente investerings-

prosjektene, herunder foreta bestillinger og gi tilsagn:

	Under kap./post	innenfor endret kostnadsramme på:
E8 Sørbotn–Laukslett	1320/30	3 925 mill. kroner
E18/E39 Gartnerløkka–Kolsdalen	1320/30	6 014 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår, innenfor kostnadsrammen for prosjektet. Kostnadsrammen er oppgitt i 2024-kroner. Samferdselsdepartementet gis fullmakt til å pris- og valutakursjustere kostnadsrammen i senere år.

2. forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning og gi tilsagn om tilskudd inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år			
				2025	2026	2027	2028
1352		Jernbanedirektoratet					
	73	Kjøp av infrastruktur- tjenester - investeringer	57 300 mill. kroner	15 630 mill. kroner	14 760 mill. kroner	13 890 mill. kroner	13 020 mill. kroner

3. forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning, herunder foreta bestillinger og gi tilsagn, for prosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år	
1320		Statens vegvesen			
	30	Riksveiinvesteringer: Prosjekter uten kostnadsramme		8 460 mill. kroner	3 810 mill. kroner

4. forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning, herunder foreta bestillinger og gi tilsagn, for planlegging mv. av prosjekter med kostnadsanslag over 1 000 mill. kroner, men der kostnadsramme ikke er lagt frem for Stortinget inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	
1320		Statens vegvesen		
	30	Riksveiinvesteringer: Planlegging, forberedende arbeider og grunnerverv		500 mill. kroner

V

Fullmakter til å pådra staten forpliktelse utover budsjettåret for drift- og vedlikeholdsarbeider
Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan:

1. forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning, herunder foreta bestillinger og gi tilsagn, inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1320		Statens vegvesen		
	22	Drift og vedlikehold av riksveier	13 800 mill. kroner	5 450 mill. kroner

2. forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning og gi tilsagn om tilskudd, inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år			
				2025	2026	2027	2028
1352		Jernbanedirektoratet					
	71	Kjøp av infrastruktur-tjenester - Drift og vedlikehold	28 480 mill. kroner	7 770 mill. kroner	7 340 mill. kroner	6 900 mill. kroner	6 470 mill. kroner

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for kjøp av transporttjenester
Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning og gi tilsagn om tilskudd inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1320		Statens vegvesen		
	72	Tilskudd til riksveiferjedriften	20 400 mill. kroner	3 250 mill. kroner
1352		Jernbanedirektoratet		
	70	Kjøp av persontransport med tog	31 700 mill. kroner	5 300 mill. kroner

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for Nye Veier AS
Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning og gi tilsagn om tilskudd inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1321		Nye Veier AS		
	70	Tilskudd til Nye Veier AS	26 000 mill. kroner	6 500 mill. kroner

Andre fullmakter

VIII

Salg og bortfeste av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan selge og bortfeste fast eiendom inntil en verdi av 50 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle.

IX

Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 for det togmateriellet som inngår i statens kjøp av persontransporttjenester med tog på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan:

- a. gi en restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 7 600 mill. kroner
- b. gi ytterligere restverdigaranti til oppgraderinger og nyinvesteringer innenfor en ramme på inntil 12 320 mill. kroner. Det legges til grunn 75 pst. restverdigaranti.

X

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2024 kan gi Statens vegvesen fullmakt knyttet til forpliktelser ved forskutteringer som skal føres opp i statens kapitalregnskap konto 840013 Deposita og avsetninger under Samferdselsdepartementet med motpostering mellomværende med statskassen.

Andre vedtak

XI

Endring av bompengeretakst

Stortinget samtykker i at gjennomsnittstaksten i Bypakke Ålesund endres fra 19,50 2021-kroner til 14,50 2021-kroner.

Klima- og miljødepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 01	kap. 4400 post 02
kap. 1420 post 01	kap. 4420 postene 01, 50 og 85
kap. 1420 post 23	kap. 4420 postene 04, 06 og 09
kap. 1420 post 30	kap. 4420 post 40
kap. 1420 post 32	kap. 4420 post 41
kap. 1423 post 01	kap. 4423 post 01
kap. 1429 post 01	kap. 4429 postene 02 og 09
kap. 1471 post 01	kap. 4471 postene 01 og 03
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 5578 post 70

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan:

1. overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 01 Driftsutgifter, til dekning av honorarer, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimakvoter.
2. overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Internasjonalt samarbeid under Parisavtalens artikkel 6 med et beløp som svarer til inntekter fra salg av klimakvoter under statens kvotekjøpsprogram som er regnskapsført på kap. 4481 Salg av klimakvoter, post 01 Salgsinntekter.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Kjøp av klimakvoter under Parisavtalens artikkel 6

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan inngå avtaler om kjøp av klimakvoter innenfor en samlet ramme på 8 200 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Internasjonalt samarbeid under Parisavtalens artikkel 6. I tillegg kan Klima- og miljødepartementet gi tilsagn om kjernestøtte til Global Green Growth Institute (GGGI) fra kvotekjøpsprogrammet.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan gjøre bestillinger av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1411		Artsdatabanken	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 mill. kroner
1420		Miljødirektoratet	
	31	Tiltak i verneområder og naturrestaurering	8 mill. kroner
	32	Statlige erverv, vern av naturområder	340,8 mill. kroner

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1411		Artsdatabanken	
	70	Tilskudd til å styrke kunnskap om og formidling av naturmangfoldet	16,6 mill. kroner
1420		Miljødirektoratet	
	30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder	45 mill. kroner
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning	417,2 mill. kroner
	62	Tilskudd til grønn skipsfart	190,3 mill. kroner
	71	Marin forsøpling	15 mill. kroner
	78	Friluftslivsformål	28 mill. kroner
1428		Enova SF	
	50	Overføring til Klima- og energifondet	400 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap	15 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	17 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	10 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	1 mill. kroner
	77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminneområdet	5 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	20 mill. kroner
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak	
	73	Klima- og skogsatsingen	2 460 mill. kroner

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger under kap. 1420 Miljødirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 9,3 mill. kroner.

Andre fullmakter

VIII

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak fra 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas én gang i året for FNs klima- og skogprogram, FNs kontor for narkotika og kriminalitet (UNODC), Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility, Forest Investment Program, BioCarbon Fund plus og Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).
2. Utbetalinger av kjernebidrag til Global Green Growth Institute kan foretas i henhold til organisasjonens regelverk.
3. Utbetalinger av tilskudd til Det grønne klimafondet (GCF) og til fond forvaltet av FNs Multi Partner Trust Fund, Inter-American Development Bank (IDB) og Perus nasjonale miljøfond Profonampe kan foretas i henhold til regelverket for det enkelte fond.

IX

Utbetaling for fremtidige utslippsreduksjoner

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 gis unntak fra forutsetningene i stortingsvedtaket fra 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger gjennom at tilskudd til Emergent Forest Financing Accelerator kan utbetales med det formål å betale for fremtidige verifiserte utslippsreduksjoner.

X

Utbetaling av tilskudd til offentlig-privat samarbeid

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 gis unntak fra forutsetningene i stortingsvedtaket fra 8. november 1984 om at utbetaling av gitte bevilgninger kun skal skje ved behov, slik at det kan utbetales tilskudd til risikoreduksjon for investeringer i avskogingsfri og bærekraftig råvareproduksjon i tråd med kriteriene for kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak, post 73 Klima- og skogsatsingen.

XI

Utbetaling av renter på tilskudd

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalte fra Norge under Klima- og skogsatsingen på kap. 1482, post 73, kan benyttes til tiltak etter avtale mellom Klima- og miljødepartementet og den enkelte mottakeren.

XII

Omgjøring av betingede lån til tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan gi Enova SF fullmakt til å omgjøre betingede lån fra Klima- og energifondet til tilskudd etter forhåndsdefinerte og forutsigbare vilkår.

XIII

Fullmakt til å avhende areal innkjøpt for verneformål eller friluftslivsformål og for makeskifte i forbindelse med gjennomføring av skogvern

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2024 kan godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som Miljødirektoratet forvalter, for inntil 25 mill. kroner.

Finansdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 41 post 01	kap. 3041 post 01
kap. 51 post 01	kap. 3051 post 02
kap. 1600 postene 01 og 21	kap. 4600 post 02
kap. 1605 post 01	kap. 4605 post 01
kap. 1605 postene 01 og 22	kap. 4605 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 postene 01, 04 og 05
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 03
kap. 1620 post 21	kap. 4620 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1610		Tolletaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	35 mill. kroner

IV

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan gjennomføre investeringsprosjekter innenfor kostnadsrammer som vist nedenfor:

Betegnelse	Etat	Samlet ramme
Dialogbasert skattemelding (Sirius)	Skatteetaten	781,5 mill. kroner
Modernisering av innkreving – steg 1	Skatteetaten m.fl.	2 047,3 mill. kroner
Treff-prosjektet	Tolletaten	857,5 mill. kroner

Fullmaktene gjelder også forpliktelser som pådras for senere budsjettår og innenfor kostnadsrammene for prosjektene. Finansdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammene i senere år.

V

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan gi garanti for grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en samlet ramme for nye tilsagn og gammalt ansvar på 1 617 872 455 euro.

VI

Fullmakt til å dekke utgifter til videre bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 51 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningen under kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VII

Fullmakt til å yte likviditetslån til Bankenes sikringsfond

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan yte likviditetslån til Bankenes sikringsfond med en løpetid på inntil 5 år, dersom Bankenes sikringsfond ber om slikt lån for å ivareta innskuddsgarantiordningens formål. Samlet utestående sum for slikt lån kan ikke overstige 1 prosent av samlede garanterte innskudd, avgrenset oppover til 20 mrd. kroner.

Andre fullmakter

VIII

Fullmakt til å rette opp uoppklarte differanser og feilposterings i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposterings i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

IX

Nettoposteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan trekke direkte utgifter i forbindelse med auksjonssalg fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 4610 Tolletaten, post 02 Andre inntekter.

X

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan gi Skatteetaten fullmakt til å:

1. inntektsføre statens andel av skatteinngangen i statsregnskapet i samme periode som dette blir rapportert fra skatteregnskapet, og mot skatteregnskapets mellomværende med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når oppgjøret blir overført fra skatteregnskapet.
2. føre uplasserte innbetalinger mot mellomværendet med statskassen. Etter at kravene er fastsatt og registrert i regnskapssystemet, blir innbetalingene resultatført i statsregnskapet og mellomværendet utlignet.
3. føre midler Skatteetaten har krevet inn på vegne av andre aktører, mot mellomværendet med statskassen, i de tilfeller Skatteetaten sender midlene videre. Mellomværendet utlignes i perioden Skatteetaten sender midlene videre til aktuell aktør.

Forsvarsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:

- a. Inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelse.
- b. Inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kapittel 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan:

1. foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	01	Driftsutgifter	34 mill. kroner
1720		Forsvaret	
	01	Driftsutgifter	14 650 mill. kroner
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	01	Driftsutgifter	1 100 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	220 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	103 820 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	470 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	60 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner ut over det som dekkes av egne avsetninger.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	500 mill. kroner

V

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan:

1. starte opp følgende nye investeringsprosjekter:

Prosjekt	Kostnadsramme
6359 Fremtidig maritim minemottiltakskapabilitet	4 412 mill. kroner
5230 Artilleriammunisjon 155 mm	4 682 mill. kroner
1103 Utvidet mellomløsning Ula-klassen	4 649 mill. kroner

og endre omfang og kostnadsramme for følgende investeringsprosjekt:

Prosjekt	Kostnadsramme
6346 Nye ubåter	48 024 mill. kroner
2078 Sensorer for militær luftromsovervåking	12 875 mill. kroner

- Fullmaktene under punkt 1 gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår, innenfor kostnadsrammen for prosjektene. Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammene i senere år.
- endre tidligere godkjente prosjekter som anført i Prop. 1 S (2023–2024), herunder endrede kostnadsrammer.
- starte opp og gjennomføre materiellinvesteringsprosjekter med en kostnadsramme under 500 mill. kroner.
- starte opp og gjennomføre eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter (inkludert tilhørende innredning) med en kostnadsramme under 200 mill. kroner.
- nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48 fritt mellom formål, bygg- og eiendoms-kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i Prop. 1 S (2023–2024).
- gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
- igangsette planlegging og prosjektering av eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter (inkludert tilhørende innredning) innenfor rammen av bevilgningen på de respektive poster.
- inkludere gjennomføringskostnader i eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter på post 47.

Andre fullmakter

VI

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan trekke salgsomkostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter og kapittel 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

VII

Personell

Stortinget samtykker i at:

- Forsvarsdepartementet i 2024 kan fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjonstjenesten og heimevernstjenesten slik det går frem av Prop. 1 S (2023–2024).
- enheter oppsatt med frivillig heimeverns-personell kan overføres til forsvarsgrener og fellesinstitusjoner, og benyttes i operasjoner i utlandet.

VIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis ikke fylkeskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene. Likeledes kan eiendommer som er nødvendige for å oppfylle samfunnets målsetting om å opprettholde en selvfinansiert sivil luftfart, selges direkte til Avinor AS. Dette gjelder følgende eiendoms kategorier:
 - a. rullebaner, taksebaner med tilhørende sikkerhetsområder, flyoppstillingsplasser og andre arealer og infrastruktur for flyoperasjoner
 - b. terminal innrettet mot det service- og tjenestebehov som forbrukere og myndigheter har bruk for
 - c. områder for kollektiv og privat tilbringertjeneste
 - d. kontorer og lignende
 - e. eiendommer for fremtidig utbygging
2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX

Tidspunkt for belastning av utgiftsbevilgninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan belaste utgiftsbevilgninger for bestillinger gjennom NSPA (NATO Support and Procurement Agency), andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tidspunkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i budsjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

X

Uttak fra lager av materiell som er utgiftsført tidligere år

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2024 kan fravike Bevilgningsreglementets bestemmelser om kontant- og ettårsprinsippet ved uttak fra lager som er utgiftsført på kapittel 1720 i tidligere budsjettår til anvendelse på Forsvarsdepartementets kapitler 1700, 1735 og 1791, samt Justis- og beredskapsdepartementets kapittel 481.

XI

Kjøp/innløsning av boliger med fellesgjeld

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet gjennom Forsvarsbygg i 2024 kan kjøpe/innløse boliger med fellesgjeld, slik at samlet gjeld knyttet til eierskap av slike boliger ikke overstiger 100 mill. kroner.

XII

Militær støtte til Ukraina

Stortinget samtykker til at Forsvarsdepartementet i 2024, innenfor rammen av Nansen-programmet, kan foreta donasjoner av materiell fra forsvarssektoren som anses som særlig viktig for Ukrainas forsvarskamp. Helhetlige vurderinger av konsekvensene for Forsvarets operative evne og nasjonal beredskap skal ligge til grunn for regjeringens beslutninger om slike donasjoner. Innenfor gjeldende samtykke skal beslutninger om donasjoner fra forsvarssektoren ikke gå ut over en tilstrekkelig nasjonal responsevne.

Olje- og energidepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 23	kap. 4810 post 02
kap. 1820 post 23	kap. 4820 post 02
kap. 1820 post 45	kap. 4820 post 03
kap. 1860 post 01	kap. 4860 post 10
kap. 1860 post 21	kap. 4860 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 mill. kroner
1810		Sokkeldirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	50 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	21	Spesielle driftsutgifter	50 mill. kroner
	22	Flom- og skredforebygging	200 mill. kroner
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	50 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	72	Tilskudd til petroleums- og energiformål	10 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	350 mill. kroner
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
1850		Klima, industri og teknologi	
	70	Gassnova SF	20 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2024 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 15 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

Vedlegg 1**Oversikt over utgifter og inntekter i statsbudsjettet for
budsjetterterminen 2024**

1 000 kroner

	Utgifter				
	Samlede utgifter	Drifts-utgifter	Nybygg, anlegg mv.	Overføringer til andre	Utlån, gjelds-avdrag mv.
Det kongelige hus	291 542	27 060	-	264 482	-
Regjeringen	423 961	423 961	-	-	-
Stortinget og eksterne organer	2 444 085	1 981 085	167 700	295 300	-
Høyesterett	137 706	137 706	-	-	-
Utenriksdepartementet	54 745 930	9 396 824	101 496	43 257 296	1 990 314
Kunnskapsdepartementet	80 527 325	6 795 824	45 439	73 686 062	-
Kultur- og likestillingsdepartementet	24 545 117	2 620 410	79 900	21 844 807	-
Justis- og beredskapsdepartementet	53 241 964	46 887 773	2 448 710	3 905 481	-
Kommunal- og distriktsdepartementet	279 206 762	7 681 434	6 510 358	245 614 970	19 400 000
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	71 641 484	27 095 950	685 344	43 860 190	-
Helse- og omsorgsdepartementet	234 260 788	7 175 501	20 206	227 065 081	-
Barne- og familiedepartementet	41 378 357	10 569 509	2 164	30 806 684	-
Nærings- og fiskeridepartementet	20 255 476	8 222 377	1 502 902	10 432 697	97 500
Landbruks- og matdepartementet	31 624 464	2 178 196	15 904	29 430 364	-
Samferdselsdepartementet	90 995 400	22 595 400	10 349 700	58 050 300	-
Klima- og miljødepartementet	23 356 360	3 504 392	543 416	19 308 552	-
Finansdepartementet	140 963 590	23 629 629	342 090	48 991 871	68 000 000
Forsvarsdepartementet	90 848 802	54 452 817	30 110 687	6 257 450	27 848
Olje- og energidepartementet	17 570 724	2 938 824	29 000	14 602 900	-
Ymse	7 000 000	7 000 000	-	-	-
Statsbankene	154 723 567	835 706	118 730	20 573 458	133 195 673
Statlig petroleumsvirksomhet	26 000 000	-	26 000 000	-	-
Statens forvaltningsbedrifter	9 134 329	-247 142	8 281 471	-	1 100 000
Folketrygden	651 125 650	-	-	651 125 650	-
Statens pensjonsfond utland	832 165 500	-	-	832 165 500	-
Sum utgifter	2 938 608 883	245 903 236	87 355 217	2 381 539 095	223 811 335
			Statsbudsjettet folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet folke-trygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)			1 919 967 682	458 345 634	2 378 313 316
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)			2 063 671 898	651 125 650	2 714 797 548
Driftsutgifter			245 903 236	-	245 903 236
Nybygg, anlegg mv.			87 355 217	-	87 355 217
Overføringer til andre			898 247 945	651 125 650	1 549 373 595
Overføringer til Statens pensjonsfond utland			832 165 500	-	832 165 500
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)			-143 704 216	-192 780 016	-336 484 232
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland			336 484 232	-	336 484 232
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)			192 780 016	-192 780 016	-

1 000 kroner

Inntekter					
	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	Skatter, avgifter og andre overføringer	Tilbakebetalinger mv.
Skatter på formue og inntekt	418 286 200	-	-	418 286 200	-
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	455 460 000	-	-	455 460 000	-
Tollinntekter	3 785 000	-	-	3 785 000	-
Merverdiavgift	398 897 000	-	-	398 897 000	-
Avgifter på alkohol	17 000 000	-	-	17 000 000	-
Avgifter på tobakk	7 300 000	-	-	7 300 000	-
Avgifter på motorvogner	19 540 000	-	-	19 540 000	-
Andre avgifter	60 100 291	-	-	60 100 291	-
Sum skatter og avgifter	1 380 368 491	-	-	1 380 368 491	-
Renter av statens forvaltningsbedrifter	2 388 000	-	-	2 388 000	-
Øvrige inntekter av statens forvaltningsbedrifter	1 783 400	-	1 759 000	24 400	-
Sum inntekter av statens forvaltningsbedrifter	4 171 400	-	1 759 000	2 412 400	-
Renter fra statsbankene	17 445 660	-	-	17 445 660	-
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	15 317 000	-	-	15 317 000	-
Utbytte ekskl. Equinor ASA	39 767 354	-	-	39 767 354	-
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forvaltningsbedrifter og Equinor ASA)	72 530 014	-	-	72 530 014	-
Inntekter under departementene	38 477 911	26 207 848	2 275 467	9 994 596	-
Overføring fra Norges Bank	24 600 000	-	-	24 600 000	-
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	-	-	-	-	-
Sum andre inntekter	63 077 911	26 207 848	2 275 467	34 594 596	-
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	328 300 000	295 900 000	29 100 000	3 300 000	-
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	491 600 100	-	-	491 600 100	-
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	38 265 400	-	-	38 265 400	-
Sum petroleumsinntekter	858 165 500	295 900 000	29 100 000	533 165 500	-
Tilbakebetalinger	124 093 582	-	-	-	124 093 582
Statens pensjonsfond utland	336 484 232	-	-	336 484 232	-
Sum inntekter	2 838 891 130	322 107 848	33 134 467	2 359 555 233	124 093 582
			Statsbudsjettet folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet folke-trygden
Låntransaksjoner:					
6. Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt			223 811 335	-	223 811 335
Utlån til statsbanker			133 195 673	-	133 195 673
Gjeldsavdrag			68 000 000	-	68 000 000
Andre utlån, aksjetegning mv.			22 615 662	-	22 615 662
7. Tilbakebetalinger mv.			124 093 582	-	124 093 582
8. Utlån mv. (netto) (6 - 7)			99 717 753	-	99 717 753
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8 - 5)			-93 062 263	192 780 016	99 717 753

Vedlegg 2**Statsbudsjettet**

Tabell 2.1 Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2018–2024

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2023	Anslag regn- skap 2023	Forslag 2024
	2018	2019	2020	2021	2022			
Driftsutgifter og investeringer ekskl. petroleumsvirksomhet	218 699	226 495	233 088	249 851	275 869	280 866	293 515	307 506
Driftsresultat statens forvaltningsbedrifter	-428	-335	-549	-2 821	-1 114	-242	-284	-247
Renter av statsgjeld	10 636	9 796	10 463	9 760	7 993	11 530	10 835	12 454
Overføringer til andre	1 066 683	1 115 829	1 281 925	1 302 654	1 354 809	1 433 366	1 464 940	1 536 919
Utgifter ekskl. lån og petroleumsvirksomhet	1 295 590	1 351 785	1 524 928	1 559 444	1 637 557	1 725 519	1 769 006	1 856 632
Inntekter ekskl. lån, oljeskatter og petroleumsvirksomhet	1 077 078	1 124 162	1 154 402	1 190 476	1 354 815	1 468 643	1 478 539	1 520 148
Oljekorrigert overskudd	-218 513	-227 623	-370 525	-368 969	-282 742	-256 877	-290 468	-336 484
Overført fra Statens pensjonsfond utland	225 514	228 564	417 426	390 066	309 875	256 877	290 468	336 484
Overskudd før lånetransaksjoner	7 001	941	46 901	21 097	27 133	0	0	0
Oljeskatter	117 287	140 379	35 408	91 849	720 931	855 081	605 600	491 600
Utbytte fra Equinor ASA	14 984	20 057	15 030	10 494	35 258	15 000	63 827	38 265
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	141 242	122 809	83 988	209 902	557 412	542 700	260 700	328 300
Utgifter til statlig petroleumsvirksomhet	-22 555	-26 331	-27 601	-24 732	-28 378	-28 300	-27 000	-26 000
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	250 959	256 915	106 825	287 513	1 285 223	1 384 481	903 127	832 166
Overskudd før overføring til Statens pensjonsfond utland	32 446	29 292	-263 701	-81 456	1 002 480	1 127 604	612 659	495 681
Utlån og avdrag, brutto	148 491	187 253	207 255	221 288	245 527	226 996	253 889	223 811
Tilbakebetalinger	204 612	115 117	141 342	137 931	144 127	222 620	244 899	124 094
Utlån, netto	-56 120	72 137	65 913	83 358	101 399	4 376	8 990	99 718
Overskudd før lånetransaksjoner	7 001	941	46 901	21 097	27 133	0	0	0
Samlet finansieringsbehov	-63 122	71 195	19 012	62 261	74 267	4 376	8 990	99 718

Tabell 2.2 Samlede utgifter etter departement 2018–2024

Mill. kroner

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹	2024 ²
Det kongelige hus, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	3 438	3 242	2 813	2 864	3 522	3 038	3 297
Utenriksdepartementet	37 089	40 729	44 104	44 645	56 173	50 714	54 746
Kunnskapsdepartementet	79 218	78 913	77 379	78 380	73 623	74 315	80 527
Kultur- og likestillingsdepartementet	14 126	12 979	23 206	25 867	23 554	23 383	24 545
Justis- og beredskapsdepartementet	39 199	41 450	42 053	44 305	50 456	48 474	53 242
Kommunal- og distriktsdepartementet	188 927	198 397	225 179	224 391	233 467	251 057	279 207
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	36 826	43 653	40 478	48 355	53 899	59 563	71 641
Helse- og omsorgsdepartementet	165 686	177 147	192 370	214 729	216 024	219 936	234 261
Barne- og familiedepartementet	27 600	31 197	31 991	33 894	33 972	36 805	41 378
Nærings- og fiskeridepartementet	17 203	12 344	24 966	27 744	20 815	18 617	20 255
Landbruks- og matdepartementet	20 181	19 765	20 609	20 920	28 094	29 510	31 624
Samferdselsdepartementet	66 632	72 503	81 750	86 470	82 281	82 957	90 995
Klima- og miljødepartementet	13 210	14 183	17 540	16 476	19 841	22 440	23 356
Finansdepartementet	98 266	121 740	140 983	134 913	72 608	145 189	140 964
Forsvarsdepartementet	56 945	60 181	61 851	67 591	78 493	75 833	90 849
Olje- og energidepartementet	5 446	4 056	4 008	5 691	33 225	51 887	17 571
Ymse	1	0	0	0	1	8 780	7 000
Statsbankene	109 815	124 802	136 150	150 030	143 117	150 872	154 724
Statlig petroleumsvirksomhet	22 555	26 331	27 601	24 732	28 378	28 300	26 000
Statens forvaltningsbedrifter	4 056	4 301	23 249	4 602	12 207	10 112	9 134
Folketrygden	460 219	477 454	532 396	548 867	564 215	589 034	651 126
Statens pensjonsfond utland	250 959	256 915	115 935	287 513	1 368 719	1 384 481	832 166
Utgifter i alt	1 717 595	1 822 283	1 866 608	2 092 977	3 196 685	3 365 297	2 938 609

¹ Saldert budsjett 2023.² Forslag 2024 Prop. 1 S (2023–2024).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forvaltningsbedrifter og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.3 Driftsutgifter (postene 1–29) etter departement 2018–2024

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹	2024 ²
Det kongelige hus, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	2 141	2 223	2 157	2 179	2 363	2 360	2 570
Utenriksdepartementet	5 245	5 226	5 016	5 023	9 547	6 573	9 397
Kunnskapsdepartementet	6 292	6 662	7 168	7 353	6 989	6 655	6 796
Kultur- og likestillingsdepartementet	2 105	2 264	2 242	2 291	2 423	2 447	2 620
Justis- og beredskapsdepartementet	34 839	36 334	36 358	38 151	45 147	42 305	46 888
Kommunal- og distriktsdepartementet	5 564	6 086	6 294	6 555	7 009	7 030	7 681
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	18 643	17 180	19 852	25 223	26 251	25 921	27 096
Helse- og omsorgsdepartementet	5 906	6 445	6 964	11 097	10 636	8 524	7 176
Barne- og familiedepartementet	8 186	8 316	8 448	8 686	9 073	8 997	10 570
Nærings- og fiskeridepartementet	4 589	4 851	4 420	4 785	7 375	7 545	8 222
Landbruks- og matdepartementet	1 847	1 910	1 884	1 918	1 980	1 999	2 178
Samferdselsdepartementet	15 708	17 333	17 868	17 879	18 024	20 090	22 595
Klima- og miljødepartementet	2 902	3 065	3 230	3 183	3 285	3 263	3 504
Finansdepartementet	17 015	18 052	19 563	20 784	21 536	22 143	23 630
Forsvarsdepartementet	39 197	40 246	40 684	44 070	50 176	48 052	54 453
Olje- og energidepartementet	1 730	1 872	1 723	1 752	1 836	2 042	2 939
Ymse	1	0	0	0	1	8 780	7 000
Statsbankene	756	762	805	788	790	791	836
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forvaltningsbedrifter	-428	-335	-549	-2 821	-1 094	-242	-247
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	172 236	178 493	184 128	198 897	223 347	225 275	245 903

¹ Saldert budsjett 2023.² Forslag 2024 Prop. 1 S (2023–2024).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forvaltningsbedrifter og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.4 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49) etter departement 2018–2024

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹	2024 ²
Det kongelige hus, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	726	362	133	110	146	155	168
Utenriksdepartementet	124	114	41	50	65	72	101
Kunnskapsdepartementet	65	79	141	239	67	69	45
Kultur- og likestillingsdepartementet	26	34	72	91	113	119	80
Justis- og beredskapsdepartementet	2 398	3 322	3 514	2 032	2 038	2 882	2 449
Kommunal- og distriktsdepartementet	2 494	3 033	3 661	2 295	2 801	3 766	6 510
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	608	485	491	521	547	562	685
Helse- og omsorgsdepartementet	17	21	17	27	25	19	20
Barne- og familiedepartementet	0	16	5	6	13	2	2
Nærings- og fiskeridepartementet	1 129	522	437	633	1 345	1 227	1 503
Landbruks- og matdepartementet	24	4	47	33	8	15	16
Samferdselsdepartementet	15 854	14 924	14 600	14 111	12 994	10 114	10 350
Klima- og miljødepartementet	647	628	626	613	597	637	543
Finansdepartementet	245	331	437	284	373	339	342
Forsvarsdepartementet	17 113	19 090	20 257	22 533	24 436	25 914	30 111
Olje- og energidepartementet	16	18	21	26	26	25	29
Ymse	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	76	48	69	62	95	79	119
Statlig petroleumsvirksomhet	22 555	26 331	27 601	24 732	28 378	28 300	26 000
Statens forvaltningsbedrifter	4 474	4 636	3 842	4 467	5 720	9 354	8 281
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	68 590	73 998	76 012	72 864	79 787	83 649	87 355

¹ Saldert budsjett 2023.² Forslag 2024 Prop. 1 S (2023–2024).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forvaltningsbedrifter og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.5 Overføringer til andre (postene 50–89) etter departement 2018–2024

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹	2024 ²
Det kongelige hus, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	571	657	523	575	1 014	523	560
Utenriksdepartementet	30 278	33 773	37 486	38 331	44 571	42 079	43 257
Kunnskapsdepartementet	72 861	72 171	70 069	70 788	66 568	67 590	73 686
Kultur- og likestillingsdepartementet	11 995	10 681	20 891	23 484	21 017	20 817	21 845
Justis- og beredskapsdepartementet	1 962	1 795	2 180	4 121	3 271	3 287	3 905
Kommunal- og distriktsdepartementet	180 868	189 277	215 224	215 525	207 810	225 861	245 615
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	12 208	12 474	12 980	14 200	27 101	33 080	43 860
Helse- og omsorgsdepartementet	159 763	170 682	185 389	203 605	205 364	211 394	227 065
Barne- og familiedepartementet	19 415	22 864	23 538	25 202	24 886	27 805	30 807
Nærings- og fiskeridepartementet	8 812	6 646	16 472	16 985	11 443	9 016	10 433
Landbruks- og matdepartementet	18 309	17 852	18 678	18 969	23 481	27 497	29 430
Samferdselsdepartementet	35 070	40 246	49 282	54 280	51 256	52 753	58 050
Klima- og miljødepartementet	9 661	10 491	13 684	12 680	15 959	18 540	19 309
Finansdepartementet	37 107	39 256	56 988	39 840	41 156	44 250	48 992
Forsvarsdepartementet	635	845	910	987	3 881	1 842	6 257
Olje- og energidepartementet	1 946	2 166	2 263	3 913	31 363	49 821	14 603
Ymse	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	15 629	16 295	21 808	19 626	18 126	19 706	20 573
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forvaltningsbedrifter	10	0	11 626	437	320	0	0
Folketrygden	460 219	477 454	532 396	548 867	564 215	589 034	651 126
Statens pensjonsfond utland	250 959	256 915	106 825	287 513	1 285 223	1 384 481	832 166
Utgifter i alt	1 328 278	1 382 539	1 399 213	1 599 928	2 648 024	2 829 376	2 381 539

¹ Saldert budsjett 2023.² Forslag 2024 Prop. 1 S (2023–2024).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forvaltningsbedrifter og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.6 Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99) etter departement 2018–2024

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹	2024 ²
Det kongelige hus, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	1 444	1 616	1 560	1 241	1 990	1 990	1 990
Kunnskapsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kultur- og likestillingsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Justis- og beredskapsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal- og distriktsdepartementet	0	1	0	16	15 847	14 400	19 400
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	5 367	13 514	7 156	8 411	0	0	0
Helse- og omsorgsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Barne- og familiedepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Nærings- og fiskeridepartementet	2 673	325	3 636	5 341	652	829	98
Landbruks- og matdepartementet	0	0	0	0	2 625	0	0
Samferdselsdepartementet	0	0	0	200	7	0	0
Klima- og miljødepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Finansdepartementet	43 899	64 101	63 995	74 005	9 543	78 457	68 000
Forsvarsdepartementet	0	0	0	0	0	25	28
Olje- og energidepartementet	1 754	0	0	0	0	0	0
Ymse	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	93 354	107 697	113 467	129 554	124 106	130 295	133 196
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forvaltningsbedrifter	0	0	8 330	2 520	7 260	1 000	1 100
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	9 110	0	83 496	0	0
Utgifter i alt	148 491	187 253	207 255	221 288	245 527	226 996	223 811

¹ Saldert budsjett 2023.² Forslag 2024 Prop. 1 S (2023–2024).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forvaltningsbedrifter og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.7 Skatter og avgifter i perioden 2018–2024

Kapittel		Regnskap					Mill. kroner	
							Budsjett	
		2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹	2024 ²
5501	Skatter på formue og inntekt	252 257	270 665	291 458	281 787	369 150	404 609	413 036
5502	Finansskatt	2 610	3 283	5 549	4 534	4 537	5 000	5 250
5506	Avgift av arv og gaver	73	44	64	48	32	0	0
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	112 093	135 006	29 805	86 651	714 671	847 600	483 800
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ på kontinentalsokkelen	5 193	5 371	5 602	5 197	6 258	7 480	7 800
5509	Avgift på utslipp av NO _x på kontinentalsokkelen	1	2	1	1	1	1	0
5511	Tollinntekter	3 463	3 480	3 588	4 334	4 123	4 285	3 785
5521	Merverdiavgift	295 121	305 886	306 740	333 241	365 705	392 950	398 897
5526	Avgift på alkohol	14 138	14 425	17 660	17 954	16 369	15 000	17 000
5531	Avgift på tobakkvarer mv.	6 699	6 549	8 958	9 043	7 434	7 450	7 300
5536	Avgift på motorvogner mv.							
	Engangsavgift	14 820	13 104	9 615	8 053	6 409	7 418	6 090
	Trafikkforsikringsavgift	6 878	9 149	9 173	9 513	10 298	11 000	11 250
	Vektårsavgift	337	335	330	329	273	300	300
	Omregistreringsavgift	1 381	1 336	1 465	1 471	1 378	1 575	1 900
5538	Veibruksavgift på drivstoff	15 971	15 244	14 114	14 742	14 117	13 274	11 125
5540	Avgift på kraftproduksjon	0	0	0	0	0	22 700	-500
5541	Avgift på elektrisk kraft	11 304	10 672	10 665	11 323	8 912	9 910	8 205
5542	Avgift på mineralolje mv.	1 975	2 060	1 867	1 897	1 839	150	110
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	8 616	8 079	8 401	9 344	12 058	14 947	16 346
5546	Avgift på forbrenning av avfall	0	0	0	0	159	360	630
5547	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	0	1	0	1	0	1	0
5548	Miljøavgift på visse klimagasser	430	304	281	345	352	495	640
5549	Avgift på utslipp av NO _x	57	64	54	50	49	50	40
5550	Miljøavgift på plantevernmidler	53	101	67	56	69	65	65
5551	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet	5	7	9	8	13	12	15
5552	Avgift på produksjon av fisk	0	0	0	0	992	700	1 300
5553	Avgift på viltlevende marine ressurser	0	0	0	23	118	100	140
5554	Avgift på landbasert vindkraft	0	0	0	0	0	471	387
5555	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	2 242	1 528	1 520	75	0	0	0
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	2 941	3 054	3 091	915	7	0	0
5557	Avgift på sukker mv.	186	191	205	220	174	200	200
5559	Avgift på drikkevareemballasje	2 131	2 148	2 485	2 766	2 711	2 415	2 810
5561	Flypassasjeravgift	1 871	1 947	195	12	807	1 980	2 300
5562	Totalisatoravgift	136	127	21	0	0	0	0
5565	Dokumentavgift	9 483	10 315	11 256	13 084	12 138	12 400	11 400
5568	Sektoravgifter under Kultur- og likestillingsdep.	109	103	90	86	103	107	105
5570	Sektoravgifter under Kommunal- og distriktsdep.	0	236	240	249	253	263	281
5571	Sektoravgifter under Arbeids- og inkluderingsdep.	101	107	110	105	112	131	0
5572	Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdep.	242	267	282	319	359	317	317
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridep.	514	530	547	589	1 608	1 605	1 710
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og matdep.	266	262	255	282	299	283	321
5577	Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet	1 052	869	707	715	0	0	0
5578	Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet	734	762	737	742	725	722	723
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet	389	426	450	455	487	508	565
5582	Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	162	173	221	255	305	312	464
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	294	297	340	272	275	394	402
5584	Diverse avgiftsinntekter mv.	-1	0	0	8	20	0	0
5700	Trygdeavgift	144 130	148 508	154 541	163 801	169 866	176 246	190 787
5700	Arbeidsgiveravgift	183 272	194 253	186 804	206 434	226 022	244 916	264 673
	Sum skatter og avgifter inkl. folketrygden	1 103 727	1 171 269	1 089 562	1 191 329	1 961 589	2 210 700	1 871 969

¹ Saldert budsjett 2023.² Forslag 2024 Prop. 1 S (2023–2024).

Tabell 2.8 Samlede inntekter i perioden 2018–2024

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2023	Anslag regnskap 2023	Forslag 2024
	2018	2019	2020	2021	2022			
Skatter på formue og inntekt	254 940	273 992	297 071	286 369	373 718	409 609	425 505	418 286
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	327 401	342 761	341 345	370 235	395 889	421 162	428 400	455 460
Tollinntekter	3 463	3 480	3 588	4 334	4 123	4 285	3 685	3 785
Merverdiavgift	295 121	305 886	306 740	333 241	365 705	392 950	385 000	398 897
Avgifter på alkohol	14 138	14 425	17 660	17 954	16 369	15 000	16 400	17 000
Avgifter på tobakk	6 699	6 549	8 958	9 043	7 434	7 450	7 300	7 300
Avgifter på motorvogn	23 416	23 924	20 583	19 366	18 358	20 293	20 000	19 540
Andre avgifter	61 263	59 874	58 210	58 938	59 062	84 871	66 098	60 100
Sum skatter og avgifter	986 440	1 030 890	1 054 154	1 099 480	1 240 659	1 355 619	1 352 388	1 380 368
Renter av statens forvaltningsbedrifter	72	86	99	699	1 930	2 168	2 168	2 388
Øvrige inntekter av statens forvaltningsbedrifter	3 023	3 114	3 279	4 241	3 666	1 677	1 837	1 783
Sum inntekter av statens forvaltningsbedrifter	3 095	3 200	3 378	4 940	5 597	3 845	4 005	4 171
Renter fra statsbankene	8 842	9 259	9 413	6 268	7 339	16 501	16 446	17 446
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	5 495	4 654	3 073	2 150	5 238	10 883	15 144	15 317
Utbytte ekskl. Equinor ASA	25 270	25 733	20 264	27 836	37 524	36 487	42 605	39 767
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forvaltningsbedrifter og Equinor ASA)	39 607	39 646	32 749	36 254	50 102	63 871	74 196	72 530
Inntekter under departementene	33 603	35 627	44 415	34 633	47 349	36 708	39 857	38 478
Overføring fra Norges Bank	14 333	14 798	19 706	15 169	11 108	8 600	8 094	24 600
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	47 936	50 425	64 121	49 802	58 458	45 308	47 950	63 078
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	141 242	122 809	83 988	209 902	557 412	542 700	260 700	328 300
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	117 287	140 379	35 408	91 849	720 931	855 081	605 600	491 600
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	14 984	20 057	15 030	10 494	35 258	15 000	63 827	38 265
Sum petroleumsinntekter	273 513	283 245	134 425	312 245	1 313 601	1 412 781	930 127	858 166
Tilbakebetalinger	204 612	115 117	141 342	137 931	144 127	222 620	244 899	124 094
Statens pensjonsfond utland	225 514	228 564	417 426	390 066	309 875	256 877	290 468	336 484
Sum inntekter	1 780 717	1 751 088	1 847 596	2 030 717	3 122 418	3 360 921	2 944 032	2 838 891

Tabell 2.9 Saldert budsjett 2023 (vedtatt des. 2022). Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer

	1 000 kroner									
	Statens egne driftsutgifter			Overføringer				Utlån, gjeldsavgift mv. (postnr. 90-99)		
	I alt	Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23 og 25-29)	Driftsresultat forvaltningsbedrifter (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)	
Det kongelige hus	265 484	25 476	0	0	0	240 008	240 008	0	0	0
Regjeringen	402 101	386 501	15 600	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og eksterne organer	2 242 449	1 800 149	4 200	0	155 000	283 100	2 900	0	280 200	0
Høyesterett	128 079	128 079	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	50 714 325	4 589 677	1 983 492	0	72 243	42 078 689	256 250	0	41 822 439	1 990 224
Kunnskapsdepartementet	74 314 623	2 171 122	4 484 184	0	69 414	67 589 903	46 624 550	3 838 771	17 126 582	0
Kultur- og likestillingsdepartementet	23 382 619	2 446 586	283 876	0	119 448	20 816 585	1 688 690	1 015 110	18 112 785	0
Justis- og beredskapsdepartementet	48 473 698	42 304 865	2 413 422	0	2 882 141	3 286 692	437 839	589 751	2 259 102	0
Kommunal- og distriktsdepartementet	251 057 459	5 226 819	1 803 003	0	3 766 175	225 861 462	798 026	219 164 611	5 898 825	14 400 000
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	59 562 859	25 177 224	743 590	0	562 210	33 079 835	354 135	18 674 410	14 051 290	0
Helse- og omsorgsdepartementet	219 936 285	4 487 447	4 036 530	0	18 678	211 393 630	381 211	7 159 345	203 853 074	0
Barne- og familiedepartementet	36 804 680	5 901 652	3 095 678	0	2 000	27 805 350	164 653	1 092 054	26 548 643	0
Nærings- og fiskeridepartementet	18 616 540	5 837 570	1 707 278	0	1 226 550	9 016 223	2 687 205	541 100	5 787 918	828 919
Landbruks- og matdepartementet	29 510 193	1 998 716	112 169	0	14 771	27 496 706	3 168 340	184 229	24 144 137	0
Samferdselsdepartementet	82 957 200	20 089 800	14 820 800	0	10 114 000	52 753 400	139 200	6 621 600	45 992 600	0
Klima- og miljødepartementet	22 439 833	3 262 859	1 588 523	0	636 765	18 540 209	7 806 273	492 182	10 241 754	0
Finansdepartementet	145 189 286	22 143 186	1 202 778	0	338 700	44 250 400	6 400	30 200 000	14 044 000	78 457 000
Forsvarsdepartementet	75 832 904	48 052 338	3 632 467	0	25 913 545	1 842 341	269 610	1 550	1 571 181	24 680
Olje- og energidepartementet	51 887 237	2 041 637	777 500	0	25 000	49 820 600	998 500	188 000	48 634 100	0
Ymse	8 780 400	8 780 400	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	150 871 532	790 777	11 810	0	79 138	19 706 181	9 534 058	0	10 172 123	130 295 436
Statlig petroleumsvirksomhet	28 300 000	0	0	0	28 300 000	0	0	0	0	0
Statens forvaltningsbedrifter	10 111 727	-241 810	500	-242 310	9 353 537	0	0	0	0	1 000 000
Folketrygden	589 034 020	0	0	0	0	589 034 020	0	524 000	588 510 020	0
Statens pensjonsfond utland	1 384 481 000	0	0	0	0	1 384 481 000	384 481 000	0	0	0
Sum utgifter	3 365 296 533	225 274 625	182 799 535	42 717 400	83 649 315	2 829 376 334	4 460 038 848	290 286 713	1 079 050 773	226 996 259

Tabell 2.10 Forslag for 2024. Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer

	1 000 kroner										
	Statens egne driftsutgifter					Overføringer					
	Samlede utgifter	I alt	Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23 og 25-29)	Driftsresultat forvaltningsbedrifter (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)	Utlån, gjeldsavgift mv. (postnr. 90-99)
Det kongelige hus	291 542	27 060	27 060	0	0	0	264 482	264 482	0	0	0
Regjeringen	423 961	423 961	407 408	16 553	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og eksterne organer	2 444 085	1 981 085	1 980 285	800	0	167 700	295 300	0	0	295 300	0
Høyesterett	137 706	137 706	137 706	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	54 745 930	9 396 824	5 310 555	4 086 269	0	101 496	43 257 296	251 448	0	43 005 848	1 990 314
Kunnskapsdepartementet	80 527 325	6 795 824	2 313 030	4 482 794	0	45 439	73 686 062	49 529 316	4 129 645	20 027 101	0
Kultur- og likestillingsdepartementet	24 545 117	2 620 410	2 294 810	325 600	0	79 900	21 844 807	1 811 390	284 650	19 748 767	0
Justis- og beredskapsdepartementet	53 241 964	46 887 773	43 248 087	3 639 686	0	2 448 710	3 905 481	475 640	660 391	2 769 450	0
Kommunal- og distriktsdepartementet	279 206 762	7 681 434	5 735 909	1 945 525	0	6 510 358	245 614 970	886 668	238 732 154	5 996 148	19 400 000
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	71 641 484	27 095 950	26 406 990	688 960	0	685 344	43 860 190	346 100	28 145 299	15 368 791	0
Helse- og omsorgsdepartementet	234 260 788	7 175 501	4 854 890	2 320 611	0	20 206	227 065 081	413 114	7 385 376	219 266 591	0
Barne- og familiedepartementet	41 378 357	10 569 509	6 659 938	3 909 571	0	2 164	30 806 684	185 901	1 102 280	29 518 503	0
Nærings- og fiskeridepartementet	20 255 476	8 222 377	5 230 422	2 991 955	0	1 502 902	10 432 697	2 511 661	1 282 023	6 639 013	97 500
Landbruks- og matdepartementet	31 624 464	2 178 196	2 025 925	152 271	0	15 904	29 430 364	3 415 748	196 392	25 818 224	0
Samferdselsdepartementet	90 995 400	22 595 400	5 670 000	16 925 400	0	10 349 700	58 050 300	145 200	7 624 100	50 281 000	0
Klima- og miljødepartementet	23 356 360	3 504 392	1 755 599	1 748 793	0	543 416	19 308 552	6 875 205	283 507	12 149 840	0
Finansdepartementet	140 963 590	23 629 629	22 500 301	1 129 328	0	342 090	48 991 871	47 571	33 700 000	15 244 300	68 000 000
Forsvarsdepartementet	90 848 802	54 452 817	50 072 063	4 380 754	0	30 110 687	6 257 450	313 937	1 306	5 942 207	27 848
Olje- og energidepartementet	17 570 724	2 938 824	1 841 224	1 097 600	0	29 000	14 602 900	1 189 700	743 000	12 670 200	0
Ymse	7 000 000	7 000 000	7 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	154 723 567	835 706	823 275	12 431	0	118 730	20 573 458	9 917 141	0	10 656 317	133 195 673
Statlig petroleumsvirksomhet	26 000 000	0	0	0	0	26 000 000	0	0	0	0	0
Statens forvaltningsbedrifter	9 134 329	-247 142	0	0	-247 142	8 281 471	0	0	0	0	1 100 000
Folketrygden	651 125 650	0	0	0	0	0	651 125 650	0	545 000	650 580 650	0
Statens pensjonsfond utland	832 165 500	0	0	0	0	0	832 165 500	832 165 500	0	0	0
Sum utgifter	2 938 608 883	245 903 236	196 295 477	49 854 901	-247 142	87 355 217	2 381 539 095	910 745 722	324 815 123	1 145 978 250	223 811 335

Vedlegg 3**Bevilgningsregnskapet**

Tabell 3.1 Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet per 1. halvår 2023

	Mill. kroner				
Utgifter	Overført fra forrige termin ¹	Budsjettets stilling 2023 ²	Samlet til disposisjon	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Det kongelige hus	0	271	271	205	66
Regjeringen	17	412	428	191	237
Stortinget og eksterne organer	161	2 275	2 436	1 143	1 293
Høyesterett	6	132	139	70	69
Utenriksdepartementet	1 030	65 799	66 830	30 355	36 475
Kunnskapsdepartementet	907	76 207	77 114	43 163	33 951
Kultur- og likestillingsdepartementet	1 080	23 532	24 611	15 999	8 613
Justis- og beredskapsdepartementet	1 166	52 591	53 756	24 824	28 932
Kommunal- og distriktsdepartementet	1 156	270 974	272 130	160 180	111 951
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	497	63 580	64 076	30 552	33 524
Helse- og omsorgsdepartementet	4 701	227 192	231 892	140 720	91 172
Barne- og familiedepartementet	203	38 801	39 005	19 229	19 776
Nærings- og fiskeridepartementet	1 400	19 762	21 163	9 040	12 123
Landbruks- og matdepartementet	1 844	29 010	30 855	22 452	8 403
Samferdselsdepartementet	1 707	85 722	87 429	41 199	46 230
Klima- og miljødepartementet	361	22 981	23 342	15 475	7 867
Finansdepartementet	862	162 026	162 889	129 966	32 923
Forsvarsdepartementet	3 083	82 690	85 773	36 635	49 138
Olje- og energidepartementet	434	25 490	25 924	18 300	7 624
Ymse	0	10 944	10 944	0	10 944
Statsbankene	350	149 553	149 903	81 460	68 443
Statlig petroleumsvirksomhet	0	27 000	27 000	15 486	11 514
Statens forvaltningsbedrifter	683	8 799	9 482	2 868	6 614
Folketrygden	0	603 156	603 156	295 309	307 846
Statens pensjonsfond utland	0	1 384 481	1 384 481	407 872	976 609
Sum utgifter	21 648	3 433 379	3 455 028	1 542 690	1 912 338

¹ Fordelingen av overført beløp fra 2022 avviker noe fra Meld. St. 3 (2022–2023) *Statsrekneskapen 2022*. Dette er en konsekvens av enkelte endringer i oppgavefordelingen mellom departementene fra 2023. I 2023 er kap. 642 *Petroleumstilsynet* flyttet fra AID til kap. 1812 under OED. Overført beløp på 17,6 mill. kroner er dermed flyttet fra AID til OED.

² Saldert budsjett medregnet vedtatte bevilgningsendringer i første halvår.

			Mill. kroner
Inntekter	Budsjettets stilling 2023	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Skatter på formue og inntekt	409 508	250 914	158 594
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	421 161	208 578	212 582
Tollinntekter	4 285	1 647	2 638
Merverdiavgift	392 950	190 136	202 814
Avgifter på alkohol	15 000	7 988	7 012
Avgifter på tobakk	7 450	3 689	3 761
Avgifter på motorvogner	20 293	9 888	10 405
Andre avgifter	85 010	35 644	49 366
Sum skatter og avgifter	1 355 656	708 484	647 172
Renter av statens forvaltningsbedrifter	2 168	1 026	1 142
Øvrige inntekter av statens forvaltningsbedrifter	1 837	895	941
Sum inntekter av statens forvaltningsbedrifter	4 005	1 921	2 084
Renter fra statsbankene	16 446	7 020	9 426
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	15 144	7 288	7 857
Aksjeutbytte ekskl. Equinor ASA	42 605	38 418	4 187
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forvaltnings- bedrifter og Equinor ASA)	74 196	52 726	21 470
Inntekter under departementene	40 101	18 468	21 634
Overføring fra Norges Bank	8 094	8 094	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0
Sum andre inntekter	48 195	26 561	21 634
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	305 800	194 481	111 319
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	855 081	385 154	469 927
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	76 592	39 554	37 038
Sum petroleumsinntekter	1 237 473	619 189	618 284
Tilbakebetalinger	244 899	190 501	54 398
Statens pensjonsfond utland	256 877	0	256 877
Sum inntekter	3 221 301	1 599 383	1 621 918

Tabell 3.2 Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2022 og 2023

Utgifter	Mill. kroner									
	Samlede utgifter		Driftsutgifter		Nybygg, anlegg mv.		Overføringer til andre		Utlån, gjelds- avdrag mv.	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Det kongelige hus	247	205	18	19	0	0	228	185	0	0
Regjeringen	211	191	211	191	0	0	0	0	0	0
Stortinget og eksterne organer	1 095	1 143	895	941	65	58	135	144	0	0
Høyesterett	57	70	57	70	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	24 191	30 355	2 311	2 558	5	41	19 884	25 765	1 990	1 991
Kunnskapsdepartementet	42 099	43 163	3 380	3 308	37	28	38 682	39 827	0	0
Kultur- og likestillings- departementet	17 688	15 999	1 117	1 215	41	31	16 530	14 753	0	0
Justis- og beredskaps- departementet	22 531	24 824	20 604	22 675	546	794	1 382	1 355	0	0
Kommunal- og distrikts- departementet	141 824	160 180	3 333	3 541	1 290	1 640	131 352	139 535	5 849	15 463
Arbeids- og inkluderings- departementet	28 616	30 552	15 938	16 395	137	67	12 542	14 090	0	0
Helse- og omsorgs- departementet	114 293	140 720	5 839	3 490	12	5	108 443	137 225	0	0
Barne- og familie- departementet	17 594	19 229	4 246	4 855	5	6	13 344	14 368	0	0
Nærings- og fiskeri- departementet	9 028	9 040	3 445	3 896	466	351	4 500	4 311	617	482
Landbruks- og mat- departementet	16 958	22 452	914	981	2	3	16 041	21 468	0	0
Samferdselsdepartementet	41 241	41 199	7 459	8 311	6 008	5 123	27 774	27 765	0	0
Klima- og miljødepartementet	7 696	15 475	1 272	1 367	212	336	6 211	13 772	0	0
Finansdepartementet	34 831	129 966	9 714	10 647	189	155	23 689	24 707	1 240	94 457
Forsvarsdepartementet	31 445	36 635	21 982	24 364	8 806	11 700	658	572	0	0
Olje- og energidepartementet	16 481	18 300	811	928	15	8	15 655	17 364	0	0
Ymse	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	79 860	81 460	370	392	37	53	9 340	9 537	70 113	71 478
Statlig petroleumsvirksomhet	15 591	15 486	0	0	15 591	15 486	0	0	0	0
Statens forvaltningsbedrifter	9 342	2 868	-257	-343	2 509	3 210	0	0	7 090	0
Folketrygden	277 423	295 309	0	0	0	0	277 423	295 309	0	0
Statens pensjonsfond utland	342 916	407 872	0	0	0	0	342 916	407 872	0	0
Sum utgifter	1 293 260	1 542 690	103 659	109 802	35 972	39 095	1 066 730	1 209 923	86 899	183 871
					Budsjet-	Regn-	End-	Regn-	Regn-	End-
					Regn-	tets	ringer	skap	skap	ringer i
					skap	stilling	i pst.	1. halvår	1. halvår	ringer i
					2022	2023	2022	2022	2023	pst.
1 Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)					2 668 416	2 719 525	1,9	1 161 240	1 408 882	21,3
2 Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)					2 951 158	3 179 490	7,7	1 206 360	1 358 820	12,6
Driftsutgifter					223 347	240 783	7,8	103 659	109 802	5,9
Nybygg, anlegg mv.					79 787	83 835	5,1	35 972	39 095	8,7
Overføringer til andre					1 362 802	1 470 392	7,9	723 813	802 051	10,8
Overføringer til Statens pensjonsfond utland					1 285 223	1 384 481	7,7	342 916	407 872	18,9
3 Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)					-282 742	-459 965	-	-45 120	50 063	-
4 Overføring fra Statens pensjonsfond utland					309 875	256 877	-	0	0	-
5 Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)					27 133	-203 088	-	-45 120	50 063	-

Inntekter	Mill. kroner									
	Samlede inntekter		Driftsinntekter		Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.		Skatter, avgifter og andre overføringer		Tilbakebetalinger mv.	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Skatter på formue og inntekt	199 536	250 914	0	0	0	0	199 536	250 914	0	0
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	199 412	208 578	0	0	0	0	199 412	208 578	0	0
Tollinntekter	1 888	1 647	0	0	0	0	1 888	1 647	0	0
Merverdiavgift	180 697	190 136	0	0	0	0	180 697	190 136	0	0
Avgifter på alkohol	8 138	7 988	0	0	0	0	8 138	7 988	0	0
Avgifter på tobakk	3 874	3 689	0	0	0	0	3 874	3 689	0	0
Avgifter på motorvogner	9 114	9 888	0	0	0	0	9 114	9 888	0	0
Andre avgifter	29 054	35 644	0	0	0	0	29 054	35 644	0	0
Sum skatter og avgifter	631 712	708 484	0	0	0	0	631 712	708 484	0	0
Renter av statens forvaltningsbedrifter	953	1 026	0	0	0	0	953	1 026	0	0
Øvrige inntekter av statens forvaltningsbedrifter	800	895	0	0	787	883	13	12	0	0
Sum inntekter av statens forvaltningsbedrifter	1 754	1 921	0	0	787	883	966	1 038	0	0
Renter fra statsbankene	3 433	7 020	0	0	0	0	3 433	7 020	0	0
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	1 149	7 288	0	0	0	0	1 149	7 288	0	0
Aksjeutbytte ekskl. Equinor ASA	20 357	38 418	0	0	0	0	20 357	38 418	0	0
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forvaltningsbedrifter og Equinor ASA)	24 939	52 726	0	0	0	0	24 939	52 726	0	0
Inntekter under departementene	20 374	18 468	12 860	11 109	526	370	6 988	6 988	0	0
Overføring fra Norges Bank	11 108	8 094	0	0	0	0	11 108	8 094	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	31 482	26 561	12 860	11 109	526	370	18 096	15 082	0	0
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	250 792	194 481	236 998	179 867	12 605	13 250	1 189	1 364	0	0
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	208 556	385 154	0	0	0	0	208 556	385 154	0	0
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	12 006	39 554	0	0	0	0	12 006	39 554	0	0
Sum petroleumsinntekter	471 353	619 189	236 998	179 867	12 605	13 250	221 750	426 073	0	0
Tilbakebetalinger	67 739	190 501	0	0	0	0	0	0	67 739	190 501
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	1 228 980	1 599 383	249 859	190 976	13 918	14 503	897 464	1 203 403	67 739	190 501
Lånetransaksjoner					Regn- skap 2022	Budsjet- tets stilling 2023	End- ringer i pst.	Regn- skap 1. halvår 2022	Regn- skap 1. halvår 2023	End- ringer i pst.
6 Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt					245 527	253 889	3,4	86 899	183 871	111,6
Utlån til statsbanker					124 106	129 350	4,2	70 113	71 478	1,9
Gjeldsavdrag					9 543	94 457	-	1 240	94 457	-
Andre utlån, aksjetegning mv.					111 877	30 083	-73,1	15 547	17 936	15,4
7 Tilbakebetalinger mv.					144 127	244 899	69,9	67 739	190 501	181,2
8 Utlån mv. netto (6-7)					101 399	8 990	-91,1	19 160	-6 630	-134,6
9 Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler(8-5) ¹					74 267	212 078	-	64 280	-56 693	-
10 Statslånemidler					74 267	0	-	0	0	-

¹ Inkluderer ikke finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten

Vedlegg 4**Virksomheter med særskilte fullmakter
(nettobudsjetterte forvaltningsorganer)**

Finansdepartementet har i samråd med berørte departementer etablert prosedyrer for innrapportering av standardiserte nøkkeltall for nettobudsjetterte virksomheter, jf. omtale i Gul bok 2010, kapittel 9.3. Tabellene 4.1 – 4.3 nedenfor oppsummerer tall som Finansdepartementet har mottatt fra de berørte departementene. Tabell 4.4 gir en oversikt over aktuelle departementer og tilhørende nettobudsjetterte virksomheter. De enkelte departementene gir i sine fagproposisjoner et mer detaljert tallgrunnlag for sine nettobudsjetterte virksomheter.

Tabellene nedenfor er en ren oppsummering av regnskapstall fra virksomhetene for årene 2020 til 2022 og av virksomhetenes interne budsjetter for 2023. Det er ikke foretatt noen eliminering av

overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene. Som følge av dette vil for eksempel bevilgninger til Norges Forskningsråd (NFR) som viderefordeles til øvrige nettobudsjetterte virksomheter, fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger to ganger i den aggregerte fremstillingen. Videre vil bevilgninger og tildelinger som de nettobudsjetterte virksomhetene mottar fra andre departementer eller statlige virksomheter, og som ikke tilflyter virksomheten direkte over den statlige nettobevilgning (post 50-59), fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger i tabellene 4.1 og 4.2 nedenfor. Det er gjort noen mindre reklassifiseringer i sammenligningstall for årene 2020 og 2021, basert på tallgrunnlag mottatt fra departementene.

Tabell 4.1 Utgifter og inntekter fordelt etter art ¹

Beløp i mill. kroner	Regnskap			Budsjett
	2020	2021	2022	2023
1. Utgifter				
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	34 384	35 009	36 384	38 237
Varer og tjenester	16 467	16 297	19 476	20 040
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>50 851</i>	<i>51 306</i>	<i>55 860</i>	<i>58 277</i>
<i>Investeringsutgifter</i>				
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 817	2 967	3 241	2 900
<i>Sum investeringsutgifter</i>	<i>2 817</i>	<i>2 967</i>	<i>3 241</i>	<i>2 900</i>
<i>Overføringer fra virksomheten</i> ²				
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	5 280	4 717	6 927	5 962
Andre utbetalinger	9 215	10 108	6 881	8 043
<i>Sum overføringsutgifter</i>	<i>14 495</i>	<i>14 824</i>	<i>13 808</i>	<i>14 005</i>

Tabell 4.1 fortsetter

Beløp i mill. kroner	Regnskap			Budsjett
	2020	2021	2022	2023
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Kjøp av aksjer og andeler	13	5	8	3
Andre finansielle utgifter	6	16	3	2
<i>Sum finansielle utgifter</i>	<i>20</i>	<i>21</i>	<i>11</i>	<i>5</i>
Sum utgifter	68 183	69 118	72 920	75 187
2. Inntekter				
<i>Driftsinntekter</i>				
Inntekter fra salg av varer og tjenester	4 244	4 591	5 061	4 747
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	17	17	18	18
Refusjoner	532	384	501	476
Andre driftsinntekter	2 786	2 260	2 309	1 412
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>7 579</i>	<i>7 253</i>	<i>7 889</i>	<i>6 654</i>
<i>Investeringsinntekter</i>				
Salg av varige driftsmidler	4	2	69	0
<i>Sum investeringsinntekter</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>69</i>	<i>0</i>
<i>Overføringer til virksomheten</i>				
Inntekter fra statlige bevilgninger ³	61 805	62 259	64 413	64 227
Andre innbetalinger	1 125	1 150	1 038	736
<i>Sum overføringsinntekter</i>	<i>62 930</i>	<i>63 409</i>	<i>65 451</i>	<i>64 962</i>
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler	-1	9	25	5
Andre finansielle innbetalinger	20	2	11	2
<i>Sum finansielle inntekter</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>36</i>	<i>6</i>
Sum inntekter	70 533	70 674	73 445	71 622
3. Netto endring i kontantbeholdningen (2-1)⁴	2 350	1 556	525	-3 565

¹ Tabell 4.1 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede brutto utgifter og inntekter fordelt etter art for årene 2020, 2021 og 2022, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2023. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen oppstilling av brutto utgifter og inntekter på en standard mal.

² Overføringer fra Norges Forskningsråd (NFR) utgjør den vesentligste delen av overføringsutgiftene, med samlede overføringer på henholdsvis 10,8 mrd. kroner, 11,2 mrd. kroner og 11,8 mrd. kroner, i årene 2020, 2021 og 2022, og estimerte utbetalinger i 2023 på om lag 12,5 mrd. kroner. (I 2022 inngår tilbakeføring av bankinnskudd fra de tidligere nettobudsjetterte virksomhetene Diku og SOMM i regnskapslinjen *Andre utbetalinger* med henholdsvis 375 mill. kroner og 18 mill. kroner. Se også omtale i tabell 4.4, notene 6 og 8.)

³ Inntekter fra statlige bevilgninger omfatter blant annet bevilgninger fra overordnet fagdepartement, bevilgninger fra andre departementer, bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer og tildelinger fra NFR. Det vises til innledende kommentarer til tabellene, hvor det fremgår at det ikke er foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene i oppstillingen.

⁴ Netto endring i kontantbeholdningen i tabell 4.1, beregnet ut fra sum inntekter med fradrag av sum utgifter, tilsvarer endringen i kontantbeholdningen mellom årene i tabell 4.3.

Tabell 4.2 Inntekter etter inntektskilde ¹

Inntektskilde	Regnskap			Budsjett
	2020	2021	2022	2023
<i>Beløp i mill. kroner</i>				
<i>Bevilgninger til finansiering av statsoppdraget</i>				
Bevilgninger fra fagdepartementet	47 329	49 282	49 887	49 369
Bevilgninger fra andre departement	6 779	5 297	5 812	5 707
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	2 314	2 469	2 366	2 171
Tildelinger fra Norges forskningsråd	3 743	3 995	4 219	4 716
<i>Sum bevilgninger</i>	<i>60 164</i>	<i>61 043</i>	<i>62 284</i>	<i>61 963</i>
<i>Offentlige og private bidrag</i>				
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	293	335	288	279
Bidrag fra private	1 126	1 467	1 724	1 581
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	1 158	936	1 354	1 159
<i>Sum bidrag</i>	<i>2 576</i>	<i>2 738</i>	<i>3 366</i>	<i>3 019</i>
<i>Oppdragsinntekter mv.</i>				
Oppdrag fra statlige virksomheter	1 618	1 671	1 874	1 667
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	123	134	152	119
Oppdrag fra private	792	874	1 163	904
Andre inntekter	5 259	4 213	4 606	3 949
<i>Sum oppdragsinntekter mv.</i>	<i>7 792</i>	<i>6 892</i>	<i>7 795</i>	<i>6 640</i>
Sum inntekter	70 533	70 674	73 445	71 622

¹ Tabell 4.2 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede inntekter spesifisert etter inntektskilde for årene 2020, 2021 og 2022, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2023. Sum inntekter i tabell 4.2 skal samsvare med summen av inntekter i tabell 4.1, men gir supplerende informasjon om hva som er kilden til inntektene. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen spesifisering av brutto inntekter på en standard mal.

Tabell 4.3 Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger per 31.12 ¹

Beløp i mill. kroner	Regnskap			Endring
	2020	2021	2022	2021 til 2022
Kontantbeholdning				
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank ²	22 556	23 936	24 594	658
Beholdning på andre bankkonti	1 055	1 231	1 098	-133
Andre kontantbeholdninger	0	0	0	0
Sum kontanter og kontantekvivalenter	23 611	25 167	25 692	525
Netto gjeld og forpliktelser ³				
<i>Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår</i>				
Feriepenger mv.	2 912	3 080	3 257	177
Skattetrekk og offentlige avgifter	2 397	2 755	2 895	141
Gjeld til leverandører	1 964	2 503	2 836	333
Gjeld til oppdragsgivere	-132	-281	-324	-43
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	1 455	1 747	1 499	-249
<i>Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår</i>	<i>8 596</i>	<i>9 804</i>	<i>10 163</i>	<i>359</i>
<i>Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår</i>				
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	476	357	11	-346
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	588	1 043	1 174	132
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet ⁴	3 890	4 105	3 873	-232
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål ⁵	5 043	4 685	4 790	105
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	133	150	137	-13
<i>Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår</i>	<i>10 131</i>	<i>10 340</i>	<i>9 985</i>	<i>-354</i>
<i>Andre avsetninger</i>				
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	4 027	3 577	3 808	231
Fri virksomhetskapital	922	1 122	1 499	377
<i>Sum andre avsetninger</i>	<i>4 949</i>	<i>4 698</i>	<i>5 307</i>	<i>609</i>

Tabell 4.3 fortsetter

Beløp i mill. kroner	Regnskap			Endring
	2020	2021	2022	2021 til 2022
<i>Langsiktig gjeld (netto)</i>				
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	3	0	-47	-47
Annen langsiktig gjeld	-68	325	283	-42
<i>Sum langsiktig gjeld</i>	-65	325	236	-89
Sum netto gjeld og forpliktelser	23 611	25 167	25 692	525

- ¹ Tabell 4.3 viser samlet kontantbeholdning i nettobudsjetterte virksomheter ved utgangen av 2020, 2021 og 2022, og endringen i kontantbeholdningen mellom de to siste årene. Tabellen spesifiserer også de formål som kontantbeholdningen er bundet opp i. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egne balanseoppstillinger basert på en standard mal.
- ² Samlet bankbeholdning til nettobudsjetterte virksomheter på oppgjørskonto i Norges Bank tilsvarer beholdning bokført i kapitalregnskapets kontogruppe 82, eksklusiv Sametinget (konto 820501) som ikke omfattes av dette sammendraget.
- ³ Postene på eiendelssiden av balansen er i oppstillingen ikke spesifisert hver for seg, men er inkludert i de relaterte postene på gjeldssiden av balansen. Tallene i tabellen er derfor nettotall, og gruppen *avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår*, inneholder eksempelvis også fordringer og andre omløpsmidler.
- ⁴ Prosjektgjeld knyttet til påbegynte, ikke fullførte prosjekter under NFR utgjør en stor del av denne avsetningen, med henholdsvis 2,0 mrd. kroner, 2,5 mrd. kroner og 2,4 mrd. kroner for årene 2020, 2021 og 2022.
- ⁵ Forskningsprogram under behandling i NFR utgjør en betydelig del av denne avsetningen, med henholdsvis 4,0 mrd. kroner, 2,5 mrd. kroner og 3,3 mrd. kroner for årene 2020, 2021 og 2022.

Tabell 4.4 Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter per 2022/2023.

Overordnet departement/virksomhet ¹	Antall
<i>Kunnskapsdepartementet</i> ²	
Norges forskningsråd (NFR)	1
Universiteter ³	10
Statlige vitenskapelige høyskoler ⁴	6
Statlige høyskoler ⁵	5
Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) ⁶	-
Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør ⁷	1
NUPI, Norsk utenrikspolitisk institutt	1
<i>Kultur- og likestillingsdepartementet</i>	
Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)	1
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>	
Statens arbeidsmiljøinstitutt	1
<i>Barne- og familiedepartementet</i>	
Forbrukerrådet	1
Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond	1
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>	
Norsk romsenter	1
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	
Norsk institutt for bioøkonomi	1
Veterinærinstituttet	1
<i>Klima- og miljødepartementet</i>	
Norsk kulturminnefond	1
Meteorologisk institutt	1
Senter for oljevern og marint miljø ⁸	-
<i>Forsvarsdepartementet</i>	
Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)	1
Sum virksomheter	34

¹ Sametinget (KDD) inngår ikke i tabellverket for nettobudsjetterte virksomheter.

² Antall virksomheter gruppert under kategoriene universiteter og høyskoler (UH-sektoren), baserer seg på oversikt fra KD per 2023.

³ Universiteter omfatter: Nord Universitet, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet, OsloMet – Storbyuniversitetet, Universitet i Agder, Universitet i Bergen, Universitet i Oslo, Universitet i Stavanger, Universitetet i Sørøst-Norge, og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet.

⁴ Statlige vitenskapelige høyskoler omfatter: Norges handelshøyskole, Norges idrettshøyskole, Norges musikkhøgskole, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Høgskolen i Molde – Vitenskapelig høgskole i logistikk og Kunsthøgskolen i Oslo.

⁵ Statlige høyskoler omfatter: Høgskolen i Innlandet, Høgskolen i Østfold, Høgskulen i Volda, Høgskulen på Vestlandet og Samisk høgskole.

⁶ Diku gikk fra 1.7.2021 inn i det nye Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), men ble regnskapsteknisk behandlet som en nettobudsjettert virksomhet ut 2021. Diku inngår i tallgrunnlaget i tabellene 4.1 til 4.3 for årene 2020 og 2021. I 2022 ble resterende bankbeholdning nullstilt ved overgang til bruttobudsjettering, se omtale i note 2 til tabell 4.1).

⁷ Unit endret navn til Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør fra 2022. Sikt er fortsatt en nettobudsjettert virksomhet.

⁸ Senter for oljevern og marint miljø (SOMM) ble flyttet fra Samferdselsdepartementet til Klima- og miljødepartementet fra 2022, og budsjetteres brutto fra samme tidspunkt. SOMM inngår i tallgrunnlaget i tabellene 4.1 til 4.3 for årene 2020 og 2021. I 2022 ble resterende bankbeholdning nullstilt ved overgang til bruttobudsjettering, se omtale i note 2 til tabell 4.1.

Vedlegg 5**Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt****1 Bestillings- og tilsagnsfullmakter**

Tabell 5.1 nedenfor gir en oversikt over bestillings- og tilsagnsfullmakter som foreslås i sammenheng med statsbudsjettet for 2024. Tabellen er sortert ut fra stigende kapitellnummer og refererer til romertallsfullmakter som blir fremmet under det enkelte departement. For enkelte fullmakter er det gitt referanse til romertallsfullmakten under aktuelt departement.

Forslagene til bestillingsfullmakter i tabellen summerer seg til om lag 334 mrd. kroner, og til

om lag 291 mrd. kroner for tilsagnsfullmakter. I tillegg er det foreslått en tilsagnsfullmakt i euro svarende om lag 2,7 mrd. kroner. Deltakelse i kapitaløkninger og fondspåfyllinger i internasjonale banker og fond er ikke inkludert i oversikten, jf. UDs fullmakt XII og XIII.

For fullstendig oversikt over fullmakter til å forplikte staten for fremtidige budsjettår, vises det til forslag til romertallsvedtak under det enkelte departement.

Tabell 5.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
117		EØS-finansieringsordningene		
	77	EØS-finansieringsordningen 2014-2021		3 179 000
	78	Den norske finansieringsordningen 2014-2021		2 442 000
150		Humanitær bistand		
	70	Nødhjelp og humanitær bistand (tilskudd ECW, jf. VI.10)		120 000
160		Helse		
	70	Helse (diverse tilskudd, jf. VI.2-8)		17 850 000
161		Utdanning, forskning og offentlige institusjoner		
	70	Utdanning (tilskudd GPE, jf. VI.9)		1 850 000
	70	Utdanning (tilskudd ECW, jf. VI.10)		380 000
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi		
	70	Bærekraftig jobbskaping, næringsutvikling og handel		100 000
	72	Fornybar energi		100 000
163		Klima, miljø og hav		
	70	Miljø og klima (tilskudd GCF, jf. VI.11)		3 200 000

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
UD		Nansen-programmet for Ukraina		
		Sivil og militær støtte gjennom Nansen-programmet for Ukraina i perioden 2023-2027, jf. UD, XVI		75 000 000
220		Utdanningsdirektoratet		
	70	Tilskudd til læremidler mv.		67 000
225		Tiltak i grunnopplæringen		
	61	Rentekompensasjon for investeringer i læringsarenaer og større utstyr som bidrar til mer praktisk og variert opplæring, jf. XII		Tilsvarende en investeringsramme på 1 000 000
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen i påfølgende budsjettår, jf. III.2		20 pst. av tilskudd
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter		10 000
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere		280 000
270		Studentvelferd		
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger		2 234 000
273		Kunnskapssektorens tjenesteleverandør – Sikt		
	50	Virksomhetskostnader (Oppgradering av det nasjonale forskningsnett, jf. VIII)		280 000
KD		Investeringsprosjekt:		
		Byggeprosjektet NTNU Campussamling, jf. XI		Se KDD, VIII.1
		Brukerutstyrprosjektet til NTNU Campussamling, jf. XI		577 000
322		Bygg og offentlige rom		
	50	Kunst i offentlige rom		5 600
	70	Nasjonale kulturbygg		448 400
334		Film- og dataspillformål		
	72	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner		130 000
410		Domstolene		
		Brukerutstyr til Rehabilitering av Bergen tinghus, jf. VIII	196 500	
430		Kriminalomsorgen		
	45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, brukertutstyr til investeringsprosjekt Romerike fengsel, jf. IX	93 200	
440		Politiet		
	01	Driftsutgifter	250 000	

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
440/ 490		Politiet/Utlendingsdirektoratet		
	46	Investeringer i Schengen IT-systemer, jf. X	2 187 000	
454		Redningshelikoptertjenesten		
	01, 45	Drift og større utstyrsanskaffelser, nye redningshelikoptre, jf. XI	16 764 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, ny redningshelikopterbase Bodø, jf. XII	596 000	
480		Svalbardbudsjettet		
	50	Tilskudd, jf. V	425 300	
490		Utlendingsdirektoratet		
	76	Internasjonalt migrasjonsarbeid		50 000
	21, 60, 70	Spesielle driftsutgifter, asylmottak/ tilskudd til vertskommuner / stønad til beboere, jf. XVIII	3 000 000	
500		Kommunal- og distriktsdepartementet		
	30	Nytt regjeringskvartal, ombygging av Ring 1, jf. X	3 597 000	
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	31	Igangsetting av byggeprosjekter, NTNU Campussamling, jf. VIII.1, se også KD, XI	7 239 000	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, diverse investeringsprosjekter, jf. VIII.2	22 311 900	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold (bruker-utstyrsprosjektet for prosjekt nytt regjeringskvartal, byggetrinn 1, jf. IX)	351 900	
540		Digitaliseringsdirektoratet		
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter		131 200
567		Nasjonale minoriteter		
	74	Kultur- og ressurscenter for norske romer		4 100
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	76	Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller		77 200
	78	Boligtiltak		26 300
590		Planlegging og byutvikling		
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer		22 300
595		Statens kartverk		
	21	Spesielle driftsutgifter, jf. VII	40 000	

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	76	Tiltak for arbeidssøkere		2 938 600
	77	Varig tilrettelagt arbeid		1 119 900
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet		62 700
710		Vaksiner mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter	290 000	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m.	130 000	
761		Omsorgstjeneste		
	63	Investeringstilskudd – rehabilitering		4 707 600
	79	Andre tilskudd		1 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 500	
		Miljøtiltak på Løkken, jf. XIII.1	190 000	
		Miljøtiltak i gruveområdet i Folldal, jf. XIII.2	225 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, investeringsprosjektet Brukervennlige register-tjenester, jf. XIII.3	515 000	
907		Norsk nukleær dekommisjonering		
	21	Spesielle driftsutgifter	465 000	
	30	Opprydding Søve	150 000	
	60	Tilskudd til kommuner		10 800
	70	Tilskudd til organisasjoner		3 200
916		Kystverket		
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	1 390 000	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg		77 200
	71	Tilskudd til effektive og miljøvennlige havner		176 000
922		Romvirksomhet		
		De frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA, jf. VIII.2		236 000 ¹
924		Internasjonale samarbeidsprogrammer		
	70	Tilskudd, jf. VIII.3		1 316 600

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser		8 950
1142		Landbruksdirektoratet		
	21	Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, jf. V	10 000	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold		250 000
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold		10 000
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade – erstatninger		162 200
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket		72 200
1152		Bionova		
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket		302 000
1301		Forskning og utvikling mv.		
	70	Pilotprosjekter for utslippsfrie anleggsplasser		15 000
1320		Statens vegvesen		
	22	Drift og vedlikehold av riksveier, jf. V.1	13 800 000	
	30	Riksveiinvesteringer: E8 Sørbotn–Laukslett, jf. IV.1	3 925 000	
		Riksveiinvesteringer: E18/E39 Gartnerløkka–Kolsdalen, jf. IV.1	6 014 000	
	30	Riksveiinvesteringer: prosjekter uten kostnadsramme, jf. IV.3	8 460 000	
	30	Riksveiinvesteringer: planlegging, forberedende arbeider og grunnnerv, jf. IV.4	500 000	
	64	Utbedring på fylkesveier for tømmertransport		24 000
	72	Tilskudd til riksveiferjedriften, jf. VI		20 400 000
1321		Nye Veier AS		
	70	Tilskudd til Nye Veier AS, jf. VII		26 000 000
1352		Jernbanedirektoratet		
	70	Kjøp av persontransport med tog, jf. VI		31 700 000
	71	Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold, jf. V.2		28 480 000
	73	Kjøp av infrastrukturtenester – investeringer, jf. IV.2		57 300 000

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
	74	Tilskudd til togmateriell mv.		700 000
1411		Artsdatabanken		
	21	Spesielle driftsutgifter	12 000	
	70	Tilskudd til å styrke kunnskap om og formidling av naturmangfoldet		16 600
1420		Miljødirektoratet		
	30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder		45 000
	31	Tiltak i verneområder og naturrestaurering	8 000	
	32	Statlige erverv, vern av naturområder	340 800	
	39, 69, 79	Oppryddingstiltak, jf. VII		9 300
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning		417 200
	62	Tilskudd til grønn skipsfart		190 300
	71	Marin forsøpling		15 000
	78	Friluftslivsformål		28 000
1428		Enova SF		
	50	Overføring til Klima- og energifondet		400 000
1429		Riksantikvaren		
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner		61 000
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap		15 000
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner		10 000
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring		17 000
	74	Tilskudd til fartøyvern		10 000
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene		1 000
	77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminne- området		5 000
	79	Tilskudd til verdensarven		20 000
1481		Klimakvoter		
	22	Internasjonalt samarbeid under Parisavtalens artikkel 6, jf. IV	8 200 000	
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak		
	73	Klima- og skogsatsingen		2 460 000

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1610		Tolletaten		
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold	40 000	
		Treff-prosjektet, jf. IV	857 500	
1618		Skatteetaten		
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold	35 000	
		Dialogbasert skattemelding (Sirius)	781 500	
		Modernisering av innkreving – steg 1	2 047 300	
1700		Forsvarsdepartementet		
	01	Driftsutgifter	34 000	
	73	Forskning og utvikling		500 000
FD		Investeringsprosjekter:		
		Fremtidig maritim minemottiltakskapabilitet, jf. V.1	4 412 000	
		Artilleriammunisjon 155 mm, jf. V.1	4 682 000	
		Utvidet mellomløsning Ula-klassen, jf. V.1	4 649 000	
		Nye ubåter, jf. V.1	48 024 000	
		Sensorer for militær luftromsovervåking, jf. V.1	12 875 000	
		Materiellinvesteringsprosjekter under gitt kostnadsramme, jf. V.4	500 000	
		Eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter under gitt kostnadsramme, jf. V.5	200 000	
1716		Forsvarets forskningsinstitutt		
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt, jf. III.2	60 000	
1720		Forsvaret		
	01	Driftsutgifter	14 650 000	
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold		
	01	Driftsutgifter	1 100 000	
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	220 000	
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold	103 820 000	
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	470 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten		
	01	Driftsutgifter	60 000	

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse/formål	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1800		Olje- og energidepartementet		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 000	
	72	Tilskudd til petroleums- og energiformål		10 000
1810		Sokkeldirektoratet		
	21	Spesielle driftsutgifter	50 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	21	Spesielle driftsutgifter	50 000	
	22	Flom- og skredforebygging	200 000	
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	50 000	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging		350 000
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging		10 000
1850		Klima, industri og teknologi		
	70	Gassnova SF		20 000
2410		Statens lånekasse for utdanning		
	70–72, 90	Utbetaling av utdanningsstøtte, jf. III.3		Etter fastsatte satser
	50	Omgjøring av lån til stipend, jf. III.4		Etter fastsatte satser
2421		Innovasjon Norge		
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger		1 200 000
	71	Innovative næringsmiljøer		155 000
	75	Grønn plattform		345 000
	76	Miljøteknologi		655 000
2426		Siva SF		
	71	Tilskudd til testfasiliteter		15 000
2445		Statsbygg		
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, rehabilitering av Bergen tinghus, jf. VIII.1, se også JD VII	1 180 000	
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, jf. VIII.2	30 288 400	
	32/ 34	Prosjektering og videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, jf. XI.2	1 400 000	

¹ Fullmaktsbeløpet er oppgitt i euro

2 Statlige garantier

For 2024 bes det om fullmakt til å gi nye garantier innenfor følgende totale garantirammer under ordningene som fremgår av tabell 5.2.

Tabell 5.2 Oversikt over statlige garantier

<i>Utenriksdepartementet</i>	
– Nye statsgarantier til fornybarinvesteringer i utviklingsland	5 000 mill. kroner
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>	
Innovasjon Norge	
– Lån til realinvesteringer og driftskapital	820 mill. kroner
Eksportfinansiering Norge	
– Alminnelig garantiordning og Gammel alminnelig ordning	165 000 mill. kroner
– Eksport til og investeringer i utviklingsland	3 150 mill. kroner
– Byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien	7 000 mill. kroner
– Langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri	20 000 mill. kroner
– Kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge	10 000 mill. kroner
Svalbard	
– Leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard	25 mill. kroner
<i>Samferdselsdepartementet</i>	
– Restverdigaranti for togmateriell, bokførte verdier	7 600 mill. kroner
– Restverdigaranti for togmateriell, oppgraderinger og nyinvesteringer	12 320 mill. kroner
<i>Finansdepartementet</i>	
Den nordiske investeringsbank	
– Grunnkapital til Den nordiske investeringsbank	1 618 mill. euro

Kilde: Finansdepartementet

Det vises også til spesifisert garantioversikt over pådratt garantiansvar og utbetalinger i 2022 i Meld. St. 3 (2022–2023) *Statsrekneskapen 2022*, vedlegg 4.

Økonomireglementet for staten med tilhørende utfyllende bestemmelser fastsetter normalvilkår for statlige garantier. Normalvilkårene er basert på tidligere generelle behandlinger i Stortinget av garantisaker, senest på grunnlag av

Dokument nr. 3:6 (1995–96), jf. Innst. S. nr. 218 (1995–96). Stortinget har imidlertid akseptert unntak fra normalvilkårene for flere av de eksisterende ordningene. Det forutsettes at de tidligere godtatte unntakene kan legges til grunn også for garantier som gis i 2024. Vilkårene for de enkelte garantiordningene omtales i departementenes fagproposisjoner.

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Aksell AS – 10/2023

